

635

Na temelju čl. 8. stavka 1. i 12. stavka 4. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na razini Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 109. sjednici, održanoj 16. srpnja 2009. godine, donosi

UREDBU

**O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO -
TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA
SPRJEČAVANJE STVARANJA
ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA
OSOBE SA SMANJENIM TJELESNIM
MOGUĆNOSTIMA**

I. OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

Ovom Uredbom utvrđuju se prostorni standardi, urbanističko-tehnički uvjeti i normativi za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka, koje mogu ometati ili sprječavati kretanje, boravak i rad (u daljnjem tekstu: pristupačnost) osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti pri zadovoljavanju njihovih osnovnih životnih, radnih i drugih potreba.

Odredbe ove Uredbe ne mogu predstavljati ograničenje za primjenu uvjeta većeg stepena pristupačnosti kod planiranja i projektiranja građevina javne, poslovne, stambene i stambeno-poslovne namjene, svih drugih javnih površina kao i svih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova, te uvjeta i načina jednostavne prilagodbe pristupačnosti građevina stambene i stambeno-poslovne namjene.

Članak 2.

Pristupačnost, unapređivanje pristupačnosti i jednostavna prilagodba pristupačnosti građevina iz članka 1. ove Uredbe osigurava se obveznim projektiranjem i izvođenjem tih građevina na način da sadrže obvezne uvjete pristupačnosti i/ili da udovoljavaju uvjetima uporabe pomaga različitih kategorija osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti na način i u slučajevima propisanim ovom Uredbom.

Kada su uvjeti pristupačnosti ujedno i dio puta za izlaženje u slučaju opasnosti, tada moraju ispuniti i zahtjeve po posebnom propisu.

Vlasnik građevine dužan je održavati uvjete pristupačnosti i ne smije smanjivati uvjete uporabe pomaga različitih kategorija osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti.

Članak 3.

Prikaz oznaka pristupačnosti, uvjeta uporabe pomaga i obveznih uvjeta pristupačnosti, dat je u prilogu i sastavni je dio ove Uredbe.

Oznake pristupačnosti moraju biti primjerne veličine i postavljene na lako uočljivom mjestu.

Članak 4.

Značenje pojmova uporabljenih u ovoj Uredbi su:

1. *Osobe smanjenih tjelesnih mogućnosti* jesu sve one osobe čije fizičke ili mentalne tjelesne mogućnosti su iz bilo kojeg razloga smanjene. U njih spadaju: osobe sa bilo kojom vrstom stalnog ili privremenog tjelesnog oštećenja, slabovidne i slijepice osobe, gluhi i nagluhi, tjelesno iznemogli, osobe iznad 65 godina starosti, trudnice, majke sa malom djecom, mala djeca, osobe sa mentalnom retardacijom, rekonvalescenti u postoperativnom periodu itd.

Referentne grupe osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti na osnovu kojih se definiraju arhitektonske prepreke su:

- 1) osobe smanjene pokretljivosti: korisnici invalidskih kolica, štaka i štapa,
- 2) slijepi i
- 3) gluhi;

2. *Osoba smanjene pokretljivosti* jest osoba koja ima privremene ili trajne smetnje pri kretanju uslijed tjelesnog oštećenja, iznemoglosti, starosti, trudnoće ili bilo koje drugog razloga;
3. *Pomagala osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti* su pomagala za pokretljivost i pomagala za orijentaciju;
4. *Pomagala za pokretljivostu* invalidska kolica, štake, štap i hodalice;
5. *Pomagala za orijentaciju* su bijeli štap i pas vodič;
6. *Arhitektonska prepreka* jeste komunikacijska i/ili orijentacijska smetnja koja osobu smanjenih tjelesnih mogućnosti može ometati i/ili sprječavati u kretanju, pristupu, orijentiranju ili radu;
7. *Pristupačnost* jest rezultat primjene tehničkih rješenja u projektovanju i građenju građevina, kojima se osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti osigurava nesmetano kretanje, pristup, boravak i rad u tim građevinama na jednakoj razini kao i ostalim osobama;
8. *Pristupačna građevina, njezin dio ili oprema* (rampa, stubište, dizalo, vertikalno podizna platforma, koso podizna sklopiva platforma, ulazni prostor, komunikacije, WC, kupaonica, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan/apartman, kavana, restoran, kabina za pravljenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na bazenu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomat, elektro instalacije, kvake na vratima i prozorima, pult, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevini, stajalište i peron, parkirališno mjesto, javna pješačka površina, semafor, pješački prijelaz, pješački otok i raskrižje) jest ona građevina, dio građevine ili oprema koja osigurava ispunjavanje obveznih uvjeta pristupačnosti propisanih ovom Uredbom;
9. *Obvezni elementi pristupačnosti* su elementi projektiranja i građenja kojima se određuju veličina, svojstva, instalacije, uređaji i druga oprema građevine radi osiguranja pristupa, kretanja, boravka i rada osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti na jednoj razini kao i za ostale osobe;
10. *Oznake pristupačnosti* su oznake kojima se označavaju primijenjeni obvezni elementi pristupačnosti;
11. *Inkluzija* jeste uključivanje osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti u sve društvene tokove;
12. *Inkluzivni dizajn* jeste dizajn prilagođen osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti;
13. *Jednostavno prilagodljiv stan* jest stan koji se po potrebi može prilagoditi u pristupačni, bez uticaja na bitne zahtjeve za uporabu građevine;
14. *Vizuelno-svjetlosna najava* jest upozorenje i obavijest gluhoj i nagluhoj osobi putem svjetlosnih signala;
15. *Zvučna najava* jest upozorenje i obavijest slijepoj i slabovidnoj osobi putem zvuka;
16. *Zvučna signalizacija* jest signalizacija koja pomaže slijepim i slabovidnim osobama pri snalaženju u prostoru;
17. *Induktivna petlja ili transmisijski obruč* jest instalacija koja se ugrađuje u građevinu radi otklanjanja šumova iz okoline i poboljšanja kvalitete zvuka;
18. *Taktilna obrada* jest završna reljefna obrada hodne površine;
19. *Taktilna crta vođenja* jest taktilna obrada hodne površine po pravcu hodne linije, namijenjena vođenju slijepih i slabovidnih osoba. Kraj puta vođenja i mjesta promjene smjera vođenja označavaju se promjenom u strukturi reljefne obrade;
20. *Taktilna crta upozorenja* jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja se postavlja sa svrhom upozorenja slijepim i slabovidnim osobama na opasnost od prometa;
21. *Taktilno polje upozorenja* jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja služi za upozorenje i obavještanje slijepim i slabovidnim osobama o promjeni razine kretanja;

22. *Taktilni plan prijelaza* jest reljefna oznaka koja slijepim i slabovidnim osobama pruža informacije o duljini i vrsti pješačkog prijelaza preko saobraćajnice
23. *Tekstofon* jest prilagođeni telefon za gluhe i osobe oštećenog sluha, pri čemu oba sugovornika pisano komuniciraju;
24. *Javna pješačka površina* jest: nogostup, pješačka staza, pješački trg, pješački nathodnik i pothodnik, pješački most i sl.;
25. *Tipski element* jest predmet kojemu je namjena razgraničavanje javne pješačke površine od kolnika, biciklističke staze i/ili parkirališta, a može biti različitog oblika i druge primarne namjene - primjerice: žardinjera za cvijeće, zid, klupa i sl..

Članak 5.

Obveze iz ove Uredbe odnose se na građevine javne i poslovne namjene, te na građevine stambene i stambeno-poslovnenamjene.

Građevine javne i poslovne namjene su:

- 1) građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene su: robna kuća; trgovački i uslužni centar; samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više; tržnica; caffe bar, kavana i restoran s 80 i više sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub, površine od 400 m² i više; turistički informativni centar; ured turističke zajednice površine od 200 m² i više; putnička agencija površine od 200 m² i više; zasebno stojeća recepcija; građevina nautičkog turizma; hotel (soba/TWC) s 50 i više soba; hostel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; turističko naselje s 50 i više apartmana; kamp za 500 i više gostiju; restoran uz javnu cestu; hotel s posebnom oznakom - motel uz javnu cestu; trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz crpku za gorivo i sl.;
- 2) građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene su: poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, 3) faksiranja i sl. s tri ili više uređaja i sl.;
- 3) građevine za pružanje usluga prometa novcem i druge financijske usluge su: poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica financijske agencije s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica financijske agencije s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja i sl.;
- 4) građevine upravne i slične namjene su: građevina u kojoj djeluju tijela federalne, kantonalne uprave i lokalne samouprave; sudska vlast; pravne osobe s javnim ovlastima i druge pravne osobe i sl.;
- 5) građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene su: ured/služba socijalno-zdravstvene i prodavaonica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; ambulanta; dom zdravlja; bolnica; banja; zatvoreni bazen u banji; otvoreni bazen u banji; lječilišna plaža; zatvoreno banjско kupalište/toplice; javno kupalište; dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba; 7) dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana; pučka kuhinja i sl.;
- 6) građevine u kojoj učestalo borave osobe s invaliditetom su: građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruge osoba s invaliditetom; ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom; ustanova za rehabilitaciju; ustanova za smještaj osoba s invaliditetom i sl.;

- 7) građevine odgojne i obrazovne namjene ne su: dječji vrtić; učilište, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, visoko učilište; učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba; studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana i sl.;
- 8) građevine kulturne namjene su: sveučilišna knjižnica; kulturni centar; kongresni centar; muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m² i više; kino, kazalište i koncertna dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;
- 9) građevine prometne namjene su: zračna luka; autobusna i željeznička postaja/kolodvor; autobusno, trolebusko i tramvajsko stajalište, željeznički peron, odmoriste uz javnu cestu; javno parkiralište; javna garaža; crpka za gorivo i sl.;
- 10) građevine športske i rekreacijske namjene su: športski teren; športske dvorane sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;
- 11) građevine zabavne namjene su: zabavni park; zoološki i botanički vrt i sl.;
- 12) građevine vjerske i sakralne namjene su: obredna dvorana; vjerski i karitativni centar;
- 13) građevine za izvršavanje kazne zatvorom su: zatvor; odgojni zavod i sl.;
- 14) prostori i površine javne namjene su: pješački trg, ulica, staza u parku, dječjem igralištu i na šetalištu; pothodnik, nathodnik i pješački most; ulični prijelaz i sl. i
- 15) građevine ostale namjene su: sajamski i izložbeni centar; tehnološki park; javni WC; građevina u kojoj je obvezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu uporabu; mrtvačnica i krematorij; javno sklonište i sl.

Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene jesu:

- 1) stambena građevina s deset i više stanova, isključivo stambene namjene;
- 2) stambeno-poslovna građevina mješovite - stambene i druge namjene, koja ima deset i više stanova.

Kada u građevini stambene namjene postoji prostor javne ili poslovne namjene tada se na tu građevinu, ovisno o vrsti djelatnosti koja se u tom prostoru obavlja, primjenjuju odredbe ove Uredbe kojima se propisuju uvjeti za odgovarajuću građevinu iz stavka 2. ovoga članka.

Obveze ispunjavanja uvjeta iz ove Uredbe, osim građevina iz st. 2. i 3. ovoga članka moraju ispunjavati i druge građevine određene ovom Uredbom.

Članak 6.

Pod uvjetima uporabe pomagala osoba s smanjenim tjelesnim mogućnostima (u daljnjem tekstu: uvjeti uporabe pomagala) podrazumijeva se:

- 1) prostor potreban za kretanje osobe u invalidskim kolicima prikazan primjerom na slici 2. Priloga ove Uredbe,
- 2) prostor potreban za uporabu štapa, štake, hodalice prikazan primjerom na slici 3. Priloga ove Uredbe, i
- 3) prostor potreban za uporabu bijelog štapa i psa vodiča prikazan primjerom na slici 4. Priloga ove Uredbe.

Ako ovom Uredbom za određenu građevinu nije određen obvezni uvjet pristupačnosti, tehničko rješenje građevine mora udovoljavati uvjetima uporabe pomagala.

II. OBVEZNI UVJETI PRISTUPAČNOSTI

Članak 7.

Obvezni uvjeti pristupačnosti su:

- A. uvjeti pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika,
- B. uvjeti pristupačnosti za samostalan život i
- C. uvjeti pristupačnosti javnog prometa.

Obvezni uvjeti pristupačnosti primjenjuju se odabirom najpovoljnijeg rješenja u odnosu na namjenu i drugi značaj građevine.

Članak 8. Taktilna površina

Pristupačna taktilna površina izvodi se reljefnom obradom visine do 5 mm na način da ne otežava kretanje invalidskih kolica, da je prepoznatljiva na dodir stopala ili bijelog štapa, da ne zadržava vodu, snijeg i prljavštinu, te da se lako održava.

Primjer pristupačne taktilne površine prikazan je na slici 5. Priloga ove Uredbe.

Najmanje dimenzije taktilne površine i mjesta na kojima je obvezna njena primjena određena su ovisno o svakom pojedinom uvjetu pristupačnosti primjerene ovom Uredbom.

Taktilna crta vođenja, taktilna crta upozorenja i/ili taktilno polje upozorenja, obvezno moraju imati karakteristike primjerene za taktilnu površinu.

A. UVJETI PRISTUPAČNOSTI ZA SAVLADAVANJE VISINSKIH RAZLIKA

Članak 9.

Za potrebe savladavanja visinskih razlika prostora kojim se kreću osobe smanjenih tjelesnih mogućnosti mogu se koristiti sljedeći uvjeti pristupačnosti: rampa (u daljnjem tekstu: kosina), stubište, dizalo, vertikalno podizna platforma i koso podizna sklopiva platforma.

Članak 10. Kosina

Kosina se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike u unutarnjem ili vanjskom prostoru.

Kosina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dopušteni nagib do max. 6%,
- 2) svjetlu širinu od točno 90 cm,
- 3) odmorišni podest najmanje dužine od 150 cm na maksimalno svakih 6 m dužine kosine,
- 4) ukoliko se mijenja pravac kosine, odmorišni podest čije dimenzije su jednake dimenzijama prostora potrebnog za izvođenje odgovarajućeg okreta invalidskim kolicima (za 900, 1800),
- 5) čvrstu, protuklizno obrađenu površinu, podesnu za održavanje,
- 6) u poprečnom presjeku rubnike visine 10 cm,
- 7) ogradu s rukohvatima izvedenu na svim dijelovima,
- 8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,
- 9) na ogradi kosine koja se nalazi u vanjskom prostoru rukohvate izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,
- 10) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.5., 1. 7. i 1.8. Priloga ove Uredbe.

Članak 11. Stubište

Stubište mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) visinu stube od najviše 15 cm,
- 2) širinu nastupne plohe stube od najmanje 33 cm,
- 3) svjetlu širinu stubišnog kraka u unutarnjem prostoru najmanje 110 cm,
- 4) svjetlu širinu stubišnog kraka u vanjskom prostoru najmanje 120 cm,
- 5) rub nastupne plohe stube protuklizno i vizualno kontrastno obrađen u širini od najmanje 2 cm,
- 6) obostrano postavljene rukohvate (na dvije zaštitne ograde ili zaštitnoj ogradi stubišta i na zidu ili na dva zida), izvedene u kontinuitetu cijelom dužinom stubišta, na

početku i na kraju stubišta produžene u odnosu na nastupnu plohu stubišta za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, rukohvate stubišta izvedene na način da se mogu obuhvatiti dlanom,

- 7) rukohvate na ogradi stubišta u vanjskom prostoru izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,
- 8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,
- 9) stubišni krak širine 250 cm i više, izveden sa središnjim rukohvatom prema primjeru na slici 9. Priloga ove Uredbe,
- 10) prostor ispod početnog stubišnog kraka ograđen ogradom visine 70 cm do mjesta gdje je visina podgleda stubišnog kraka 210 cm ili pod ispod stubišnog kraka deniveliran podizanjem za najmanje 3 cm do mjesta gdje je visina podgleda stubišnog kraka 210 cm, prema primjeru na slici 10. Priloga ove Uredbe,
- 11) pred prvom i iza posljednje stube izvedeno taktilno polje upozorenja, u punoj širini stubišnog kraka, širine najmanje 40 cm s užljebljenjima okomito na smjer kretanja sukladno s odredbama članka 8. ove Uredbe,
- 12) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1. 3., 1.5., 1.6. i 1.9. Priloga ove Uredbe.

Primjer stubišta i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 8. Priloga ove Uredbe.

Članak 12. Dizalo

Dizalo se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike.

Obvezno se primjenjuje za savladavanje visinske razlike od minimalno jedne etaže u unutrašnjem prostoru.

Dizalo mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) put od pristupa do građevine do vrata dizala pristupačno riješen u svim elementima,
- 2) zaustavne stanice koje ne smiju biti isprojektirane na međuspratnim podestima,
- 3) unutrašnje dimenzije dizala najmanje 110 x 140 cm,
- 4) vrata širine svjetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vertikalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na završnu površinu ploče etaže od max. $\pm 0,5$ cm,
- 6) horizontalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na rub ploče etaže ka oknu dizala od max. 2 cm,
- 7) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 8) pozivnu i upravljačku ploču s kontrastno obojenim tipkama, opremljenim arapskim i Brailleovim pismom,
- 9) rukohvat u dizalu na visini od 90 cm,
- 10) preklopivo sjedalo na visini od 40 do 45 cm,
- 11) vizualno-svjetlosnu i zvučnu najavu spratova,
- 12) kada se nalazi u građevini javne i poslovne namjene iz članka 5. stavka 2. toč. 5. i 6. ove Uredbe dizalo mora imati i govorno najavljivanje spratova,
- 13) od ulaznih vrata građevine do dizala postavljenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1. 3., 1.4. i 1.10. Priloga ove Uredbe.

Primjer dizala i uvjeti iz stavka 2. ovog članka prikazani su na slici 11. Priloga ove Uredbe.

Kada se savladavanje visinske razlike rješava s više dizala, tada najmanje jedno dizalo mora biti riješeno prema odredbama stavka 2. ovog članka.

Članak 13.

Vertikalno podizna platforma

Vertikalno podizna platforma se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne rješava pristupačnim dizalom ili drugim uvjetima pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Vertikalno podizna platforma mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) nastupnu plohu platforme veličine najmanje 110 x 140 cm,
- 2) bočne stranice platforme zatvorene do visine od 120 cm,
- 3) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm koja se otvaraju prema van,
- 4) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.11. Priloga ove Uredbe.

Primjer vertikalno podizne platforme i uvjeti iz stavka 2. ovog članka prikazani su na slici 12. Priloga ove Uredbe.

Članak 14.

Koso podizna sklopiva platforma

Koso podizna sklopiva platforma koristi se kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne može riješiti dizalom ili drugim uvjetima pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Koso podizna sklopiva platforma postavlja se na središnje stubište zidove ili središnju stubišnu ogradu (zidove ili ogradu ka oknu stubišta), koja se vodi dužinom cijelog stubišta, a mora imati:

- 1) nastupnu plohu platforme veličine najmanje 90 x 100 cm,
- 2) bočnu podnu preklonpu zaštitu visine 20 cm i preklonpu zaštitni rukohvat,
- 3) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 4) oznaku pristupačnosti prema slici 1.12. Priloga ove Uredbe.

Primjer koso podizne sklopive platforme i uvjeti iz stavka 2. ovog članka prikazani su na slici 13. Priloga ove Uredbe.

B. UVJETI PRISTUPAČNOSTI NEOVISNOG ŽIVOTA

Članak 15.

Osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti u svrhu omogućavanja neovisnog života obezbjeđuju se sljedećim uvjetima pristupačnosti: ulazni prostor; komunikacije, WC, kupaonica, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan, kabina za presvlačenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na bazenu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomatelektro instalacije (parlafon, prekidač za svjetlo i zvonce, utičnica u kuhinji, ostale utičnice, izvodna ploča za električnu instalaciju), kave i vake na vratima i prozorima, šal ter, pult, induktivna petlja ili transmisijski obruč, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevinama i sl.

Članak 16.

Ulazni prostor

Ulazni prostor u građevinu je ulaz do kojeg se dolazi izravno s javne pješačke površine ili uz pomoć uvjeta pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika.

Ulazni prostor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) jednokrlna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 110/210 cm, ili dvokrlna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 2 x 90/210 cm,
- 2) vrata koja se otvaraju prema vani,
- 3) pristupačnu kvaku prema odredbama članka 30. ove Uredbe,
- 4) prag vrata koji nije viši od 2 cm,

- 5) strugač i otirač iz vedena od materijala koji nije ugodan, ugrađene u razini poda,
- 6) u slučaju kada su glavna ulazna vrata kružna, uz njih obavezno standardna vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 7) u slučaju kada su glavna ulazna vrata klizna svijetli otvor od najmanje 90/210 cm, a ispred vrata, u tom slučaju, osiguran uporabni prostor veličine najmanje 150 x 150 cm,
- 8) oznaku smjera otvaranja vrata,
- 9) u slučaju kada su ulazna vrata i pregradne stijene ulaznog prostora izrađeni od staklenih ploha površine veće od 1,5 m² bez prečke, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
- 10) vjetrobran minimalne duljine od 240 cm,
- 11) kod usmjeravajućeg ulaza osiguran i prolaz sa zaokretnom ogradom svijetle širine najmanje 90 cm,
- 12) osvjetljenje razine osvjetljenja od 200 luxa,
- 13) odgovarajuće električne instalacije sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.6. i 1.13. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaznog prostora i uvjeti iz stavka 2. ovog članka prikazani su na slici 14. Priloga ove Uredbe.

Članak 17.

Komunikacije

Komunikacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) širinu hodnika najmanje 150 cm,
- 2) sve hodne površine, u pravilu, u istoj razini,
- 3) hodne površine koje nisu u istoj razini, međusobno povezane elementima pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika sukladno sa odredbama ove Uredbe,
- 4) vrata na komunikacijama i zvedena bez praga, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vrata s pristupačnom kvakom prema odredbama članka 30. ove Uredbe,
- 6) ulazna vrata koja s komunikacija vode u druge prostore i prostorije, stanove i sl. izvedena s pragom koji nije viši od 2 cm,
- 7) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene komunikacije izrađene od staklenih ploha površine veće od 1,5 m², bez prečke, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
- 8) područje za kretanje osvijetljeno razinom osvjetljenja od 100 luxa;
- 9) na mjestima gdje se ogleda usmjerava kretanje, razmak između ograda od najmanje 90 cm, svu instalacijsku i drugu opremu širu od 10 cm ugrađenu i/ili postavljenu u niše u zidu (protupožarni aparati, vatrogasna crijeva i sl.),
- 10) odgovarajuće električne instalacije sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 11) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.1., 1.2., 1.3., 1.6. i 1.8. Priloga ove Uredbe,
- 12) sve ostale oznake na komunikacijama postavljaju se u rasponu visine od 120 do 160 cm.

Primjer komunikacije i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 15. Priloga ove Uredbe.

Članak 18.

WC

WC mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 2) pristupačnu kvaku na vratima prema odredbi članka 30. ove Uredbe,
- 3) ugrađen mehanizam za otvaranje vrata i zvana u slučaju poziva u pomoć,

- 4) odgovarajuće električne instalacije sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 5) konzolnu WC školjku, zajedno s daskom za sjedenje visoku od 45 do 50 cm,
- 6) uz WC školjku dva sklopiva držača za ruke duljine 90 cm, postavljena na zid u rasponu visine od 80 do 90 cm iznad površine poda,
- 7) najmanje jedan držač za ruke koji mora biti preklopni i to obvezno onaj s pristupne strane WC školjke, a drugi može biti fiksno pričvršćen na zid,
- 8) pokretač uređaja za ispuštanje vode u WC školjku,
- 9) inkluzivno oblikovan konzolni umivaonik najmanje širine 60 cm na visini od 80 cm, sa sifonom smještenim u ili uz zid,
- 10) slavinu - jednoručnu mješalicu ili ugrađeno senzorsko otvaranje i zatvaranje vode,
- 11) širinu uporabnog prostora ispred WC školjke najmanje 90 cm,
- 12) širinu uporabnog prostora ispred umivaonika najmanje 90 cm,
- 13) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 14) nagnuto zaokretno ogledalo, donjim rubom postavljeno na visinu od 100 cm,
- 15) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 16) alarmni uređaj s prekidačem na pritisak ili vrpcom za povlačenje, na visini od 60 cm,
- 17) svu drugu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid,
- 18) obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,
- 19) u slučaju da je WC u javnoj upotrebi, obvezno zaseban ulaz, izdvojen od muških i ženskih sanitarnih grupa,
- 20) ukoliko zbog skučenosti prostora pristupačnu WC-kabinu nije moguće zasebno izdvojiti, dozvoljeno ju je priključiti ženskoj sanitarnoj grupi,
- 21) od ulaznih vrata građevine do vrata javnog WC-a postavljenu taktičnu crtu vođenja u širini od najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 22) oznaku pristupačnosti prema slici 1.14. Priloga ove Uredbe.

Primjeri WC-a i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 16. Priloga ove Uredbe.

WC u sklopu pristupačnog stana i u okviru soba i/ili apartmana u građevinama primjerice : hotel, đački i studentski dom, dom za starije i nemoćne osobe i sl., mora ispunjavati uvjete iz stavka 1. ovoga članka, osim uvjeta propisanih al.1., 3., 19., 20. i 21. Ulazna vrata takvog WC-a mogu imati širinu svijetlog otvora od najmanje 80 cm.

Članak 19. Kupaonica

Kupaonica mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) standardnu kadu visine gornjeg ruba najviše 50 cm i/ili inkluzivno dizajniranu kadu sa vratima na prednjoj ili bočnoj strani i/ili prostor za tuširanje izveden bez tuš-kabine, veličine najmanje 90 x 90 cm,
- 2) dizalo za kadu, osim u slučaju kada je riječ o inkluzivno dizajniranoj kadi ili se uz kadu postavlja i prostor za tuširanje,
- 3) držač za ruke uz kadu postavljen u rasponu visine od 80 do 90 cm od površine poda, odnosno držač uz prostor za tuširanje postavljen na visinu od 75 cm,
- 4) u prostoru za tuširanje vodootporno preklopno sjedalo postavljeno u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) svu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid, obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,
- 6) opremu propisanu za pristupačni WC sukladno sa odredbom članka 18. ove Uredbe i to: umivaonik, ogledalo, slavinu, vješalicu, alarmni uređaj, WC školjku i

uređaj za ispuštanje vode u WC školjku, ako je kupaonica predviđena s WC-om u istom prostoru,

- 7) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 80 cm,
- 8) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 90 cm, ako se u kupaonicu ulazi s javne komunikacije (primjerice u bolnicama, lječilištima i sl.),
- 9) vrata i prozore s pristupačnim kvakama sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe,
- 10) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 11) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.14 i 1.15.

Primjeri kupaonice i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 17. Priloga ove Uredbe.

U građevini mora zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene, te onima koje učestalo koriste osobe s invaliditetom, kada treba biti dostupna s tri strane.

Članak 20. Kuhinja

Kuhinja mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodnu radnu plohu dužine najmanje 90 cm,
- 2) radnu, grijaću plohu i sudoper konzolno izvedene, s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, gornjom plohom na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm,
- 3) viseće elemente postavljene donjim rubom na visinu od 120 cm od površine poda,
- 4) donje elemente na izvlačenje,
- 5) slobodni uporabni prostor za korištenje kuhinjskih elemenata i okretanje invalidskih kolica na najmanje površine kruga promjera od 150 cm;
- 6) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 7) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 8) vrata i prozore s pristupačnim kvakama sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe,
- 9) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 10) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe, u slučaju kada se pristupačna kuhinja nalazi izvan stana/apartmana, primjerice u kampu i sl.

Primjeri kuhinje i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 18. Priloga ove Uredbe.

Članak 21.

Soba, učionica, radni prostor

Soba, učionica, radni prostor moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica u prostoriji, najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 2) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 3) radni stol konzolno izveden tako da je gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) ulazna vrata učionice i radnog prostora širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, a sobe najmanje 80 cm,
- 5) vrata i prozore s pristupačnim kvakama sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe,
- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe, osim sobe u sklopu stana/apartmana.

Primjeri sobe, učionice, radnog prostora i uvjeti iz stavka 1. ovog članka prikazani su na slici 19., 20. i 21. Priloga ove Uredbe.

Članak 22. Stan

Stan mora sadržavati uvjete neovisnog života namijenjene stanovanju iz čl. 18., 19., 20., 21., 29. i 30. ove Uredbe, te do njega mora biti osiguran pristup sa javne pješačke površine, u pravilu, kroz glavni ulaz u građevinu primjenom najprikladnijih rješenja pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika sukladno sa čl. 10., 11., 12., 13. i 14. ove Uredbe.

Kad se u građevini u kojoj se nalazi stan planira garažni prostor, od garažnog prostora do tog stana moraju se osigurati komunikacije sukladno sa člankom 17. ove Uredbe.

Jednostavno prilagodljiv stan se u pravilu gradi u prizemlju građevine, odnosno na etaži s koje je najlakše osigurati izlaz u siguran prostor u slučaju opasnosti.

Osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, stan mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 110 cm,
- 2) preostala vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 3) vrata i prozore s pristupačnim kvakama sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe,
- 4) pragove zaobljene i ne više od 2 cm,
- 5) hodnike širine najmanje 150 cm,
- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe.

Primjeri stana, odnosno apartmana i uvjeti iz st. 1. i 4. ovoga članka prikazani su na slikama 22. i 23. Priloga ove Uredbe.

Pri projektiranju i građenju građevina iz članka 5. stavka 3. obvezno se osigurava 10 % + 1 jednostavno prilagodljiv stan.

Jednostavno prilagodljivim stanom smatra se stan kod kojeg je moguće postići uvjete iz st. 1., 2., 3. i 4. ovoga članka, preinakama koje ne utiču na način ispunjavanja urbanističko tehničkih uvjeta sukladno s kojima je građevina izgrađena i/ili bitnih zahtjeva za građevinu. Tehničko rješenje jednostavnog prilagođavanja mora biti prikazano u glavnom i izvedbenom projektu građevine.

Pri projektiranju i građenju turističkih i studentskih apartmanskih naselja obvezno se osigurava 2 % + 1 prilagođeni apartman. Pri projektiranju domova za starije osobe apartman -skog tipa obvezno se osigurava 5 % + 1 prilagođeni apartman.

Obvezni elementi pristupačnosti propisani za stanove primjenjuju se i na apartmane.

Članak 23. Kavane i restoran

Kavana i restoran moraju obvezno sadržavati uvjete pristupačnosti iz članka 16. za ulazni prostor, članka 17. za komunikacije i članka 18. za WC ove Uredbe.

Osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, kavana i restoran moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) osiguran prolaz između stolova, stolaca i drugih vertikalnih prepreka širine najmanje 100 cm za najmanje 20% upotrebne površine kavane ili restorana namijenjene korisnicima usluga,
- 2) šank i stolovi konzolno izvedeni tako da je gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, za najmanje 20% tog inventara,
- 3) završnu obradu zidova, podova i vrata izvedenu kontrastno,
- 4) podnu oblogu od čvrstog materijala koja ne otežava kretanje invalidskih kolica,
- 5) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene kavane i/ili restorana izrađeni od staklenih ploha površina većih od

1,5 m² bez prečki, uočljivu oznaku na visini od 90 do 160 cm,

- 6) vrata s pristupačnom kvakom sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe koja je mbojom u kontrastu s podlogom vrata,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1. i to 1.13. i 1.16. Priloga ove Uredbe.

Primjer kavane i restorana i uvjeti iz st. 1. i 2. ovoga članka prikazani su na slici 24. Priloga ove Uredbe.

Članak 24.

Kabina za presvlačenje

Kabina za presvlačenje mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 160 x 210 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema van,
- 3) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 4) klupu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe.

Primjer kabine i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 25. Priloga ove Uredbe.

U građevini koja prema članku 44. ove Uredbe mora sadržavati kabinu za presvlačenje, obvezno je izvesti 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Članak 25.

Tuš kabina

Tuš kabina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 230 x 230 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom sukladno sa odredbom članka 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 3) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) sukladno sa odredbom članka 29. ove Uredbe,
- 4) površinu prostor a ispod tuša najmanje 90 x 90 cm, izvedenu bez pragova s nagibom za odvod vode,
- 5) jednoručnu ili slavinu s ugrađenim senzorom, dostupnu iz pomagala,
- 6) alarmni uređaj s prekidačem na pritisak ili vrpcom za povlačenje na visini od 60 cm od poda, dostupnu iz pomagala,
- 7) vješalicu za odjeću postavljenu na visini od 120 cm,
- 8) držač za sapun postavljen na visini od 90 cm,
- 9) oznaku pristupačnosti prema slici 1.15. Priloga ove Uredbe.

Primjer tuš kabine i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 26. Priloga ove Uredbe.

U građevini koja prema članku 44. ove Uredbe mora sadržavati tuš kabinu, obvezno je izvesti najmanje 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Članak 26.

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu mora imati pristupačnu rampu, koja doseže dno na dubini od 60 do najviše 80 cm u odnosu na srednju razinu površine vode (mora, rijeke, jezera, bazena).

Iznimno, na lječilišnim plažama i bazenima, kad a nije moguće postići pristupačnost na način opisan u stavu 1. ovog članka, pristupačni ulaz se može osigurati pokretnim stolcem, sa mogućnošću podizanja u spuštanja u vodu naznačene dubine dizalom i/ili elementima pristupačnosti za svladavanje visinskih razlike.

Pristupačni ulaz u vodu na plaži i bazenu označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1.17. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaza u vodu na plaži i na bazenu i uvjeti iz čl. 1. i 3. prikazani su na slici 27. Priloga ove Uredbe.

Članak 27.

Mjesto u gledalištu

Mjesto u gledalištu mora imati tlocrtne dimenzije od najmanje 90 x 140 cm i biti pristupačno označeno oznakom pristupačnosti prema slici 1.20. Priloga ove Uredbe.

Primjer mjesta u gledalištu i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 28. Priloga ove Uredbe.

Obvezni broj pristupačnih mjesta u gledalištu mora iznositi 1% + 1 u odnosu na njihov ukupan broj.

Članak 28.

Telefon, tekstofon, faks, bankomat

Telefon, tekstofon, faks, bankomat moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) telefon je s gornjim rubom tipkovnice postavljen na visini od 120 cm od površine poda, a slušalicom na visini dohvata ruke od 100 cm,
- 2) tekstofon, faks, bankomat postavljene donjim rubom na visinu od 70 cm od površine poda,
- 3) uređaje postavljene na način da osiguravaju pristup svim funkcijama iz invalidskih kolica,
- 4) klupu-stolicu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) oznake pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3. i 1.4., za pristupačni telefon i prema slici 1.18., a za pristupačni tekstofon, faks i bankomat i prema slici 1.19.

Primjer telefona, tekstofona, faksa, bankomata i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 29. Priloga ove Uredbe.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pristupačnim telefonom, tekstofonom, faksom i bankomatom za slijepe, slabovidne, gluhe i nagluhe osobe podrazumijevaju se ti uređaji postavljeni na uobičajenu visinu.

Kada se uređaji iz stavka 1. ovoga članka nalaze unutar građevine, pristupačnima za slijepe i slabovidne osobe smatraju se ako je od ulaznih vrata građevine do uređaja postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja.

Članak 29.

Elektro instalacije

Elektro instalacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) parafon postavljen na visinu od 120 cm, sa svjetlosnom oznakom,
- 2) prekidače za svjetlo i zvonce postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 3) utičnicu u pristupačnoj kuhinji neposredno iznad radne plohe,
- 4) ostale utičnice postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 5) izvodnu ploču za električnu instalaciju postavljenu gornjim rubom u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 6) svu opremu elektro instalacija izvedenu u kontrastnoj boji u odnosu na podlogu zida.

Članak 30.

Kvake na vratima i prozorima

Kvake na vratima i prozorima moraju biti oblikovane po principima inkluzivnog dizajna, postavljene na visinu od 90 cm za vrata, a za prozor kvaka ili ručica mehanizama za otvaranje postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm.

Rukovanje kvakom za pokretanje mehanizma za otvaranje i zatvaranje vrata/prozora iz stavka 1. ovoga članka mora biti lagano.

Primjer oblikovanja kvaka i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 30. Priloga ove Uredbe.

Članak 31.

Šalter

Šalter za osobe u invalidskim kolicima mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) gornju plohu izvedenu na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm, konzolno oblikovan, dubine pristupa od najmanje 50 cm;
- 2) oznaku pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim šalterom za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe podrazumijeva se šalter uobičajene visine, koji mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do šaltera postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Primjer šaltera i uvjeti iz stava 1. i 2. ovoga članka prikazani su na slici 31. Priloga ove Uredbe.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više šaltera istog tipa poslovanja jedan od tri šaltera mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.

Kada su posebnim propisima koji uređuju zaštitu u poslovanju gotovim novcem i vrijednostima određeni uvjeti za šaltere, pristupačni šalteri obvezno osiguravaju i ispunjavanje uvjeta tog propisa.

Članak 32.

Pult

Pult za osobe u invalidskim kolicima mora biti, odnosno imati:

- 1) izveden najbliže ulazu u prostor i/ili prostoriju u kojoj se usluga pruža,
- 2) postavljen je gornjim rubom na visinu od 80 cm, podgledom na visinu od najmanje 70 cm,
- 3) konzolno je oblikovan s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) osiguran pristupni prostor od najmanje 120 cm,
- 5) označen oznakom pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim pultom za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe podrazumijeva se pult uobičajene visine, koji omogućava ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do pulta postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više pultova istog tipa poslovanja jedan od tri pulta mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.

Članak 33.

Induktivna petlja ili transmisijski obruč

Induktivna petlja ili transmisijski obruč ugrađuje se u prostoriji površine veće od 500 m², odnosno u prostoriji koju istovremeno može koristiti više od 100 osoba i u kojoj se govor reproducira putem zvučnika.

Prostorija u kojoj je postavljena induktivna petlja ili transmisijski obruč označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.22. Priloga ove Uredbe.

Članak 34.

Oglasni pano

Oglasni pano mora biti postavljen svojim donjim rubom na visinu u rasponu od 120 do 160 cm.

Oglasni pano označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.24. Priloga ove Uredbe.

Članak 35.

Orijentacijski plan za kretanje u građevini

Orijentacijski plan za kretanje u građevini mora biti reljefno izrađen te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- 1) postavljen je horizontalno ili približno horizontalno na visinu od najviše 90 cm odnosno vertikalno ili približno vertikalno na visinu gornjeg ruba do najviše 180 cm,
- 2) postavljen je uz ulaz u građevinu,
- 3) sadrži informacije na Braille- pismu, postavljene na visini 80 do 90 cm od poda,
- 4) od ulaznih vrata građevine do plan postavljena je taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 5) označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2 i 1.3.

C. UVJETI PRISTUPAČNOSTI JAVNOG PROMETA

Članak 36.

Za osiguranje uvjeta neovisnog kretanja osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti u javnom prometu služe sljedeći uvjeti pristupačnosti: stajalište i peron; parkirališno mjesto; javna pješačka površina; semafor; pješački prijelaz, pješački otok i raskrižje.

Članak 37.

Stajalište i peron

Stajalište i peron moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dužinu stajališta, odnosno perona najmanje jednaku dužini prometnog sredstva (autobus, tramvaj, trolejbus i vlak) koje se zaustavlja na tom stajalištu, odnosno peronu, a širinu najmanje 200 cm,
- 2) visinu nogostupa na razini ulazne stuba niskopodnog prometnog sredstva, a iznimno kada su u upotrebi prometna sredstva s visokom prvom stubom, nogostup može biti i niži od prve stuba, ali ne niži od 18 cm ispod razine nastupne stuba prometnog sredstva, ako posebnim propisom kojim se uređuju uvjeti za građevine željezničke infrastrukture nije drukčije propisano,
- 3) na stajalištu (autobusa, trolejbusa i/ili tramvaja) u naselju gdje se izvodi nogostup, na mjesto prvog ulaza u prometno sredstvo izvedenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm i dužine 150 cm s užljebljenjima okomitim na pravac pruge,
- 4) na stajalištima kojima se nalaze u neposrednoj blizini građevine u kojoj učestalo borave osobe s invaliditetom taktilnu crtu vođenja postavljenu cijelom širinom nogostupa,
- 5) na peronu vlaka, na udaljenosti 80 cm od ruba perona, čitavom dužinom perona postavljenu taktilnu crtu upozorenja širine 20 cm sa užljebljenjima okomitim na smjer ulaska u vlak.

Primjer stajališta i perona i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 32. Priloga ove Uredbe.

Članak 38.

Parkirališno mjesto

Parkirališno mjesto mora biti smješteno na blizini pristupačnom ulazu u građevinu, te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) parkirališno mjesto za parkiranje jednog putničkog automobila osobe koja koristi invalidska kolica, kad se ono nalazi u nizu parkirališnih mjesta, postavljenim okomito, koso ili uzdužno u odnosu na nogostup, veličine 375 x 500 cm, a prikazano je primjerom na slici 33. Priloga ove Uredbe,
- 2) parkirališno mjesto za parkiranje dva automobila koje koristi invalidna osoba koje se nalazi u nizu parkirališnih

mjesta okomitom veličine 625 x 500 cm s međuprostorom širine 125 cm, a prikazano je primjerom na slici 34. Priloga ove Uredbe,

- 3) izlaz s parkirališnog mjesta na nogostup ukošenim rubnjakom nagiba najviše 10%, širine najmanje 120 cm,
- 4) površinu parkirališnog mjesta izrađenu od materijala koji ne otežava kretanje invalidskih kolica (šljunak, pijesak, zatravljena površina i sl.),
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.25. Priloga ove Uredbe.

Članak 39.

Javna pješačka površina

Javna pješačka površina mora biti:

- 1) uzdignuta u odnosu na rub kolnika visine najmanje 3 cm, ili razdvojena tipskim elementom, a kada je u razini kolnika razdvojena je ogradom,
- 2) široka najmanje 150 cm,
- 3) sa ostalim pješačkim površinama povezana bez prepreka,
- 4) od prometnice zaštićena ogradom visine 90 cm kada se nalazi u području pojačanog pješačkog prometa (navala ljudi).

Različite razine javne pješačke površine među sobno se povezuju primjerenim elementima pristupačnosti za svladavanje visinske razlike sukladno sa odredbama ove Uredbe.

Kada su različite razine javne pješačke površine iz stavka 2. ovoga članka povezane pristupačnim dizalom ili pristupačnom vertikalno podiznom platformom, obvezno se dodatno povezuju pristupačnim stubištem.

Sva komunalna oprema (klupe, stolovi, znakovi, rasvjetni stubovi, koševi, držači za bicikl, reklamne ploče i sl.) se postavlja uz rub javne pješačke površine, tako da ne predstavlja prepreku za slijepe i slabovidne.

Kada se uz javnu pješačku površinu predviđa biciklistička staza ili parkiralište, potrebno je izvesti razgraničenje od javne pješačke površine denivelacijom od najmanje 3 cm, zelenom površinom, tipskim elementom ili sl.

Primjer javne pješačke površine i uvjeti iz stavka 1. ovoga članka prikazani su na slici 35. Priloga ove Uredbe.

Članak 40.

Semafor

Semafor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) semafor koji se nalazi na prijelazu prometnice s više od dva prometna traka u istom smjeru ima taktilni plaćin prijelaza,
- 2) semafor koji se nalazi u području gdje se nalazi građevina u kojoj učestalo borave slijepe i slabovidne osobe, ima zvučnu signalizaciju,
- 3) kod semafora na raskrižju, zvučnu signalizaciju postavljenu na semafore jednog prometnog pravca koja se ne preklapa sa zvučnom signalizacijom postavljenom na semafore drugog prometnog pravca,
- 4) zvučnu signalizaciju postavljenu na semaforu koja upozorava samo na promjenu svjetla na semaforu, a ne na intenzitet prometa na prometnici,
- 5) točkastu disperziju zvuka zvučne signalizacije postavljene na semaforu, usmjerenu tako da doziva slijepu ili slabovidnu osobu koja prelazi prometnicu.

Članak 41.

Pješački prijelaz

Pješački prijelaz mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) prijelaz s nogostupa na razinu kolnika osiguran ukošenjem rubnjaka uz najveći dopušteni nagib od 10%, širine najmanje 120 cm,
- 2) na ukošenom rubnjaku izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture koje završava na crti usporednoj s rubom kolnika koja je od njega udaljena za

- širinu rubnog kamena, ali ne manje od 15 cm, prema primjeru na slici 36. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju minimalne visine nogostupa od 3 cm, izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture širine najmanje 40 cm, prema primjeru na slici 37. Priloga ove Uredbe
 - 4) u slučaju kada je u funkciji prijelaza prometnice izvan raskrižja, taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm s užljubljenjima okomito na prometnicu, izvede nu do ukošenja rubnjaka na prijelazu, a u dužini od najmanje 110 cm prema primjeru na slici 38. Priloga ove Uredbe.

Elementi pristupačnosti iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na primjere na način na pješačkim prijelazima zima cestovnog, željezničkog, trolejbuskog i tramvajskog prometa, te biciklističkih staza.

Članak 42.

Pješački otok

Pješački otok mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- 1) izveden je sukladno sa člankom 41. stav 1. i 2. i 3. ove Uredbe,
- 2) u slučaju kada se pješački otok nalazi u razini kolnika ili se njegova razina na mjestu prijelaza spušta na razinu kolnika, tada se on 15 cm od početka i 15 cm od kraja otoka označava taktilnim crtama upozorenja s užljubljenjima okomitim na smjer kretanja, širine najmanje 40 cm, međusobno povezanim taktilnom crtom vođenja s užljubljenjima u smjeru kretanja širine najmanje 40 cm, prema primjeru prikazanom na slici 39. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju kada je pješački otok povišen u odnosu na razinu kolnika, prijelaz s kolnika na pješački otok izvodi se ukošenjem, prema primjeru prikazanom na slici 40. Priloga ove Uredbe,
- 4) u slučaju kada je otok na mjestu prijelaza spušten na razinu kolnika, a na povišenom djelu se nalazi stajalište autobusa, trolejbusa ili tramvaja, obvezno se izvodi ukošenje za pristup stajalištu, sukladno sa odredbom članka 41. alineja 1. i 2.

Članak 43.

Raskrižje

Raskrižje obvezno sadrži uvjete pristupačnog pješačkog prijelaza iz članka 41. i pristupačnog otoka iz članka 42. ove Uredbe.

Na raskrižju koje se nalazi u području naselja gdje je smještena građevina u kojoj učestalo borave slijepe i slabovidne osobe, pješački prijelaz mora imati pristupačni semafor sa zvučnom signalizacijom i taktilne crte vođenja širine najmanje 40 cm, s užljubljenjima okomitim na prometnicu. Taktilna crta upozorenja je izvedena do ukošenja ruba na prijelazu, u dužini od najmanje 110 cm, prema primjeru na slici 41. Priloga ove Uredbe.

Kada raskrižje nije moguće svladati u istoj razini, izvode se pothodnici ili nathodnici primjenom primjera njih elemenata pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika prema odredbama ove Uredbe.

III. OBVEZNA PRIMJENA UVJETA PRISTUPAČNOSTI

Članak 44.

Građevine javne i poslovne namjene moraju se projektirati i biti izvedene tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članaka ove Uredbe:

1. građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene:
 - 1) robna kuća iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
 - 2) trgovački i uslužni centar iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
 - 3) samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više iz čl. 16., 17., 18. i 32.;

- 4) tržnica iz čl. 16. i 17.;
- 5) caffe bar, kavana i restoran s 80 i više mjesta iz čl. 16., 17., 18. i 23.;
- 6) disko klub i noćni klub, površine od 400 m² više iz čl. 16., 17. i 18.;
- 7) turistički informativni centar iz čl. 16. i 17.;
- 8) ured turističke zajednice površine od 200 m² i više iz čl. 16. i 17.;
- 9) putnička agencija površine od 200 m², više iz čl. 16. i 17.;
- 10) zasebno stojeća recepcija iz čl. 16. i 34.;
- 11) hotel s 50 i više soba (soba/TWC) iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 21., i 34.;
- 12) hostel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 21., 19. (ili 25.), i 34.;
- 13) turističko naselje s 50 i više apartmana iz čl. 16., 17. 22. i 34.;
- 14) kamp za 500 i više gostiju iz čl. 16., 17. 19. (ili 25.), 20. i 34.;
- 15) restoran uz javne kolnike iz čl. 16., 17. i 18.;
- 16) hotel s posebnom oznakom - motel uz javne kolnike iz čl. 16., 17. i 18.;
- 17) trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz crpku za gorivo iz čl. 16., 17., i 18.;

2. građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene:

- 1) poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i 17.;
- 2) poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
- 3) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i 17.;
- 4) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
- 5) građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, faksiranja i sl. s tri ili više uređaja iz čl. 16., 17. i 28.;

3. građevina za pružanje usluga prometa novcem i druge financijske usluge:

- 1) poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;
- 2) poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
- 3) poslovnica financijskih agencija s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;
- 4) poslovnica financijskih agencija s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;

4. građevine upravne i slične namjene

- 1) građevina u kojoj djeluju tijela uprave federacije, županija i lokalne samouprave, sudske vlasti i pravnih osoba s javnim ovlastima iz čl. 16., 17. 18., 34. i 35.;

5. građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene

- 1) ured službe socijalno-zdravstvene skrbi iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;
- 2) ljekarna i prodavaonica ortopedskih pomagala iz članka 16.;
- 3) ljekarna i prodavaonica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17., 31. (ili 32.);
- 4) ambulanta iz čl. 16., 17., 18., 33. i 34.;
- 5) dom zdravlja iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;
- 6) bolnica iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;
- 7) banje iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;

- 8) zatvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31. i 34.;
- 9) otvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;
- 10) banjska plaža iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;
- 11) zatvoreno banjsko kupalište/toplice iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31., 34. i 35.;
- 12) javno kupalište iz čl. 16., 17., 18., 24., 25.;
- 13) dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 21., 31. i 34.;
- 14) dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 20., 21., 31. i 34.;
- 15) dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22., 31. i 34.;
- 16) pučka kuhinja iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
6. građevine koju učestalo koriste osobe s invaliditetom
- 1) građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruge osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 20., 21., 28., 29., 30., 33., 34. i 35.;
- 2) ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 21., 24., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. i 35.;
- 3) ustanova za rehabilitaciju iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;
- 4) ustanova za smještaj osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;
7. građevine odgojne i obrazovne namjene
- 1) dječji vrtić iz članka: 16. i 17.;
- 2) škola, učilište, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, visoko učilište iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
- 3) učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 20., 21. i 34.;
- 4) učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 21. i 34.;
- 5) studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22. i 34.;
8. građevine kulturne namjene
- 1) sveučilišna knjižnica iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
- 2) kulturni centar iz čl. 16., 17., 18., 34. i 35.;
- 3) kongresni centar iz čl. 16., 17., 18., 27., 33., 34. i 35.;
- 4) muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m² i više iz čl. 16., 17., 18., 32. i 34.;
- 5) kino, kazalište i koncertna dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 27., 33. i 34.;
9. građevine prometne namjene
- 1) zračna luka iz čl. 16., 17., 18., 31. (ili 32.), 33. i 34.;
- 2) autobusna i željeznička postaja iz čl. 16., 17., 18., 31. ili 32., 33., 34., 37. i 39.;
- 3) autobusno i tramvajsko stajalište, željeznička postaja iz čl. 34., 37. i 39.;
- 4) odmorište uz javnu cestu iz čl. 18., 28., 38. i 39.;
- 5) javno parkiralište iz čl. 38.;
- 6) javna garaža kapaciteta 300 i više vozila iz čl. 16., 17., 18. i 38.;
- 7) crpka za gorivo iz čl. 16.;
10. građevine športske i rekreacijske namjene
- 1) športski teren iz čl. 16., 17., 18. i 24.;
- 2) športska dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 27. i 34.;
11. građevine zabavne namjene
- 1) zabavni park iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
- 2) zoološki i botanički vrt iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
12. građevine vjerske i sakralne namjene
- 1) obredna dvorana iz čl. 16., 17., 33. i 34.;
- 2) vjerski i karitativni centar iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
13. građevine za izvršavanje kazne zatvorom
- 1) zatvor iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., i 31.;
- 2) odgojni zavod iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 31.;
14. prostori i površine javne namjene
- 1) pješački trg, ulica, staza u parku, dječjem igralištu i na šetalištu iz članka: 39.;
- 2) pothodnik, nathodnik i pješački most iz članka: 39.;
- 3) ulični prijelaz iz čl. 40., 41., 42. i 43.;
15. građevine druge namjene
- 1) sajamski i izložbeni centar iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
- 2) tehnološki park iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
- 3) javni WC iz čl. 16., 17. i 18.;
- 4) građevina u kojoj je obvezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu uporabu iz čl. 16., 17. i 18.;
- 5) mrtvačnica i krematorij iz čl. 16., 17. i 34.;
- 6) javno sklonište iz čl. 16., 17. i 18.;
16. sve ostale građevine.
- Gr građevine stambene i stambeno-poslovne namjene moraju se projektirati i biti izvedeni tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članaka ove Uredbe:
1. stambena građevina iz čl. 16., 17. i 22.;
 2. stambeno-poslovna građevina iz čl. 16., 17. i 22. Osim tih uvjeta pristupačnosti u dijelu građevine poslovne namjene mora sadržavati i uvjete pristupačnosti ovisno o namjeni toga poslovnog dijela i to najmanje prema odredbi stavka 1. ovoga članka.

Članak 45.

U sklopu ulazne porte kod sljedećih građevina: doma zdravlja, bolnice, banje, zatvorenog bazena u banji, zatvorenog javno-banjskog kupališta/toplica, doma za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkom sanitarnom jedinicom, doma za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba, doma za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana, ureda službe socijalno-zdravstvene skrbi za rad sa strankama, institucija za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom, institucija za rehabilitaciju, institucija za smještaj osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti obvezno se izvodi pristupačni šalter.

Članak 46.

Sve sobe u bolnici, banjama, te instituciji za rehabilitaciju i smještaj osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti moraju se izvesti kao pristupačne.

Obvezni broj pristupačnih soba u domu za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) i u domu za starije i nemoćne osobe u kojem se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, mora minimalno iznositi 10 % + 1 od ukupnog broja soba.

Obvezni broj pristupačnih soba, u dačkom i studentskom domu hotelskog tipa (soba/TWC), te dačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, minimalno iznosi 5 % + 1 od ukupnog broja soba.

Obvezni broj pristupačnih smještajnih jedinica za osobe u građevinama za izvršenje kazne zatvorom je 5 % + 1.

Članak 47.

Obvezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u domu za starije i nemoćne osobe sa zajedničkim sanitarnim jedinicama, određuje se na razini 10 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.

Obvezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u hotelu, dačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, određuje se na razini 2 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.

Članak 48.

Kada je u građevini predviđeno zaštićivanje osoba s invaliditetom mora se osigurati pristupačna radna prostorija i pristupačan WC.

Članak 49.

Pored građevina iz članka 5. stavak 1. točke 1. ove Uredbe i caffè-bar, kavana i restoran s manje od 80 sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub površine manje od 400 m²; muzej, galerija, izložbeni prostor površine manje od 300 m²; te kino, kazalište i koncertna dvorana s manje od 100 mjesta u gledalištu, moraju osigurati pristupačnost za svladavanje visinske razlike prema odredbama ove Uredbe i moraju imati pristupačan WC.

Kada je posebnim propisima kojima su propisani uvjeti za obavljanje djelatnosti u građevinama iz stavka 1. ovoga članka, dopušteno odstupanje od tih uvjeta u smislu da nije potrebno izvođenje WC-a, tada ne postoji obveza izvođenja niti pristupačnog WC-a.

Ako je po posebnim propisima iz stavka 2. ovoga članka obvezna izvedba samo jednog WC- za žene i muškarce, tada se on izvodi kao pristupačan WC.

U slučaju rekonstrukcije građevine iz stavka 1. ovog članka, urbanističkom suglasnošću može se utvrditi odstupanje od uvjeta pristupačnosti iz toga stavka zbog zatečenih uvjeta u građeni ili uvjeta nepristupačnosti javne površine s koje se pristupa u građevinu.

Članak 50.

Na javnom parkiralištu i u javnoj garaži izvodi se 5 % +1 pristupačno parkirališno mjesto u odnosu na ukupni broj parkirališnih mjesta.

Uz građevinu, odnosno u građevini iz članka 5. ove Uredbe izvodi se 5 % +1 pristupačno parkirališno mjesto u odnosu na ukupni broj parkirališnih mjesta.

Članak 51.

Unapređenje pristupačnosti građevina

Dijelovi građevina javne i poslovne namjene iz članka 44. stavka 1. ove Uredbe koji se rekonstruiraju ili nastaju rekonstrukcijom moraju se projektirati i izvesti tako, da ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti primjerene tim člankom.

Ulazni prostor i komunikacije do dijelova građevina iz stavka 1. ovoga članka moraju se prilikom rekonstrukcije projektirati i izvesti tako da sadrže uvjete pristupačnosti iz članka 16. i 17. ove Uredbe.

St.1. i 2. ovoga članka odnosi se i na građevine koje će nakon namjeravane rekonstrukcije postati građevine iz članka 44. stavka 1. ove Uredbe, te na poslovne dijelove stambeno-poslovnih građevina koji imaju veličinu, odnosno kapacitet zgrade poslovne namjene iz članka 44. stavka 1. ove Uredbe ili će tu veličinu, odnosno kapacitet imati nakon namjeravane rekonstrukcije.

Čl. 45., 46., 47., 48., 49. i 50. Ove Uredbe primjenjuje se i na rekonstrukciju građevina iz tih članaka.

Odredbe ovoga članka primjenjuju se i u slučaju izmjene i/ili dopune odobrenja za građenje za navedene građevine.

Članak 52.

Iznimno odstupanje od propisanih uvjeta pristupačnosti

Ako se pri rekonstrukciji građevine kulturno-historijskog nasljeđa ne mogu osigurati propisani uvjeti pristupačnosti da se ne naruši autentično spomeničko svojstvo kulturnog dobra, dopušteno je iznimno odstupiti od propisanih uvjeta pristupačnosti, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležne institucije za zaštitu kulturno-historijskog nasljeđa.

Članak 53.

U dijelovima na selja i pojedinim građevinama za koje je utvrđena zaštita sukladno sa posebnim propisima iz područja zaštite prirode neće se primijeniti odredbe ove Uredbe, ako bi se njihovom primjenom ugrozili ciljevi primjerene zaštite.

U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka kao zamjena za uvjete pristupačnosti za svladavanje visinske razlike, obvezno se koriste montažno-demontažni i drugi uređaji koji ne ugrožavaju ciljeve primjerene zaštite.

IV. OBVEZAN SADRŽAJ PROJEKATA

Članak 54.

Projekti građevina iz članka 5. ove Uredbe, moraju sadržavati prikaz tehničkih rješenja kojima se u vjeti pristupačnosti primjenjuju za osiguranje pristupačnosti građevina, te prikaz tehničkih rješenja za jednostavno prilagodljive stanove (u daljnjem tekstu: tehnička rješenja).

Tehnička rješenja iz stavka 1. ovoga članka prikazuju se, ovisno o razini razrade projekta, na primjeren način u idejnom projektu, glavnom projektu i izvedbenom projektu građevine.

Članak 55.

Sadržaj idejnog projekta

U idejnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se tehničkim opisom i nacrtima.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, osobito sadrži:

- 1) opis prostora građevine u kojoj se osigurava pristupačnost, te opis prostora i površine javnog prometa i njihovu povezanost,
- 2) tehničke i funkcionalne podatke o arhitektonskim i građevinskim rješenjima koja osiguravaju pristupačnost,
- 3) opis i funkciju građevinskih i drugih proizvoda, instalacija i opreme ugrađenih u svrhu osiguranja pristupačnosti, te načina ugradnje odnosno priključenja.

Tehnički opis stambene zgrade, osim sadržaja iz stavka 2. ovoga članka, sadrži i opis jednostavne prilagodbe najmanje jednog stana.

Nacrta za građevine stambene i stambeno-poslovne namjene posebno sadrže:

- 1) situaciju s oznakom pristupačnog parkirališnog mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,
- 2) tlocrte karakterističnih etaža, presjeke i fasade, s detaljnim prikazom svakog tlocrta različitog prilagođenog stana i ucrtanim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti do tih stanova, shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Nacrta za građevine javne i poslovne namjene, ovisno o vrsti građevine, naročito sadrže:

- 1) situaciju s oznakom pristupačnog parkirališnog mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,
- 2) druge nacрте potrebne za određenu vrstu građevine, s ucrtanim ili označenim prostorijama, prostorima, komunikacijama i drugim dijelovima građevine namijenjenim kretanju, boravku ili radu osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti, te drugim uvjetima bitnim za osiguranje pristupačnosti.

Članak 56.

Sadržaj glavnog projekta

U glavnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se u pojedinim dijelovima projekta:

- 1) arhitektonskom projektu,
- 2) građevinskom projektu,
- 3) elektro i strojarskom projektu projektu instalacija vode i odvoda ako tehničko rješenje pristupačnosti uključuje ugradnju posebnih uređaja namijenjenih osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti.

Podaci o građevini, odnosno njezinom dijelu, tehnička rješenja kojima se osigurava ispunjavanje propisanih zahtjeva, ovisno o vrsti projekta, sadržani su u tehničkom opisu, primjerenim proračunima, te po potrebi u programu kontrole i osiguranja kvalitete, posebnim tehničkim uvjetima i dr.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, sadrži podatke o tehničkim rješenjima, radovima, ugrađenim građevinskim i drugim proizvodima, konstrukciji, instalacijama i opremi kojima se osigurava ispunjavanje propisanih uvjeta pristupačnosti, podatke iz elaborata, studija i podloga koji su od utjecaja na ispunjavanje zahtjeva pristupačnosti.

Tehnički opis za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, naročito sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) opis prostornog i oblikovnog rješenja, kao i radova kojima se osigurava pristupačnost,
- 2) opis građevinskih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode (opis završne obrade površina, protukliznost i sl.),
- 3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću;

u građevinskom projektu:

- 1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode,
- 2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;

u elektro i strojarskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) opis zahvata i radova koje je potrebno provesti pri prilagodbi stambenih i stambeno-poslovnih objekata,
- 2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis instalacija i njihove funkcije, te opis načina priključenja (dizala, platforme i dr.).

Tehnički opis za građevinu javne i poslovne namjene, naročito sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) opis prostornog i oblikovnog rješenja kojim se osigurava pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode (opis završne obrade površina; protukliznost i sl.),
- 2) opis građevinskih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode (opis završne obrade površina; protukliznost i sl.),
- 3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću,
- 4) opis funkcionalnog i oblikovnog rješenja svih elemenata uređenja vanjskih prostora za omogućavanje pristupačnosti;

u građevinskom projektu:

- 1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode;
- 2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;

u elektro i strojarskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) opis zahvata i radova koje je potrebno provesti pri prilagodbi objekata javne i poslovne namjene,
- 2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis opreme instalacija i njihove funkcije, opis načina priključenja (dizala, vertikalno podizne platforme, koso podizne sklopive platforme i dr.).

Proračuni, ovisno o vrsti građevine, obvezno sadrže dokaz o ispunjavanju propisanih uvjeta.

Proračun za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) proračun duljine pristupnih rampi s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti;

u elektro i strojarskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun ins talacija za elektro i strojarske dijelove opreme namijenjene osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti.

Proračun za građevinu javne i poslovne namjene, sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) proračun duljine pristupnih rampi s iskazanim uzdužnim nagibom - enterijerski,
- 2) proračun kapaciteta elemenata pristupačnosti (broj korisničkih mjesta za osobe smanjenih tjelesnih mogućnosti) vezanih za namjenu građevine,
- 3) proračun uzdužnih i poprečnih nagiba pješackih staza i putova te duljine pristupnih rampi s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom - eksterijerski;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti;

u elektro i strojarskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun instalacija za elektro i strojarske dijelove opreme namijenjene osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti.

Nacrta, ovisno o vrsti građevine, u prikladnom mjerilu obvezno prikazuju tehnička rješenja pristupačnosti na situaciji, tlocrtima i presjecima, te visinskim položajima propisanih elemenata pristupačnosti iz ove Uredbe, sa uključenim shemama instalacija i ugradnje opreme.

Nacrta za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parkirališnih mjesta, te s tlocrtom pristupačne komunikacije od javne pješacke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i fasade karakterističnih etaža stambenih i stambeno-poslovnih građevina, s ucrtanim ili označenim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama smanjenih tjelesnih mogućnosti do prilagođenih stanova, a sukladno sa odredbom stavka 2. članka 44. ove Uredbe,
- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost;

Nacrta za građevinu javne namjene i poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parkirališnih mjesta, te s tlocrtom pristupačnih komunikacija od javne pješacke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i visinske položaje svih propisanih elemenata pristupačnosti za svaku vrstu građevine sukladno sa odredbom stavka 1. članka 44. ove Uredbe,
- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Članak 57.

Sadržaj izvedbenog projekta

Razrada tehničkih rješenja za ispunjavanje propisanih uvjeta iz ove Uredbe sadržana je u pojedinim dijelovima projekata, koji posebno sadrže:

u arhitektonskom projektu:

- 1) tlocrte svih prostora namijenjenih kretanju, boravku i radu osoba smanjenih tjelesnih mogućnosti, s relevantnim kotama koje dokazuju osiguranje pristupačnosti,
- 2) detalje svih elemenata pristupačnosti propisanih ovom Uredbom;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;
- 2) plan oplata dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti,
- 3) nacрте ar mature, s naznakom količina za dijelove konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;

u elektro i strojarskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun elektro instalacija namijenjenih za potrebe osiguranja pristupačnosti;
- 2) detalje instalacija i opreme ugrađene za potrebe osiguranja pristupačnosti.

Članak 58.

Kontrolu/reviziju projekata iz čl. 55. do 58. ove Uredbe vrši pravna osoba koja posjeduje ovlaštenje za projektiranje odnosno pravna osoba koja je registrovana za poslove projektiranja sukladno sa važećim zakonskim propisima, a koja nije učestvovala u izradi projekata.

Kontrolor/revident ovjerava svaki propisano uvezani dio projekta sa unutrašnje strane projekta štambiljem za ovjeru kontroliranog projekta (u daljnjem tekstu: štambilj) u koje m je utisnut pečat kontrolora i potpis, ako je projekat izrađen sukladno sa odredbama ove Uredbe.

Štambilj veličine 130x75 mm za ovjeru kontroliranog projekta prema obrascu u prilogu sadrži:

- 1) izjavu da je projekat izrađen sukladno sa ovom Uredbom,
- 2) naziv pravne osobe - kontrolora/revidenta,
- 3) broj, mjesto i datum i
- 4) pečat i potpis pravne osobe-kontrolora/revidenta.

OVAJ PROJEKAT JE IZRAĐEN SUKLADNO SA UREDBOM O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO - TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPREČAVANJE STAVANJA ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA OSOBE SA SMANJENIM TJELESNIM MOGUĆNOSTIMA

Naziv pravne osobe - kontrolora/revidenta

Broj: _____

Mjesto i datum _____

Pečat pravne osobe - kontrolora/revidenta i potpis

V. NADZOR NAD PROVEDBOM OVE UREDBE

Članak 59.

Nadzor nad provođenjem odredaba ove Uredbe vrši nadležna federalna i kantonalna uprava za inspeksijske poslove.

VI. KAZNENE ODREDBE

Članak 60.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 KM kaznit će se pravna osoba koja u roku iz člankom 64 st. 1. i 2. ne izvrši prilagodbu svih javnih i drugih izgrađenih površina za potrebe osoba sa smanjenim tjelesnim mogućnostima.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM.

Fizička osoba - vlasnik građevine kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 61.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba registrirana za poslove projektiranja ako se:

u tijeku građenja utvrdi da zbog nedostataka u projektu ili zbog neskladnosti pojedinih projekata nije u propisanoj mjeri omogućen nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad osobama sa smanjenim tjelesnim mogućnostima u građevina ma javne i poslovne namjene, te poslovnim dijelovima građevina stambeno-poslovne namjene.

Članak 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba u svojstvu izvođača ako:

radove ne izvodi sukladno sa projektom tako da osobama sa smanjenim tjelesnim mogućnostima ne osigurava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad u građevinama javne i poslovne namjene.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka voditelj radova.

Članak 63.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM kaznit će se pravna osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava primjerene uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za uporabu pomagala osoba sa smanjenim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi vlasniku ili korisniku građevine ako u građevini ne održava primjerene uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za uporabu pomagala osoba sa smanjenim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se fizička osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava primjerene uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za uporabu pomagala osoba sa smanjenim tjelesnim mogućnostima.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

Na temelju glavnog projekta u kojemu je tehničar ko rješenje pristupačnosti građevine dano prema odredbama Uredbe o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za osobe sa smanjenim tjelesnim mogućnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04) izdat će se građevinska dozvola, ako je zahtjev za izdavanje te dozvole zajedno s glavnim projektom podnesen do dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 65.

Građevine javne i poslovne namjene moraju ispuniti uvjete pristupačnosti primjerene ovom Uredbom u roku od dvije godine od dana njenog stupanja na snagu.

Osim građevina iz stavka 1. ovoga članka, stubišta u vanjskom prostoru namijenjena javnoj upotrebi moraju ispuniti uvjete pristupačnosti primjerene člankom 11. stavom 1., al. 5. i 12. ove Uredbe u roku od jedne godine od dana njenog stupanja na snagu.

Članak 66.

Sredstva za realiziranje odredbi ove Uredbe za prostorne i građevine osiguravaju njihovi vlasnici koji mogu biti pravne i fizičke osobe.

Članak 67.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje da važi Uredba o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje stvaranja svih barijera za osobe sa smanjenim tjelesnim mogućnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04).

Članak 68.

Ova Uredba stupanja na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 502/09
16. srpnja 2009. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, v. r.

PRILOG
PRIKAZ OZNAKA PRISTUPAČNOSTI, UVJETA UPOTREBE POMAGALA I
OBAVEZNIH ELEMENATA PRISTUPAČNOSTI

Sve dimenzije na slikama u ovom Prilogu Uredbe izražene su u centimetrima.

Slika 1.:

Prikaz oznaka pristupačnosti iz članka 3. stavka 1. Uredbe.

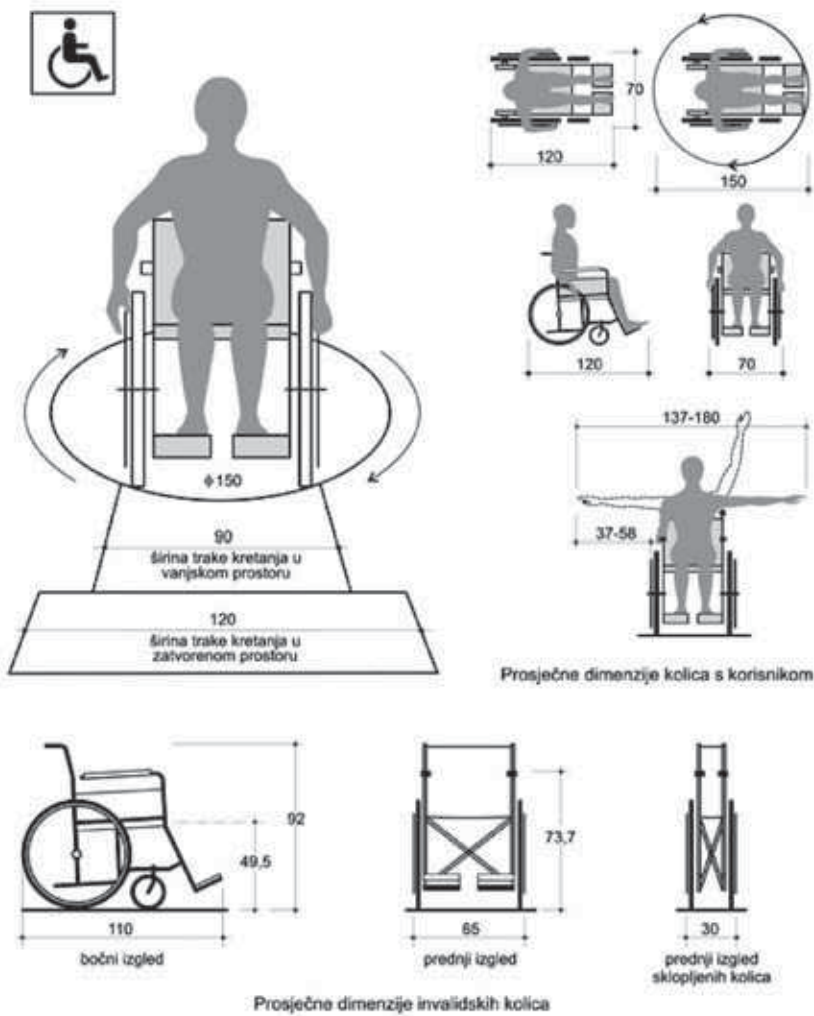
Dimenzije i boja svake oznake pristupačnosti te vrsta materijala iz kojeg je izrađena određuju se u odnosu na:

- podlogu na koju se oznaka postavlja,
- oblikovanje unutarnjeg i/ili vanjskog prostora i
- udaljenost s koje osoba smanjene pokretljivosti mora moći oznaku uočiti.

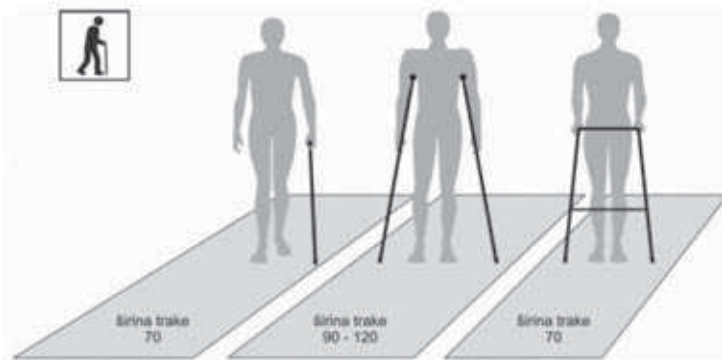
Pri smanjenju i/ili povećanju pojedine oznake pristupačnosti ne mijenja se omjer (proporcija) grafičkih elemenata oznake, već se oznaka izvodi sukladno sa primjerima iz ove slike.

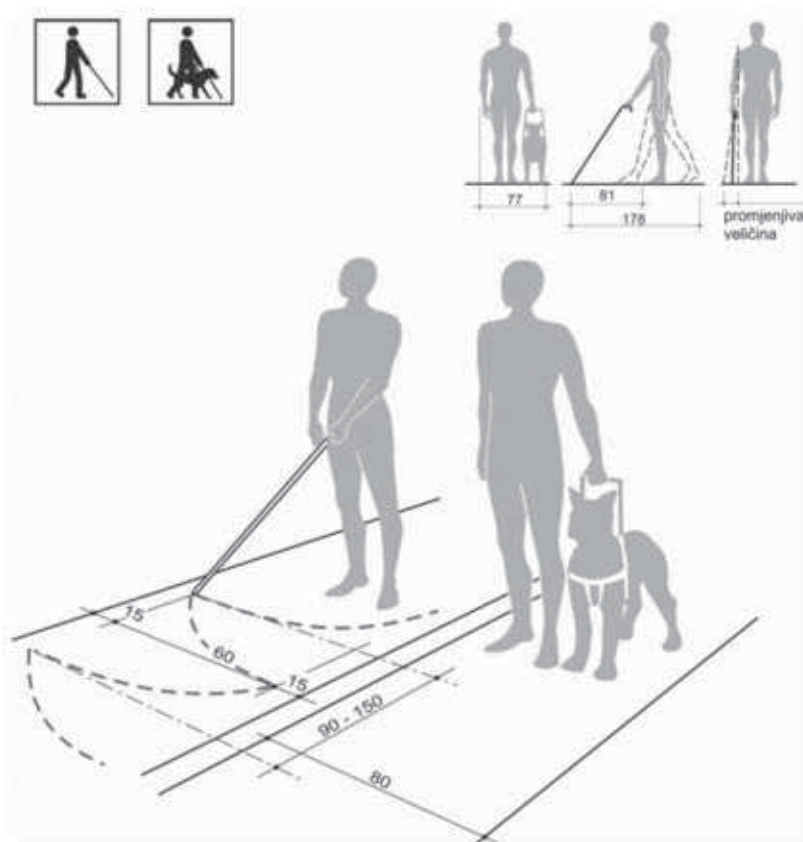
Slika 2. – Uvjeti uporabe pomagala – prostor potreban za kretanje osoba u invalidskim kolicima – iz članka 6. stavka 1. točke 1. ove Uredbe

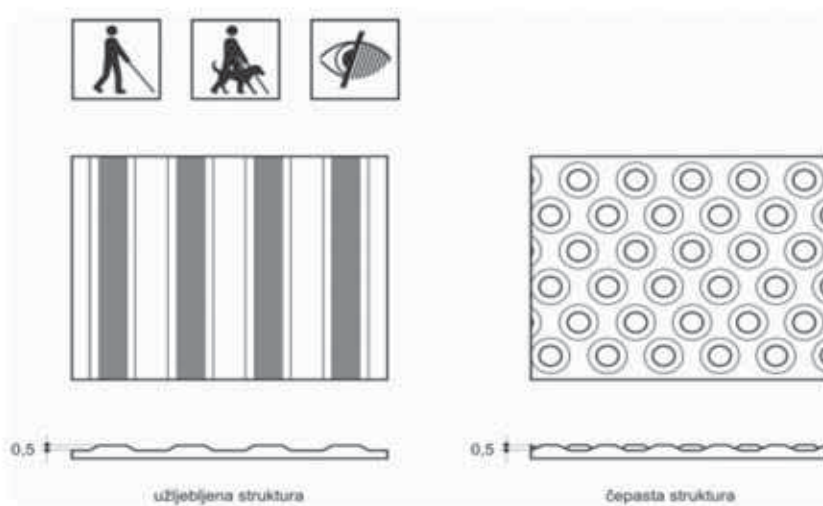
Slika 3. – Uvjeti uporabe pomagala – prostor potreban za uporabu štapa, štake i hodalice – iz članka 6. stavka 1. točke 2. ove Uredbe

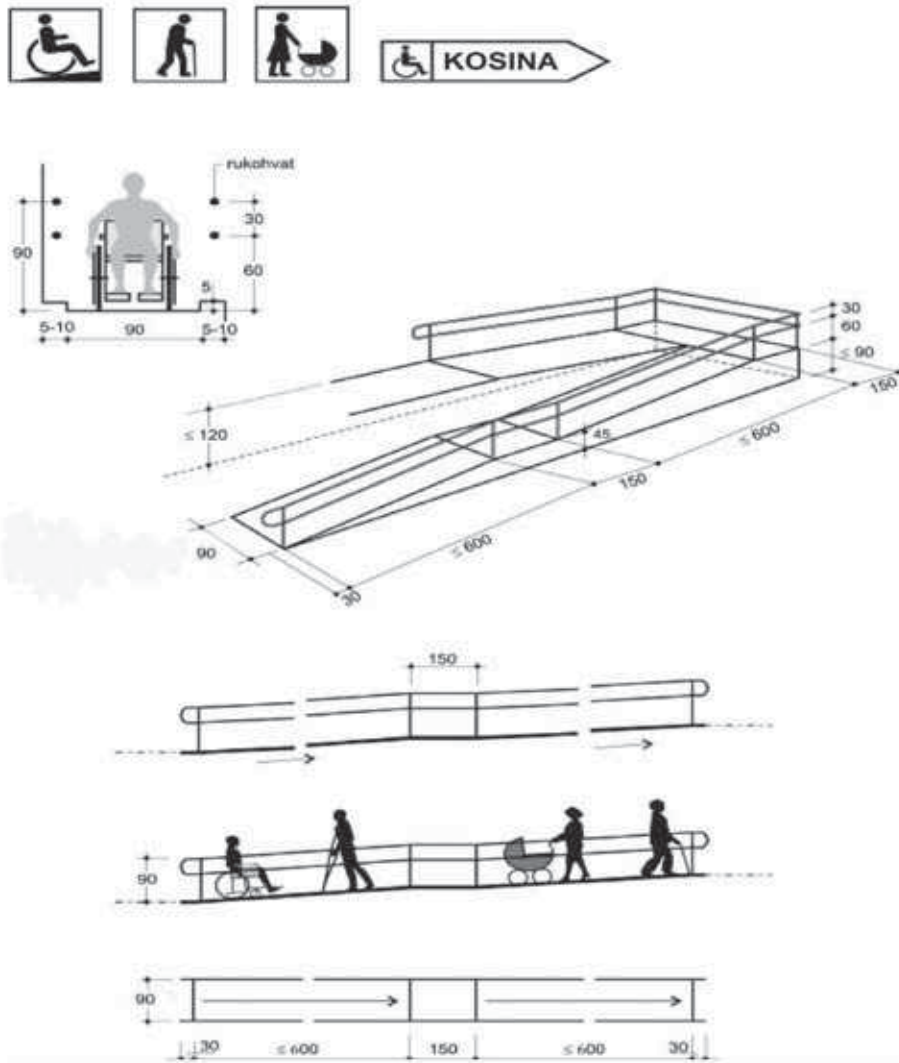
Slika 4. – Uvjeti uporabe pomagala - prostor potreban za uporabu bijelog štapa i psa vodiča – iz članka 6. stavka 1. točke 3. ove Uredbe

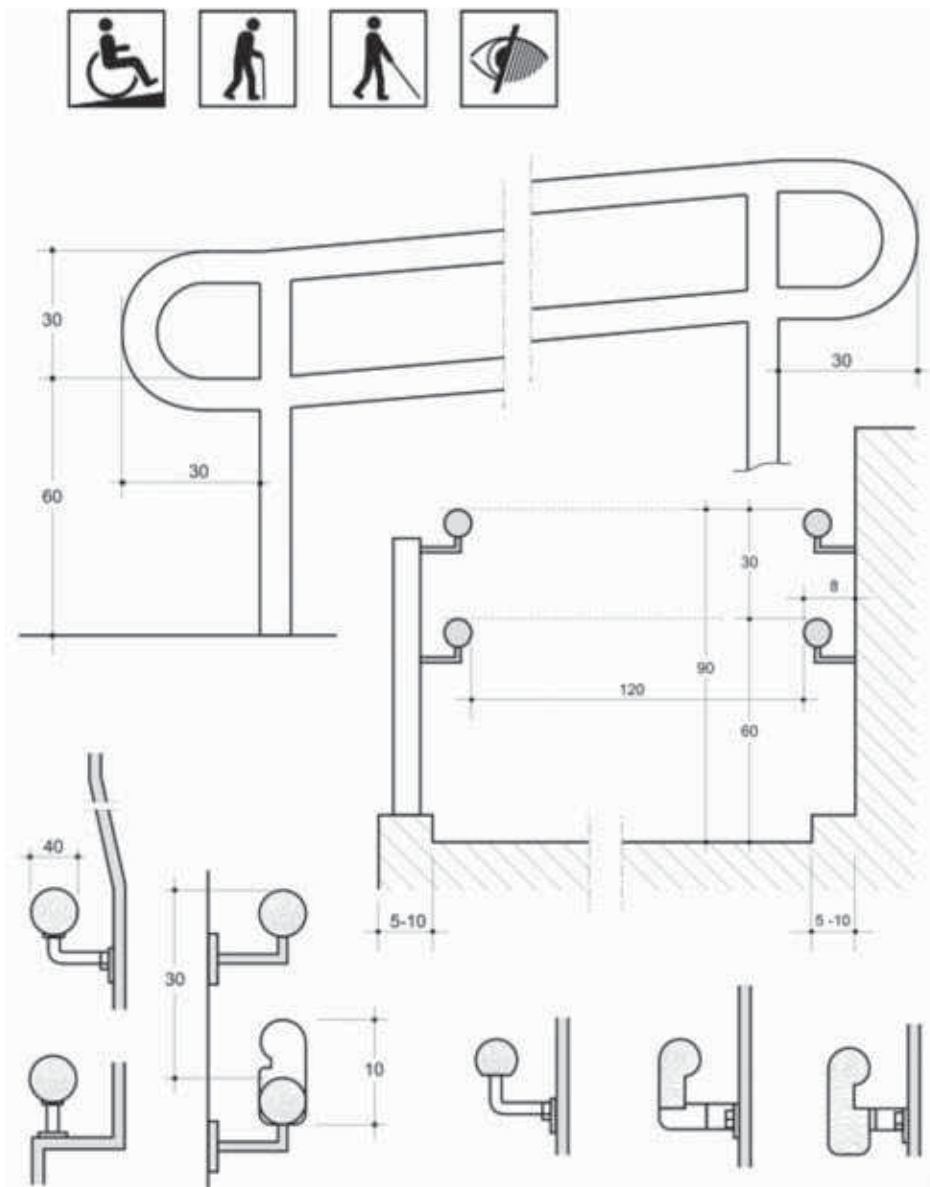
Slika 5. – Taktilna površina – iz članka 8. ove Uredbe

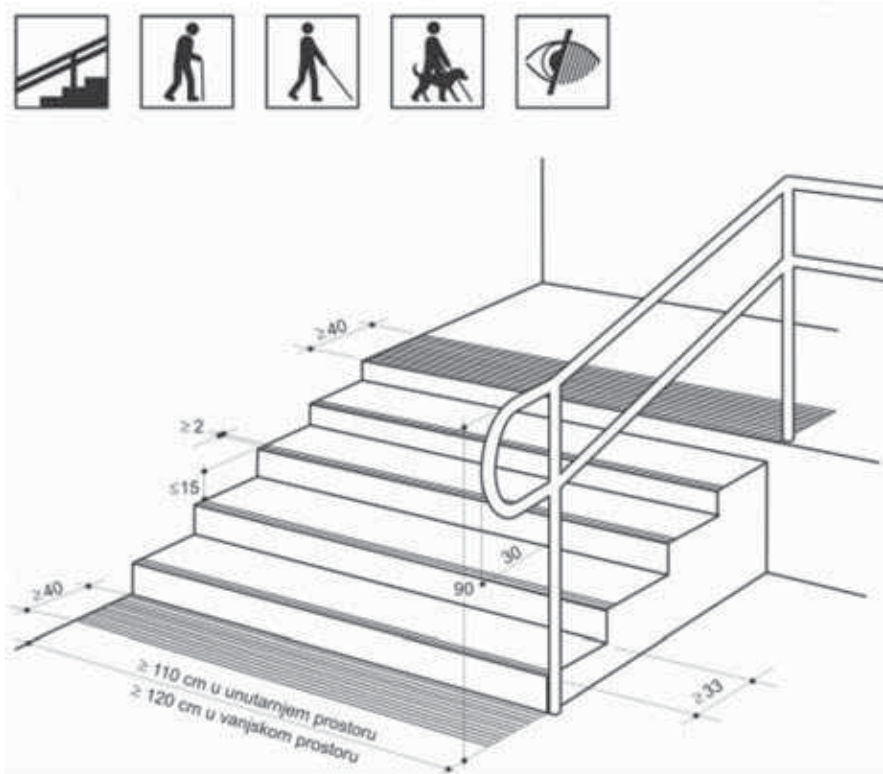
Slika 6. – Kosina – iz članka 10. ove Uredbe

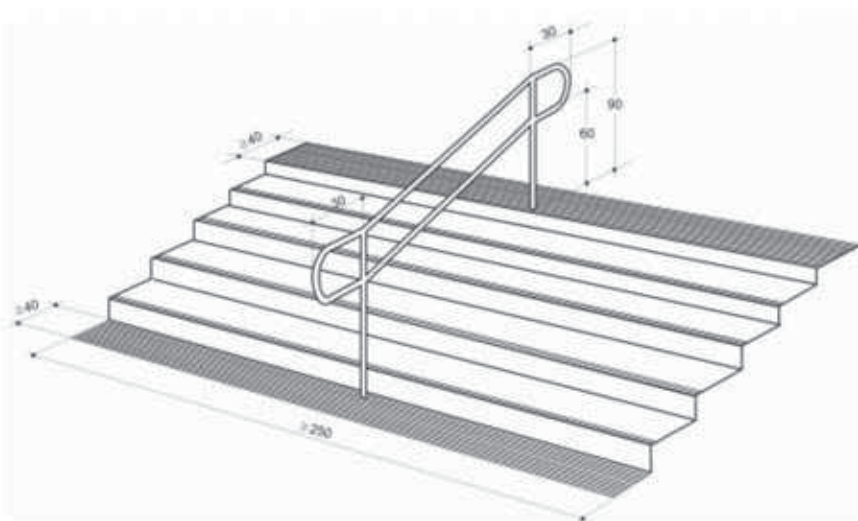
Slika 7. – Rukohvati – iz članka 10. stavka 2. točka 8. ove Uredbe

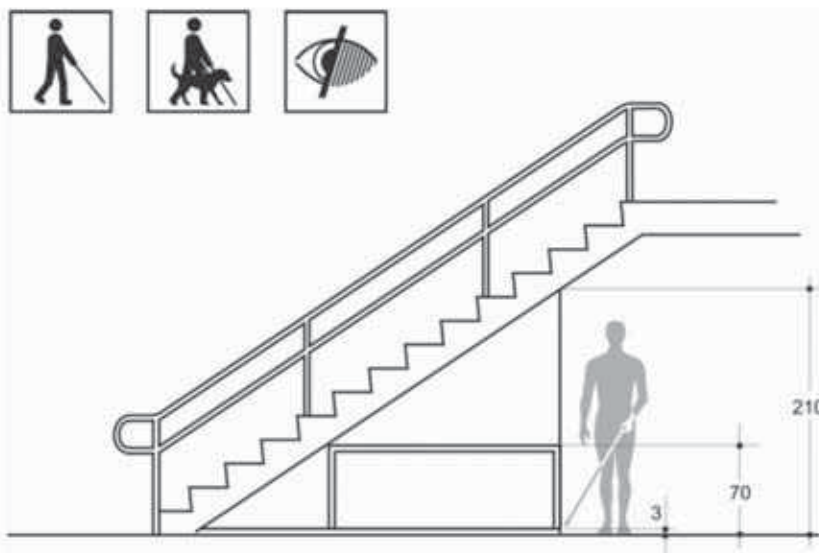
Slika 8. – Stubište – iz članka 11. ove Uredbe

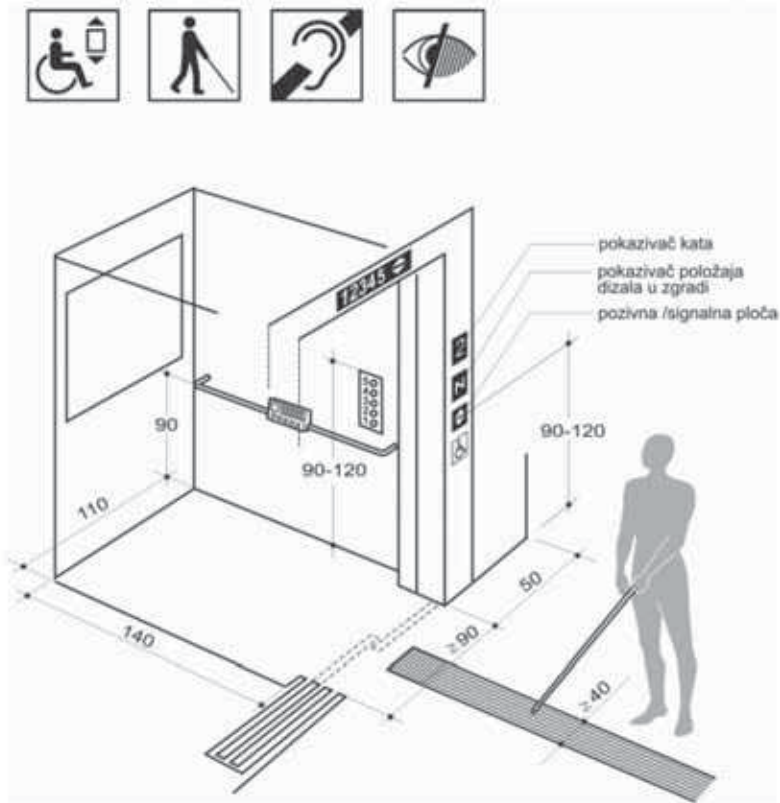
Slika 9. – Stubište širine stubišnog kraka od 250 i više – iz članka 11. stavka 1. točke 9. ove Uredbe

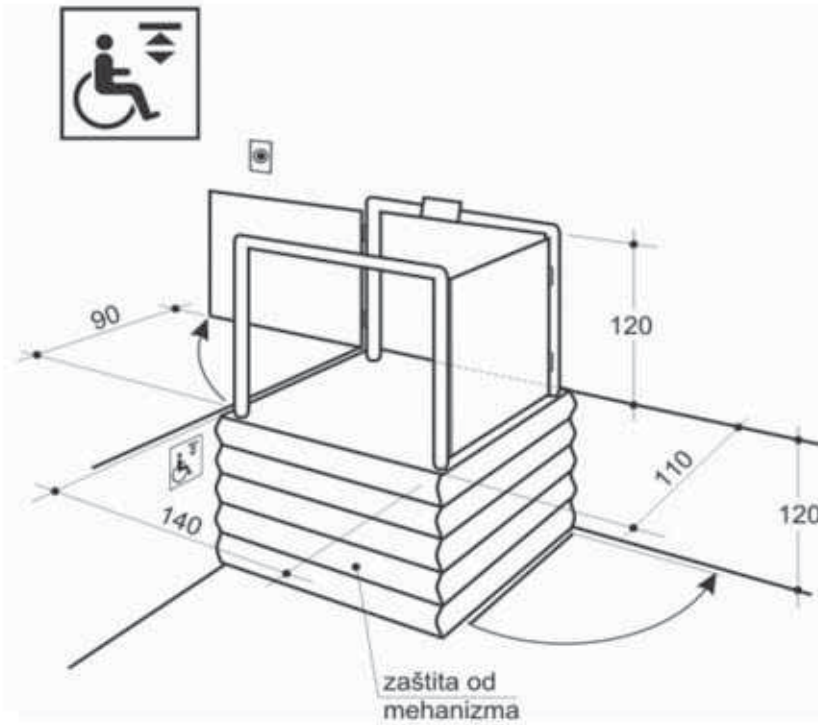
Slika 10. – Prostor ispod početne stubišne stube – iz članka 11. stavka 1. točke 10. ove Uredbe

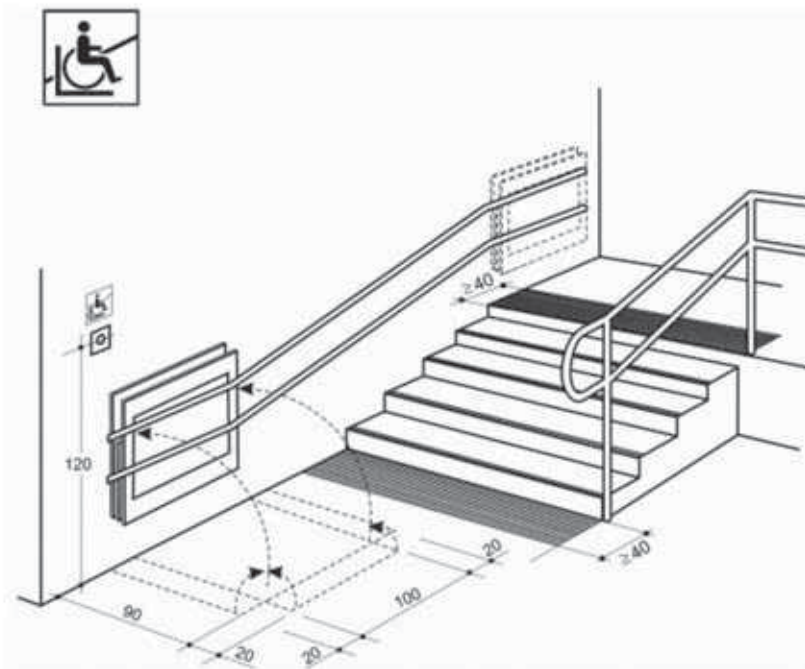
Slika 11. – Dizalo – iz članka 12. ove Uredbe

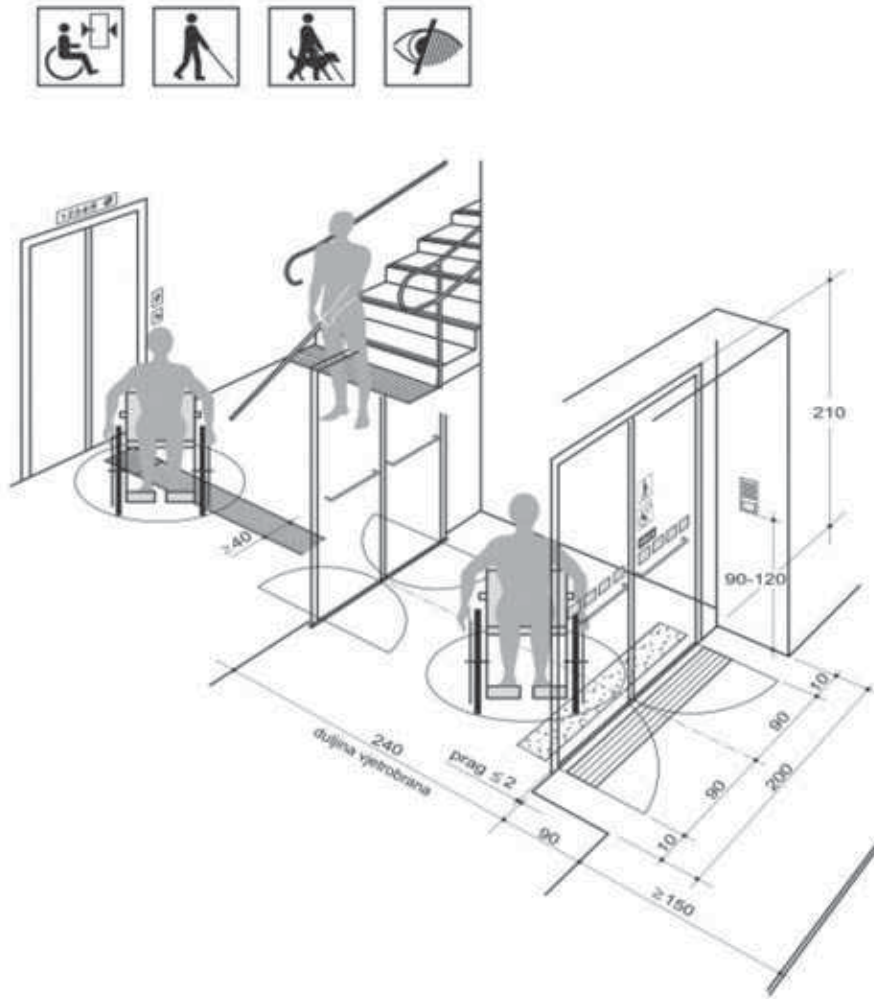
Slika 12. – Vertikalno podizna platforma – iz članka 13. ove Uredbe

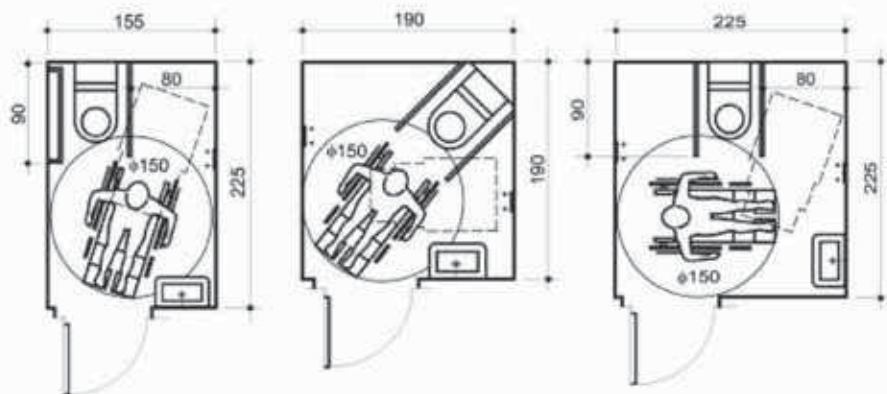
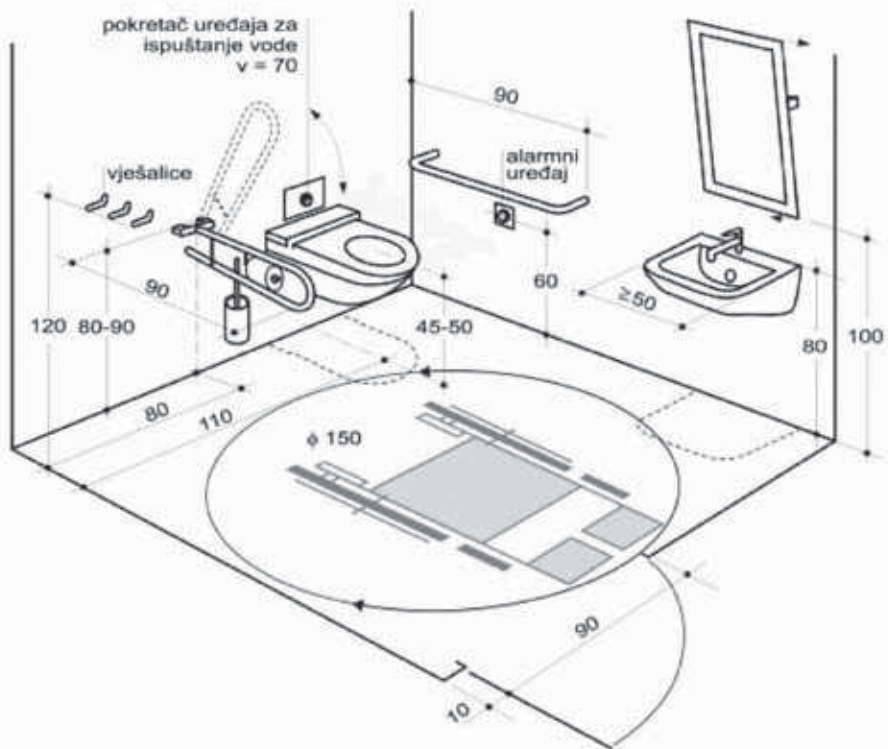
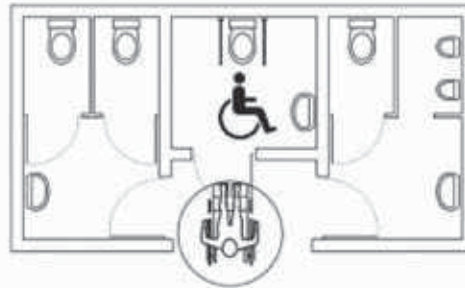
Slika 13. – Koso podizna sklopiva platforma – iz članka 14. ove Uredbe

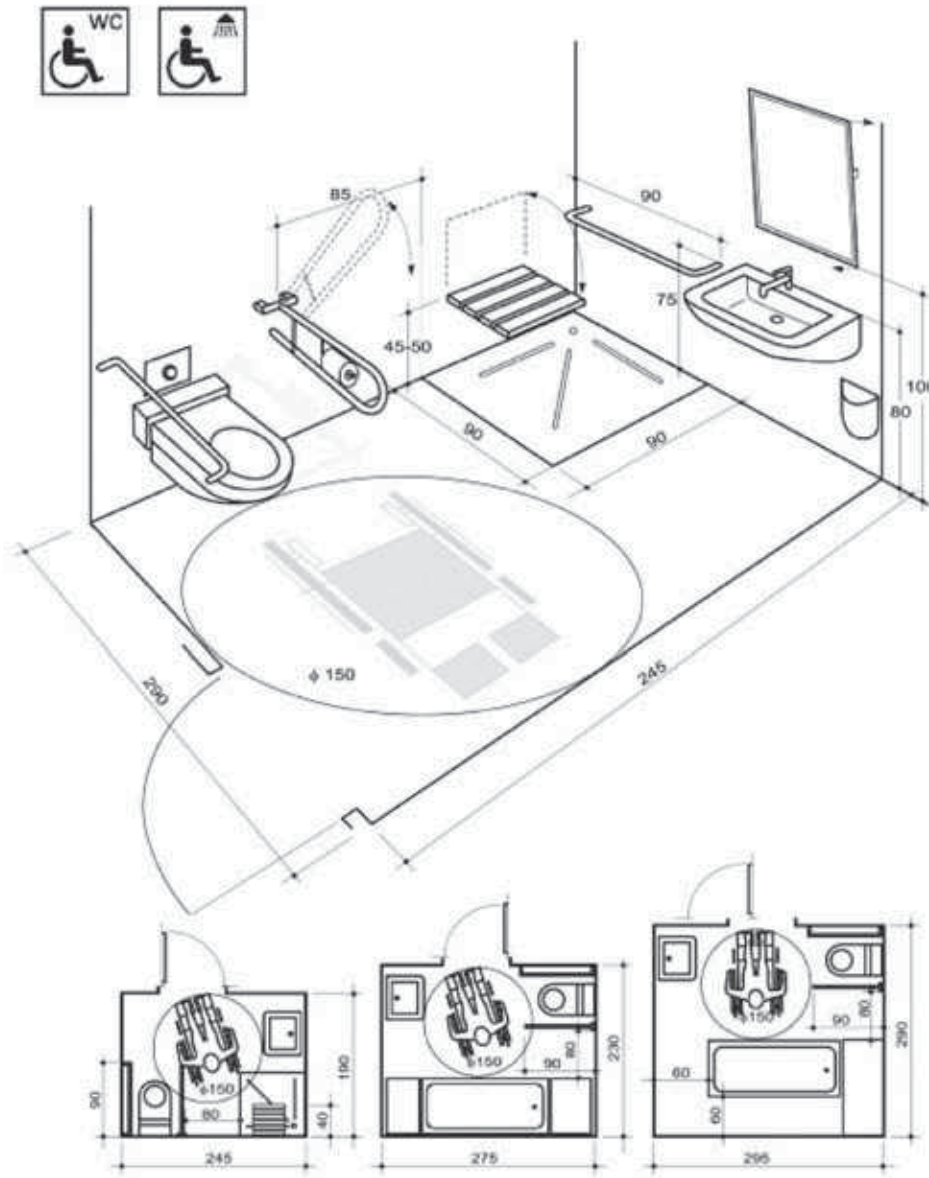
Slika 14. – Ulazni prostor – iz članka 16. ove Uredbe

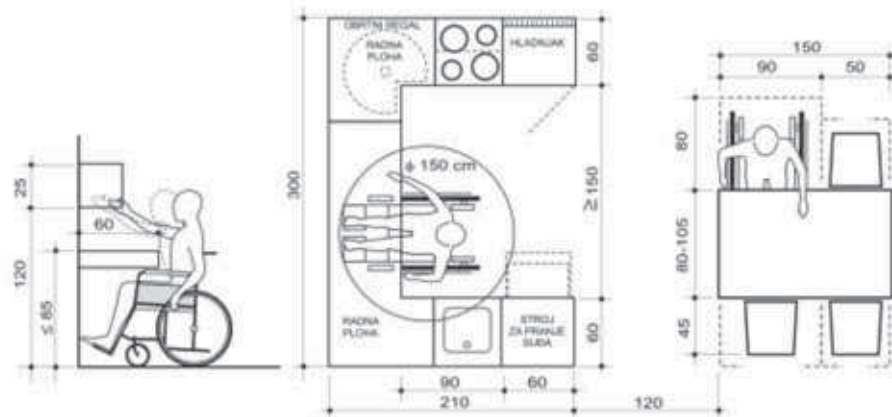
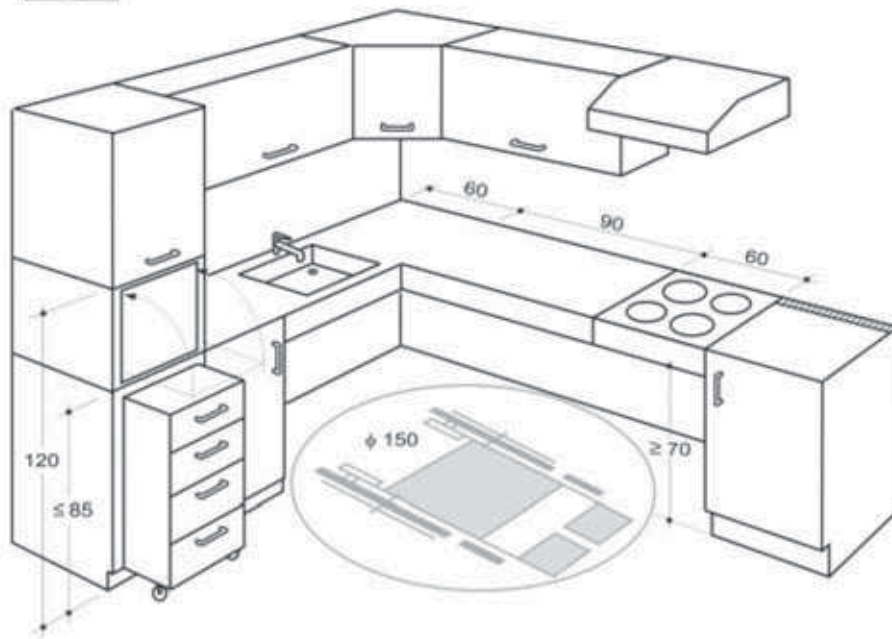
Slika 16. – WC – iz članka 18. ove Uredbe

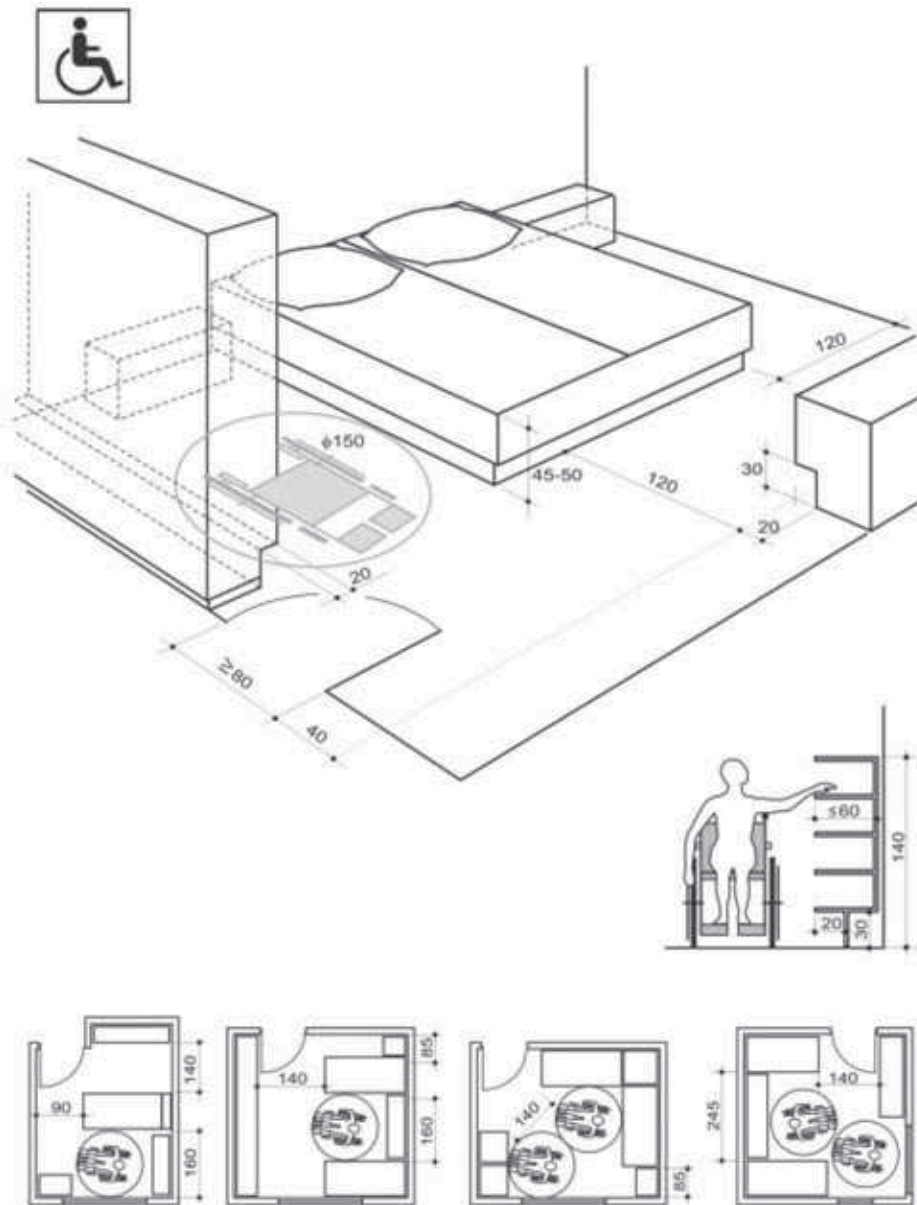
Slika 17. – Kupatilo – iz članka 19. ove Uredbe

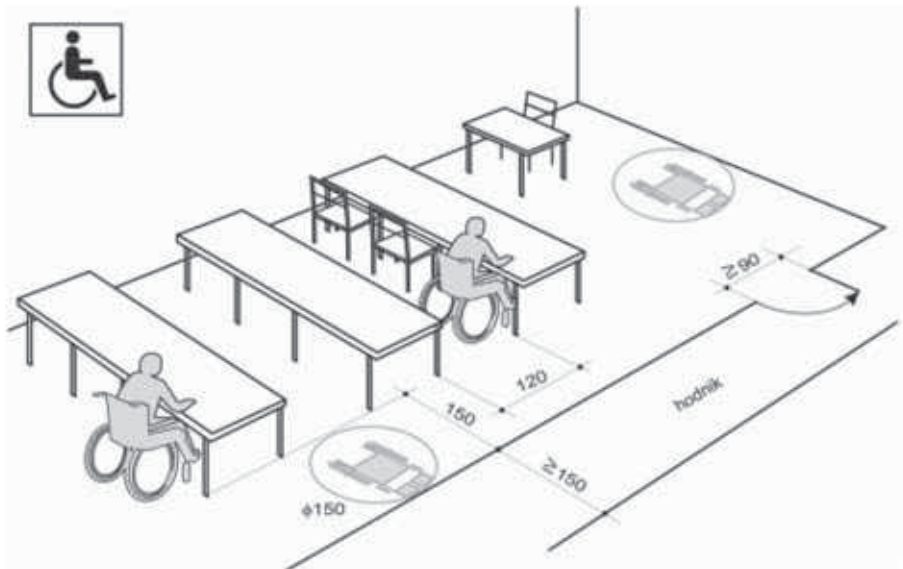
Slika 18. – Kuhinja – iz članka 20. ove Uredbe

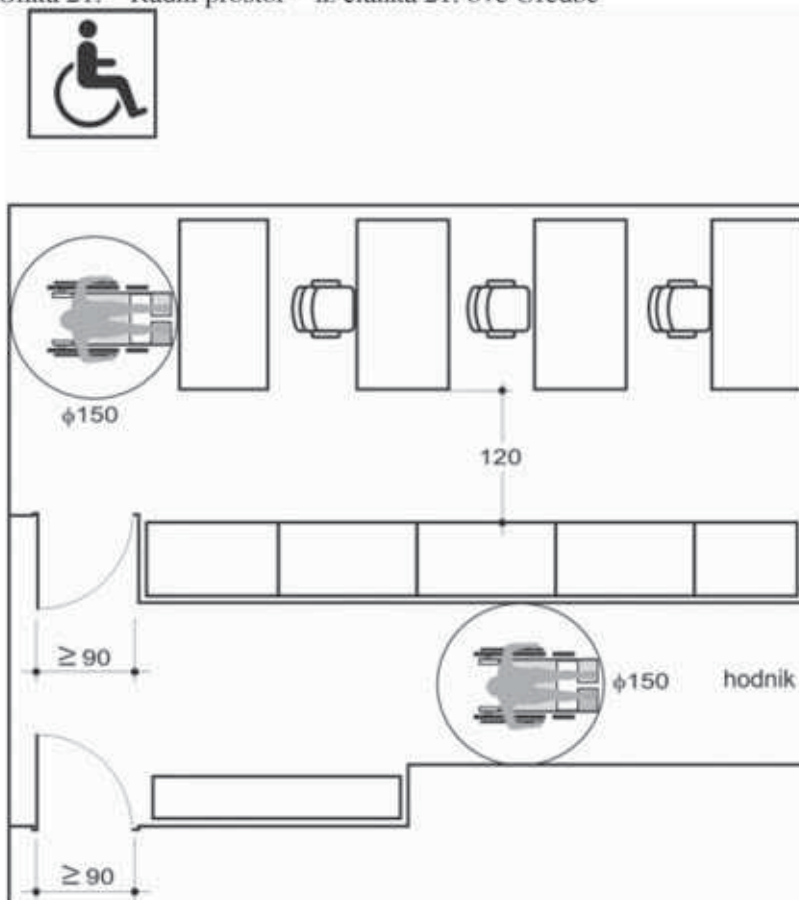
Slika 19. – Soba – iz članka 21. ove Uredbe

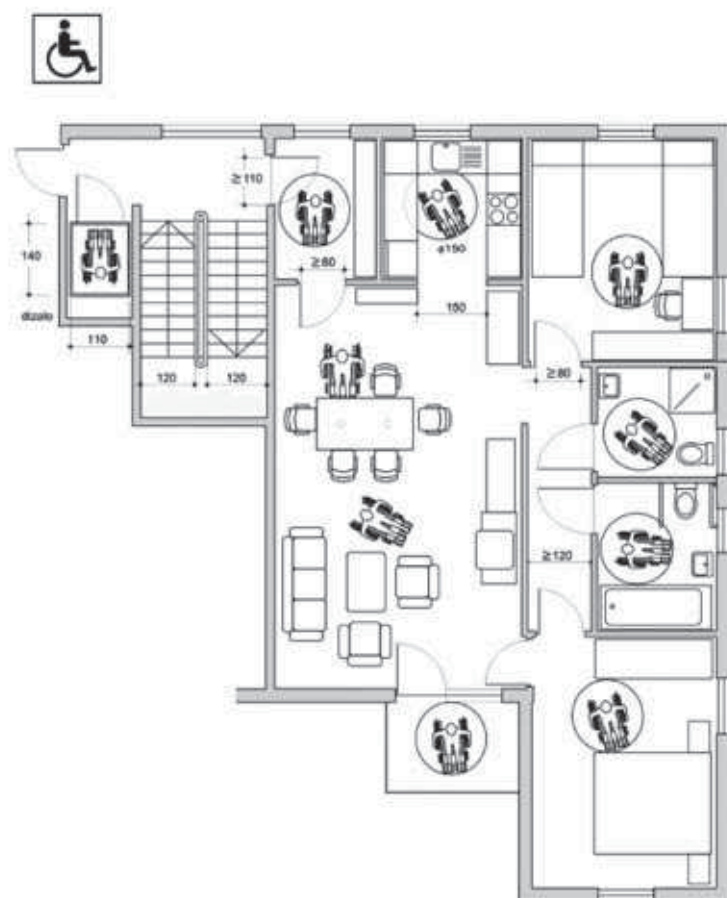
Slika 20. – Učionica – iz članka 21. ove Uredbe

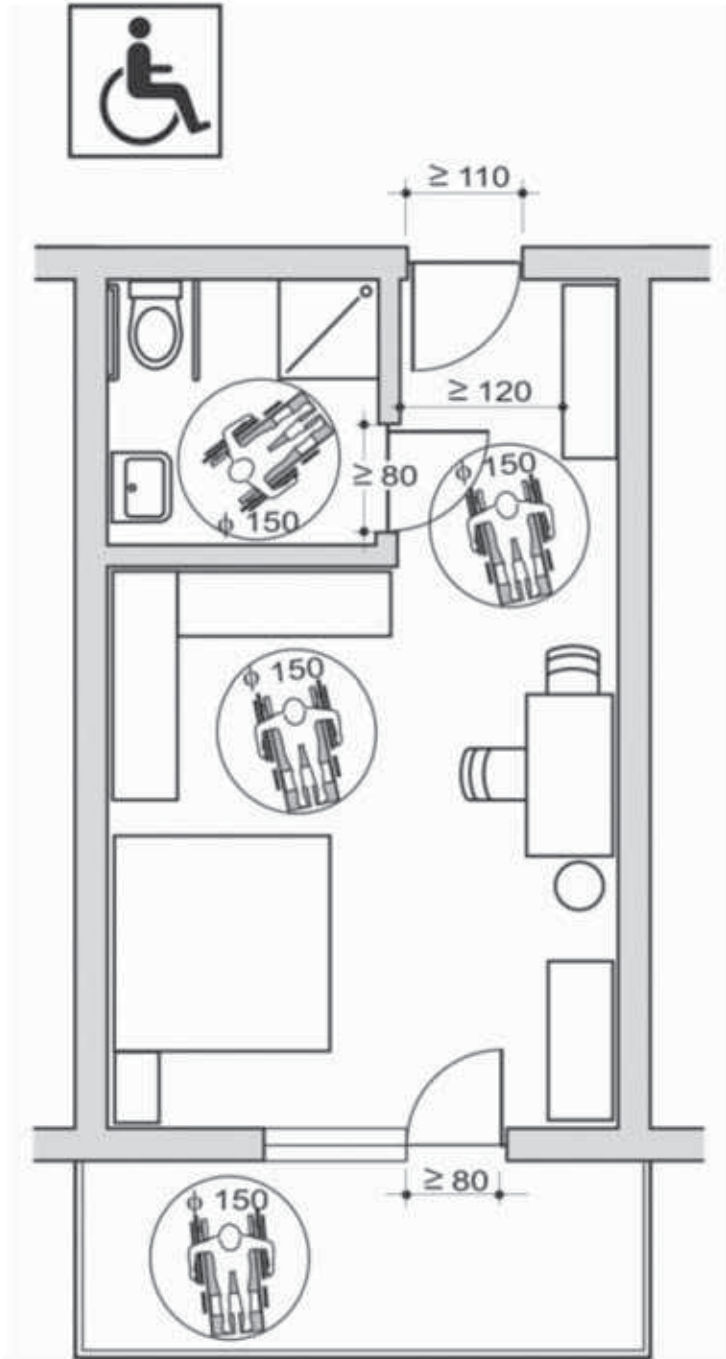
Slika 21. – Radni prostor – iz članka 21. ove Uredbe

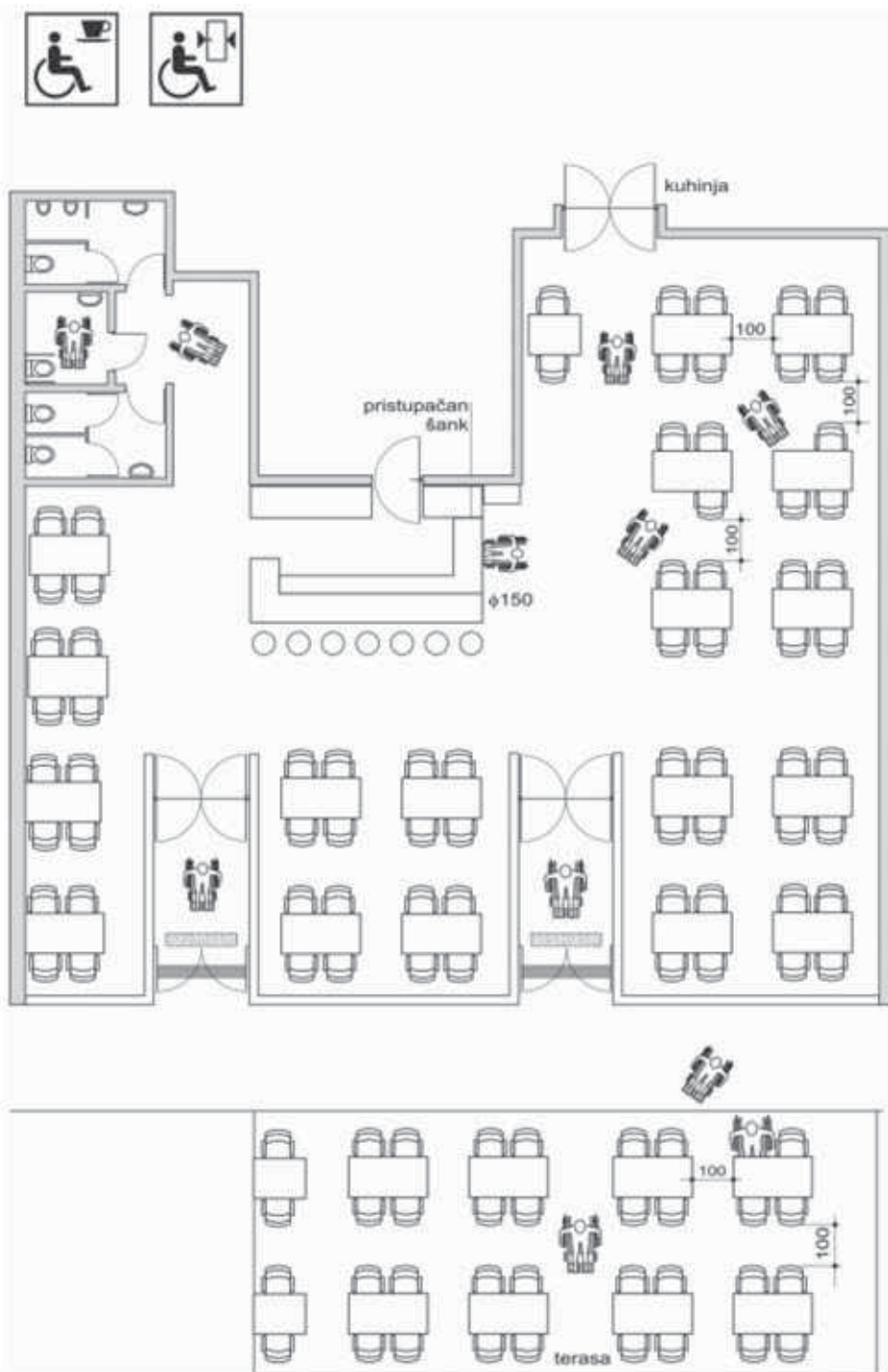
Slika 22. – Stan – iz članka 22. ove Uredbe

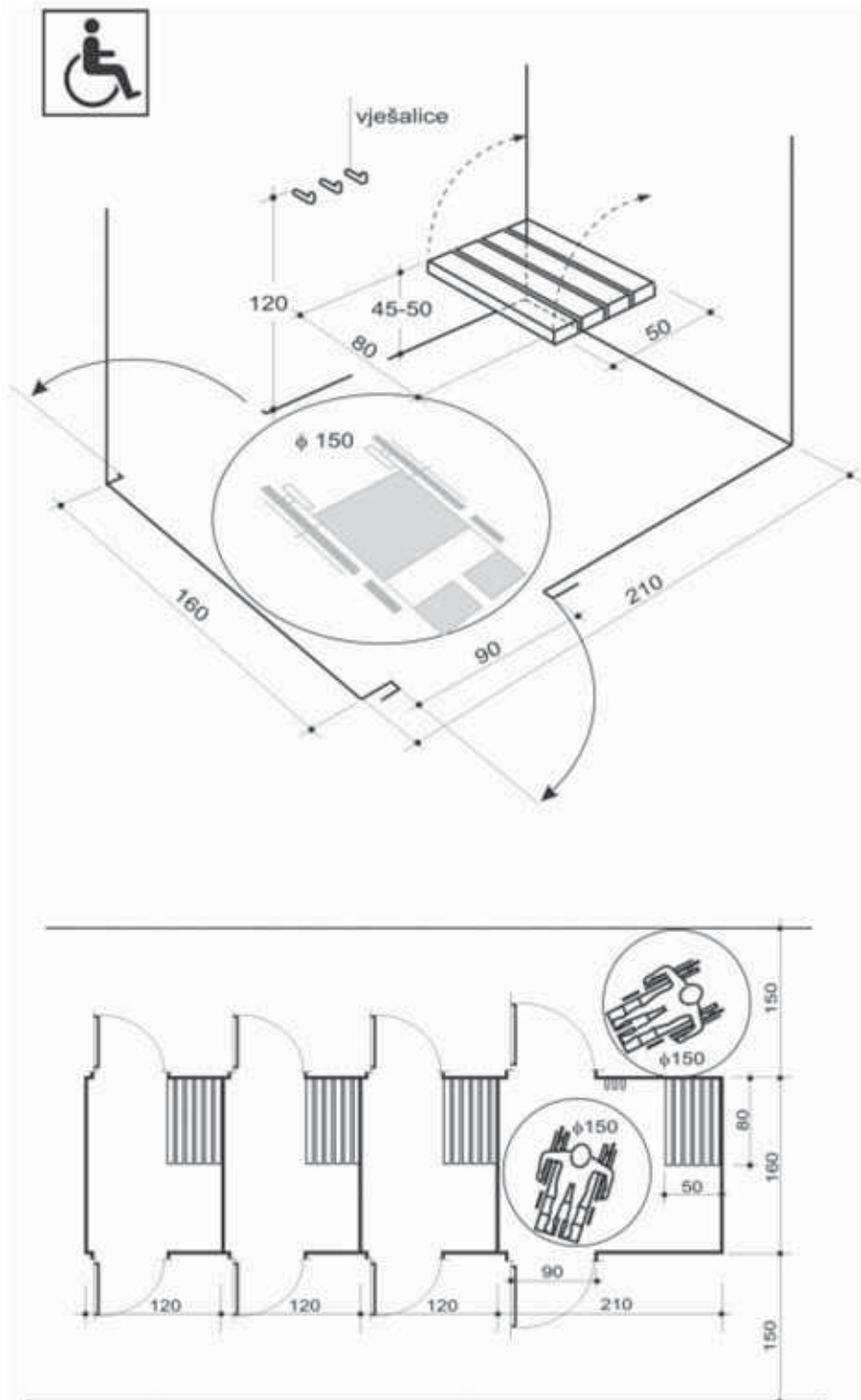
Slika 23. – Stan/apartman – iz članka 22. ove Uredbe

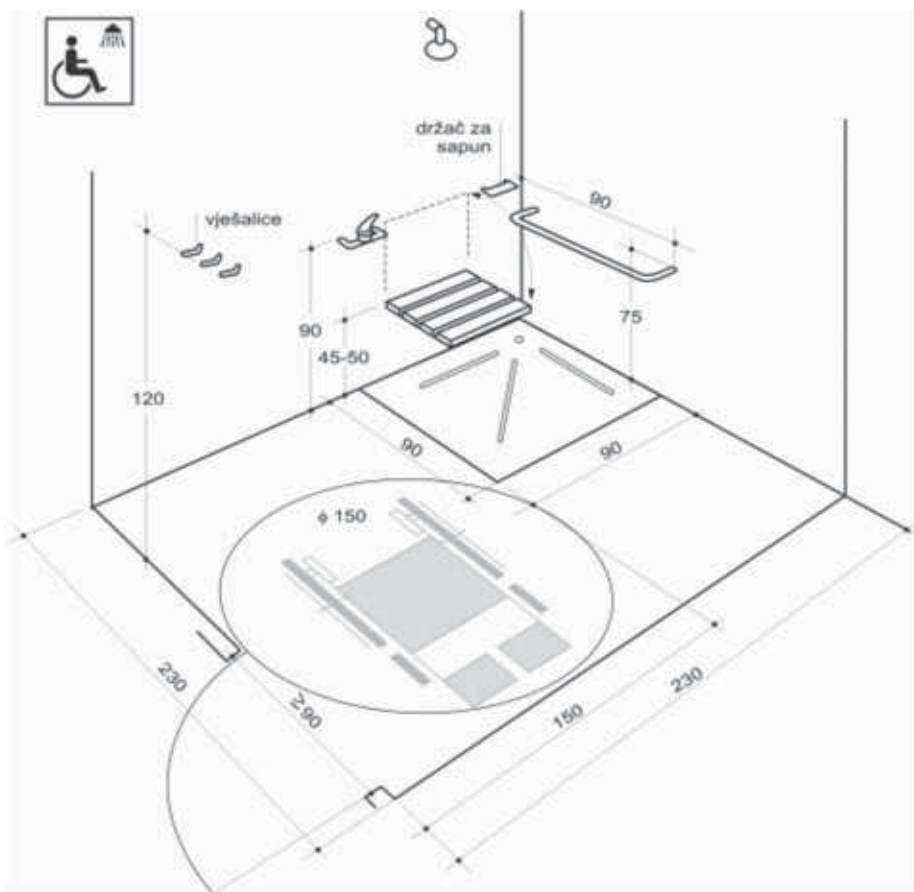
Slika 24. – Kavana i restoran – iz članka 23. ove Uredbe

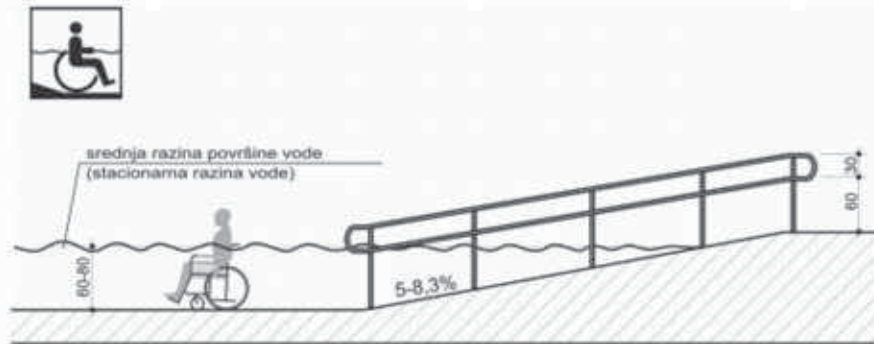
Slika 25. – Kabina za presvlačenje – iz članka 24. ove Uredbe

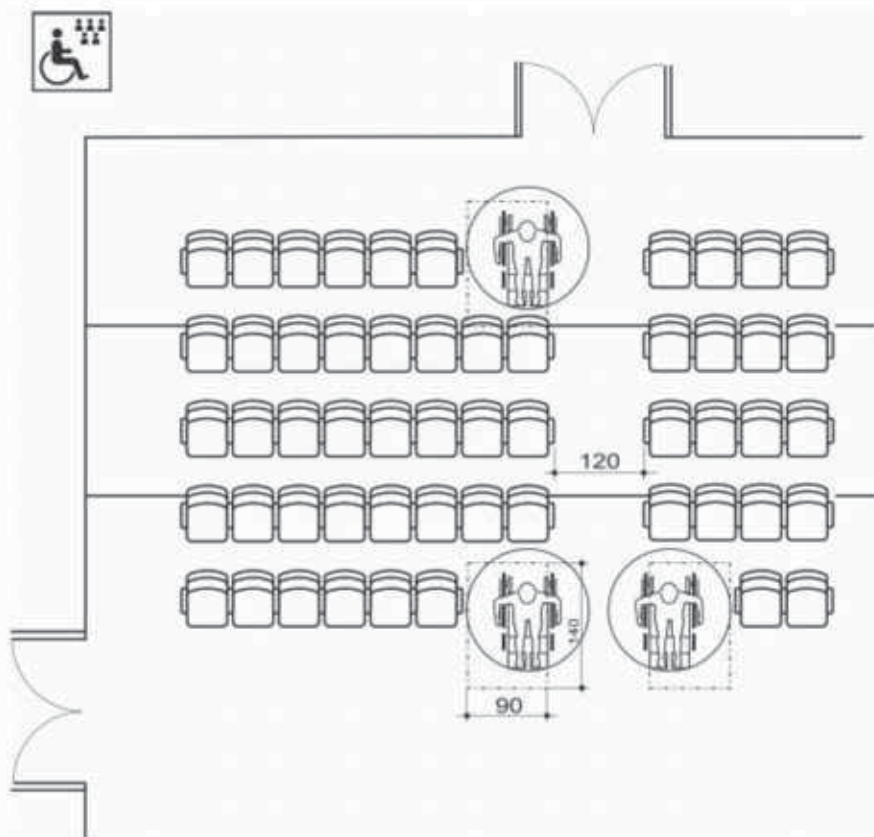
Slika 26. – Tuš kabina – iz članka 25. ove Uredbe

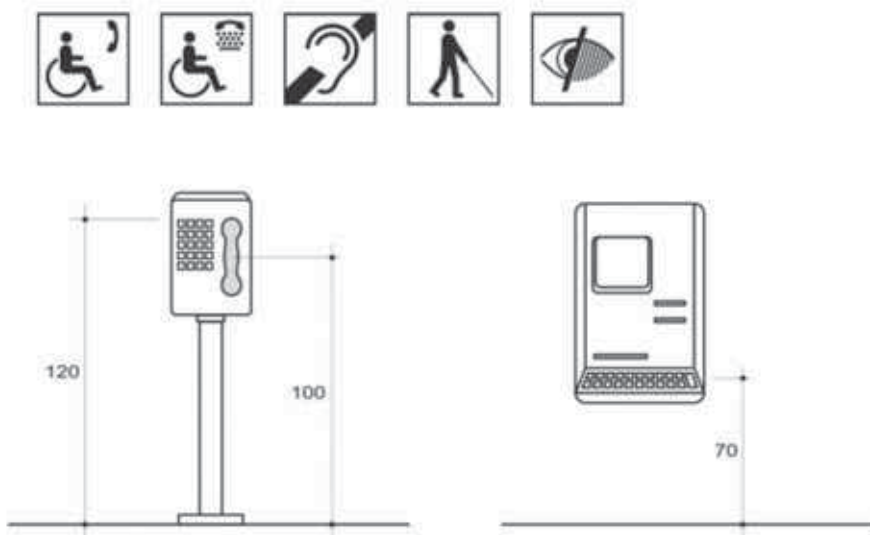
Slika 27. – Ulaz u vodu – iz članka 26. ove Uredbe

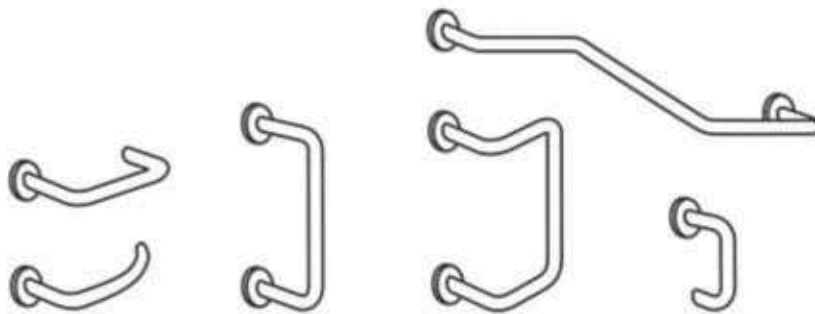
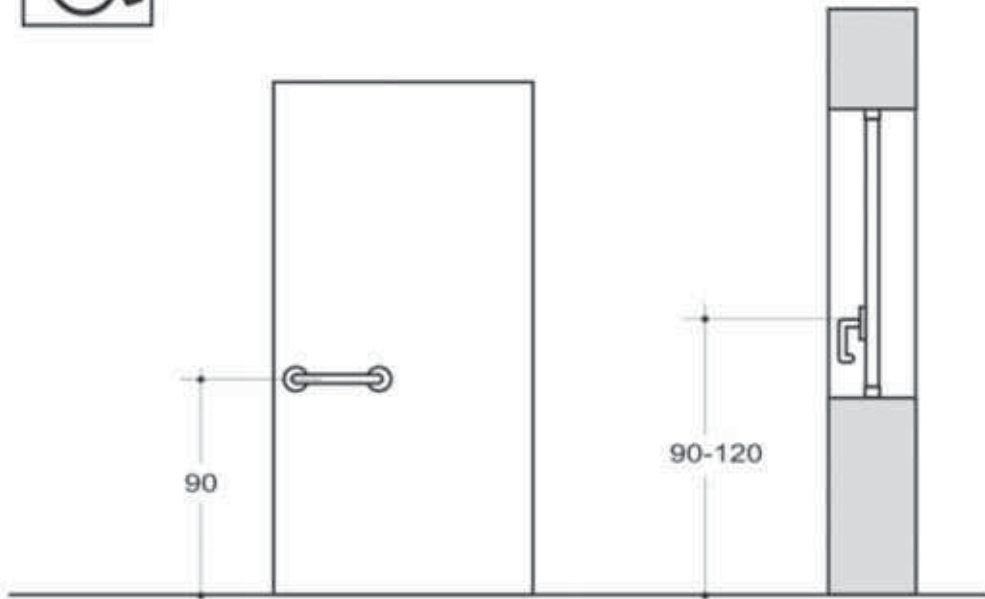
Slika 28. – Mjesto u gledalištu – iz članka 27. ove Uredbe

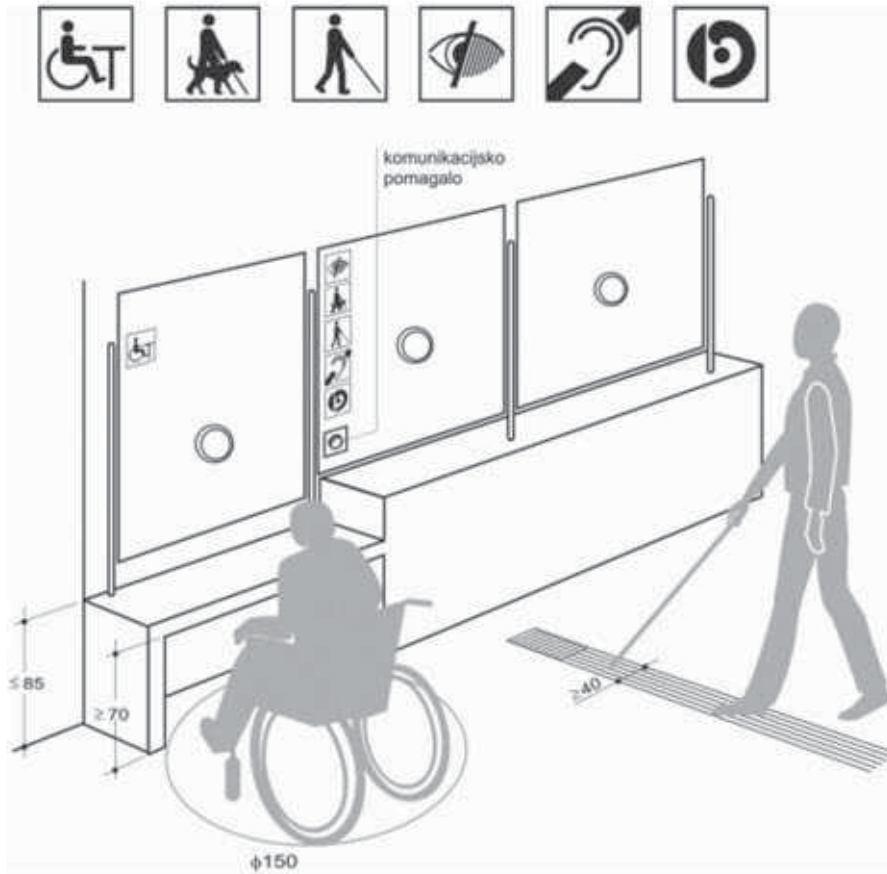
Slika 29. – Telefon, tekstofon, faks, bankomat – iz članka 28. ove Uredbe

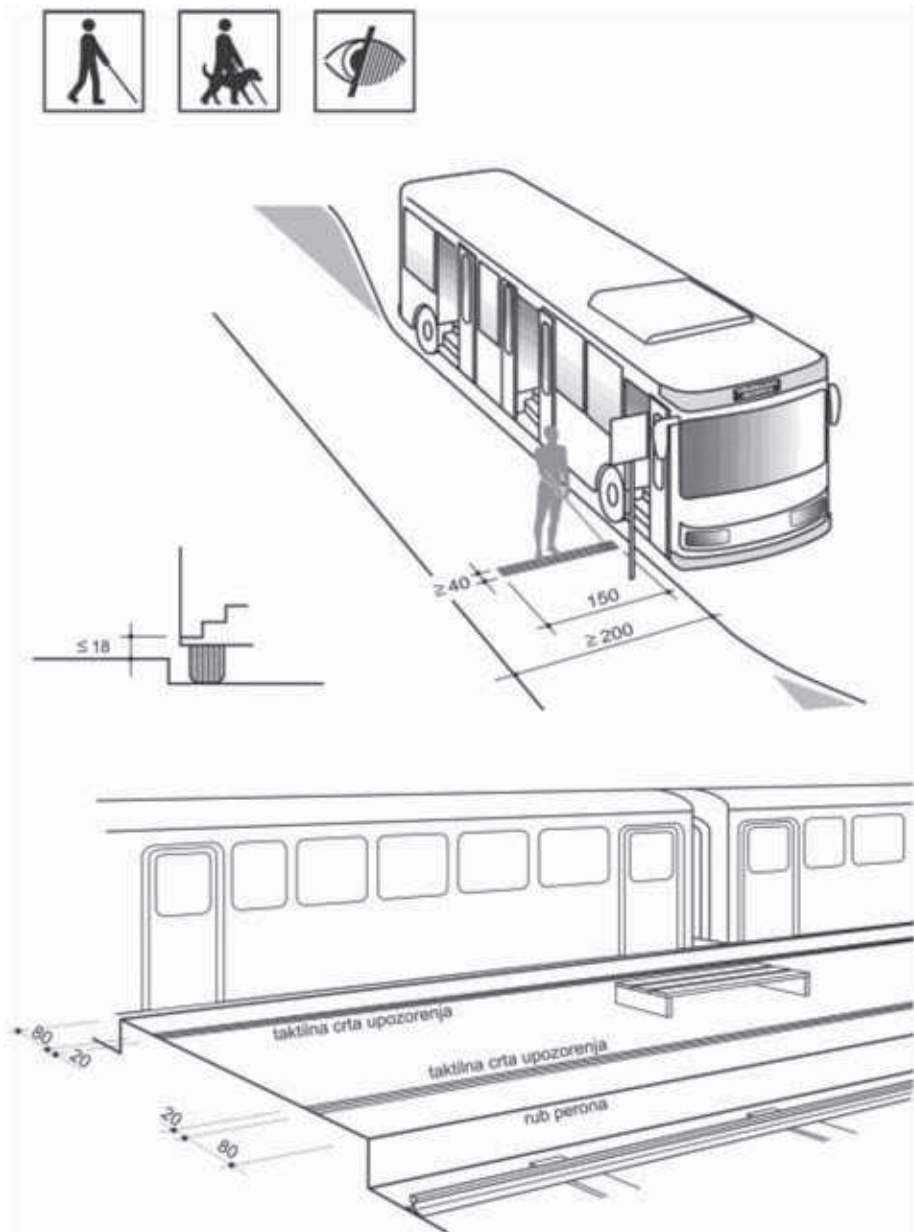
Slika 30. – Kvaeke na vratima i prozorima – iz članka 30. ove Uredbe

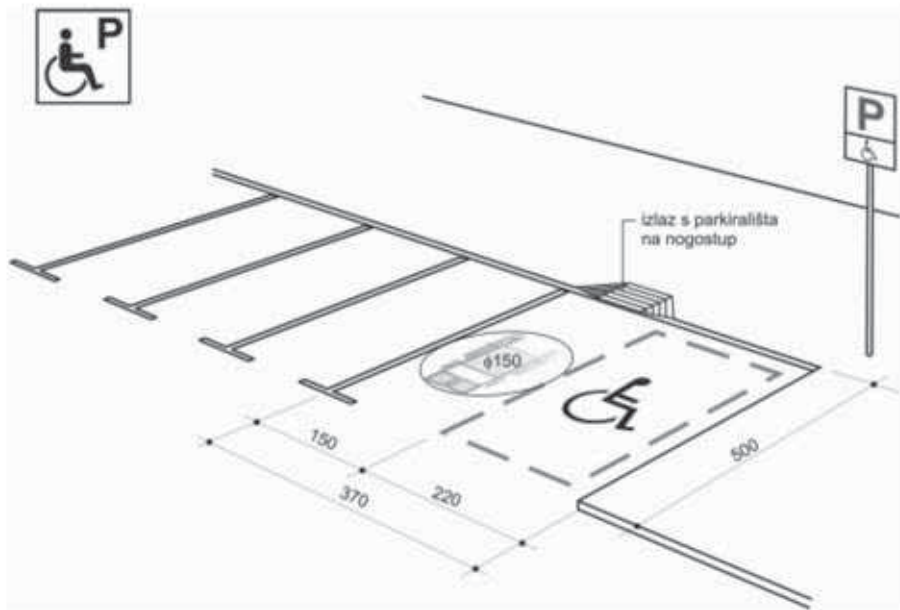
Slika 31. – Šalter – iz članka 31 . ove Uredbe

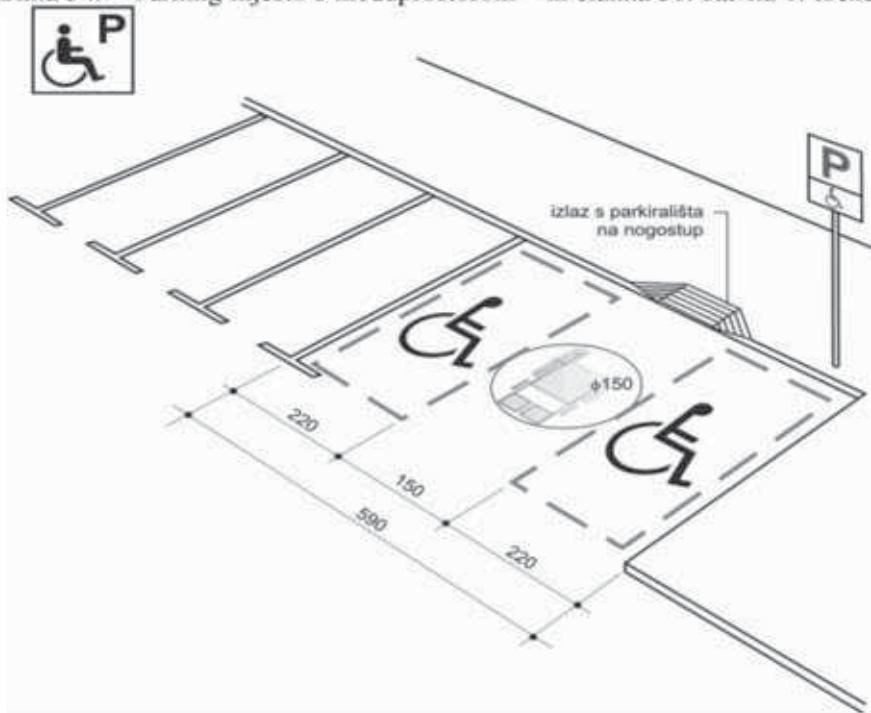
Slika 32. – Stajalište i peron – iz članka 37. ove Uredbe

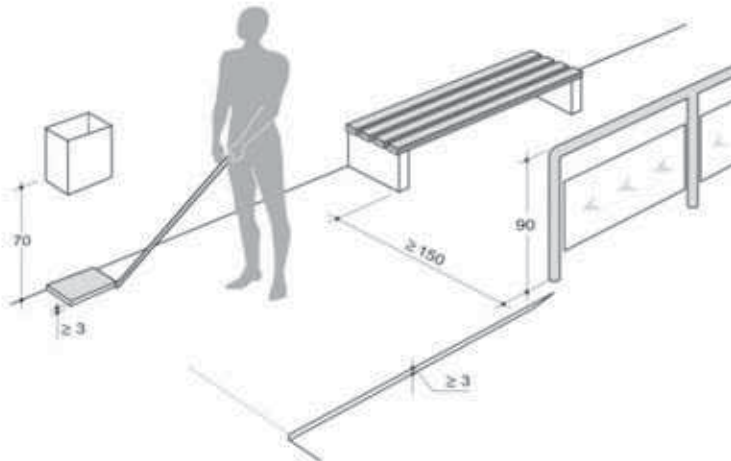
Slika 33. – Parking mjesto u nizu – iz članka 38. stavka 1. točke 1. ove Uredbe

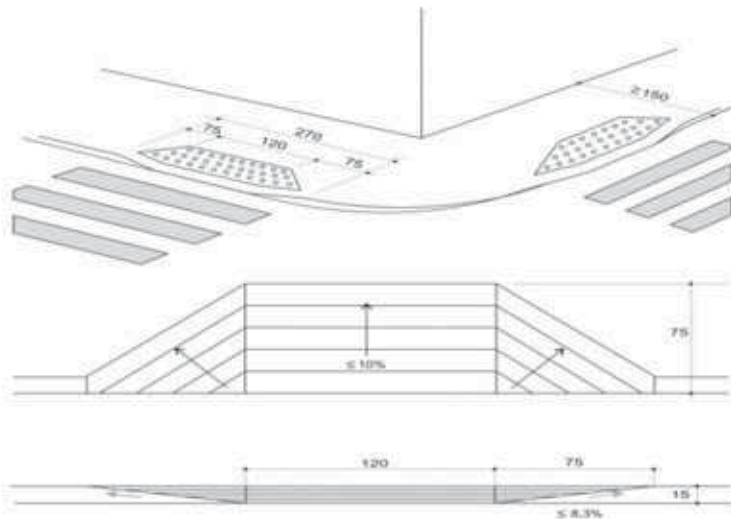
Slika 34. – Parking mjesto s međuprostorom – iz članka 38. stavka 1. točke 2. ove Uredbe

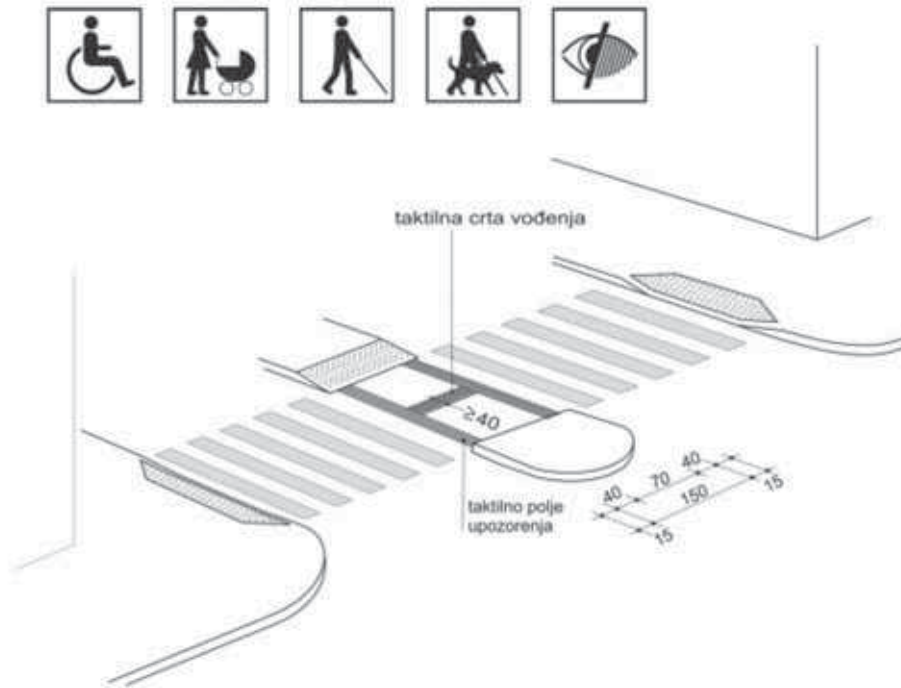
Slika 35. – Javna pješačka površina – iz članka 39. ove Uredbe

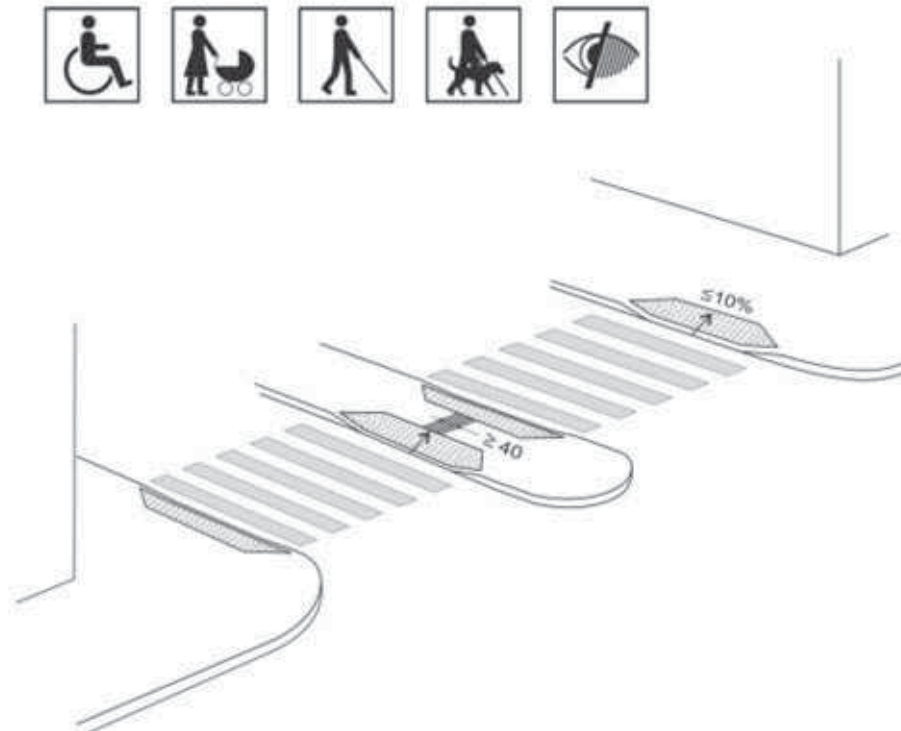
Slika 36. – Pješački prijelaz – iz članka 41. stavka 1. točke 2. ove Uredbe

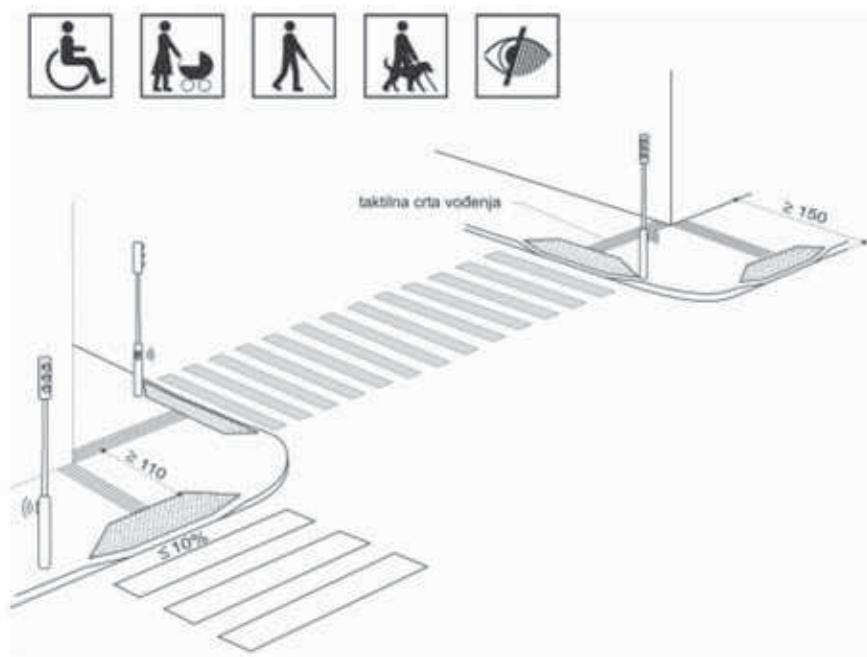
Slika 39. – Pješački otok u razini ceste – iz članka 42. stavka 1. točke 2. ove Uredbe

Slika 40. – Pješački otok – iz članka 42. stavka 1. točke 3. ove Uredbe

Slika 41. – Raskrižje – iz članka 43. ove Uredbe

На основу чл. 8. став 1. и 112. став 4. Закона о просторном планирању и кориштењу земљишта на нивоу Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/06, 72/07 и 32/08), Влада Федерације Босне и Херцеговине на 109. сједници, одржаној 16. јула 2009. године, доноси

УРЕДБУ

О ПРОСТОРНИМ СТАНДАРДИМА, УРБАНИСТИЧКО - ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА И НОРМАТИВИМА ЗА СПРЈЕЧАВАЊЕ СТВАРАЊА АРХИТЕКТОНСКО-УРБАНИСТИЧКИХ ПРЕПРЕКА ЗА ЛИЦА СА УМАЊЕНИМ ТЈЕЛЕСНИМ МОГУЋНОСТИМА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овом Уредбом утврђују се просторни стандарди, урбанистичко-технички услови и нормативи за спрјечавање стварања архитектонско-урбанистичких препрека које могу ометати или спрјечавати кретање, бо равак и рад (у даљем тексту: приступачност) лица умањених тјелесних могућности при задовољавању њихових основних животних, радних и других потреба.

Одредбе ове Уредбе не могу представљати ограничење за примјену услова већег степена приступачности код планирања и пројектовања грађевина на јавне, пословне, стамбене и стамбено-пословне намјене, свих других јавних површина као и свих грађевинско-занатских и инсталатерских радова, те услова и начина једноставног прилагодњавања приступа чности грађевина стамбене и стамбено-пословне намјене.

Члан 2.

Приступачност, унапређивање приступачности и једноставно прилагођавање приступачности грађевина из члана 1. ове Уредбе обезбјеђује се обавезним пројектовањем и извођењем тих грађевина на начин да садрже обавезне услове те приступачности и/или да задовољавају услове употребе помагала различитих категорија лица умањених тјелесних могућности на начин и услове различајима прописаним овом Уредбом.

Када су услови приступа чности уједно и дио пута за излажење у случају опасности, тада морају испунити и захтјеве по посебном пропису.

Власник грађевине дужан је одржавати услове приступа чности и не смије сачињавати услове употребе помагала различитих категорија лица умањених тјелесних могућности.

Члан 3.

Приказ ознака приступачности, услова употребе помагала и обавезних услова приступачности, дат је у прилогу и саставни је дио ове Уредбе.

Ознаке приступачности морају бити прописане величине и постављене на лако уочљивом мјесту.

Члан 4.

Значење појмова употребљених у овој Уредби су:

1. Лица умањених тјелесних могућности јесу сва она лица чије физичке или менталне тјелесне могућности су из било којег разлога умањене. У њих спадају: лица са било којом врстом стаљног или привременог тјелесног оштећења, слабовидна и слијепа лица, глуха и наглуха, тјелесно изнемогли, лица изнад 65 година старости, труднице, мајке са малом дјецом, мала дјеца, лица са менталном ретардацијом, реконвалесценти у постоперативном периоду итд.

Референтне групе лица умањених тјелесних могућности на основу којих се дефинишу архитектонске препреке су:

- 1) лица умањене покретљивости: корисници инвалидских колица, штака и штапа,
- 2) слијепа и

3) глухи;

2. Лица умањене покретљивости јест лице које има привремене или трајне сметње при кретању услед тјелесног оштећења, изнемоглисти, старости, трудноће или било којег другог разлога;
3. Помагала лица умањених тјелесних могућности су помагала за покретљивост и помагала за оријентацију;
4. Помагала за покретљивост су инвазивна лица, штаци, штап и ходалица;
5. Помагала за оријентацију су бијели штап и пас водич;
6. Архитектонско-урбанистичка препрека јест комуникациска и/или оријентацијска метња која лицу умањених тјелесних могућности може ометати и/или спрјечавати у кретању, приступу, оријентацији или раду;
7. Приступачност јест резултат примјене техничких рјешења у пројектовању и грађењу грађевина, којима се лицима умањених тјелесних могућности обебјеђује несметано кретање, приступ, бо равак и рад у тим грађевинама на једнаком нивоу као и осталим лицима;
8. Приступачна грађевина, његов дио или опрема (рампа, степениште, лифт, вертикално подизна платформа, косо подизна склопива платформа, улаз ни простор, комуникације, WC, купатило, кухиња, соба, учионица, радни простор, стан/апартман, кафана, ресторан, кабина за пресвлачење, туш кабин а, улаз у воду на плажи и на базену, мјесто у гледалишту, телефон, текстелефон, факс, банкомат, електронична станица, квалитетна врата и прозорима, пулт, оглашница, оријентацијски план за кретање у грађевини, станица и перон, паркинг мјесто, јавна пешачка површина, семафор, пешачки прелаз, пешачки оток и раскрснице) јест она грађевина, дио грађевине или опрема која обезбјеђује испуњавање обавезних услова приступачности прописаних овом Уредбом;
9. Обавезни елементи приступачности су елементи пројектовања и грађења којима се одређују величина, својства, инсталације, уређаји и друга опрема грађевине ради обезбјеђивања приступа, кретања, бо равак и рада лица умањених тјелесних могућности на једнаком нивоу као и за остала лица;
10. Ознаке приступачности су ознаке којима се означавају примјењени обавезни елементи приступачности;
11. Инклузија јест укључивање лица умањених тјелесних могућности у све друштвене токове;
12. Инклузивни дизајн јест дизајн прилагођен лицима умањених тјелесних могућности;
13. Једноставно прилагодњавање јест стан који се по потреби може прилагодити у приступачни, безбедан на битне захтјеве за употребу грађевине;
14. Визуелно-свјетлосна најава јест упозорење и обавијест глухом и наглухом лицу путем свјетлосних сигнала;
15. Звучна најава јест упозорење и обавијест слабовидном лицу путем звука;
16. Звучна с игнализација јест сигнализација која помаже слијепим и слабовидним лицима присналажење у простору;
17. Индуктивна петља или трансмисијски обруч јест инсталација која се уграђује у грађевину ради отклањања шума из околине и побољшања квалитета звука;
18. Тактилна обрада јест завршна рељефна обрада ходне површине;
19. Тактилна црп а вођења јест тактилна обрада ходне површине по правцу ходне линије, намијењена ођењу и слијепих и слабовидних лица. Крај пута вођења и промјене мјера вођења означавају се промјеном у структури рељефне обраде;
20. Тактилна црп а упозорења јест промјена у структури обраде ходне површине, која се поставља са сврхом упозорења слијепим и слабовидним лицима о опасност од саобраћаја;
21. Тактилно поље упозорења јест промјена у структури обраде ходне површине, која служи за упозорење и

- обавјештавање слије пим и слабовид ним лицима о промјени нивоа кретања;
22. *Тактилни план пре лаза* јест рељефна ознака која слијепим и слабовид ним лицима пружа информације о дужини и врсти пјешачког прелаза преко саобраћајнице;
 23. *Текстофон* јест прилагођени телефон за глухе и лица оштећеног слуха, при чему оба саговорника писано комуницирају;
 24. *Јавна пјешачка површина* јест: тротоар, пјешачка стаза, пјешачки трг, пјешачки натходник и потходник, пјешачки мост и сл.;
 25. *Типски елементи* јест предмет којем је намјена разграничавање јавне пјешачке површине од цесте, бицикличке стазе и/или паркинга, а може бити различитог облика и друге примарне намјене (нпр.: жардињера за цвијеће, зид, клупа и сл.).

Члан 5.

Обавезе из ове Уредбе односе се на грађевине јавне и пословне намјене, те на грађевине стамбене и стамбено-пословне намјене.

Грађевине јавне и пословне намјене су:

1. грађевине трговачке, угоститељске и/или туристичке намјене су: робна кућа; трговачки и услужни центар; самопослуживање услужне површине од 400 м² и више; тржница, кафе бар, кафана и ресторан са 80 и више сједећих мјеста; диско клуб и ноћни клуб, површине од 400 м² и више; туристички информативни центар; уред туристичке агенције површине од 200 м² и више; путничка агенција површине од 200 м² и више; засебно стојећа рецепција; грађевина на туристичком туризму; хотел (соба/ТВЦ) са 50 и више соба; хотел са 50 и више соба са заједничким санитарним јединицама; туристичко насеље са 50 и више апартмана; камп за 500 и више гостију; ресторан уз јавну цесту; хотел са посебном ознаком - мотел уз јавну цесту; трговачко-угоститељски садржај уз бензинске пумпе и сл.;
2. грађевине поштанске и/или телекомуникационе намјене су: поштанска дворана за рад са странкама са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања; поштанска дворана за рад са странкама са три и више шалтера или пулта истог типа пословања; телекомуникациони центар за пружање услуга корисницима са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања; телекомуникациони центар за пружање услуга корисницима са три и више шалтера или пулта истог типа пословања; грађевина у којој се нуде телекомуникационе услуге телефонирања, факсировања и сл. са три или више уређаја и сл.;
3. грађевине за пружање услуга промета новцем и друге финансијске услуге су: пословница банке са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања; пословница банке са три и више шалтера или пулта истог типа пословања; пословница финансијске агенције са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања; пословница финансијске агенције са три и више шалтера или пулта истог типа пословања и сл.;
4. грађевине управне и сличне намјене су: грађевина у којој дјелују тијела федералне, кантоналне управе и локалне самоуправе; судска власт; правна лица са јавним овлашћењима и друга правна лица и сл.;
5. грађевине здравствено-социјалне и рехабилитацијске намјене су: канцеларија/служба социјално-здравствене заштите; апотека и продајница ортопедских помагала; апотека и продајница ортопедских помагала са три и више шалтера или пулта истог типа пословања; амбуланта; дом здравља; болница; бања; затворени базен у бањи; отворени базен у бањи; бањска плажа; затворено бањско купалиште/топлице; јавно купалиште; дом за старија и немоћна лица са 20 и више соба са заједничким санитарним јединицама; дом за старија и немоћна лица хотелског типа (соба/ТВЦ) са 20 и више соба; дом за старија лица апартманског типа са 20 и више апартмана; народна кухиња и сл.;
6. грађевине у којој учестало бораве лица са инвалидитетом су: грађевина у којој се налазе пословне просторије савеза, друштва и/или удружења лица са инвалидитетом; установа за одгој и образовање лица са инвалидитетом; установа за рехабилитацију; установа за смјештај лица са инвалидитетом и сл.;
7. грађевине одгојне и образовне намјене су: дјечији вртић; школа, установа за образовање одраслих лица, универзитети; ученички и студентски дом са 50 и више соба са заједничким санитарним јединицама; ученички и студентски дом хотелског типа (соба/ТВЦ) са 50 и више соба; студентска апартманска насеља са 50 и више апартмана и сл.;
8. грађевине културне намјене су: универзитетска библиотека; културни центар; конгресни центар; музеј; галерија, изложбени простор површине 300 м² и више; кино, позориште и концертна дворана са 100 и више мјеста у гледалишту и сл.;
9. грађевине саобраћајне намјене су: аеродром; аутобуска и железничка станица; аутобуска, трелејбуска и трамвајска станица, железнички перон, одморниште уз јавне цесте; јавни паркинг; јавна гаража; бензинска пумпа и сл.;
10. грађевине спортске и рекреационе намјене су: спортски терен; спортске дворане са 100 и више мјеста у гледалишту и сл.;
11. грађевине забавне намјене су: забавни парк; зоолошки и ботанички врт и сл.;
12. грађевине вјерске и сакралне намјене су: обредна дворана; вјерски и каритативни центар;
13. грађевине за извршавање казне затвором су: затвор; одгојни завод и сл.;
14. простори и површине јавне намјене су: пјешачки трг, улица, стаза у парку, дјечији игралишту и игралиште; потходник, натходник и пјешачки мост; улични прелаз и сл.;
15. грађевине остале намјене су: сајамски и изложбени центар; технолошки парк; јавни WC; грађевина у којој је обавезно извођење 4 или више WC јединица за јавну употребу; мртвачница и крематориј; јавно склониште и сл.

Грађевине стамбене и стамбено-пословне намјене су:

1. стамбена грађевина са десет и више станова, искључиво стамбене намјене;
2. стамбено-пословна грађевина мјешовите - стамбене и друге намјене, која има десет и више станова.

Када у грађевини стамбене намјене постоји простор јавне или пословне намјене тада се на ту грађевину, овисно о врсти дјелатности која се у том простору обавља, примјењују одредбе ове Уредбе којима се прописују услови и за одговарајућу грађевину из става 2. овога члана.

Обавезе испуњавања услова из ове Уредбе, осим грађевина из ст. 2. и 3. овога члана морају испуњавати и друге грађевине одређене овом Уредбом.

Члан 6.

Под условима употребе помагала лицима са умним тјелесним могућностима (у даљем тексту: услови употребе помагала) подразумева се:

- 1) простор потребан за кретање лица са инвалидитетом приказан примјером на слици 2. Прилога ове Уредбе,
- 2) простор потребан за употребу штапа, штака, ходалица приказан примјером на слици 3. Прилога ове Уредбе, и
- 3) простор потребан за употребу бијелога штапа и пса водича приказан примјером на слици 4. Прилога ове Уредбе.

Ако овом Уредбом за одређену грађевину није одређен обавезни услов приступаћности, техничко рјешење грађевине мора удовољавати условима употребе помагала.

II. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ

Члан 7.

Обавезни услови приступачности су:

- A. услови приступачности за савладавање висинских разлика,
- B. услови приступачности за самосталан живот и
- Ц. услови приступачности јавног саобраћаја.

Обавезни услови приступачности примјењују се одабиром најповољнијег рјешења у односу на најмену и друге значајне грађевине.

Члан 8.

Тактилна површина

Приступачна тактилна површина изводи се релативном обрадом висине до 5 мм на начин да не отежава кретање инвалидских колиџа, да је препознатљива на додир стопала или бијелог штапа, да не задржава воду, снијег и прљавштину, те да се лако одржава.

Примјер приступачне тактилне површине приказан је на слици 5. Прилога ове Уредбе.

Најмање димензије тактилне површине и мјеста на којима је обавезна примјена одређена су овисно о сваком поједином услову приступачности прописане овом Уредбом.

Тактилна линија вођења, тактилна линија упозорења и/или тактилно поље упозорења, обавезно морају имати карактеристике прописане за тактилну површину.

A. УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ ЗА САВЛАДАВАЊЕ ВИСИНСКИХ РАЗЛИКА

Члан 9.

За потребе савладавања висинских разлика простора којим се крећу лица умањених тј. лесних могућности могу се користити следећи услови приступачности: рампа (у складу са текстом: косина), степенице, лифт, вертикално подизна платформа и косо подизна склопива платформа.

Члан 10.

Косина

Косина се користи као услов приступачности за потребе савладавања висинске разлике унутрашњем или вањском простору.

Косина мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) допуштени нагиб до max. 6%,
- 2) свијетлу ширину од тачно 90 цм,
- 3) одморишни подес најмање дужине од 150 цм на максимално сваких 6 м дужине косине,
- 4) уколико се мијења правца косине, одморишни подес чије димензије су једнаке димензијама простора потребног за извођење е одговарајућег окрета инвалидских колиџа (за 900, 1800),
- 5) чврсту, противклизно обрађену површину, подесну за одржавање,
- 6) у попречном пресеку рубнике висине 10 цм,
- 7) ограду с рукохватима изведену на свим дијеловима,
- 8) рукохвате који су промјера 4 цм, обликовани на начин да се могу обухватити дланом, постављени на двије висине од 60 и од 90 цм, продужени у односу на наступну плочу косине за 30 цм, са заобљеним завршетком, према примјеру на слици 7. Прилога ове Уредбе,
- 9) на оград и косине која се налази у вањском простору рукохвате изведене од материјала који није осјетљив на термичке промјене,
- 10) ознаке приступачности према слици 1. и то 1.5., 1.7. и 1.8. Прилога ове Уредбе.

Члан 11.

Степениште

Степениште мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) висину степенице од највише 15 цм,
- 2) ширину наступне плоче степенице од најмање 33 цм,

- 3) свијетлу ширину с тепенишног крака у унутрашњем простору најмање 110 цм,
- 4) свијетлу ширину степенишног крака у вањском простору најмање 120 цм,
- 5) ивицу нагазне плоче степенице противклизно и визуелно контрастно обрађен у ширини од најмање 2 цм,
- 6) обострано постављене рукохвате (на двије заштитне ограде или заштитној огради степеништа и на зиду или на два зида), изведене у континуитету цијелом дужином степеништа, на покретку и на крају степеништа продужене у односу на нагазну плочу степенице за 30 цм, са заобљеним завршетком, рукохвате степеништа изведене на начин да се могу обухватити дланом,
- 7) рукохвате на оградни степеништа у вањском простору изведене од материјала који није осјетљив на термичке промјене,
- 8) рукохвате који су промјера 4 цм, обликовани на начин да се могу обухватити дланом, постављени на двије висине од 60 и од 90 цм, продужени у односу на наступну плочу косине за 30 цм, са заобљеним завршетком, према примјеру на слици 7. Прилога ове Уредбе,
- 9) степенишни крак ширине 250 цм и више, изведени са средишњим рукохватом према примјеру на слици 9. Прилога ове Уредбе,
- 10) простор испод почетног степенишног крака ограђен оградом висине 70 цм до мјеста гдје је висина подгледа степенишног крака 210 цм или под испод степенишног крака денивелисан подизањем за најмање 3 цм до мјеста гдје је висина подгледа степенишног крака 210 цм, према примјеру на слици 10. Прилога ове Уредбе,
- 11) пред првом и иза последње степенице и изведено тактилно поље упозорења, у пуној ширини степенишног крака, ширине најмање 40 цм с ужљебљенима окомито на смјер кретања у складу с одредбама члана 8. ове Уредбе,
- 12) ознаке приступачности према слици 1. и то: 1.2., 1.3., 1.5., 1.6. и 1.9. Прилога ове Уредбе.

Примјер степеништа и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 8. Прилога ове Уредбе.

Члан 12.

Лифт

Лифт се користи као услов приступачности за потребе савладавања висинске разлике.

Обавезно се примјењује за савладавање висинске разлике од минимално једне етаже у унутрашњем простору.

Лифт мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) пут од приступа грађевини до врата лифта приступачно ријешен у свим елементима,
- 2) зауставне станице које не смију бити испројектоване на међуспратним подестима,
- 3) унутрашње димензије лифта најмање 110 x 140 цм,
- 4) врата ширине свијетлог отвора најмање 90 цм,
- 5) вертикалну прецизност заустављања у односу на завршну површину плоче етаже од max. ± 0,5 цм,
- 6) хоризонталну прецизност заустављања у односу на руб плоче етаже ка окну лифта од max. 2 цм,
- 7) позивну и у прављачку плочу постављену у распону висине од 90 до 120 цм,
- 8) позивну и у прављачку плочу контрастно обојеним типкама, опремљеним арапским и Браиллеовим писмом, рукохват у лифту на висини од 90 цм,
- 9) преклопиво сједиште на висини од 40 до 45 цм,
- 10) визуелно-свјетлосну и звучну најаву спратова,
- 11) када се налази у грађевини јавне и пословне намене из члана 5. става 2. тач. 5. и 6. ове Уредбе лифт мора имати и говорно најављивање спратова,
- 12) од улазних врата грађевине до лифта постављену тактилну линију у вођења ширине најмање 40 цм, с ужљебљенима у смјеру вођења,
- 13) ознаке приступачности према слици 1. и то 1.2., 1.3., 1.4. и 1.10. Прилога ове Уредбе.

Примјер лифта и услови из става 2. овог члана приказани су на слици 11. Прилога ове Уредбе.

Када се савладавање висинске разлике рјешава с виеше лифтова, тада најмање један лифт мора бити рјешен према одредбама става 2. овога члана.

Члан 13.

Вертикално подизна платформа

Вертикално подизна платформа се користи као услов приступачности за потребе савладавања висинске разлике веће од 120 цм у унутрашњем или вањском простору, када се исто не рјешава приступачним лифтом или другим условима доступности приступачности прописаним овом Уредбом.

Вертикално подизна платформа мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) нагазну плочу платформе величине најмање 110x140 цм,
- 2) бочне стране платформе затворене до висине од 120 цм,
- 3) улазна врата ширине најмање 90 цм која се отварају према вани,
- 4) позивну и у прављачку плочу постављену у распону висине од 90 до 120 цм,
- 5) ознаку приступачности према слици 1.11. Прилога ове Уредбе.

Примјер вертикално подизне платформе и услови из става 2. овог члана приказани су на слици 12. Прилога ове Уредбе.

Члан 14.

Косо подизна склопива платформа

Косо подизна склопива платформа користи се као услов приступачности за потребе савладавања висинске разлике веће од 120 цм у унутрашњем или вањском простору, када се исто не може ријешити лифтом или другим условима доступности прописаним овом Уредбом.

Косо подизна склопива платформа поставља се на средишње степене зидове или средина степеништа, која се води дужином цијелог степеништа, а мора имати:

- 1) нагазну плочу платформе величине најмање 90x100 цм,
- 2) бочну подну преклопну заштитну рукохват,
- 3) позивну и у прављачку плочу постављену у распону висине од 90 до 120 цм,
- 4) ознаку приступачности према слици 1.12. Прилога ове Уредбе.

Примјер косо подизне склопиве платформе и услови из става 2. овог члана приказани су на слици 13. Прилога ове Уредбе.

Б. УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ САМОСТАЛНОГ ЖИВОТА

Члан 15.

Лицима умањених тјешких телесних функција у сврху омогућавања самосталног живота обезбеђују се следећим условима приступачности: улазни простор; комуникације, WC, купатило, кухиња, соба, учионица, радни простор, стан, кабина за пресвлачење, туш кабина, улаз у воду на плажи и на базену, мјесто у гледалишту, телефон, текстофон, факс, банкомат, електроинсталације (портафон, прекидач за свјетло и звонце), утичница у кухињи, осигуралнице, изводна плоча за електричну инсталацију, кваке на вратима и прозорима, шалтер, пулт, индуктивна петља или трансмисијски обруч, огласни пано, оријентациони план за кретање у грађевинама и сл.

Члан 16.

Улазни простор

Улазни простор у грађевину је улаз до којег се долази директно с јавне пешачке површине или уз помоћ слова приступачности за савладавање висинских разлика.

Улазни простор мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) једнокрилна врата ширине свијетлог отвора од најмање 110/210 цм, или двокрилна врата ширине свијетлог отвора од најмање 2x90/210 цм,
- 2) врата која се отварају према вани,
- 3) приступачну кваку према одредбама члана 30. ове Уредбе,
- 4) праг врата који није виши од 2 цм,
- 5) стругач и отирач изведене од материјала који није угибљив, уграђене у нивоу пода,
- 6) у случају када су главна улазна врата кружна, уз њих обавезно стандардна врата ширине свијетлог отвора најмање 90 цм,
- 7) у случају када су главна улазна врата клупна свијетли отвор од најмање 90/210 цм, а испред врата обезбеђен употребни простор величине најмање 150x150 цм,
- 8) ознаку смјера отварања врата,
- 9) у случају када су улазна врата и проградње стијене улазног простора израђени од стаклених плоха површине веће од 1,5 м² без пречки, уочљиву ознаку у распону висине од 90 до 160 цм,
- 10) вјетробран минималне дужине од 240 цм,
- 11) код усмјеравајућег улаза обезбеђен и пролаз са заокретном оградом свијетле ширине најмање 90 цм,
- 12) освјетљење нивоа освјетљења од 200 луца,
- 13) одговарајуће електроинсталације у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 14) ознаке приступачности према слици 1. и то 1.2., 1.3., 1.6. и 1.13. Прилога ове Уредбе.

Примјер улазног простора и услови из става 2. овог члана приказани су на слици 14. Прилога ове Уредбе.

Члан 17.

Комуникације

Комуникације морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) ширину ходника најмање 150 цм,
- 2) све ходне површине, у правилу, у истом нивоу,
- 3) ходне површине које нису у истом нивоу, међусобно повезане елементима приступачности за савладавање висинских разлика у складу са одредбама ове Уредбе,
- 4) врата на комуникацијама и звездена без прага, ширине свијетлог отвора најмање 90 цм,
- 5) врата с приступачном кваком према одредбама члана 30. ове Уредбе,
- 6) улазна врата која с комуникацијама воде у друге просторе и просторије, ста нове и сл. изведена с прагом који није виши од 2 цм,
- 7) у случају када су врата и преградње стијене комуникације израђене од стаклених плоха површине веће од 1,5 м², без пречки, уочљиву ознаку у распону висине од 90 до 160 цм,
- 8) подручје за кретање освјетљено нивоом освјетљења од 100 луца,
- 9) на мјестима гдје се оградама усмјерава кретање, размак између ограда од најмање 90 цм, сву инсталацијску и другу опрему шири од 10 цм уграђену и/или постављену у нише у зиду (противпожарни апарати, ватрогасна цријева и сл.),
- 10) одговарајуће електроинсталације у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 11) ознаке приступачности према слици 1. и то: 1.1., 1.2., 1.3., 1.6. и 1.8. Прилога ове Уредбе,
- 12) све остале ознаке на комуникацијама постављају се у распону висине од 120 до 160 цм.

Примјер комуникације и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 15. Прилога ове Уредбе.

Члан 18.

WC

WC мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) врата ширине свијетлог отвора најмање 90 цм, која се отварају према вани,

- 2) приступачну кваку на врати ма према одредби члана 30. ове Уредбе,
- 3) уграђен механизам за отварање врата извана у случају позива у помоћ,
- 4) одговарајуће електричне инсталације у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 5) конзолну WC шкољку, заједно с даском за сједење високу од 45 до 50 цм,
- 6) уз WC шкољку два склопива држача за руке дуљине 90 цм, постављена на зид у распону висине од 80 до 90 цм изнад површине пода,
- 7) најмање један држач за руке који мора бити преклопни и то обавезно онај с приступне стране WC шкољке, а други може бити фиксно причвршћен на зид,
- 8) покретач уређаја за испуштање воде у WC шкољку постављен на висини од 70 цм изнад површине пода или изведено сензорско испуштање воде у WC шкољку,
- 9) инклузивно обликовање и конзолни умиваоник најмање ширине 60 цм нависини од 80 цм, са сифоном смјештеним у или уз зид,
- 10) славину - једноручну мијешаницу или уграђено сензорско отварање и затварање воде,
- 11) ширину употребног простора испред WC шкољке најмање 90 цм,
- 12) ширину употребног простора испред умиваоника најмање 90 цм,
- 13) слободни простор за окретање инвалидских колица најмање површине круга промјера од 150 цм,
- 14) нагибно заокретно огледало, доњим рубом постављено на висину од 100 цм,
- 15) вјешалицу за одјећу на висини од 120 цм,
- 16) алармни уређај с прекидачем на притисак или врпом за повлачење, на висини од 60 цм,
- 17) сву другу опрему доступну из инвалидских колица која не смета кретању, учвршћену на зид,
- 18) обојену контрастно у односу на под и зидове,
- 19) у случају да је WC у јавној употреби, обавезно засебан улаз, издвојен од мушких и женских санитарних група,
- 20) уколико због скућености простора приступа чну WC-кабину није могуће посебно издвојити, дозвољено ју је прикључити женској санитарној групи,
- 21) од улазних врата грађевине до врата јавног WC-а постављену тактилну црту вођења у ширини од најмање 40 цм, с ужиљем вођења у смјеру вођења,
- 22) ознаку присупности према с лица 1.14. Прилога ове Уредбе.

Примјери WC-а и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 16. Прилога ове Уредбе.

WC у склопу присупног стана и у оквиру собе и/или апартмана у грађевинама као на примјер: хоће, ћачки и студентски дом, дом за старија и немоћна лица и сл., мора испуњавати услове из става 1. овог члана, осим услова прописаних ал.1., 3., 19., 20. и 21. Улазна врата овог WC-а могу имати ширину свијетлог отвора од најмање 80 цм.

Члан 19.

Купатило

Купатило мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) стандардну каду висине горњег руба највише 50 цм и/или инклузивно дизајнирану каду са вратима на предњој или бочној страни и/или простор за туширање и/или без туш-кабине, величине најмање 90 x 90 цм,
- 2) дизало за каду, осим у случају када је ријеч о инклузивно дизајнираној кади или се уз каду поставља и простор за туширање,
- 3) држач за руке уз каду постављен у распону висине од 80 до 90 цм од површине пода, односно држач уз простор за туширање постављен на висину од 75 цм,
- 4) у простору за туширање водоотпорно преклопно сједило постављено у распону висине од 45 до 50 цм,

- 5) сву опрему доступну из инвалидских колица која не смета кретању, учвршћену на зид, обојену контрастно у односу на под и зидове,
- 6) опрему прописану за присупачни WC у складу са одредбом члана 18. ове Уредбе и то: умиваоник, огледало, славина, вјешалицу, алармни уређај, WC шкољку и уређај за испуштање воде у WC шкољку, ако је купатило предвиђено с WC-ом у истом простору,
- 7) ширину врата свијетлог отвора од најмање 80 цм,
- 8) ширину врата свијетлог отвора од најмање 90 цм, ако се у купатилу улази с јавне комуникације (нпр. у болницама, љечилиштима и сл.),
- 9) врата и прозоре с присупачним квакама у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе,
- 10) одговарајуће електричне инсталације и изводи воде (славине у лабораторијама, нпр.) у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 11) ознаку присупности према с лица 1. Прилога ове Уредбе и то: 1.14 и 1.15.

Примјери купатила и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 17. Прилога ове Уредбе.

У грађевинама здравствено-социјалне и рехабилитацијске намене, те онима које учестало користе лица с инвалидитетом, када треба бити доступна с три стране.

Члан 20.

Кухиња

Кухиња мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) слободну радну плоху дужине најмање 90 цм,
- 2) радну, горишну плоху и судопер конзолно изведене, с дубином приступа од најмање 50 цм, горњом плохом на висини од највише 85 цм, а подглед на висини од најмање 70 цм,
- 3) висеће елементе постављене доњим рубом на висину од 120 цм од површине пода,
- 4) доње елементе на извлачење,
- 5) слободни употребни простор за кориштење кухињских елемената и окретање инвалидских колица најмање површине круга промјера од 150 цм,
- 6) простор за кретање око намјештаја ширине најмање 120 цм,
- 7) улазна врата ширине свијетлог отвора најмање 80 цм,
- 8) врата и прозоре с присупачним квакама у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе,
- 9) одговарајуће електричне инсталације и изводи воде (славине у лабораторијама, нпр.) у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 10) ознаку присупности према с лица 1.1. Прилога ове Уредбе, у случају када се приступач на кухињу налази изван стана/апартмана, на примјер: у кампу и сл.

Примјери кухиње и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 18. Прилога ове Уредбе.

Члан 21.

Соба, учионица, радни простор

Соба, учионица, радни простор мора ју омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) слободни простор за окретање инвалидских колица у просторији, најмање површине круга промјера од 150 цм,
- 2) простор за кретање око намјештаја ширине најмање 120 цм,
- 3) радни стол конзолно изведен тако да је горња плоха на висини од највише 85 цм, а подглед на висини од најмање 70 цм с дубином приступа од најмање 50 цм,
- 4) улазна врата у учионицу и радног простора ширине свијетлог отвора најмање 90 цм, а собе најмање 80 цм,
- 5) врата и прозоре с присупачним квакама у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе,
- 6) одговарајуће електричне инсталације и изводи воде (славине у лабораторијама, нпр.) у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 7) ознаку присупности према с лица 1.1. Прилога ове Уредбе, осим собе у склопу стана/апартмана.

Примјери собе, учионице, радног простора и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 19., 20. и 21. Прилога ове Уредбе.

Члан 22.

Стан

Стан мора садржавати услове самосталног живота намијењене становању из чл. 18., 19., 20., 21., 29. и 30. ове Уредбе, те до њега мора бити обезбијењен приступ јавне пешачке површине, у правилу, кроз главни улаз у грађевину примјеном најприкладнијих рјешења за владавање висинских разлика у складу са чл. 10., 11., 12., 13. и 14. ове Уредбе.

Кад се у грађевини у којој се налази стан планира гаражни простор, од гаражног простора до тог стана морају се обезбиједити комуникације у складу са чланом 17. ове Уредбе.

Једноставно прилагодљив стан се у правилу гради у приземљу грађе вине, односно на етажи и с којом се најлакше осигурати излаз у сигуран простор у случају опасности.

Осим услова из става 1. овог члана, стан мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) улазна врата ширине свијетлог отвора најмање 110 цм,
- 2) преостала врата ширине свијетлог отвора најмање 80 цм,
- 3) врата и прозоре са пристопачним квалитетом у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе,
- 4) прагове заобљене и не више од 2 цм,
- 5) ходнике ширине најмање 150 цм,
- 6) одговарајуће електричне инсталације и изводи вентилације (славине у лабораторији има, нпр.) у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 7) ознаку пристопачности према слици 1.1. Прилога ове Уредбе.

Примјери стана, односно апартмана и услови из става 1. и 4. овог члана приказани су на сликама 22. и 23. Прилога ове Уредбе.

При пројектирању и грађењу грађевина из члана 5. става 3. обавезно се осигурава 10 % + 1 једноставно прилагодљив стан.

Једноставно прилагодљивим станом сматра се стан код којег је могуће постићи услове из ст. 1., 2., 3. и 4. овог члана, преиначењима која не утичу на начин испуњавања урбанистичко-техничких услова у складу с којим је грађевина изграђена и/или битних захтјева за грађевину. Техничко рјешење једноставног прилагођавања мора бити приказано у главном и изведеном пројекту грађевине.

При пројектовању и грађењу туристичких и студентских апартманских насеља обавезно се обезбјеђује 2 % + 1 прилагођени апартман. При пројектовању домова за сестарица лица апартманског типа обавезно се обезбјеђује 5 % + 1 прилагођени апартман.

Обавезни елементи пристопачности прописани за станове примјењују се и на апартмане.

Члан 23.

Кафане и ресторани

Кафане и ресторани морају обавезно садржавати услове пристопачности из члана 16. за улазни простор, члана 17. за комуникације и члана 18. за ВЦ ове Уредбе.

Осим услова из става 1. овог члана, кафане и ресторани морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) осигуран пролаз између столова, столица и других вертикалних препрека ширине најмање 100 цм за најмање 20% употребне површине кафане или ресторана намијењене корисницима услуга,
- 2) шанк и столови конзолно изведени тако да је горња плоха на висини од највише 85 цм, а подглед на висини од најмање 70 цм с дубином приступа од најмање 50 цм, за најмање 20% тог инвентара,
- 3) завршну обраду зидова, подова и врата изведену контрастно,
- 4) подну облогу од чврстог материјала која не отежава кретање инвалидских колича,

- 5) у случају када су врата и преградне стијене кафане и/или ресторана израђени од стаклених плоха површина већих од 1,5 м² без пречки, уочљиву ознаку на висини од 90 до 160 цм,
- 6) врата с приступачном кваком у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе која је бојом у контрасту с подлогом врата,
- 7) ознаку пристопачности према слици 1. и то 1. 13. и 1. 16. Прилога ове Уредбе.

Примјер кафане и ресторана и услови из става 1. и 2. овог члана приказани су на слици 24. Прилога ове Уредбе.

Члан 24.

Кабина за пресвлачење

Кабина за пресвлачење мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) тлоцртну димензију најмање 160 x 210 цм,
- 2) врата, с приступачном кваком у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе, ширине свијетлог отвора најмање 90 цм, која се отварају према вани,
- 3) вјешалицу за одјећу на висини од 120 цм,
- 4) клупу на преклапање постављену у распону висине од 45 до 50 цм,
- 5) ознаку пристопачности према слици 1.1. Прилога ове Уредбе.

Примјер кабине и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 25. Прилога ове Уредбе.

У грађевини која према члану 44. ове Уредбе мора садржавати кабину за пресвлачење, обавезно је извести 10 % + 1 приступачну кабину.

Члан 25.

Туш кабина

Туш кабина мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) тлоцртну димензију најмање 230 x 230 цм,
- 2) врата, с приступачном кваком у складу са одредбом члана 30. ове Уредбе, ширине свијетлог отвора најмање 90 цм, која се отварају према вани,
- 3) одговарајуће електричне инсталације и изводи вентилације (славине у лабораторији има, нпр.) у складу са одредбом члана 29. ове Уредбе,
- 4) површину простора испод теша најмање 90 x 90 цм, изведену без прагова с нагибом за одвод воде,
- 5) једноручну или славину с уграђеним сензором, доступну из помагала,
- 6) алармни уређај с прекидачем на притисак или врпом за повлачење на висини од 60 цм, од пода, доступну и помагала,
- 7) вјешалицу за одјећу постављену на висини од 120 цм,
- 8) држач за сапун постављен на висини од 90 цм,
- 9) ознаку пристопачности према слици 1.15. Прилога ове Уредбе.

Примјер туш кабине и услови из става 1. овог члана приказани су на слици 26. Прилога ове Уредбе.

У грађевини која према члану 44. ове Уредбе мора садржавати туш кабину, обавезно је извести најмање 10 % + 1 приступачну кабину.

Члан 26.

Улаз у воду на плажи и на базену

Улаз у воду на плажи и на базену мора имати приступачну косину, која достиже дно на дубини од 60 до највише 80 цм у односу на средњу и ниво површине воде (мора, ријеке, јеzero, базена).

Издвојено, на ледјелишним плажама и базенима, када није могуће постићи приступачност на начин описан у ставу 1. овог члана, пристопачни улази се може обезбиједити покретном столицом, с могућношћу подизања и спуштања у воду назначене дубине, лифтом и/или елементима пристопачности за савладавање висинских разлика.

Приступачни улаз у воду на плажи и базену означава се ознаком пристопачности према слици 1.17. Прилога ове Уредбе.

Примјер улаза у воду на плажи и на базену и услови из чл. 1. и 3. приказани су на слици 27. Прилога ове Уредбе.

Члан 27.

Мјесто у гледалишту

Мјесто у гледалишту мора имати тлоцртне димензије од најмање 90 x 140 cm и бити присутуачно означено ознаком приступачности према слици 1.20. Прилога ове Уредбе.

Примјер мјеста у гледалишту и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 28. Прилога ове Уредбе.

Обавезни број приступачних мјеста у гледалишту мора износити 1 % + 1 у односу на њихов укупан број.

Члан 28.

Телефон, текстофон, факс, банкомат

Телефон, текстофон, факс, банкомат морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) телефон је са горњим рубом бројчаника постављен на висини од 120 cm од површине пода, а слушалицом на висини дохвата руке од 100 cm,
- 2) текстофон, факс, банкомат постављене доњим рубом на висину од 70 cm од површине пода,
- 3) уређаје постављене на начин да осигуравају приступ свим функцијама из инвалидских колиџа,
- 4) клупу-столицу на преклапање постављену у распону висине од 45 до 50 cm,
- 5) ознаке приступачности према слици 1. Прилога ове Уредбе и то: 1.2., 1.3. и 1.4., за приступачни телефон и према слици 1.18., а за приступачни текстофон, факс и банкомат и према слици 1.19.

Примјер телефона, текстофона, факса, банкомата и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 29. Прилога ове Уредбе.

Измину од става 1. овога члана, приступачним телефоном, текстофоном, факсом и банкоматом са слијепом и слабовидна лица подразумевају да су ти уређаји постављени на уобичајену висину.

Када се уређаји из става 1. овога члана налазе унутар грађевине, приступачним за слијепу и слабовидна лица сматрају се ако је од улазних врата грађевине до уређаја постављена тактилна линија вођења ширине најмање 40 cm са уљепљењима у смјеру вођења.

Члан 29.

Електроинсталације

Електроинсталације морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) парлафон (интерфон) постављен на висину од 120 cm, са свјетлосном ознаком,
- 2) прекидач за свјетло и звонце постављене у распону висина од 90 до 120 cm,
- 3) утичницу у приступачној кухињи непосредно изнад радне плоче,
- 4) остале утичнице постављене у распону висина од 90 до 120 cm,
- 5) разводну плочу за електричну инсталацију постављену горњим рубом у распону висина од 90 до 120 cm,
- 6) сву опрему електроинсталација изведену у контрастној боји у односу на подлогу зида.

Члан 30.

Кваке на вратима и прозорима

Кваке на вратима и прозорима морају бити обликоване по принципима инклузивног дизајна, постављене на висину од 90 cm за врата, а за прозор квака или ручица механизма за отварање постављени у распону висине од 90 до 120 cm.

Руковање кваком за покретање механизма за отварање и затварање врата/прозора из става 1. овога члана мора бити лагано.

Примјер обликовања квака и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 30. Прилога ове Уредбе.

Члан 31.

Шалтер

Шалтер за лица у инвалидским колиџима мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) горњу плочу изведену на висини од највише 85 cm, а подглед на висини од најмање 70 cm, конзистентно обликован, дубине приступа од најмање 50 cm;
- 2) ознаку приступачности према слици 1.23. Прилога ове Уредбе.

Приступачним шалтером за глуха, наглуха, слијепу и слабовидна лица подразумевају се шалтери уобичајене висине, који морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) комуникационо помагало,
- 2) од улазних врата грађевине до шалтера постављена тактилна линија вођења ширине најмање 40 cm са уљепљењима у смјеру вођења,
- 3) ознаку приступачности према слици 1. Прилога ове Уредбе и то: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 и 1.21.

Примјер шалтера и услови из става 1. и 2. овога члана приказани су на слици 31. Прилога ове Уредбе.

Када се у дворани налазе три или више шалтера истог типа пословања један од три шалтера мора испуњавати услове приступачности за лица у инвалидским колиџима, а један за глуха, наглуха, слијепу и слабовидна лица.

Када се у посебним прописима који уређују азбуку за пословање готовим новцем и вриједностима одређени услови за шалтере, приступајући шалтери обавезно осигуравају и испуњавање услова тог прописа.

Члан 32.

Пулт

Пулт за лица у инвалидским колиџима мора бити, односно имати:

- 1) изведен најближе улазу у простор и/или просторију у којој се услуга пружа,
- 2) постављен горњим рубом на висину од 80 cm, подгледом на висину од најмање 70 cm,
- 3) конзистентно обликован са дубином приступа од најмање 50 cm,
- 4) осигуран приступни простор од најмање 120 cm,
- 5) означен ознаком приступачности према слици 1.23. Прилога ове Уредбе.

Приступачним пултом за глуха, наглуха, слијепу и слабовидна лица подразумевају се пултови уобичајене висине, који омогућава испуњавање следећих услова, односно има:

- 1) комуникационо помагало,
- 2) од улазних врата грађевине до пулта постављена тактилна црта вођења ширине најмање 40 cm са уљепљењима у смјеру вођења,
- 3) ознаку приступачности према слици 1. Прилога ове Уредбе и то: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 и 1.21.

Када се у дворани налазе три или више пултова истог типа пословања један од три пулта мора испуњавати услове приступачности за лица у инвалидским колиџима, а један за глуха, наглуха, слијепу и слабовидна лица.

Члан 33.

Индуктивна петља или трансмисијски обруч

Индуктивна петља или трансмисијски обруч уграђује се у просторији површине веће од 500 m², односно у просторији коју истовремено може користити више од 100 лица и у којој се говор репродукује путем звучника.

Просторија у којој је постављена индуктивна петља или трансмисијски обруч означава се ознаком приступачности према слици 1.22. Прилога ове Уредбе.

Члан 34.

Огласни пано

Огласни пано мора бити постављен својим доњим рубом на висину у распону од 120 до 160 cm.

Огласни пано означава се ознаком приступачности према слици 1.24. Прилога ове Уредбе.

Члан 35.

Оријентациони план за кретање у грађевини

Оријентациони план за кретање у грађевини мора бити рељефно изражен те мора омогућавати испуњавање следећих услова:

- 1) постављен је хоризонтално или приближно хоризонтално на висину од највише 90 цм, од носно вертикално или приближно вертикално на висину горњег руба до највише 180 цм,
- 2) постављен је уз улаз у грађевину,
- 3) садржи информације на Браилле-овом писму, постављене на висини 80 до 90 цм од пода,
- 4) од улазних врата грађевине до план постављена је тактилна црта вођења ширине најмање 40 цм, с ужљебљењима у смјеру вођења,
- 5) означен је ознаком приступачности према слици 1. Прилога ове Уредбе и то: 1.2 и 1.3.

Ц. УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ ЈАВНОМ САОБРАЋАЈУ

Члан 36.

За обезбјеђење услова самосталног кретања лицу умањених тјелесних могућности у јавном саобраћају служе следећи услови приступачности: станица и перон; паркинг мјесто; јавна пјешачка површина; семафор; пјешачки прелаз, пјешачко острво и раскрсница.

Члан 37.

Станица и перон

Станица и перон морају омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) дужину прометног средства (аутобус, трамвај, трелејбус и воз) које се зауставља на тој станици, односно перону, а ширину најмање 200 цм,
- 2) висину плочника у нивоу улазне степенице нископодног прометног средства, а изнимно када су у употреби прометна средства са високом првом степеницом, плочник може бити и нижи и од прве степенице, али не нижи од 18 цм испод нивоа степене прометног средства, ако посебним прописом којим се уређују услови грађевине жељезничке инфраструктуре није другачије прописано,
- 3) на станици (аутобуса, трелејбуса и/или трамваја) у насељу гдје се изводи плочник, на мјесту првог улаза у прометно средство изведену тактилно црту вођења ширине најмање 40 цм и дужине 150 цм с ужљебљењима окомитим на правац пруге,
- 4) на станицама која се налазе у непосредној близини грађевине у којој често борава лица с инвалидитетом тактилно црту вођења постављену цијелом ширином плочника,
- 5) на перону у воза, на удаљености 80 цм од руба перона, читавом дужином перона постављену тактилно линију упозорења ширине 20 цм са ужљебљењима окомитим на смјер уласка у воз.

Примјер станица и перона и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 32. Прилога ове Уредбе.

Члан 38.

Паркинг мјесто

Паркинг мјесто мора бити смјештено најближе приступачном улазу у грађевину, те мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) паркинг мјесто за паркирање једног путничког возила која користи инвалидска колица, кад се оно налази у низу паркинг мјеста, постављеним окомито, косо или уздужно у односу на плочник, величине 375 x 500 цм, а приказано је примјером на слици 33. Прилога ове Уредбе,
- 2) паркинг мјесто за паркирање два возила које користе инвалидни лица којима се налази у низу паркинг мјеста окомитом величине 625 x 500 цм с међупростором

ширине 125 цм, а приказано је примјером на слици 34. Прилога ове Уредбе,

- 3) излаз с паркинг мјеста на плочник укошеним ивичњакком нагиба највише 10%, ширине најмање 120 цм,
- 4) површину паркинг мјеста израђену од материјала који не отежава кретање инвалидских колица (шљунак, пијесак, затрављена површина и сл.),
- 5) ознаку приступачности према слици 1.25. Прилога ове Уредбе.

Члан 39.

Јавна пјешачка површина

Јавна пјешачка површина мора бити:

- 1) уздигнута у односу на рубцесте висине најмање 3 цм, или раздвојена типским елементом, а када је у нивоу цесте раздвојена је оградом,
- 2) широка најмање 150 цм,
- 3) са осталим пјешачким површинама повезана без препрека,
- 4) од прометнице заштићена оградом висине 90 цм када се налази у подручју појачаног пјешачког промета (навала људи).

Различити нивои јавне пјешачке површине међусобно се повезују одговарајућим елементима приступачности за савладавање висинске разлике у складу са одредбама ове Уредбе.

Када су различити нивои јавне пјешачке површине из става 2. овога члана повезане приступачним лифтом или приступачном вертикално подизном платформом, обавезно се додатно повезују приступачним степеништем.

Сва комунална опрема (клупе, столови, знакови, расвјетни стубови, корпе, држачи за бицикл, рекламни панони и сл.) се поставља уз руб јавне пјешачке површине, тако да не представља препреку за сlijепе и слабовидне.

Када се уз јавну пјешачку површину предвиђа бициклистичка стаза или паркиралиште, потребно је извести разграничење од јавне пјешачке површине денивацијом од најмање 3 цм, зеленом површином, типским елементом или сл.

Примјер јавне пјешачке површине и услови из става 1. овога члана приказани су на слици 35. Прилога ове Уредбе.

Члан 40.

Семафор

Семафор мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) семафор који се налази на пријелазу прометнице с више од двије саобраћајне траке у истом смјеру има тактилни план пријелаза,
- 2) семафор који се налази у подручју гдје се налази и грађевина у којој често борава лица с слабовидна лица, има звучну сигнализацију,
- 3) код семафора на раскрсници, звучну сигнализацију постављену на семафоре једног прометног правца која се не преклапа са звучном сигнализацијом постављеном на семафоре другог саобраћајног правца,
- 4) звучну сигнализацију постављену на семафору која упозорава само на промјену свјетла на семафору, а не на интензитет саобраћаја на саобраћајници,
- 5) тачкасту дисперзију звука звучне сигнализације постављене на семафору, усмјерену тако да дозива сlijепе или слабовидна лица којима се прелаз и саобраћајницу.

Члан 41.

Пјешачки прелаз

Пјешачки прелаз мора омогућавати испуњавање следећих услова, односно имати:

- 1) прелаз с тротоара на нивоу цесте осигуран укошењем ивице уз највећу дупуштени нагиб од 10%, ширине најмање 120 цм,
- 2) на укошеном рубу изведено тактилно поље упозорења чепасте структуре које завршава на линији паралелној с рубом цесте која је од њега удаљена за ширину рубног

- камена, али не мање од 15 цм, према примјеру на слици 36. Прилога ове Уредбе,
- 3) у случају минималне висине тро тоара од 3 цм, и звездено тактилно поље упозорењ а чепас те ст руктуре ширине најмање 40 цм, према примјеру на слици 37. Прилога ове Уредбе
 - 4) у случају када је у функцији прије лаза са аобраћајнице изван ра скрснице, тактилну линију вођењ аширине најмање 40 цм с ужљебљењима окомито на саобраћајницу, изведену до укошења руба на прелазу, а у дужини од најмање 110 цм према примјеру на слици 38. Прилога ове Уредбе.

Елементи прис тупачности из с тава 1 . овога члана примјењују се на одговарајући начин на пјеш ачким прелазима путног, жељезничког, тролејбуског и трамвајског саобраћаја, те бициклических стаза.

Члан 42.

Пјешачко острво

Пјешачко острво мора омогућавати испуњавање следећих услова:

- 1) изведен у складу са чланом 41. став 1. ал. 1., 2. и 3. ове Уредбе,
- 2) у случају када се пјешачко острво налази у нивоу цесте или се његов ниво на мјесту прелаза спушта на ниво цесте, тада се он 15 цм од почетка и 15 цм од краја острва означава тактилним линијама упозорења с ужљебљењима окомитим на смер кретања, ширине најмање 40 цм, међусобно повезаним тактилном линијом вођења с ужљебљењима у смеру кретања ширине најмање 40 цм, према примјеру приказаном на слици 39. Прилога ове Уредбе,
- 3) у случају када је пјешачко острво повишено у односу на ниво пута, прелаз са пута на пјешачко острво изводи се укошењем, према примјеру приказаном на слици 40. Прилога ове Уредбе,
- 4) у случају када је острво на мјесту прелаза спуштено на ниво пута, а на повишеном дијелу се налази станица аутобуса, тролејбуса или трамваја, обавезно се изводи укошење за приступ станици, у складу са одредбом члана 41. алинеја 1. и 2.

Члан 43.

Раскрсница

Раскрсница обавезно садржи услове приступачног пјешачког прелаза из члана 41. и приступачног отока из члана 42. ове Уредбе.

На раскрсници које се налази у подручју на сеља гдје је смјештена грађевина у којој често бораве слијепа и слабо видна лица, пјешачки прелаз мора имати приступачни семафор са звучном сигнализацијом и тактилне линије вођења ширине најмање 40 цм, с ужљебљењима окомитим на саобраћајницу. Тактилна линија упозорења је изведена до укошења руба на прелазу, у дужини од најмање 110 цм, према примјеру на слици 41. Прилога ове Уредбе.

Када раскрсници не могуће савладати у истом нивоу, изводе се потходници или надходници примјеном одговарајућих елемената приступачности за савладавање висинских разлика према одредбама ове Уредбе.

III. ОБАВЕЗНА ПРИМЈЕНА УСЛОВА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Члан 44.

Грађевине јавне и пословне намјене морају се пројектовати и бити изведене тако да, зависно о својој намјени, садрже услове приступачности из следећих чланова ове Уредбе:

1. грађевине трговачке, угоститељске и/или туристичке намјене:
 - 1) робна кућа из чл.: 16., 17., 18., 32., 34. и 35.;
 - 2) трговачки и услужни центар из чл. 16., 17., 18., 32., 34. и 35.;
 - 3) самопослуживање услужне површине од 400 м² и више из чл. 16., 17., 18. и 32.;

- 4) тржница из чл.: 16. и 17.;
 - 5) кафе бар, кафана и ресторан са 80 и више мјеста из чл.: 16., 17., 18. и 23.;
 - 6) диско клуб и ноћни клуб, површине од 400 м² и више из чл. 16., 17. и 18.;
 - 7) туристички информативни центар из чл. 16. и 17.;
 - 8) уред туристичке заједнице површине не од 200 м² и више из чл. 16. и 17.;
 - 9) путничка агенција површине од 200 м², више из чл. 16. и 17.;
 - 10) засебно стојећа рецепција из чл.: 16. и 34.;
 - 11) хотел са 50 и више соба (соба/ТWЦ) из чл. 16., 17., 19. (или 25.+18.), 21., и 34.;
 - 12) hostel са 50 и више соба са заједничким санитарним јединицама из чл. 16., 17., 18., 21., 19. (или 25.) и 34.;
 - 13) туристичко насеље са 50 и више апартмана из чл. 16., 17., 22. и 34.;
 - 14) камп за 500 и више гостију из чл. 16., 17., 19. (или 25.), 20. и 34.;
 - 15) ресторан уз јавне путеве из чл. 16., 17. и 18.;
 - 16) хотел са посебном ознаком - хотел уз јавне путеве из чл. 16., 17. и 18.;
 - 17) трговачко-угоститељски садржај уз бензинске пумпе из чл. 16., 17., и 18.;
2. грађевине поштанске и/или телекомуникационе намјене:
 - 1) поштанска дворана за рад са странкама са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16. и 17.;
 - 2) поштанска дворана за рад са странкама са три и више шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 31.;
 - 3) телекомуникациони центар за пружање услуга корисницима са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16. и 17.;
 - 4) телекомуникациони центар за пружање услуга корисницима са три и више шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 31.;
 - 5) грађевина у којој се нуде телекомуникационе услуге телефонирања, факсирања и сл. са три или више уређаја из чл. 16., 17. и 28.;
 3. грађевина за пружање услуга промета новцем и друге финансијске услуге:
 - 1) пословница банке са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 28.;
 - 2) пословница банке са три и више шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 31.;
 - 3) пословница финансијских агенција са мање од три шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 28.;
 - 4) пословница финансијских агенција са три и више шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17. и 31.;
 4. грађевине управне и сличне намјене:
 - 1) грађевина у којој дјелују тијела управе федерације, кантона и локалне самоуправе, судске власти и правних лица са јавним овлашћењима из чл. 16., 17., 18., 34. и 35.;
 5. грађевине здравствено-социјалне и рехабилитацијске намјене:
 - 1) уред службе социјално-здравствене заштите из чл. 16., 17., 18., 31., 33., 34. и 35.;
 - 2) апотека и продајница ортопедских помагала из члана 16.;
 - 3) апотека и продајница ортопедских помагала са три и више шалтера или пулта истог типа пословања из чл. 16., 17., 31. (или 32.);
 - 4) амбуланта из чл. 16., 17., 18., 33. и 34.;
 - 5) дом здравља из чл. 16., 17., 18., 31., 33., 34. и 35.;

- 6) болница из чл. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. и 35.;
- 7) бање из чл. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. и 35.;
- 8) затворени базен у бањама из чл. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31. и 34.;
- 9) отворени базен у бањама из чл. 16., 17., 18., 24., 25., 26. и 34.;
- 10) бањска плажа из чл. 16., 17., 18., 24., 25., 26. и 34.;
- 11) затворено бањс ко купалиште/ топлце из чл. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31., 34. и 35.;
- 12) јавно купалиште из чл. 16., 17., 18., 24., 25.;
- 13) дом за старија и немоћна лица с 20 и више соба са заједничким санитарним јединицама из чл. 16., 17., 18., 19. (или 25.), 21., 31. и 34.;
- 14) дом за старија и немоћна лица хотелског типа (соба/TWЦ) с 20 и више соба из чл. 16., 17., 19. (или 25.+18.), 20., 21., 31. и 34.;
- 15) дом за старија лица апартманског типа с 20 и више апартмана из чл. 16., 17., 22., 31. и 34.;
- 16) народна кухиња из чл. 16., 17., 18. и 34.;
6. грађевине коју учестало користе лица с инвалидитетом:
- 1) грађевина у којој се налазе пословне просторије савеза, друштва и/или удружења лица с инвалидитетом из чл. 16., 17., 18., 20., 21., 28., 29., 30, 33., 34. и 35.;
- 2) установа за одгој и образовање лица с инвалидитетом из чл. 16., 17., 18., 21., 24., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. и 35.;
- 3) установа за рехабилитацију из чл. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. и 35.;
- 4) установа за смјештај лица с инвалидитетом из чл. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. и 35.;
7. грађевине одгојне и образовне намјене:
- 1) дјечији вртић из чланака: 16. и 17.;
- 2) школа, установа за образовање одраслих лица, високо образовање из чл. 16., 17., 18., 21. и 34.;
- 3) ученички и студентски дом с 50 и више соба са заједничким санитарним јединицама из чл. 16., 17., 18., 19. (или 25.), 20., 21. и 34.;
- 4) ученички и студентски хотелског типа (соба/TWЦ) с 50 и више соба из чл. 16., 17., 19. (или 25.+18.), 21. и 34.;
- 5) студентска апартманска насеља с 50 и више апартмана из чл. 16., 17., 22. и 34.;
8. грађевине културне намјене:
- 1) универзитетска библиотека из чл.: 16., 17., 18., 32., 34. и 35.;
- 2) културни центар из чл.: 16., 17., 18., 34. и 35.;
- 3) конгресни центар из чл. 16., 17., 18., 27., 33., 34. и 35.;
- 4) музеј, галерија, изложбени простор површине 300 м² и више из чл. 16., 17., 18., 32. и 34.;
- 5) кино, позоришта и концертна дворана, са 100 и више мјеста у гледалишту из чл. 16., 17., 18., 27., 33. и 34.;
9. грађевине прометне намјене:
- 1) аеродроми из чл. 16., 17., 18., 31. (или 32.), 33. и 34.;
- 2) аутобусна и жељезничка станица из чл. 16., 17., 18., 31. или 32., 33., 34., 37. и 39.;
- 3) аутобуска и трамвајска станица, жељезнички перон из чл. 34., 37. и 39.;
- 4) одморште уз јавну цесту из чл. 18., 28., 38. и 39.;
- 5) јавно паркиралиште из чл. 38.;
- 6) јавна гаража капацитета 300 и више возила из чл. 16., 17., 18. и 38.;
- 7) пумпа за гориво из чл. 16.;
10. грађевине спортске и рекреацијске намјене:
- 1) спортски терен из чл. 16., 17., 18. и 24.;
- 2) спортска дворана са 100 и више мјеста у гледалишту из чл. 16., 17., 18., 24., 25., 27. и 34.;
11. грађевине забавне намјене:
- 1) забавни парк из чл. 16., 17., 18., 34. и 39.;
- 2) зоолошки и ботанички врт из чл. 16., 17., 18., 34. и 39.;
12. грађевине вјерске и сакралне намјене:
- 1) обредна дворана из чл. 16., 17., 33. и 34.;
- 2) вјерски и добротворни центар из чл. 16., 17., 18., 21. и 34.;
13. грађевине за извршавање казне затвором:
- 1) затвор из чл. 16., 17., 18., 19., 21., и 31.;
- 2) одгојни завод из чл. 16., 17., 18., 19., 20., 21. и 31.;
14. простори и површине јавне намјене:
- 1) пјешачки трг, улица, стаза у парку, дјечјем игралишту и на шеталишту из члана 39.;
- 2) потходник, надходник и пјешачки мост из члана 39.;
- 3) улични прелаз из чл. 40., 41., 42. и 43.;
15. грађевине друге намјене:
- 1) сајамски и изложбени центар из чл. 16., 17., 18. и 34.;
- 2) технолошки парк из чл. 16., 17., 18. и 34.;
- 3) јавни WC из чл. 16., 17. и 18.;
- 4) грађевина у којој је обавезно извођење 4 или више WC јединица за јавну употребу из чл. 16., 17. и 18.;
- 5) мртвачница и крематориј из чл. 16., 17. и 34.;
- 6) јавно склониште из чл. 16., 17. и 18.;
16. све остале грађевине.
- Грађевине стамбене и стамбено-пословне намјене морају се пројектовати и бити и зведени тако да, зависно од своје намјене, садрже услове приступачности из следећих чланова ове Уредбе:
- стамбена грађевина из чл. 16., 17. и 22.;
 - стамбено-пословна грађевина из чл. 16., 17. и 22. Осим тих услова приступачности у дијелу грађевине пословне намјене мора садржавати и услове приступачности зависно од намјене тога пословног дијела и то најмање према одредби става 1. овога члана.
- Члан 45.
- У склопу улазне рецепције код следећих грађевина: дома здравља, болнице, бање, затвореног базена у бањи, затвореног јавно-бањског купалишта/бања, дома за старија и немоћна лица с 20 и више соба са заједничком санитарном јединицом, дома за старија и немоћна лица хотелског типа (соба/TWЦ) с 20 и више соба, дом за старија лица апартманског типа с 20 и више апартмана, уреда службе социјално-здравствене заштите за рад са сепаратним институцијама за одгој и образовање лица с инвалидитетом, институција за рехабилитацију, институција за смјештај лица умањених телесних могућности обавезно се изводи приступачни шалтер.
- Члан 46.
- Све собе у болници, бањама, институцијама за рехабилитацију и смјештај лица умањених телесних могућности морају се извести као приступачне.
- Обавезни број приступачних соба у дому за старија и немоћна лица хотелског типа (соба/TWЦ) и у дому за старија и немоћна лица у којем се налазе заједничке санитарне јединице, мора минимално износити 10 % + 1 од укупног броја соба.
- Обавезни број приступачних соба, у ђачком и студентском дому хотелског типа (соба/TWЦ), те ђачком и студентском дому у којима се налазе заједничке санитарне јединице, минимално износити 5 % + 1 од укупног броја соба.
- Обавезни број приступачних смјештајних јединица за лица у грађевинама за извршење казне затвором је 5 % + 1.
- Члан 47.
- Обавезни број приступачних WC-а и купатила у дому за старија и немоћна лица са заједничким санитарним јединицама, одређује се на нивоу 10 % + 1 у односу на укупни број соба.
- Обавезни број приступачних WC-а и купатила у хотелу, ђачком и студентском дому у којима се налазе заједничке санитарне јединице, одређује се на нивоу 2 % + 1 у односу на укупни број соба.

Члан 48.

Када је у грађевини предвиђено запошљавање лица с инвалидитетом мора се обезбијети дати приступачна радна просторија и приступачан WC.

Члан 49.

Поред грађевина из члана 5. став 1. тачке 1. ове Уредбе и кафе-бар, кафана и ресторана с мање од 80 сједећих мјеста; диско клуб и ноћни клуб површине мање од 400 м²; музеј, галерија, изложбени простор површине мање од 300 м²; те кино, позориште и концертна дворана с мање од 100 мјеста у гледалишту, морају обезбиједити приступачност за савладавање висинске разлике према одредбама ове Уредбе и морају имати приступачан WC.

Када је посебним прописима којима су прописани услови за обављање дјелатности у грађевинама из става 1. овога члана, допуштено одступање од тих услова у смислу да није потребно извођење WC-а, тада не постоји обавеза извођења нити приступачног WC-а.

Ако је по посебним прописима из става 2. овога члана обавезна изградња само једног WC-а за жене и мушкарце, тада се он изводи као приступачан WC.

У случају реконструкције грађевине из става 1. овога члана, урбанистичком сагласношћу може се утврдити одступање од услова приступачности из тога става због затечених услова у грађевини или услова неприступачности јавне површине с које се приступа у грађевину.

Члан 50.

На јавном паркиралишту и у јавној гаражи изводи се 5 % +1 приступачно паркинг мјесто у односу на укупни број паркинг мјеста.

Уз грађевину, односно у грађевини из члана 5. ове Уредбе изводи се 5 % +1 приступачно паркинг мјесто у односу на укупни број паркинг мјеста.

Члан 51.

Унапређење приступачности грађевина

Дијелови грађевина јавне и пословне намене из члана 44. става 1. ове Уредбе који се реконструишу или настају реконструкцијом морају се пројектовати и извести тако, да овисно о својој намени, садрже у словима прописаних прописана тим чланом.

Улазни простор и комуникације до дијелова грађевина из става 1. овога члана морају се приликом реконструкције пројектовати и извести тако да садрже услове приступачности из члана 16. и 17. ове Уредбе.

Ст. 1. и 2. овога члана односе се и на грађевине које ће након намјераване реконструкције послати грађевине из члана 44. става 1. ове Уредбе, те на пословне дијелове стамбено-пословних грађевина који имају у величину, односно капацитет зграде пословне намене из члана 44. става 1. ове Уредбе или ће ту величину, односно капацитет имати након намјераване реконструкције.

Чл. 45., 46., 47., 48., 49. и 50. ове Уредбе примјењују се и на реконструкцију грађевина из тих чланова.

Одредбе овога члана примјењују се и у случају измјене и/или допуне одобрења за грађење за наведене грађевине.

Члан 52.

Изнимно одступање од прописаних услова приступачности Ако се при реконструкцији грађевине културно-историјског наслијеђа не могу осигурати прописани услови приступачности а да се не наруши аутентично с поменичко својство културног добра, допуштено је изнормо одступити од прописаних услова приступачности, уз претходно прибављену сагласност надлежне институције за заштиту културно-историјског наслијеђа.

Члан 53.

У дијеловима насела и појединим грађевинама за које је утврђена заштита у складу са посебним прописима из подручја

заштите природе неће се примјенити одредбе ове Уредбе, ако би се њиховом примјеном угрозили циљеви прописане заштите.

У случајевима из става 1. овога члана као замјена за услове приступачности за савладавање висинске разлике, обавезно се користе монтажно-демонтажни и други уређаји којима се угрожавају циљеви прописане заштите.

IV. ОБАВЕЗАН САДРЖАЈ ПРОЈЕКТА

Члан 54.

Пројекти грађевина из члана 5. ове Уредбе, морају садржавати приказ техничких рјешења којима се услови приступачности примјењују за обе збојеће приступачности грађевина, те приказ техничких рјешења за једносатно прилагодљиве станове (у даљњем тексту: техничка рјешења).

Техничка рјешења из става 1. овога члана приказују се, овисно о нивоу разраде пројекта, на одговарајући начин у идејном пројекту, главном пројекту и изведбеном пројекту грађевине.

Члан 55.

Садржај идејног пројекта

У идејном пројекту грађевине техничка рјешења приказују се техничким описом и нацртима.

Технички опис, овисно о врсти грађевине, особито садржи:

- 1) опис простора грађевине у којој се осигурава приступачност, те опис простора и површине јавног саобраћаја и њихову повезаност,
- 2) техничке и функционалне податке о архитектонским и грађевинским рјешењима која обезбеђују приступачност,
- 3) опис и функцију уграђених водних и других производа, инсталација и опреме уграђених у сврху обезбеђења приступачности, те начина уградње односно прикључења.

Технички опис стамбене зграде, осим садржаја из става 2. овога члана, садржи и опис једносатне прилагодбе најмање једног стана.

Нацрти за грађевине стамбене и стамбено-пословне намене посебно садрже:

- 1) ситуацију са ознаком приступачног паркиралишног мјеста и других прописаних елемената за осигурање приступачности прилаза грађевини,
- 2) тлокрте карактеристичних етажа, пресеке и фасаде, с детаљним приказом саваког тлокрта различног прилагодљивог стана и уцртаним приступачним комуникацијама којима се обезбеђује приступ лицима умањених тјелесних могућности до тих станова, шему и инсталација и уградње опреме везане за приступачност.

Нацрти за грађевине јавне и пословне намене, зависно о врсти грађевине, нарочито садрже:

- 1) ситуацију са ознаком приступачног паркинг мјеста и других прописаних елемената за осигурање приступачности прилаза грађевини,
- 2) друге нацрте потребне за одређену врсту грађевине, с уцртаним или означеним просторијама, просторима, комуникацијама и другим дијеловима грађевине намијењеним кретању, боравку или раду лица умањених тјелесних могућности, те другим условима битним за осигурање приступачности.

Члан 56.

Садржај главног пројекта

У главном пројекту грађевине техничка рјешења приказују се у појединим дијеловима пројекта:

- 1) архитектонском пројекту,
- 2) грађевинском пројекту,
- 3) електро и машинском пројекту пројекат у инсталацијама воде и одвода ако техничко рјешење приступачности укључује уградњу посебних уређаја намијењених лицима умањених тјелесних могућности.

Подаци о грађевини, односно њезином дијелу, техничка рјешења којима се осигурава испуњавање прописаних захтјева, овисно о врсти пројекта, садржани су у техничком опису, одговарајућим прорачунима, те по потреби у програму контроле и осигурања квалитете, посебним техничким условима и др.

Технички опис, овисно о врсти грађевине, садржи податке о техничким рјешењима, радовима, уграђеним грађевинским и другим производима, конструкцијом, инсталацијама и опреми којима се осигурава пуњавање прописа тих условних приступа, податке из елабората, студија и подлога који су од утицаја на испуњавање захтјева приступа.

Технички опис за грађевину стамбене и стамбено-пословне намјене, нарочито садржи:

у *архитектонском пројекту*:

- 1) опис просторног и обликовног рјешења, као и радова којима се осигурава приступачност,
- 2) опис грађевинских дијелова укључених у техничко рјешење приступа обзиром на грађевинске и друге производе (опис за вршну обраду површина, протукљивост и сл.),
- 3) опис за вршних радова и начин уграђе грађевинских и других производа у вези с приступа.

у *грађевинском пројекту*:

- 1) опис дијелова конструкције укључених у техничко рјешење приступа обзиром на грађевинске и друге производе,
- 2) уколико се с матрима потребним, статички прорачун дијелова конструкције укључе тих у техничко рјешење и приступа обзиром на грађевинске и друге производе;

у *електро и машинском пројекту, пројекту инсталација воде и одвода*:

- 1) опис за хвата и радова којима је потребно провест и прилагођавању стамбених и стамбено-пословних објеката,
- 2) опис механичке и електро опреме којом се обезбјеђује приступа обзиром на грађевинске и друге функције, те опис начина прикључења (лифта, платформе и др.).

Технички опис за грађевину јавне и пословне намјене, нарочито садржи:

у *архитектонском пројекту*:

- 1) опис просторног и обликовног рјешења којима се осигурава приступа обзиром на лица умањених тјелесних могућности у простору грађевине намијењене њиховом кретању, боравку или раду,
- 2) опис грађевинских дијелова укључених у техничко рјешење приступа обзиром на грађевинске и друге производе (опис завршне обраде површина; протукљивост и сл.),
- 3) опис за вршних радова и начин уграђе грађевинских и других производа у вези с приступа,
- 4) опис функционалног и обликовног рјешења свих елемената уређења вањских простора за омогућавање приступа;

у *грађевинском пројекту*:

- 1) опис дијелова конструкције укључених у техничко рјешење приступа обзиром на грађевинске и друге производе;
- 2) уколико се с матрима потребним, статички прорачун дијелова конструкције укључе тих у техничко рјешење и приступа обзиром на грађевинске и друге производе;

у *електро и машинском пројекту и пројекту инсталација воде и одвода*:

- 1) опис за хвата и радова којима је потребно провест и прилагођавању објеката јавне и пословне намјене,
- 2) опис механичке и електро опреме којом се обезбјеђује приступа обзиром на грађевинске и друге функције, опис начина прикључења (лифта, вертикално подизне платформе, косо подизне склопиве платформе и др.).

Прорачуни, овисно о врсти грађевине, обавезно садрже доказе о испуњавању прописаних увјета.

Прорачун за грађевину стамбене и стамбено-пословне намјене, садржи:

у *архитектонском пројекту*:

- 1) прорачун дужине приступа косина са исказаним уздужним и попречним нагибом;

у *грађевинском пројекту*:

- 1) прорачун дијелова конструкције укључених у рјешења приступа;

у *електро и машинском пројекту, пројекту инсталација воде и одвода*:

- 1) прорачун инсталација за електро и машинске дијелове опреме намијењене лицима умањених тјелесних могућности.

Прорачун за грађевину јавне и пословне намјене, садржи:

у *архитектонском пројекту*:

- 1) прорачун дужине приступа косина са исказаним уздужним нагибом - ентеријерски,
- 2) прорачун капацитета елемената приступа (број корисничких мјеста за лица умањених тјелесних могућности) везаних за намјену грађевине,
- 3) прорачун уздужних и попречних нагиба пјешачких стаза и путева тјелесних могућности са исказаним уздужним и попречним нагибом - екстеријерски;

у *грађевинском пројекту*:

- 1) прорачун дијелова конструкције укључених у рјешења приступа;

у *електро и машинском пројекту, пројекту инсталација воде и одвода*:

- 1) прорачун инсталација за електро и машинске дијелове опреме намијењене лицима умањених тјелесних могућности.

Нацрти, овисно о врсти грађевине, у прикладном мјерилу обавезно приказују техничка рјешења приступа на ситуацији, тлоцртима и пресецима, те висинским положајима прописаних елемената приступа обзиром на Уредбу, са укљученим шемама инсталација и уградње опреме.

Нацрти за грађевину стамбене и стамбено-пословне намјене садрже:

- 1) ситуацију у одговарајућем мјерилу, са назначеним тлоцртом прописа и броја приступа тупачних паркинских мјеста, те с тлоцртом приступа комуникације од јавне пјешачке површине до приступа улаза у грађевину,
- 2) тлоцрте, пресеке и фасаде карактеристичних етажа стамбених и стамбено-пословних грађевина, са уцртаним или означеним приступа комуникацијама којима се обезбјеђује приступа обзиром на лица умањених тјелесних могућности до прилагодених стана, а у складу са одредбом става 2. члана 44. ове Уредбе,
- 3) шему инсталација и уградње опреме везане за приступа;

Нацрти за грађевину јавне намјене и пословне намјене садрже:

- ситуацију у одговарајућем мјерилу, са назначеним тлоцртом прописа и броја приступа тупачних паркинских мјеста, те с тлоцртом приступа комуникација од јавне пјешачке површине до приступа улаза у грађевину,
- тлоцрте, пресеке и висинске положаје свих прописаних елемената приступа за сваку врсту грађевине у складу са одредбом става 1. члана 44. ове Уредбе,
- шему инсталација и уградње опреме везане за приступа.

Члан 57.

Садржај изведбеног пројекта

Разрада техничких рјешења за испуњавање прописаних услова из ове Уредбе садржана је у појединачним дијеловима пројекта, који посебно садрже:

у *архитектонском пројекту*:

- 1) тлоцрте свих простора намијењених кретању, боравку и раду лица умањених тјелесних могућности, релевантним котама којима је доказују осигурање приступа,
- 2) детаље свих елемената приступа обзиром на описаних овом Уредбом;

у *грађевинском пројекту*:

- 1) прорачун дијелова конструкције укључених у рјешавање приступачности;
 - 2) план оплате дијелова конструкције укључених у рјешавање приступачности;
 - 3) нацрте арматуре, с назнаком количина за дијелове конструкције укључених у рјешавање приступачности;
- у електронској и машинској копији, у којој је иста копија у складу са одредбама ове Уредбе.

- 1) прорачун електро инсталација намијењених за потребе осигурања приступачности;
- 2) детаље инсталација и опреме уграђених за потребе осигурања приступачности.

Члан 58.

Контролу/ревизију пројеката из чл. 55. до 58. ове Уредбе врши правно лице које је овлашћено за пројектовање, односно правно лице које је регистровано за послове пројектовања у складу са важећим законским прописима, а која није учествовала у изради пројеката.

Контролор/ревидент овјерава сваки прописано увезани дио пројекта са унутрашње стране пројекта штампаним за овјеру контролисаног пројекта (у даљем тексту: штампил) у којем је утиснут печат контролора и потпис, ако је пројекат израђен у складу са одредбама ове Уредбе.

Штампил величине 130 x 75 мм са овјеру контролисаног пројекта према образцу у прилогу садржи:

- 1) изјаву да је пројекат израђен у складу са овом Уредбом,
- 2) назив правног лица - контролора/ревидента,
- 3) број, мјесто и датум и
- 4) печат и потпис правног лица-контролора/ревидента.

ОВАЈ ПРОЈЕКАТ ЈЕ ИЗРАЂЕН У СКЛАДУ СА УРЕДБОМ О ПРОСТОРНИМ СТАНДАРДИМА, УРБАНИСТИЧКО - ТЕХНИЧКИМ УСЛОВИМА И НОРМАТИВИМА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ СТВАРАЊА АРХИТЕКТОНСКО-УРБАНИСТИЧКИХ ПРЕПРЕКА ЗА ЛИЦА СА УМАЊЕНИМ ТЈЕЛЕСНИМ МОГУЋНОСТИМА

Назив правног лица - контролора/ревидента

Број: _____

Мјесто и датум _____

Печат правног лица - контролора/ревидента и потпис

V. НАДЗОР НАД ПРОВОЂЕЊЕМ ОВЕ УРЕДБЕ

Члан 59.

Надзор над спровођењем одредаба ове Уредбе врши надлежна федерална и кантонална управа за инспекцијске послове.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 60.

Новчаном казном у износу од 7.000,00 КМ казниће се правно лице које у року из члана 65. с т. 1. и 2. не изврши прилагођавање свих јавних и других израђених површина за потребе лица са умањеним тјелесним могућностима.

За прекршај из става 1. овога члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ.

Физичко лице - власник грађевине казниће се новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ за прекршај из става 1. овога члана.

Члан 61.

Новчаном казном у износу од 5.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице регистровано за послове пројектовања ако се:

- 1) у току грађења утврди да због недостатака у пројекту или због не усклађености појединих пројеката није у прописаној мјери омогућен несметан приступ, кретање,

боравак и рад лицима са умањеним тјелесним могућностима у грађевинама јавне и пословне намјене, те пословним дијеловима грађевина стамбено-пословне намјене.

Члан 62.

Новчаном казном у износу од 5.000,00 КМ казниће се за прекршај правно лице у својству извођача ако:

- 1) радове не изводи у складу са пројектом тако да лицима са умањеним тјелесним могућности не обезбјеђује несметан приступ, кретање, боравак и рад у грађевинама јавне и пословне намјене.

Новчаном казном у износу од 2.000,00 КМ казниће се за прекршај из става 1. овога члана водитељ радова.

Члан 63.

Новчаном казном у износу од 3.000,00 КМ казниће се правно лице као власник грађевине ако у грађевини не одржава прописане услове приступачности и смањује услове за употребу помагала лицима умањеним тјелесним могућностима.

Новчаном казном у износу од 1.500,00 КМ казниће се одговорно лице у правном лицу власника или корисника грађевине ако у грађевини не одржава прописане услове приступачности и смањује услове за употребу помагала лицима умањеним тјелесним могућностима.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ казниће се физичко лице као власник грађевине ако у грађевини не одржава прописане услове приступачности и смањује услове за употребу помагала лицима умањеним тјелесним могућностима.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64.

На основу главног пројекта у којему је техничко рјешење приступачности грађевине дато према одредбама Уредбе о просторним стандардима, урбанистичко-техничким условима и нормативима за спречавање стварања архитектонско-урбанистичких препрека за лица са умањеним тјелесним могућностима ("Службене новине Федерације БиХ", број 10/04) издаће се одобрење за грађење, ако је захтјев за издавање тог одобрења заједно с главним пројектом поднесен до дана ступања на снагу ове Уредбе.

Члан 65.

Грађевине јавне и пословне намјене морају испунити услове приступачности прописане овом Уредбом у року од двије године од дана њеног ступања на снагу.

Осим грађевина из става 1. овога члана, стубишта у вањском простору намијењена јавној употреби морају испунити услове приступачности прописане чланом 11. ставом 1., ал. 5. и 12. ове Уредбе у року од једне године од дана њеног ступања на снагу.

Члан 66.

Средства за реализацију одредаба ове Уредбе за просторе и грађевине осигуравају њихови власници који могу бити правна и физичка лица.

Члан 67.

Ступањем на снагу ове Уредбе престaje да важи Уредба о просторним стандардима, урбанистичко-техничким условима и нормативима за спречавање стварања свих баријера за лица са умањеним тјелесним могућностима ("Службене новине Федерације БиХ", број 10/04).

Члан 68.

Ова Уредба ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В број 502/09
16. јула 2009. године
Сарајево

Премијер
Мустафа Муџезиновић, с. р.

ПРИЛОГ
ПРИКАЗ ОЗНАКА ПРИСТУПАЧНОСТИ, УСЛОВА УПОТРЕБЕ ПОМАГАЛА И ОБАВЕЗНИХ
ЕЛЕМЕНАТА ПРИСТУПАЧНОСТИ

Све димензије на сликама у овом Прилогу Уредбе изражене су у центиметрима.

Слика 1.:

Приказ ознака приступачности из члана 3. става 1. Уредбе.

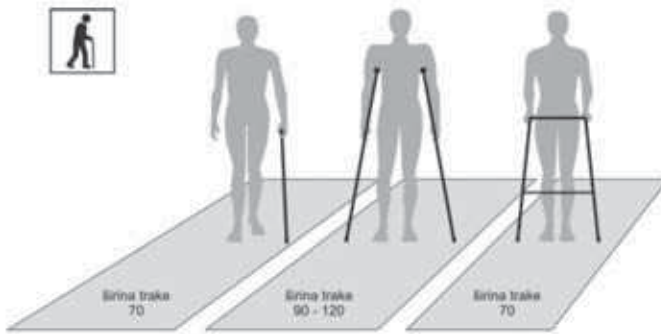
Димензије и боја сваке ознаке приступачности те врста материјала из којег је израђена одређују се у односу на:

- подлогу на коју се ознака поставља,
- обликовање унутрашњег и/или вањског простора и
- удаљеност с које лице смањене покретљивости мора моћи ознаку уочити.

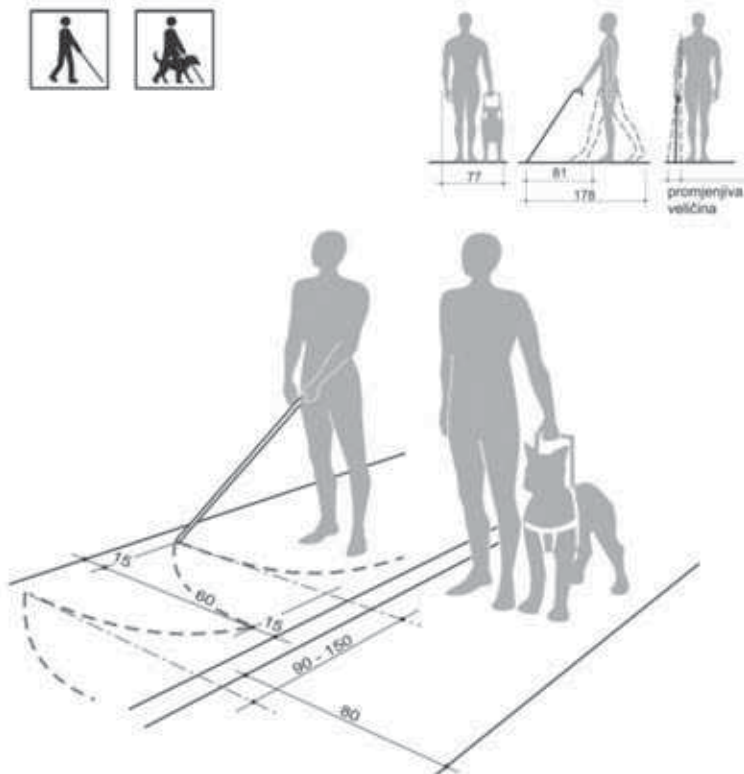
При смањењу и/или повећању поједине ознаке приступачности не мијења се омјер (пропорција) графичких елемената ознаке, већ се ознака изводи у складу са примјерима из ове слике.

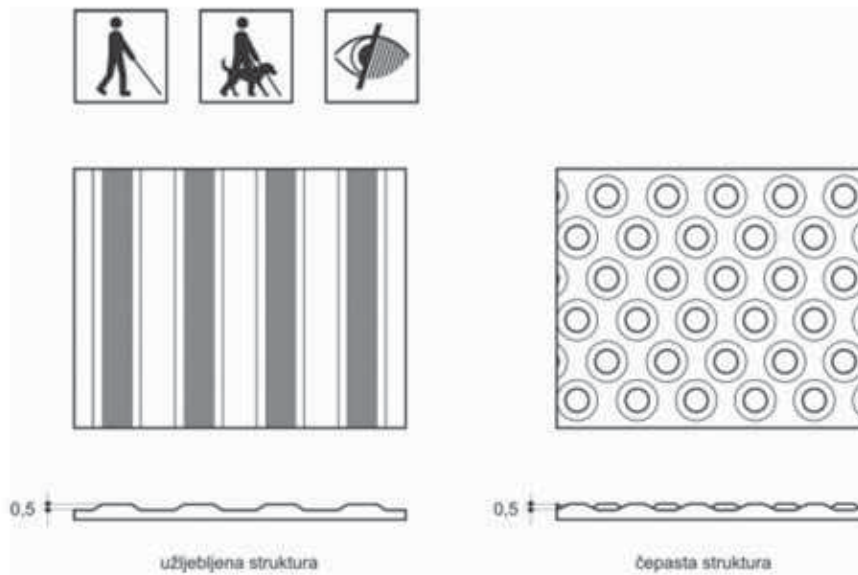
Слика 3. – Услови употребе помагала – простор потребан за употребу штапа, штака и ходалице – из члана 6. става 1. тачке 2. ове Уредбе

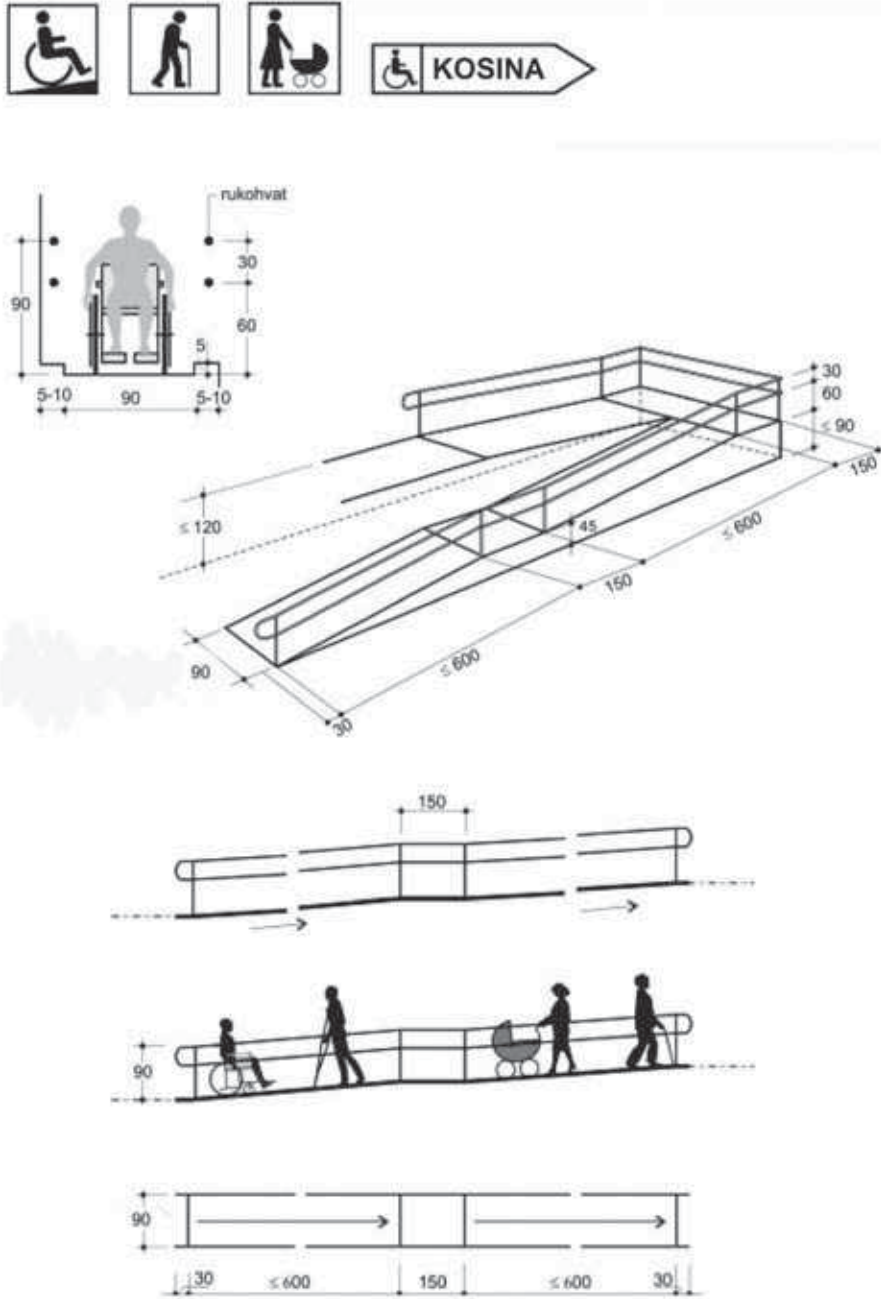
Слика 4. – Услови употребе помагала - простор потребан за употребу бијелог штапа и пса водича – из члана 6. става 1. тачке 3. ове Уредбе

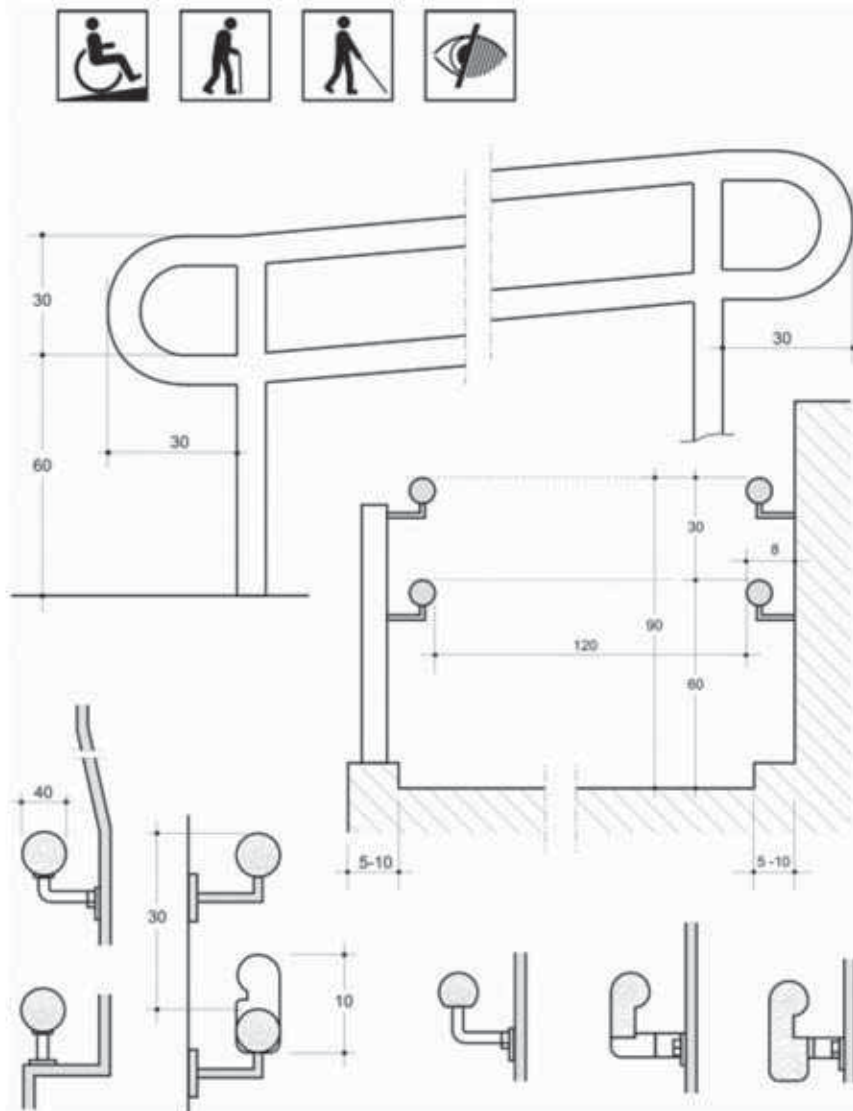
Слика 5. – Тактилна површина – из члана 8. ове Уредбе

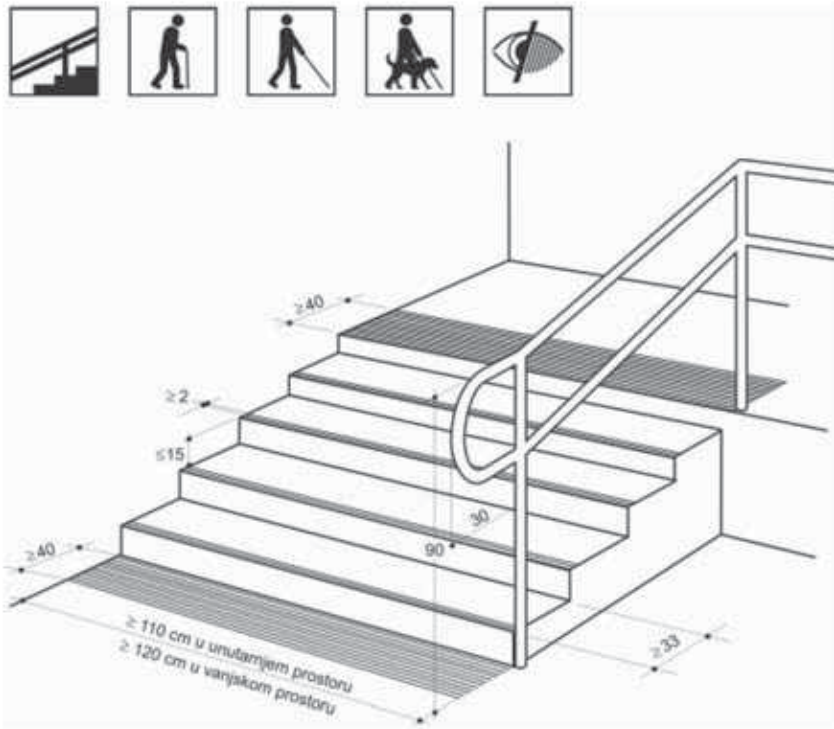
Слика 6. – Косина – из члана 10. ове Уредбе

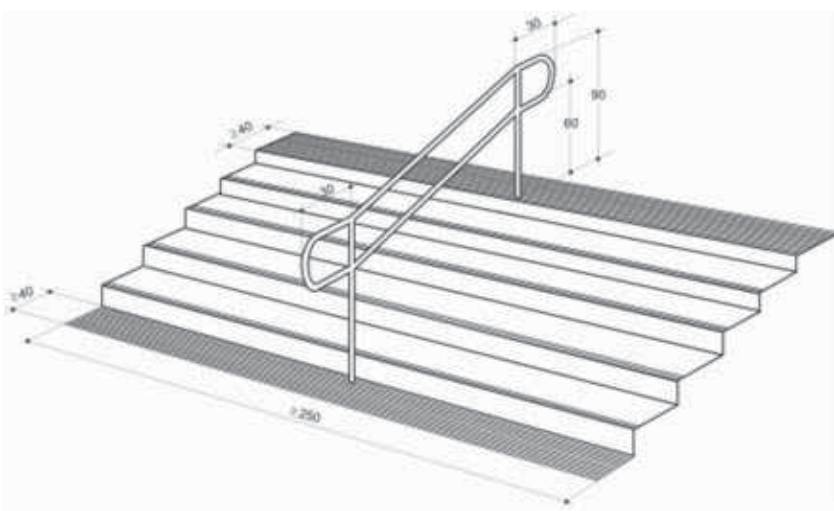
Слика 7. – Рукохвати – из члана 10. става 2. тачка 8. ове Уредбе

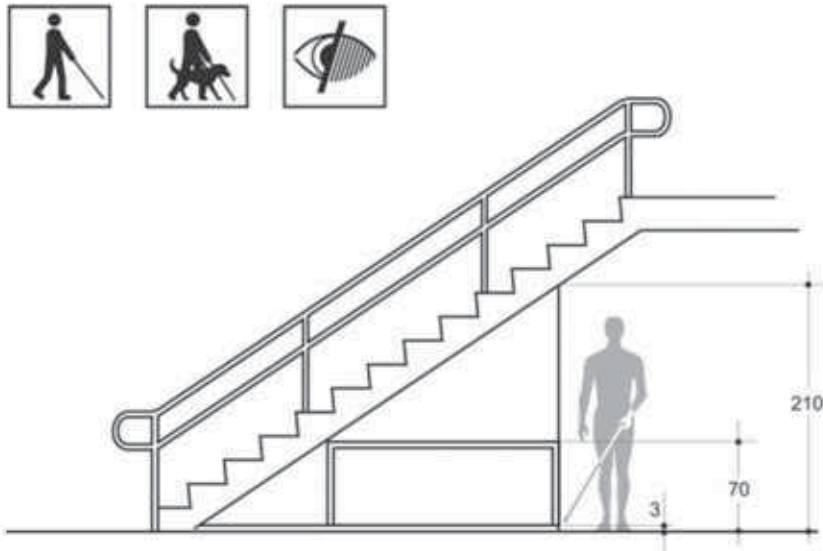
Слика 8. – Стубиште – из члана 11. ове Уредбе

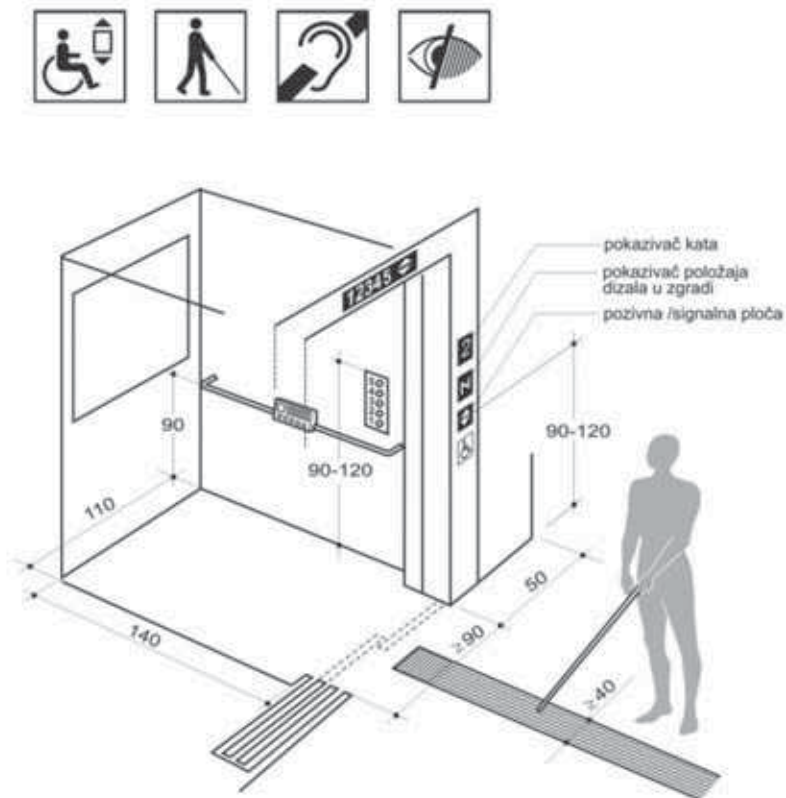
Слика 9. – Стубиште ширине стубишног степеништа/крака од 250 и више – из члана 11. става 1. тачке 9. ове Уредбе

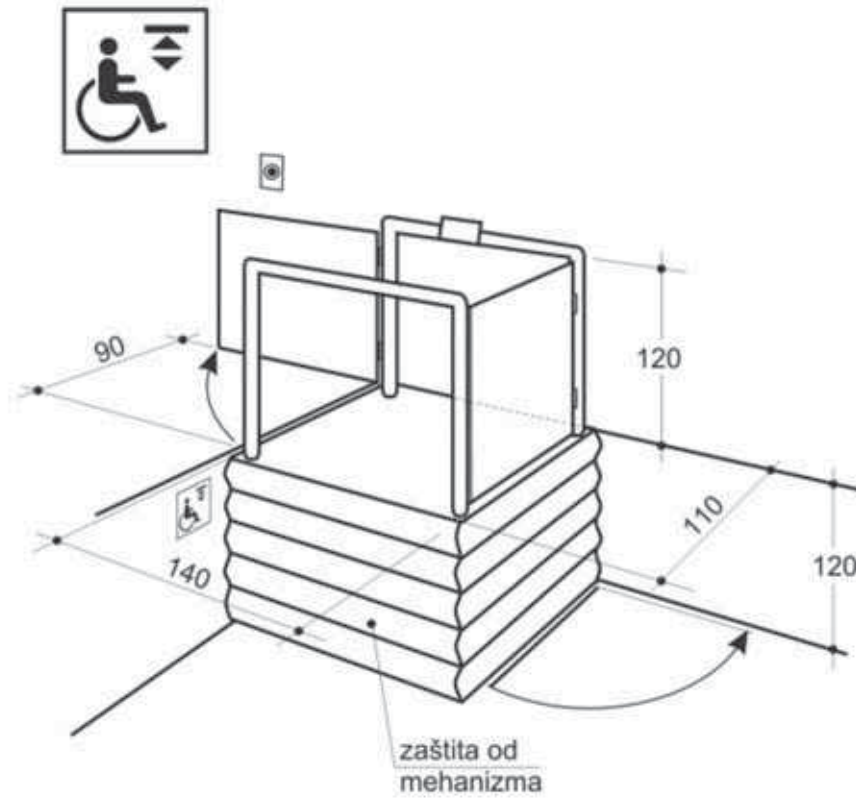
Слика 10. – Простор испод почетне стубишне степенице/ крака – из члана 11. става 1. тачке 10. ове Уредбе

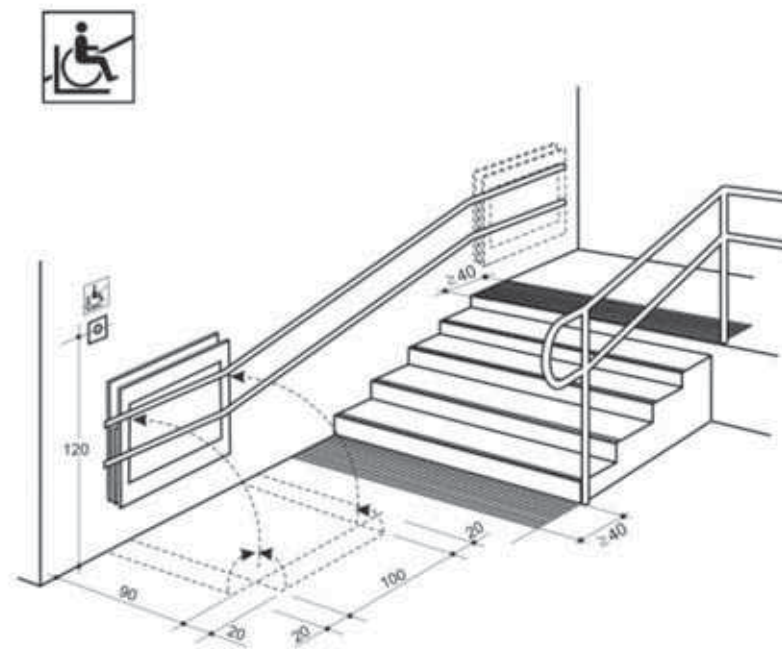
Слика 11. – Лифт – из члана 12. ове Уредбе

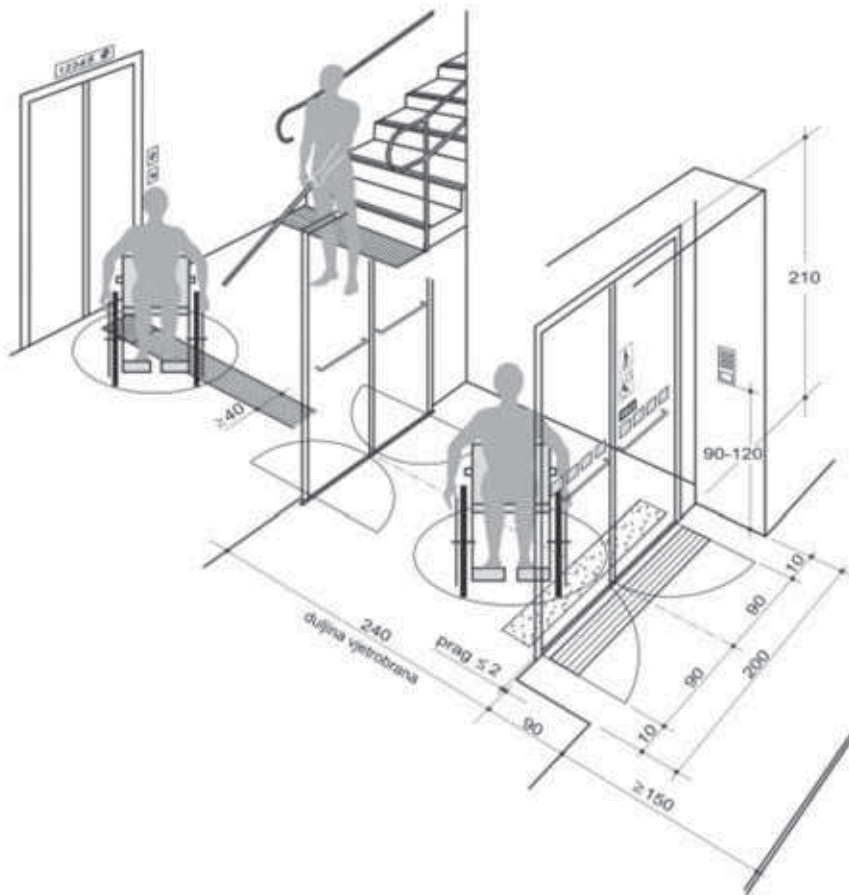
Слика 12. – Вертикално подизна платформа – из члана 13. ове Уредбе

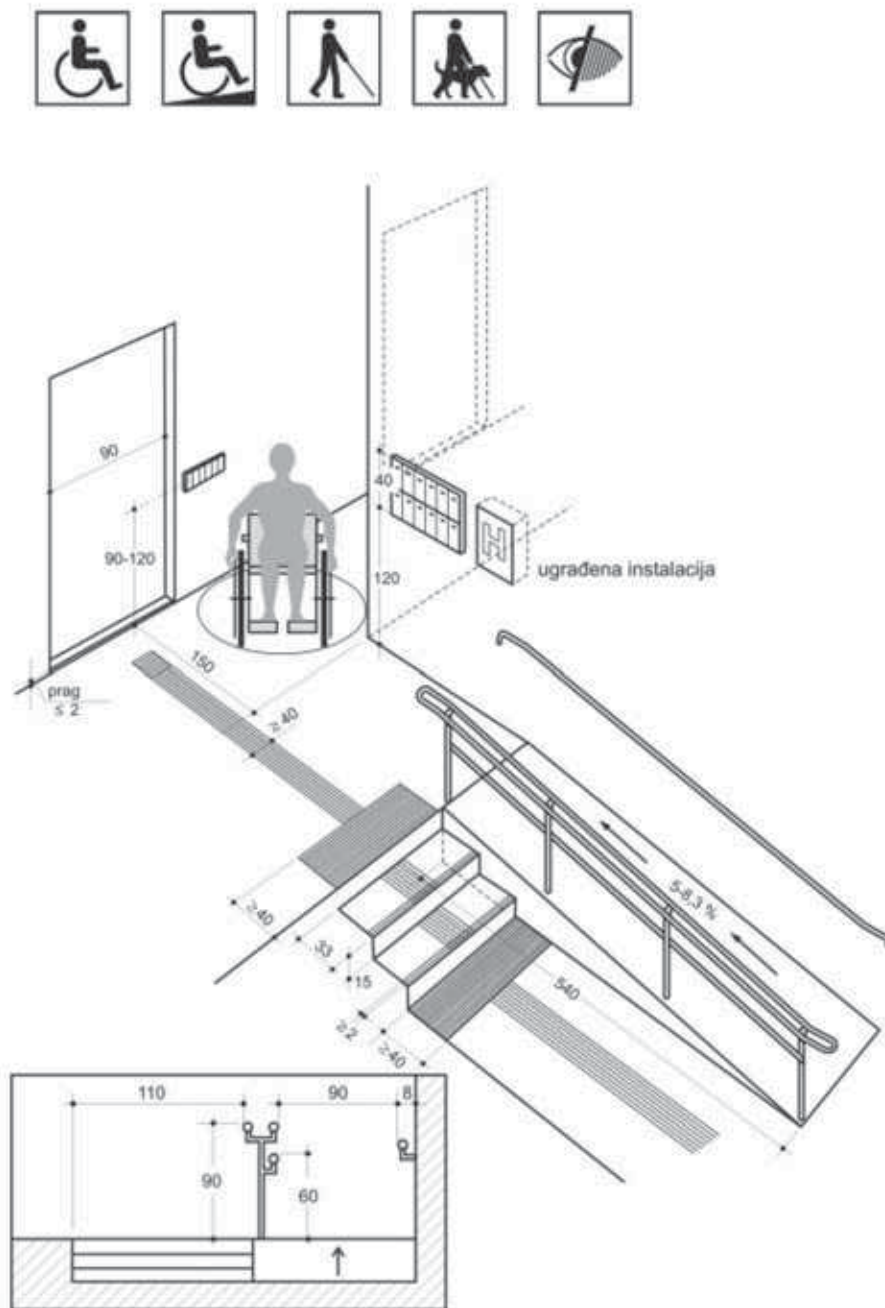
Слика 13. – Косо подизна склопива платформа – из члана 14. ове Уредбе

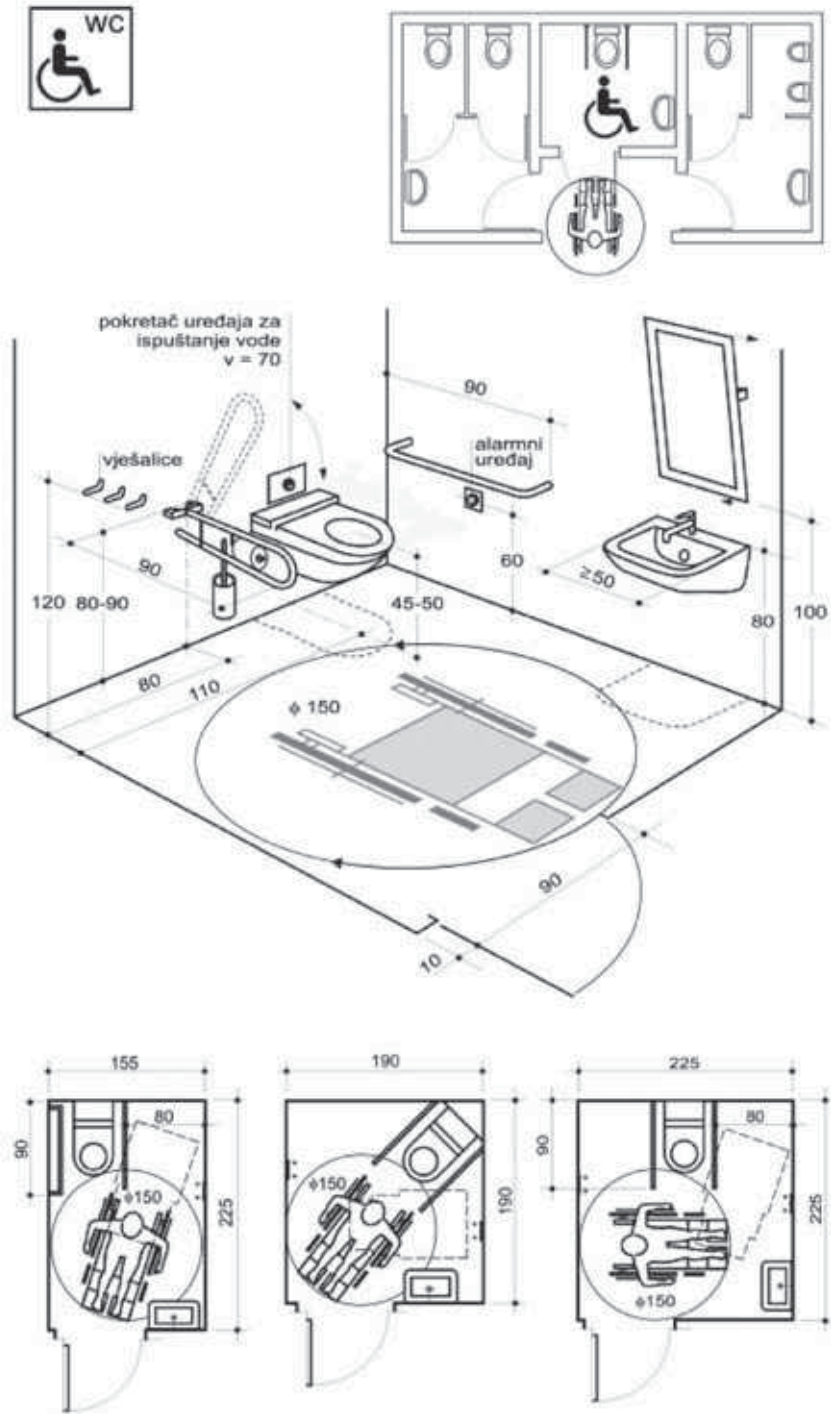
Слика 14. – Улазни простор – из члана 16. ове Уредбе

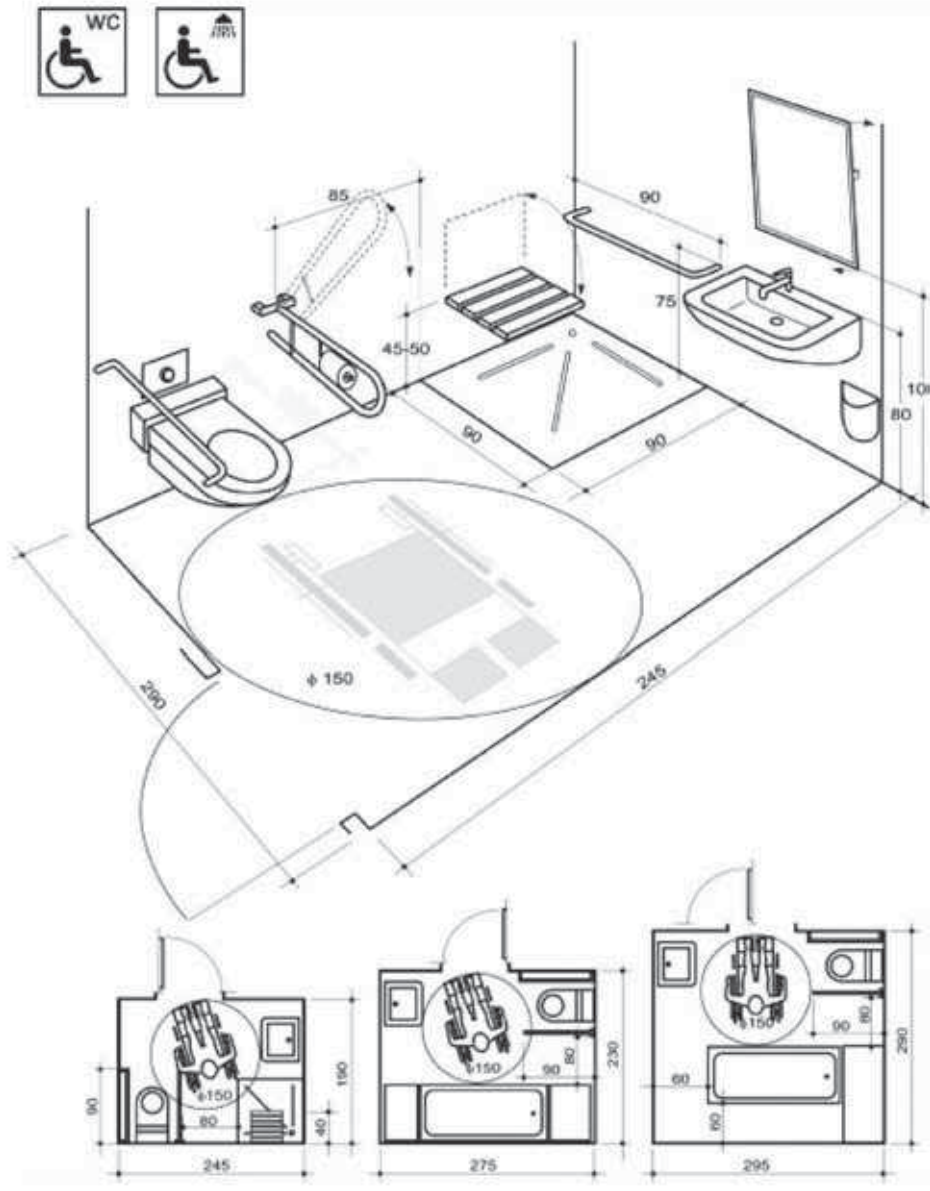
Слика 15. – Комуникације – из члана 17. ове Уредбе

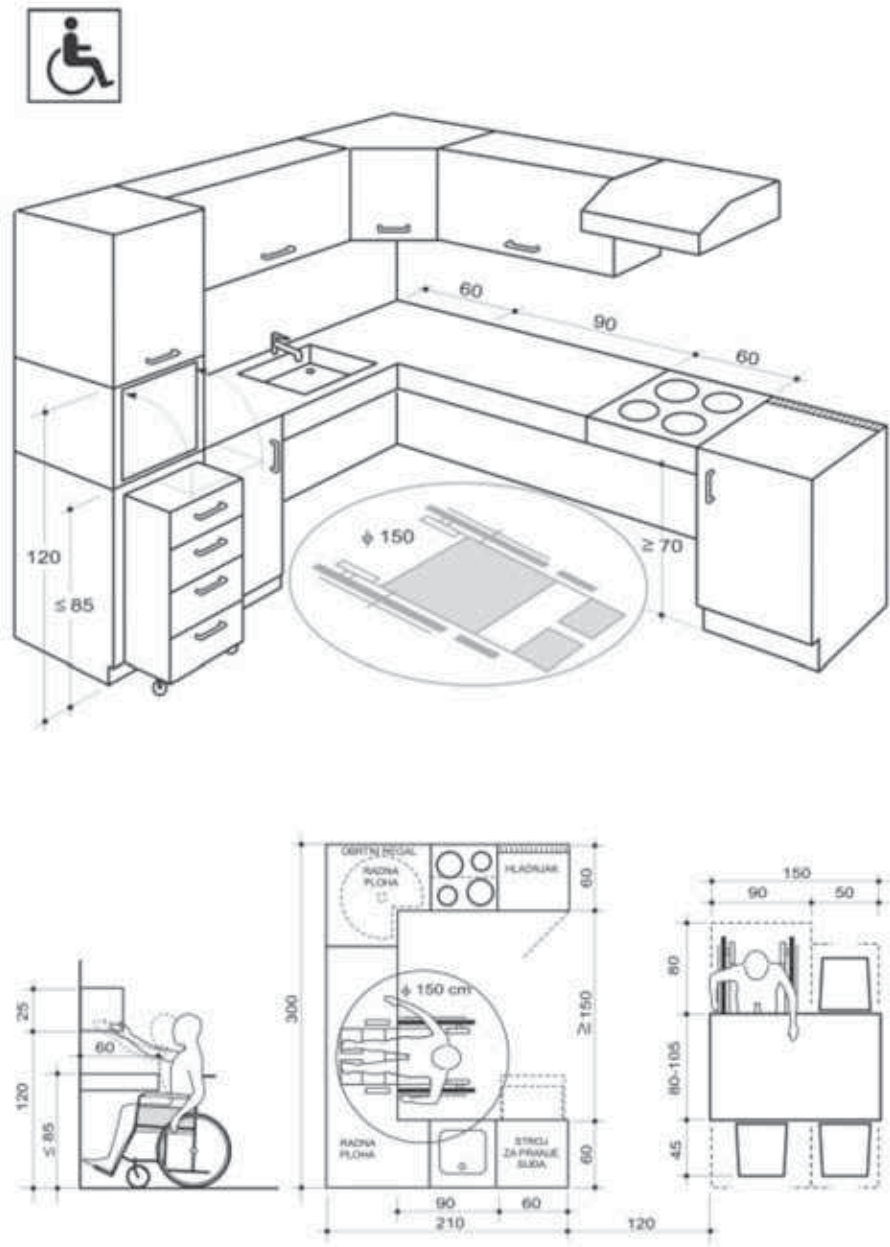
Слика 16. – WC – из члана 18. ове Уредбе

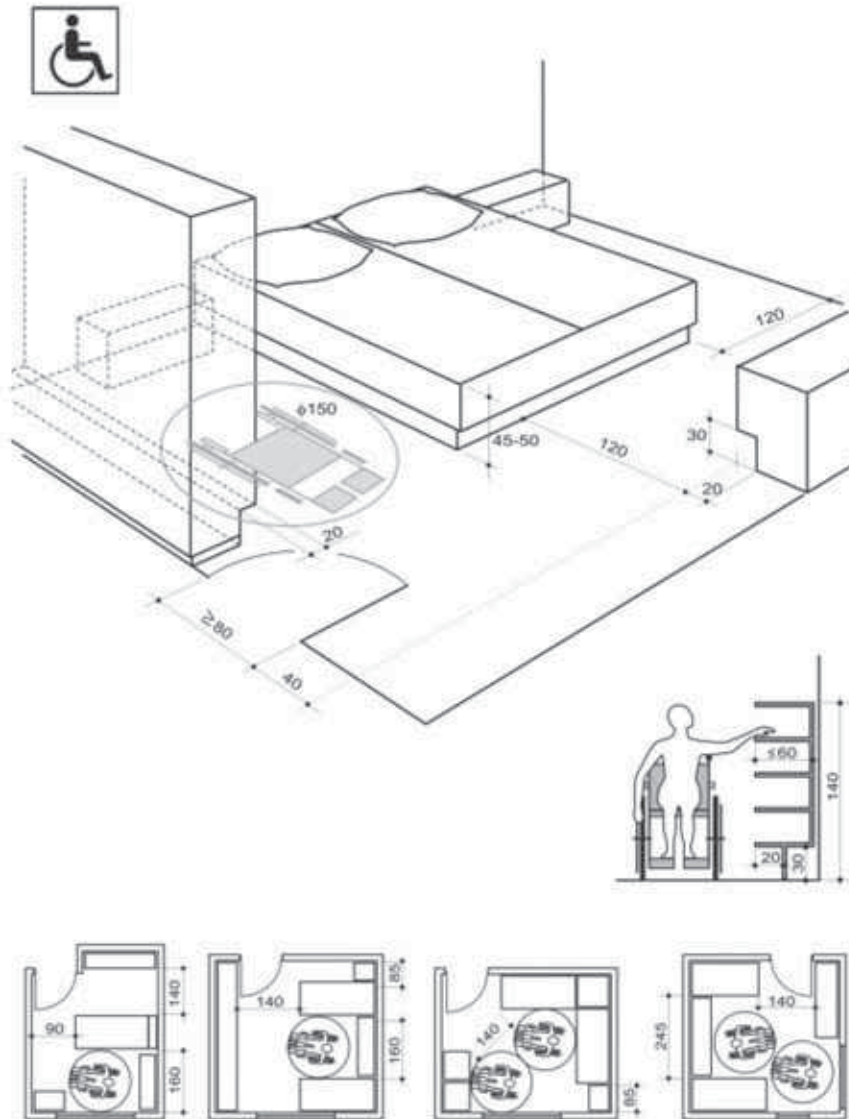
Слика 17. – Купатило – из члана 19. ове Уредбе

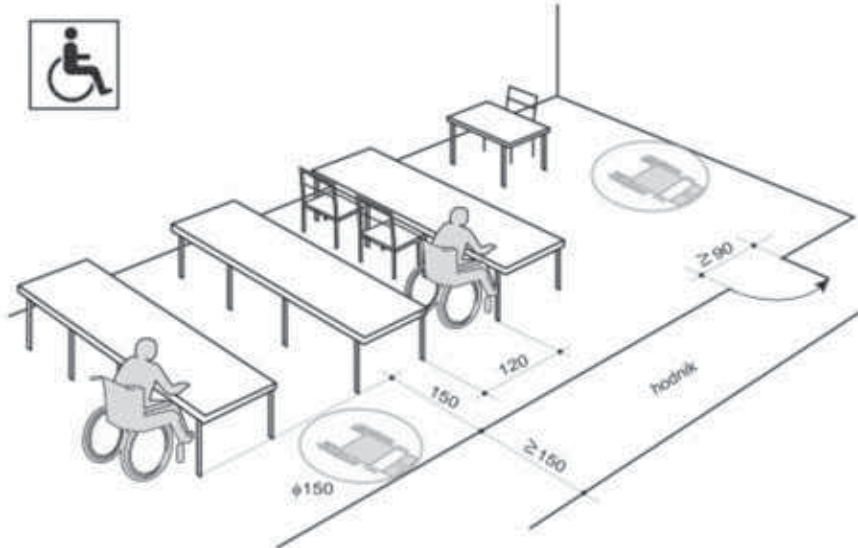
Слика 18. – Кухиња – из члана 20. ове Уредбе

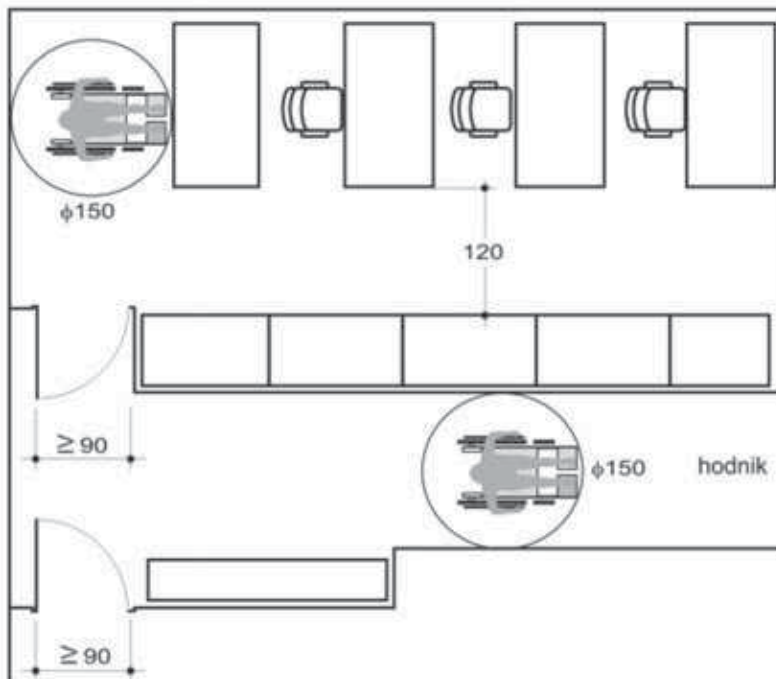
Слика 19. – Соба – из члана 21. ове Уредбе

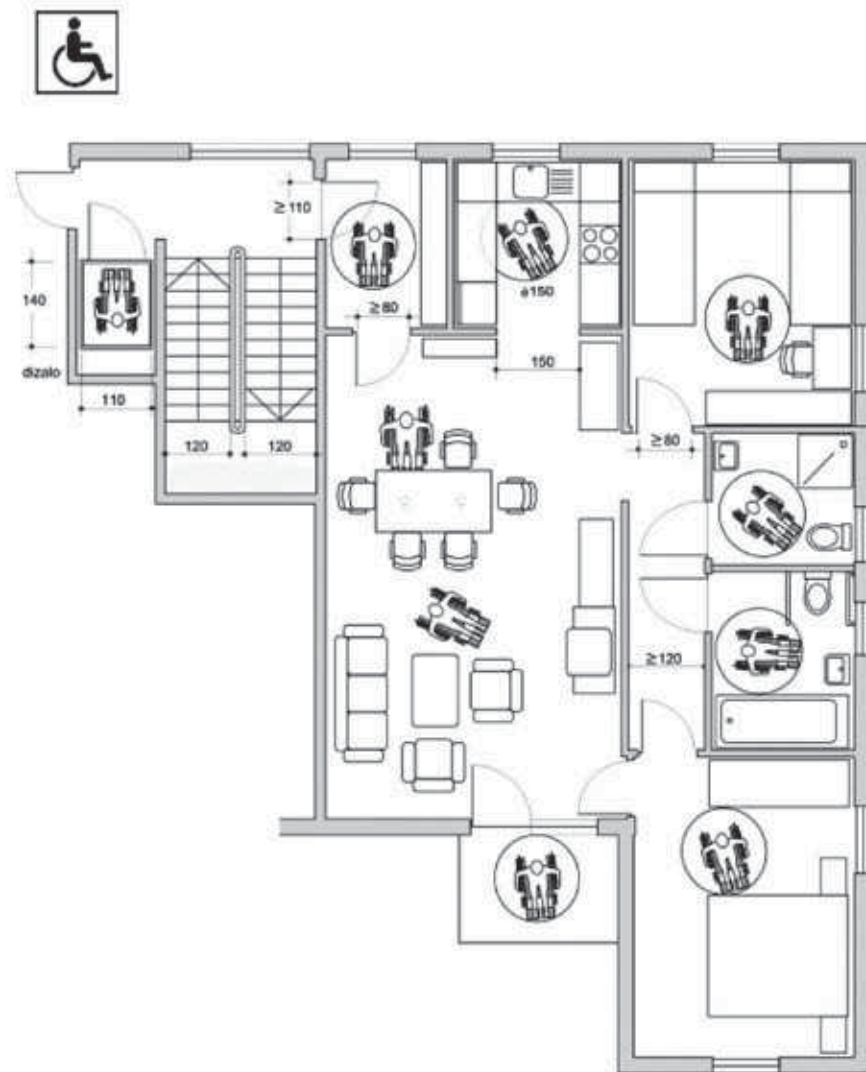
Слика 20. – Учионица – из члана 21. ове Уредбе

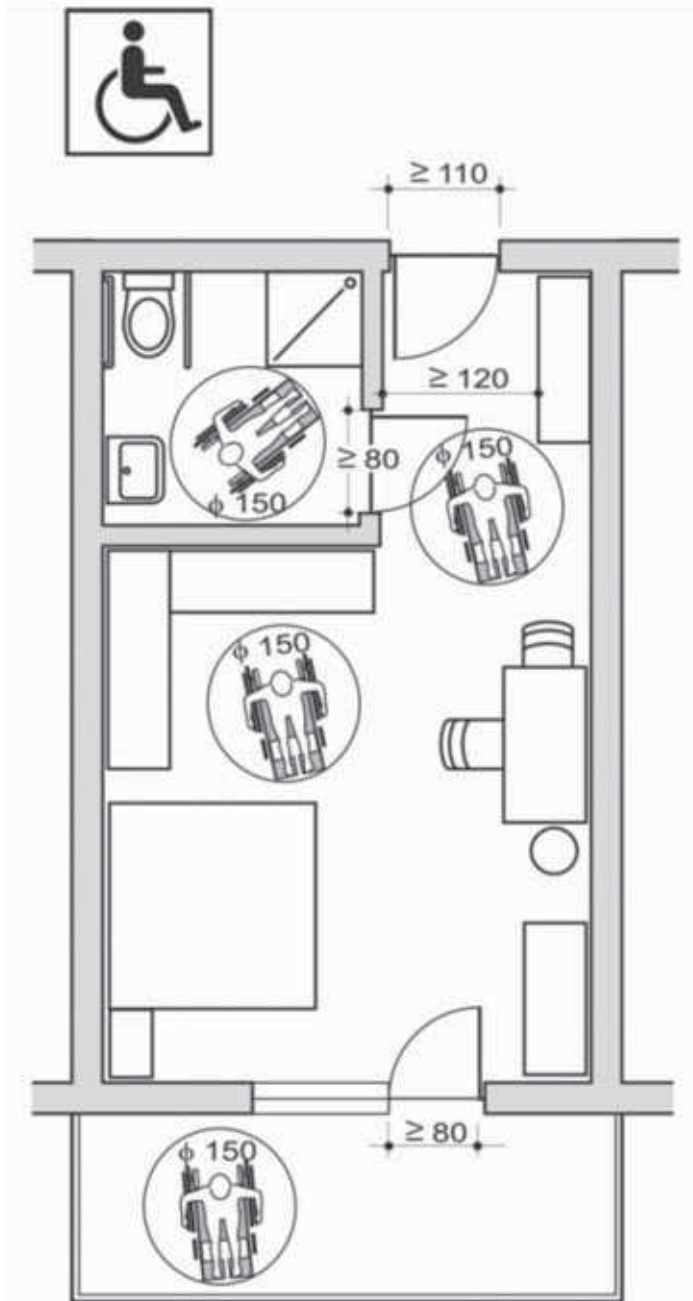
Слика 21. – Радни простор – из члана 21. ове Уредбе

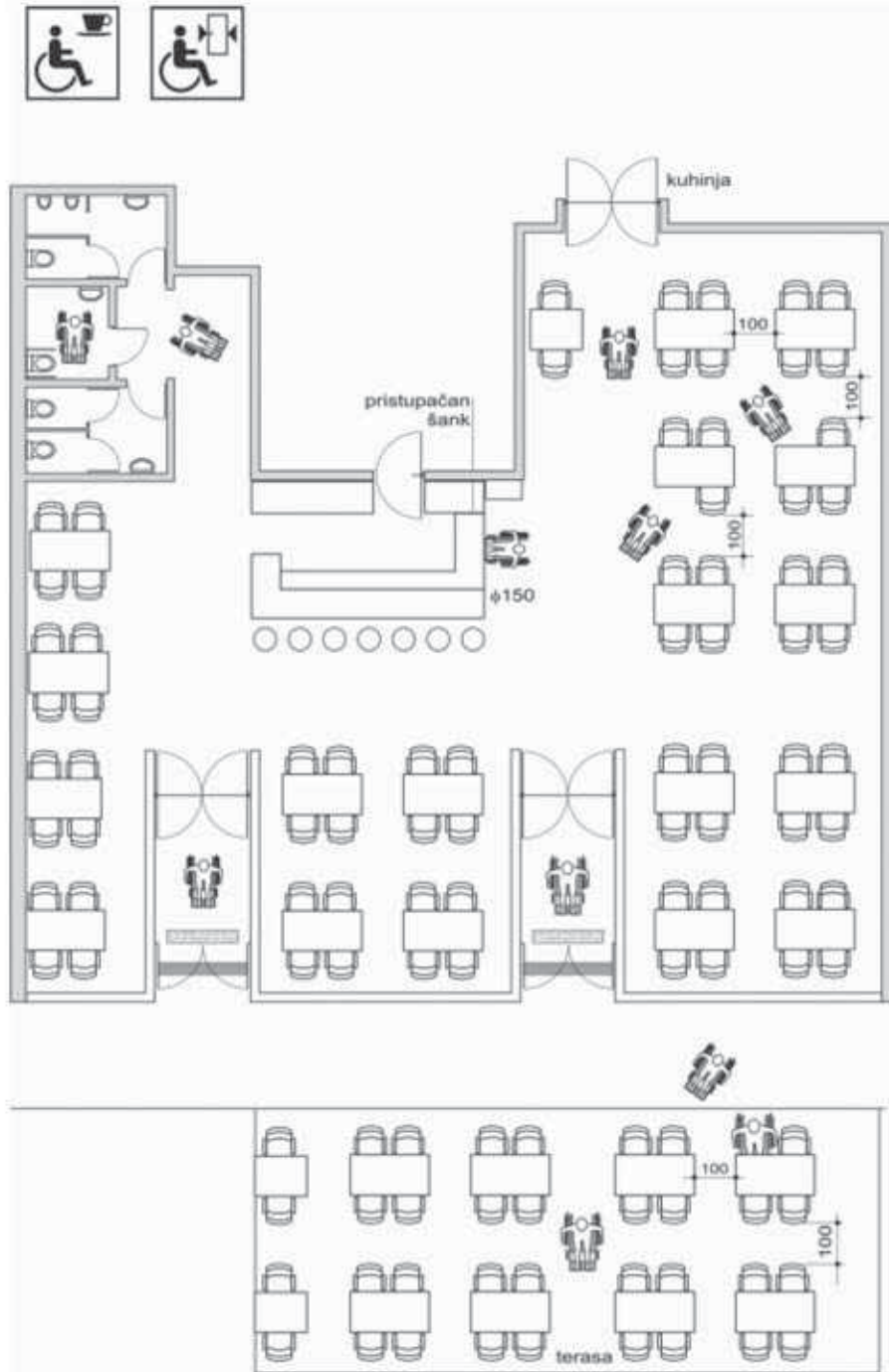
Слика 22. – Стан – из члана 22. ове Уредбе

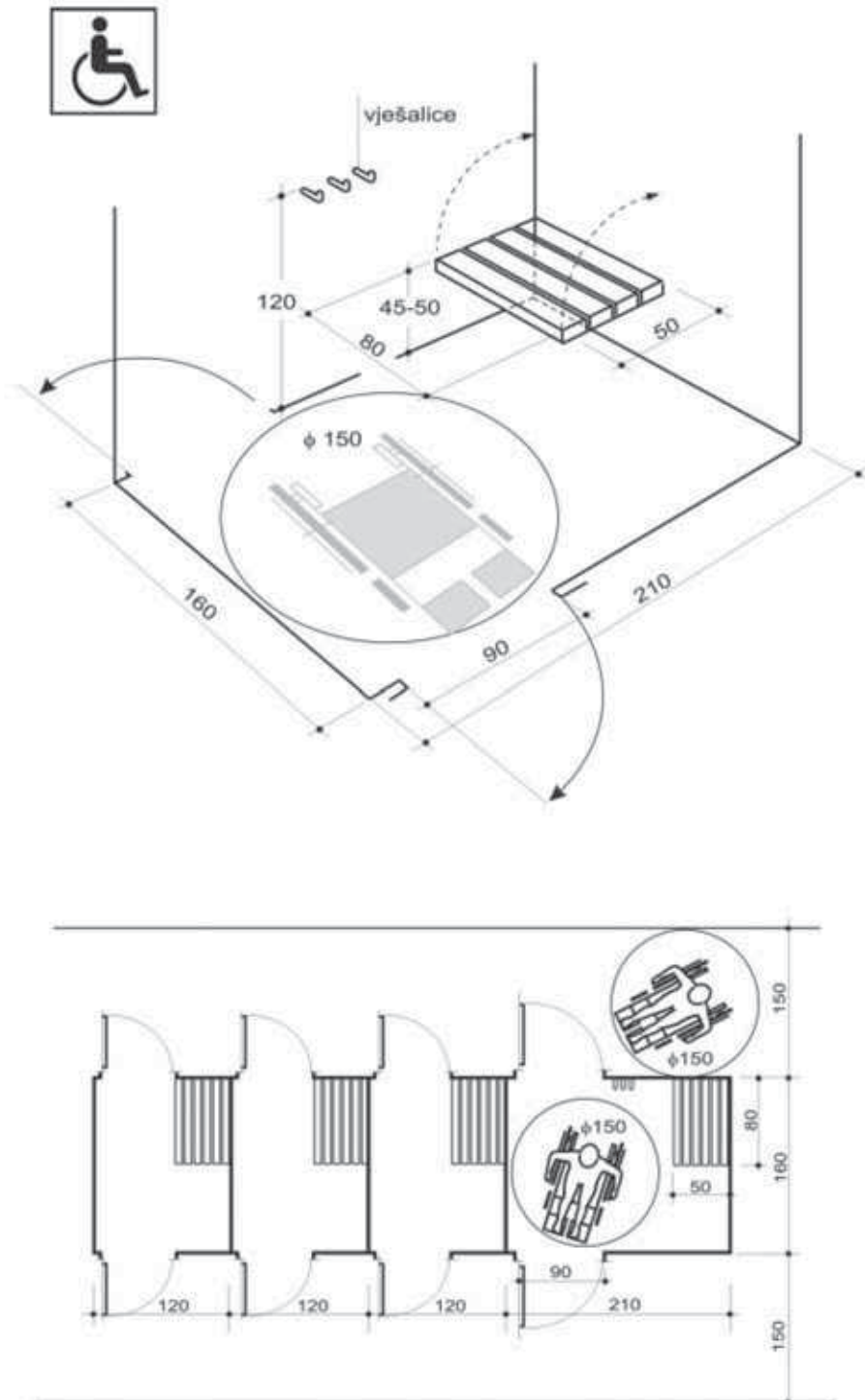
Слика 23. – Стан/апартман – из члана 22. ове Уредбе

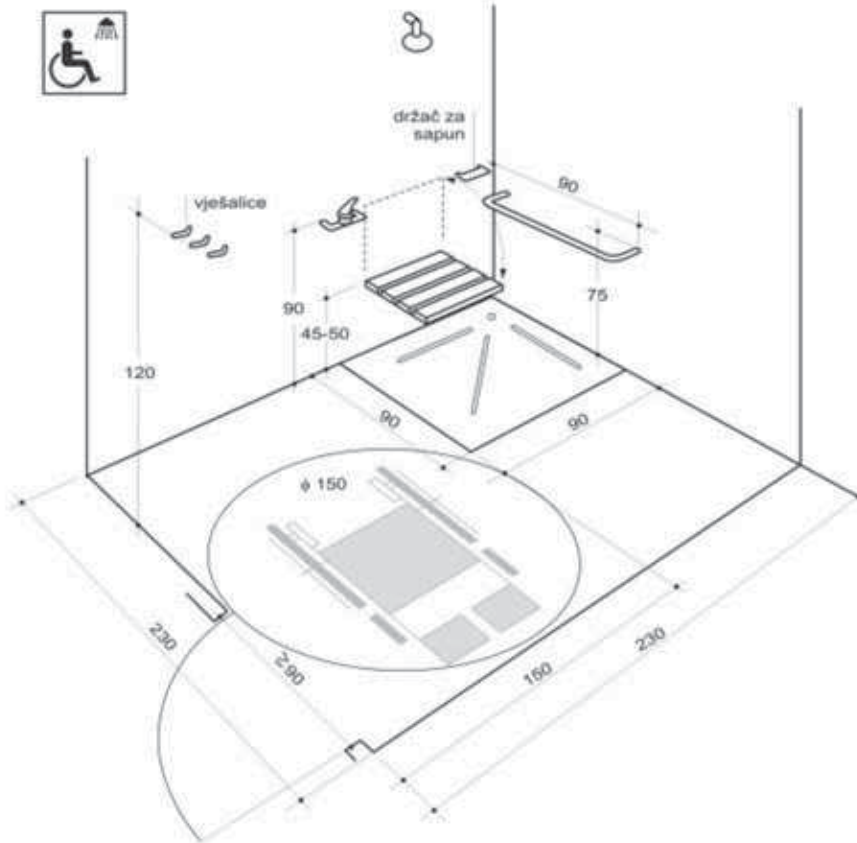
Слика 24. – Кафана и ресторан – из члана 23. ове Уредбе

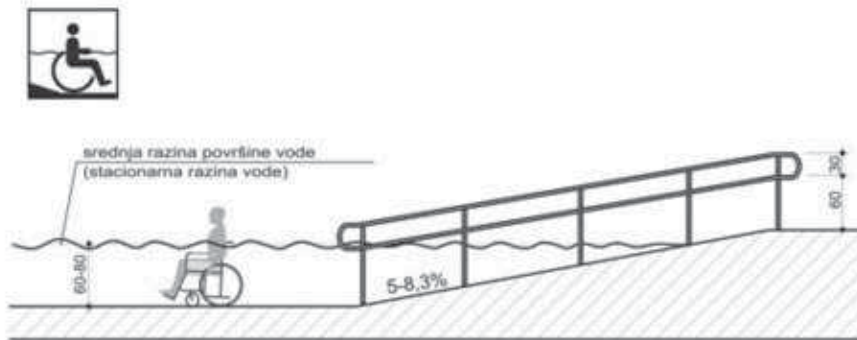
Слика 25. – Кабина за пресвлачење – из члана 24. ове Уредбе

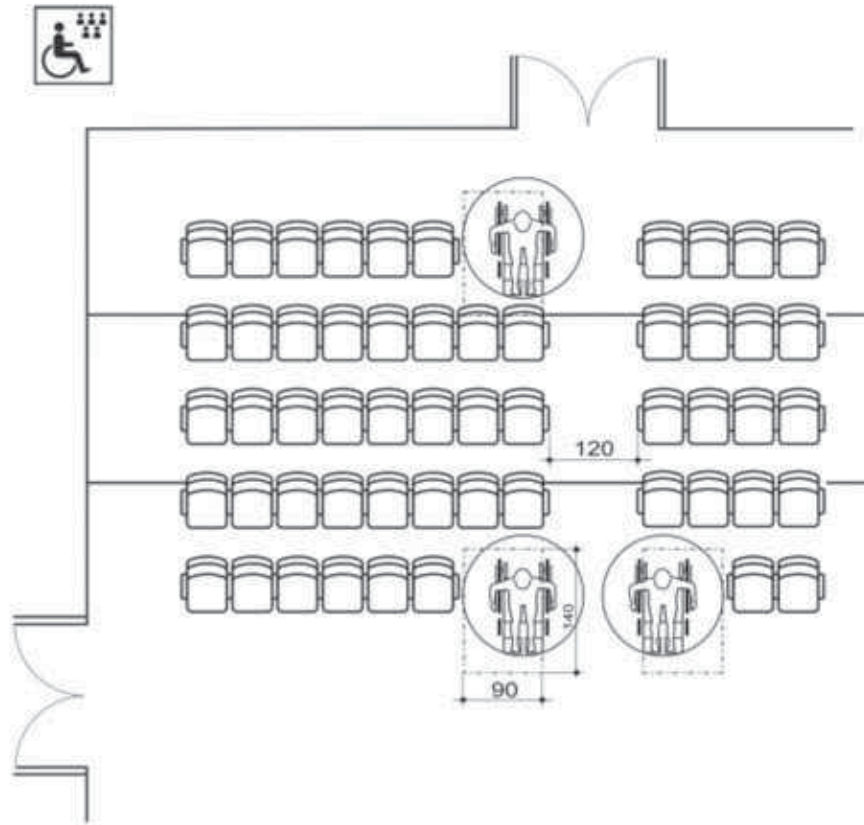
Слика 26. – Туш кабина – из члана 25. ове Уредбе

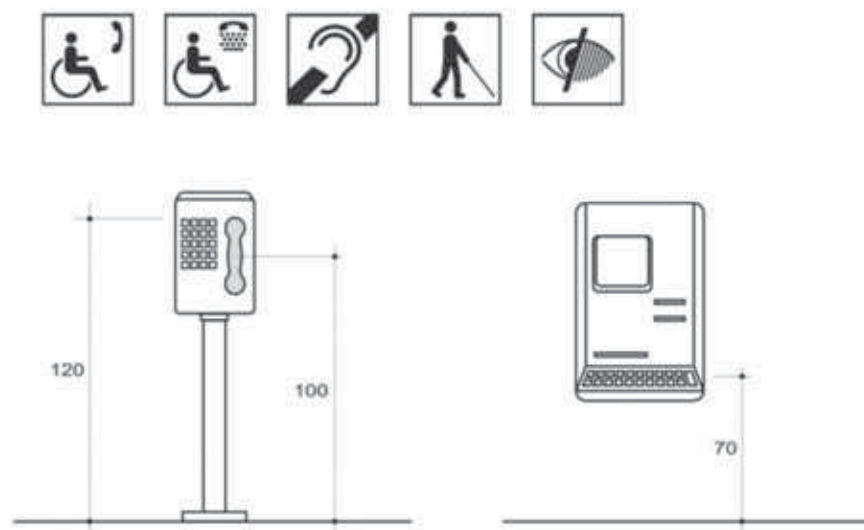
Слика 27. – Улаз у воду – из члана 26. ове Уредбе

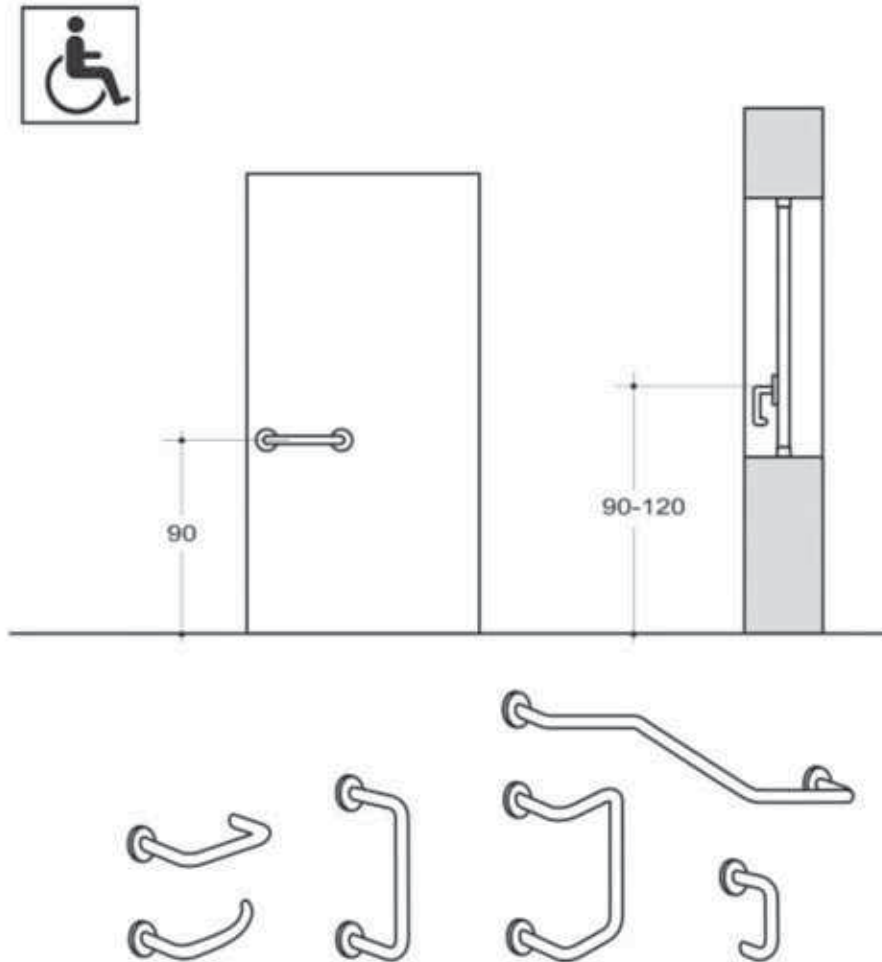
Слика 28. – Мјесто у гледалишту – из члана 27. ове Уредбе

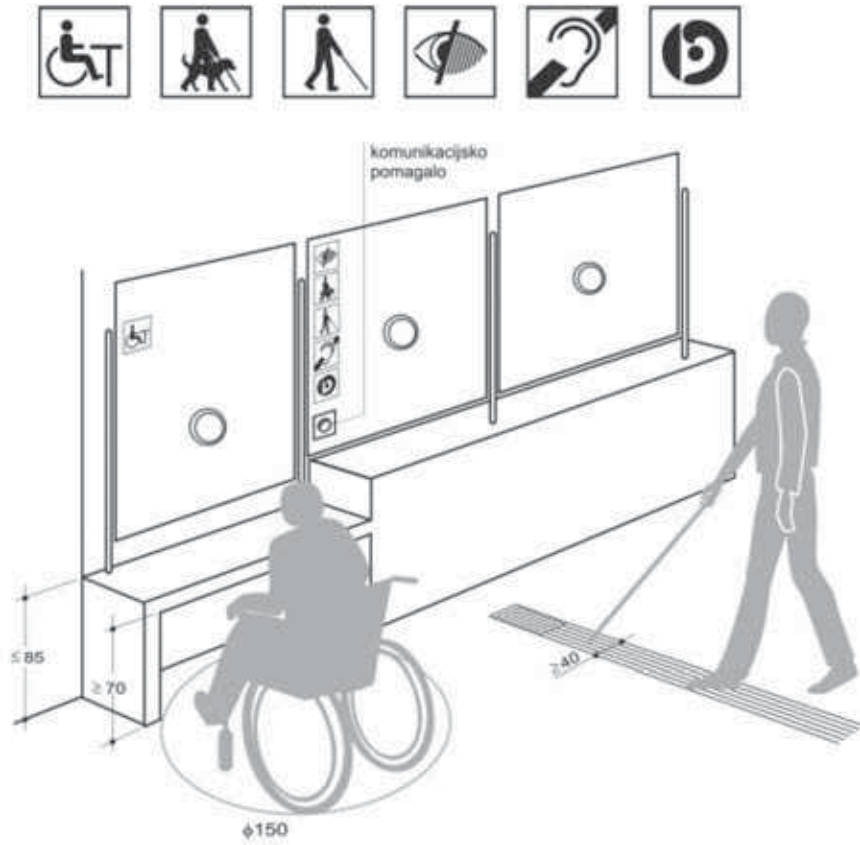
Слика 29. – Телефон, текстофон, факс, банкомат – из члана 28. ове Уредбе

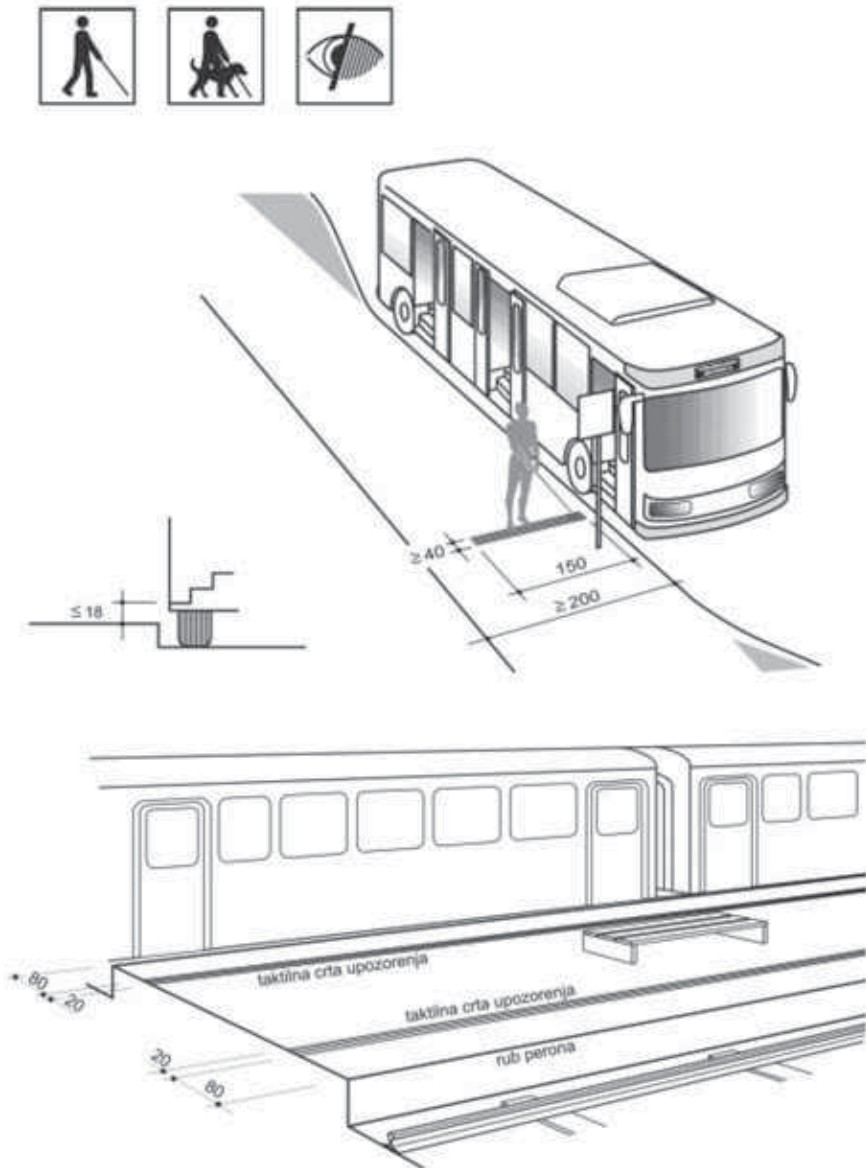
Слика 30. – Кваке на вратима и прозорима – из члана 30. ове Уредбе

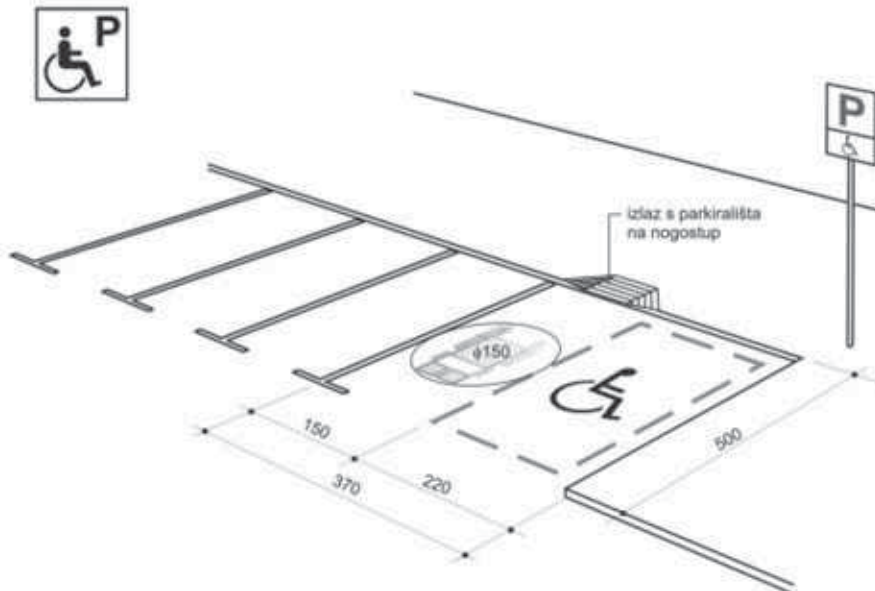
Слика 31. – Шалтер – из члана 31. ове Уредбе

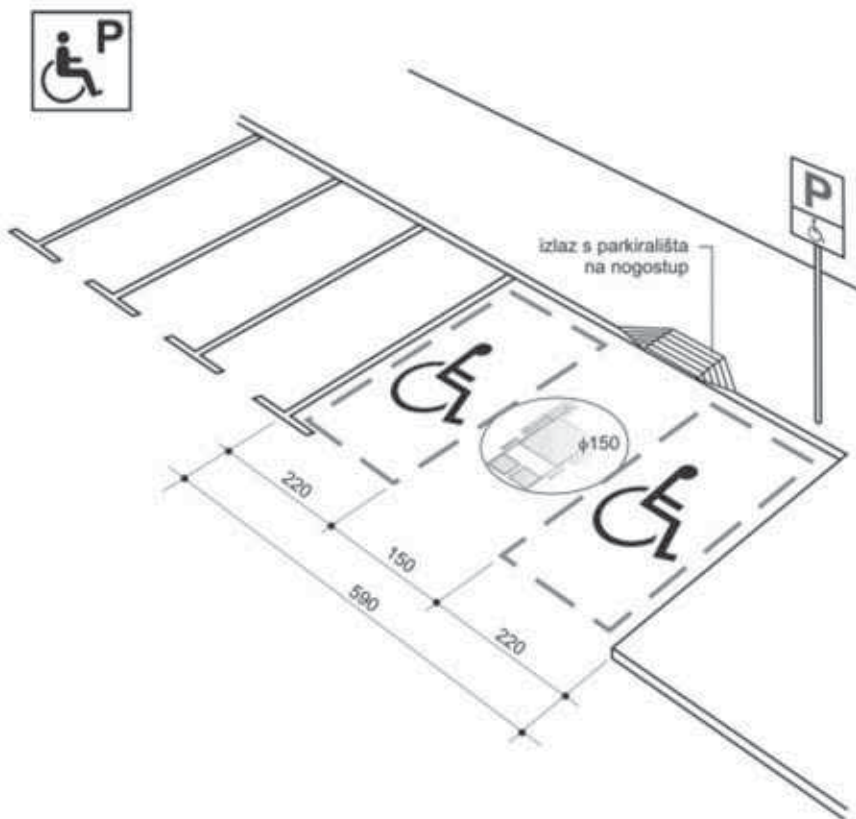
Слика 32. – Станица и перон – из члана 37. ове Уредбе

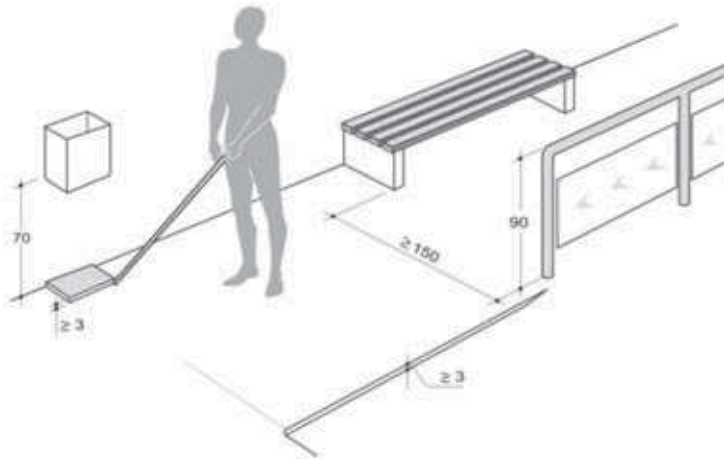
Слика 33. – Паркинг мјесто у низу – из члана 38. става 1. тачке 1. ове Уредбе

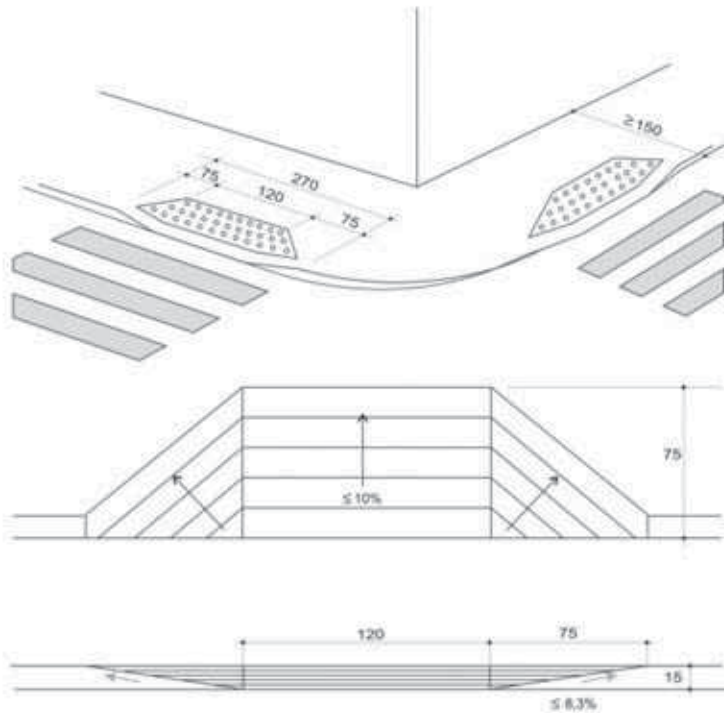
Слика 34. – Паркинг мјесто с међупростором – из члана 38. става 1. тачке 2. ове Уредбе

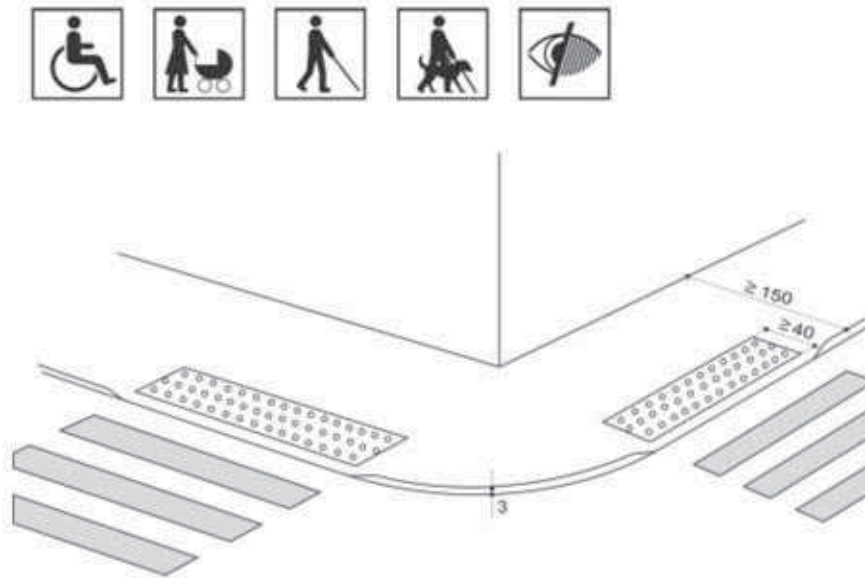
Слика 35. – Јавна пјешачка површина – из члана 39. ове Уредбе

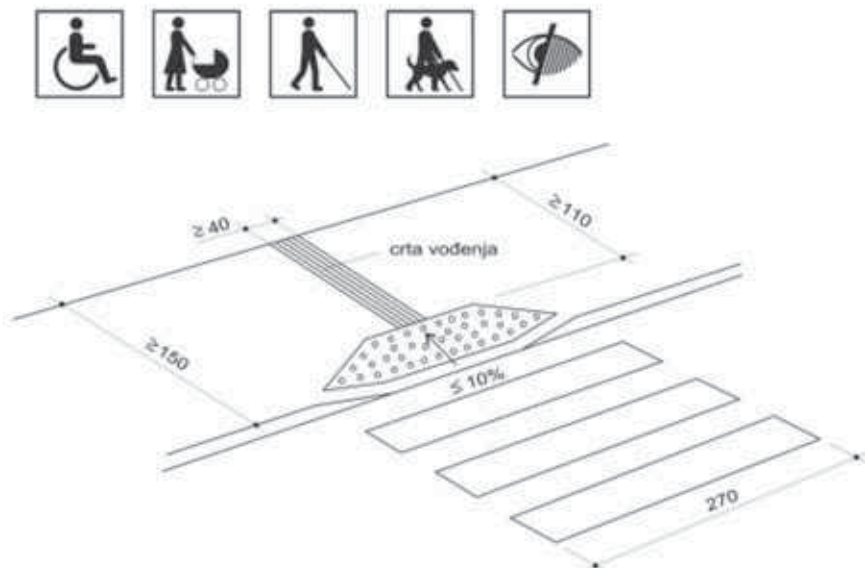
Слика 36. – Пјешачки пријелаз – из члана 41. става 1. тачке 2. ове Уредбе

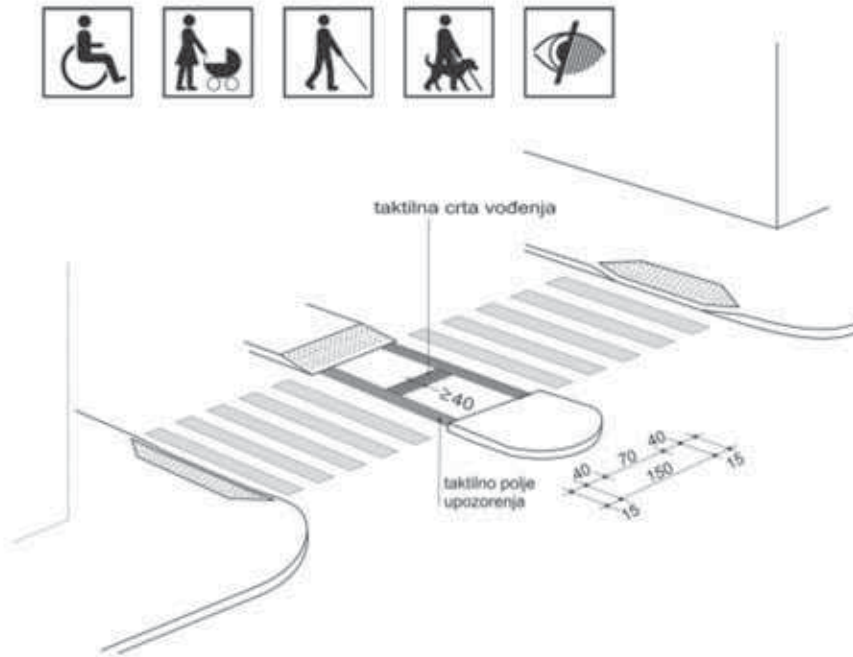
Слика 37. – Пјешачки пријелаз на мјесту најмање висине тротоара– из члана 41. става 1. тачке 3. ове Уредбе

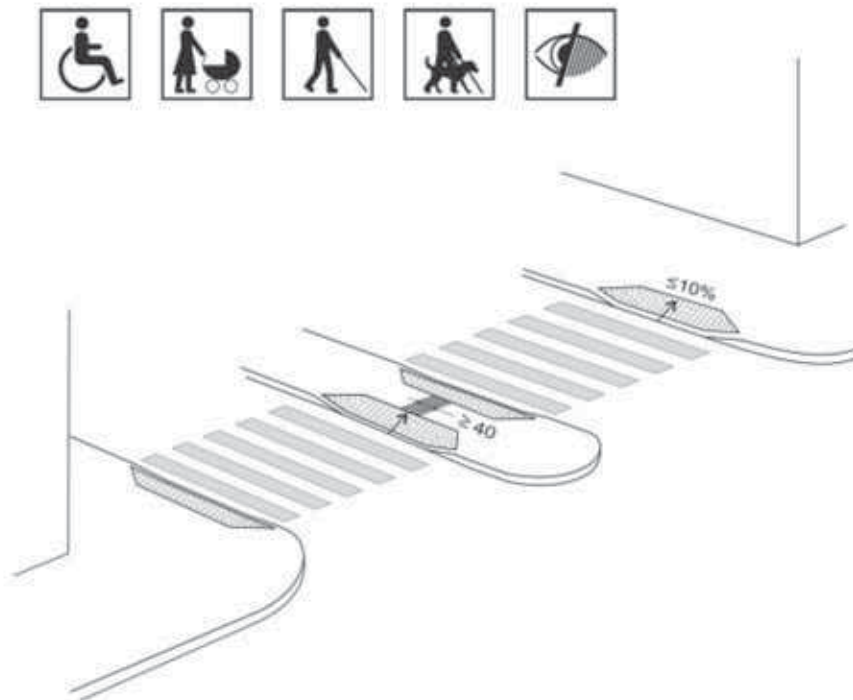
Слика 38. – Пјешачки пријелаз изван раскрснице – из члана 41. става 1. тачке 4. ове Уредбе

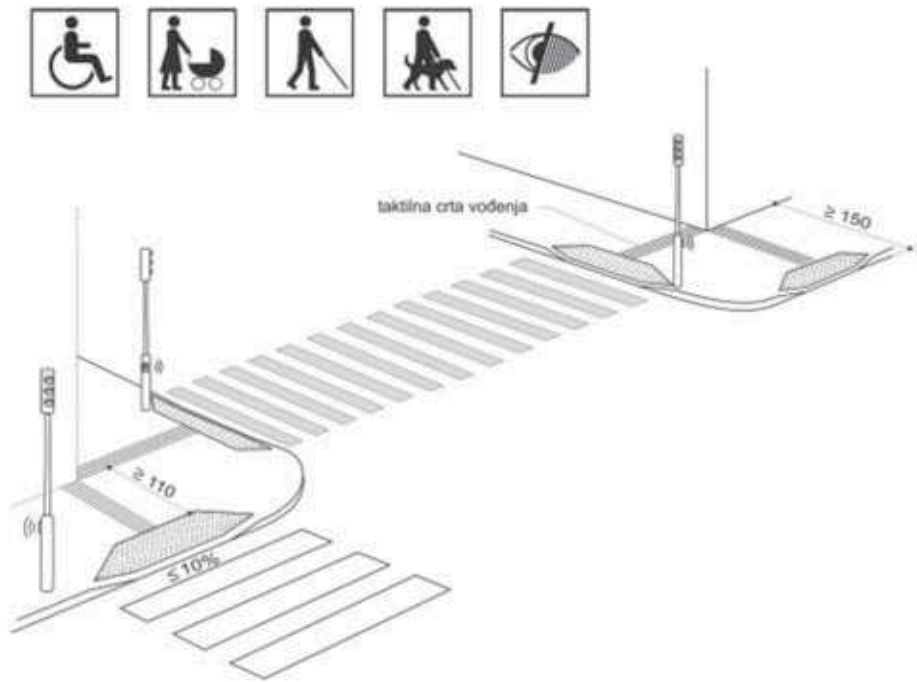
Слика 39. – Пјешачки оток у разини цесте – из члана 42. става 1. тачке 2. ове Уредбе

Слика 40. – Пјешачки оток – из члана 42. става 1. тачке 3. ове Уредбе

Слика 41. – Раскрсница – из члана 43. ове Уредбе

Na osnovu čl. 8. stav 1. i 112. stav 4. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/06, 72/07 i 32/08), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 109. sjednici, održanoj 16. jula 2009. godine, donosi

UREDBU

O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO - TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRJEČAVANJE STVARANJA ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA OSOBE SA UMANJENIM TJELESNIM MOGUĆNOSTIMA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se prostorni standardi, urbanističko-tehnički uvjeti i normativi za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka koje mogu ometati ili sprječavati kretanje, boravak i rad (u daljnjem tekstu: pristupačnost) osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti pri zadovoljavanju njihovih osnovnih životnih, radnih i drugih potreba.

Odredbe ove Uredbe ne mogu predstavljati ograničenje za primjenu uvjeta većeg stepena pristupačnosti kod planiranja i projektovanja građevina javne, poslovne, stambene i stambeno-poslovne namjene, svih drugih javnih površina kao i svih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova, te uvjeta i načina jednostavnog prilagođavanja pristupačnosti građevina stambene i stambeno-poslovne namjene.

Član 2.

Pristupačnost, unapređivanje pristupačnosti i jednostavno prilagođavanje pristupačnosti građevina iz člana 1. ove Uredbe osigurava se obaveznim projektovanjem i izvođenjem tih građevina na način da sadrže obavezne uvjete pristupačnosti i/ili da zadovoljavaju uvjetima upotrebe pomagala različitih kategorija osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti na način i u slučajevima propisanim ovom Uredbom.

Kada su uvjeti pristupačnosti ujedno i dio puta za izlaženje u slučaju opasnosti, tada moraju ispuniti i zahtjeve po posebnom propisu.

Vlasnik građevine dužan je održavati uvjete pristupačnosti i ne smije smanjivati uvjete upotrebe pomagala različitih kategorija osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti.

Član 3.

Prikaz oznaka pristupačnosti, uvjeta upotrebe pomagala i obaveznih uvjeta pristupačnosti, dat je u prilogu i sastavni je dio ove Uredbe.

Oznake pristupačnosti moraju biti propisane veličine i postavljene na lako uočljivom mjestu.

Član 4.

Značenje pojmova upotrebljenih u ovoj Uredbi su:

1. *Osobe umanjениh tjelesnih mogućnosti* jesu sve one osobe čije fizičke ili mentalne tjelesne mogućnosti su iz bilo kojeg razloga umanjene. U njih spadaju: osobe sa bilo kojom vrstom stalnog ili privremenog tjelesnog oštećenja, slabovidne i slijepe osobe, gluhi i nagluhi, tjelesno iznemogli, osobe iznad 65 godina starosti, trudnice, majke sa malom djecom, mala djeca, osobe sa mentalnom retardacijom, rekonvalescenti u postoperativnom periodu itd. Referentne grupe osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti na osnovu kojih se definiraju arhitektonske prepreke su:
 - 1) osobe umanjene pokretljivosti: korisnici invalidskih kolica, štaka i štapa,
 - 2) slijepi i

- 3) gluhi;
2. *Osoba umanjene pokretljivosti* jest osoba koja ima privremene ili trajne smetnje pri kretanju usljed tjelesnog oštećenja, iznemoglosti, starosti, trudnoće ili bilo koje drugog razloga;
3. *Pomagala osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti* su pomagala za pokretljivost i pomagala za orijentaciju;
4. *Pomagala za pokretljivostu* invalidska kolica, štake, štap i hodalice;
5. *Pomagala za orijentaciju* su bijeli štap i pas vodič;
6. Arhitektonska prepreka jeste komunikacijska i/ili orijentacijska smetnja koja osobu umanjениh tjelesnih mogućnosti može ometati i/ili sprječavati u kretanju, pristupu, orijentiranju ili radu;
7. *Pristupačnost* jest rezultat primjene tehničkih rješenja u projektovanju i građenju građevina, kojima se osobama umanjениh tjelesnih mogućnosti osigurava nesmetano kretanje, pristup, boravak i rad u tim građevinama na jednakom nivou kao i ostalim osobama;
8. *Pristupačna građevina, njezin dio ili oprema* (rampa, stepenište, lift, vertikalno podizna platforma, koso podizna sklopiva platforma, ulazni prostor, komunikacije, WC, kupaonica, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan/apartman, kafana, restoran, kabina za presvlačenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na bazenu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomat, elektro instalacije, kvake na vratima i porozima, pult, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevini, stajalište i peron, parkirališno mjesto, javna pješačka površina, semafor, pješački prijelaz, pješački otok i raskrsnice) jest ona građevina, dio građevine ili oprema koja osigurava ispunjavanje obaveznih uvjeta pristupačnosti propisanih ovom Uredbom;
9. *Obavezni elementi pristupačnosti* su elementi projektovanja i građenja kojima se određuju veličina, svojstva, instalacije, uređaji i druga oprema radi osiguranja pristupa, kretanja, boravka i rada osoba sa umanjениm tjelesnim mogućnostima na jednakom nivou kao i za ostale osobe;
10. *Oznake pristupačnosti* su oznake kojima se označavaju primijenjeni obavezni elementi pristupačnosti;
11. *Inkluzija* jeste uključivanje osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti u sve društvene tokove.
12. *Inkluzivni dizajn* jeste dizajn prilagođen osobama umanjениh tjelesnih mogućnosti.
13. *Jednostavno prilagodljiv stan* jest stan koji se po potrebi može prilagoditi u pristupačni, bez uticaja na bitne zahtjeve za upotrebu građevine;
14. *Vizuelno-svjetlosna najava* jest upozorenje i obavijest gluhoj i nagluhoj osobi putem svjetlosnih signala;
15. *Zvučna najava* jest upozorenje i obavijest slijepoj i slabovidnoj osobi putem zvuka;
16. *Zvučna signalizacija* jest signalizacija koja pomaže slijepim i slabovidnim osobama pri snalaženju u prostoru;
17. *Induktivna petlja ili transmisijski obroč* jest instalacija koja se ugrađuje u građevinu radi otklanjanja šumova iz okoline i poboljšanja kvalitete zvuka;
18. *Taktilna obrada* jest završna reljefna obrada hodne površine;
19. *Taktilna crta vođenja* jest taktilna obrada hodne površine po pravcu hodne linije, namijenjena vođenju slijepih i slabovidnih osoba. Kraj puta vođenja i mjesta promjene smjera vođenja označava ju se promjenom u strukturi reljefne obrade;
20. *Taktilna crta upozorenja* jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja se postavlja sa svrhom upozorenja slijepim i slabovidnim osobama na opasnost od saobraćaja;
21. *Taktilno polje upozorenja* jest promjena u strukturi obrade hodne površine, koja služi za upozorenje i

- obavještanje slijepim i slabovidnim osobama o promjeni nivoa kretanja;
22. *Taktilni plan prijelaza* jest reljefna oznaka koja slijepim i slabovidnim osobama pruža informacije o duljini i vrsti pješačkog prijelaza preko saobraćajnice;
 23. *Tekstofon* jest prilagođeni telefon za gluhe i osobe oštećenog sluha, pri čemu oba sugovornika pisano komuniciraju;
 24. *Javna pješačka površina* jest: pločni k, pješačka staza, pješački trg, pješački nathodnik i pothodnik, pješački most i sl.;
 25. *Tipski element* jest predmet kojemu je namjena razgraničavanje javne pješačke površine od ceste, biciklističke staze i/ili parkirališta, a može biti različitog oblika i druge primarne namjene (n.pr.: za rardinjera za cvijeće, zid, klupa i sl.).

Član 5.

Obaveze iz ove Uredbe odnose se na građevine javne i poslovne namjene, te na građevine stambene i stambeno-poslovnenu namjene.

Građevine javne i poslovne namjene su:

- 1) građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene su: robna kuća; trgovački i uslužni centar; samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više; tržnica; caffè bar, kafana i restorani s 80 i više sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub, površine od 400 m² i više; turistički informativni centar; ured turističke zajednice površine od 200 m² i više; putnička agencija površine od 200 m² i više; zasebni stojeći recepcija; građevina nautičkog turizma; hotel (soba/TWC) s 50 i više soba; hostel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; turističko naselje s 50 i više apartmana; kamp za 500 i više gostiju; restoran uz javnu cestu; hotel s posebnom oznakom - motel uz javnu cestu; trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz benzinske pumpe i sl.;
- 2) građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene su: poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, faksiranja i sl. s tri ili više uređaja i sl.;
- 3) građevine za pružanje usluga prometa novcem i druge finansijske usluge su: poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica finansijske agencije s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; poslovnica finansijske agencije s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja i sl.;
- 4) građevine upravne i slične namjene su: građevina u kojoj djeluju tijela federalne, kantonalne uprave i lokalne samouprave; sudska vlast; pravne osobe s javnim ovlaštenjima i druge pravne osobe i sl.;
- 5) građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene su: ured/služba socijalno-zdravstvene zaštite; apoteka i prodavaonica ortopedskih pomagala; apoteka i prodavaonica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja; ambulanta; dom zdravlja; bolnica; banja; zatvoreni bazen u banji; otvoreni bazen u banji; banjska plaža; zatvoreno banjsko kupalište/toplice; javno kupalište; dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba; dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana; narodna kuhinja i sl.;

- 6) građevine u kojoj učestalo borave osobe s invaliditetom su: građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruženja osoba s invaliditetom; ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom; ustanova za rehabilitaciju; ustanova za smještaj osoba s invaliditetom i sl.;
- 7) građevine odgojne i obrazovne namjene su: dječiji vrtić; škola, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, univerziteti; učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama; učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba; studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana i sl.;
- 8) građevine kulturne namjene su: univerzitetna biblioteka; kulturni centar; kongresni centar; muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m² i više; kino, pozorište i koncertna dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;
- 9) građevine prometne namjene su: zračna luka; autobusna i željeznička stanica; autobusno, trolejbusko i tramvajsko stajalište, željeznički peron, odmoriste uz javne ceste; javno parkiralište; javna garaža; benzinska pumpa i sl.;
- 10) građevine sportske i rekreacijske namjene su: sportski teren; sportske dvorane sa 100 i više mjesta u gledalištu i sl.;
- 11) građevine zabavne namjene su: zabavni park; zooški i botanički vrt i sl.;
- 12) građevine vjerske i sakralne namjene su: obredna dvorana; vjerski i karitativni centar;
- 13) građevine za izvršavanje kazne za tvorom su: zatvor; odgojni zavod i sl.;
- 14) prostori i površine javne namjene su: pješački trg, ulica, staza u parku, dječijem igralištu i na šetalištu; pothodnik, nathodnik i pješački most; ulični prijelaz i sl.;
- 15) građevine ostale namjene su: sajamski i izložbeni centar; tehnološki park; javni WC; građevina u kojoj je obavezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu upotrebu; mrtvačnica i krematorij; javno sklonište i sl.

Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene su:

- 1) stambena građevina s deset i više stanova, isključivo stambene namjene;
- 2) stambeno-poslovna građevina mješovite - stambene i druge namjene, koja ima deset i više stanova.

Kada u građevini stambene namjene postoji prostor javne ili poslovne namjene tada se na tu građevinu, ovisno o vrsti djelatnosti koja se u tom prostoru obavlja, primjenjuju odredbe ove Uredbe kojima se propisuju uvjeti za odgovarajuću građevinu iz stava 2. ovoga člana.

Obaveze ispunjavanja uvjeta iz ove Uredbe, osim građevina iz st. 2. i 3. ovoga člana moraju ispunjavati i druge građevine određene ovom Uredbom.

Član 6.

Pod uvjetima upotrebe pomagala osoba s umanjnim tjelesnim mogućnostima (u daljnjem tekstu: uvjeti upotrebe pomagala) podrazumijeva se:

- 1) prostor potreban za kretanje osobe u invalidskim kolicima prikazan primjerom na slici 2. Priloga ove Uredbe,
- 2) prostor potreban za upotrebu štapa, štaka, hodalica prikazan primjerom na slici 3. Priloga ove Uredbe, i
- 3) prostor potreban za upotrebu bijeloga štapa i psa vodiča prikazan primjerom na slici 4. Priloga ove Uredbe.

Ako ovom Uredbom za određenu građevinu nije određen obavezni uvjet pristupačnosti, tehničko rješenje građevine mora udovoljavati uvjetima upotrebe pomagala.

II. OBAVEZNI UVJETI PRISTUPAČNOSTI

Član 7.

Obavezni uvjeti pristupačnosti su:

- A. uvjeti pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika,
- B. uvjeti pristupačnosti za samostalan život i
- C. uvjeti pristupačnosti javnog prometa.

Obavezni uvjeti pristupačnosti primjenjuju se odabirom najpovoljnijeg rješenja u odnosu na namjenu i drugi značaj građevine.

Član 8. Taktilna površina

Pristupačna taktilna površina izvodi se reljefnom obradom visine do 5 mm na način da ne otežava kretanje invalidskih kolica, da je prepoznatljiva na dodir stopala ili bijelog štapa, da ne zadržava vodu, snijeg i prljavštinu, te da se lako održava.

Primjer pristupačne taktilne površine prikazan je na slici 5. Priloga ove Uredbe.

Najmanje dimenzije taktilne površine i mjesta na kojima je obavezna njena primjena određena su ovisno o svakom pojedinom uvjetu pristupačnosti propisane ovom Uredbom.

Taktilna crta vođenja, taktilna crta upozorenja i/ili taktilno polje upozorenja, obavezno moraju imati karakteristike propisane za taktilnu površinu.

A. UVJETI PRISTUPAČNOSTI ZA SAVLADAVANJE VISINSKIH RAZLIKA

Član 9.

Za potrebe savladavanja visinskih razlika prostora kojim se kreću osobe umanjnih tjelesnih mogućnosti mogu se koristiti sljedeći uvjeti pristupačnosti: rampa (u daljnjem tekstu: kosina), stepenice, lift, vertikalno podizna platforma i koso podizna sklopiva platforma.

Član 10. Kosina

Kosina se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike u unutarnjem ili vanjskom prostoru.

Kosina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dopušteni nagib do max. 6%,
- 2) svjetlu širinu od tačno 90 cm,
- 3) odmorišni podest najmanje dužine od 150 cm na maksimalno svakih 6 m dužine kosine,
- 4) ukoliko se mijenja pravac kosine, odmorišni podest čije dimenzije su jednake dimenzijama prostora potrebnog za izvođenje odgovarajućeg okreta invalidskim kolicima (za 900, 1800),
- 5) čvrstu, protuklizno obrađenu površinu, podesnu za održavanje,
- 6) u poprečnom presjeku rubnike visine 10 cm,
- 7) ogradu s rukohvatima izvedenu na svim dijelovima,
- 8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,
- 9) na ogradi kosine koja se nalazi u vanjskom prostoru rukohvate izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,
- 10) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.5., 1.7. i 1.8. Priloga ove Uredbe.

Član 11. Stepenište

Stepenište mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) visinu stepenice od najviše 15 cm,
- 2) širinu nastupne plohe stepenice od najmanje 33 cm,
- 3) svjetlu širinu s tepenišnog kraka u unutarnjem prostoru najmanje 110 cm,
- 4) svjetlu širinu s tepenišnog kraka u vanjskom prostoru najmanje 120 cm,
- 5) rub nagazne plohe stepenice protuklizno i vizuelno kontrastno obrađen u širini od najmanje 2 cm,

- 6) obostrano postavljene rukohvate (na dvije zaštitne ograde ili zaštitnoj ogradi stepe ništa i na zidu ili na dva zida), izvedene u kontinuitetu cijelom dužinom stepeništa, na početku i na kraju stepeništa produžene u odnosu na nagaznu plohu stepenice za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, rukohvate stepeništa izvedene nanačin da se mogu obuhvatiti dlanom,
- 7) rukohvate na ogradi stepeništa u vanjskom prostoru izvedene od materijala koji nije osjetljiv na termičke promjene,
- 8) rukohvate koji su promjera 4 cm, oblikovani na način da se mogu obuhvatiti dlanom, postavljeni na dvije visine od 60 i od 90 cm, produženi u odnosu na nastupnu plohu kosine za 30 cm, sa zaobljenim završetkom, prema primjeru na slici 7. Priloga ove Uredbe,
- 9) stubišni krak širine 250 cm i više, izveden sa središnjim rukohvatom prema primjeru na slici 9. Priloga ove Uredbe,
- 10) prostor ispod početnog stepenišnog kraka ograđen ogradom visine 70 cm do mjesta gdje je visina podgleda stepenišnog kraka 210 cm ili pod ispod stepenišnog kraka deniveliran podizanjem za najmanje 3 cm do mjesta gdje je visina podgleda stepenišnog kraka 210 cm, prema primjeru na slici 10. Priloga ove Uredbe,
- 11) pred prvom i iza posljednje stepenice izvedeno taktilno polje upozorenja, u punoj širini stepenišnog kraka, širine najmanje 40 cm sa užljebljenjima okomito na smjer kretanja u skladu s odredbama člana 8. ove Uredbe,
- 12) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.5., 1.6. i 1.9. Priloga ove Uredbe.

Primjer stepeništa i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 8. Priloga ove Uredbe.

Član 12. Lift

Lift se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike.

Obavezno se primjenjuje za savladavanje visinske razlike od minimalno jedne etaže u unutrašnjem prostoru.

Lift mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) put od pristupa građevini do vrata lifta pristupačno riješen u svim elementima,
- 2) zaustavne stanice koje ne smiju biti isprojektovane na međuspratnim podestima,
- 3) unutrašnje dimenzije lifta najmanje 110 x 140 cm,
- 4) vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vertikalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na završnu površinu ploče etaže od max. $\pm 0,5$ cm,
- 6) horizontalnu preciznost zaustavljanja u odnosu na rub ploče etaže ka oknu lifta od max. 2 cm,
- 7) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 8) pozivnu i upravljačku ploču s kontrastno obojenim tipkama, opremljenim arapskim i Brailleovim pismom,
- 9) rukohvat u dizalu na visini od 90 cm,
- 10) preklopivo sjedalo na visini od 40 do 45 cm,
- 11) vizualno-svjetlosnu i zvučnu najavu spratova,
- 12) kada se nalazi u građevini javne i poslovne namjene iz člana 5. stava 2. tač. 5. i 6. ove Uredbe lift mora imati i govorno najavljivanje spratova,
- 13) od ulaznih vrata građevine do lifta postavljenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm, sa užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.4. i 1.10. Priloga ove Uredbe.

Primjer lifta i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 11. Priloga ove Uredbe.

Kada se s vladavanje visinske razlike rješava s više liftova, tada najmanje jedan lift morabit riješen prema odredbama stava 2. ovoga člana.

Član 13.

Vertikalno podizna platforma

Vertikalno podizna platforma se koristi kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne rješava pristupačnim liftom ili drugim uvjetima pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Vertikalno podizna platforma mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) nagaznu plohu platforme veličine najmanje 10 x 140 cm,
- 2) bočne stranice platforme zatvorene do visine od 120 cm,
- 3) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm koja se otvaraju prema vani,
- 4) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.11. Priloga ove Uredbe.

Primjer vertikalno podizne platforme i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 12. Priloga ove Uredbe.

Član 14.

Koso podizna sklopiva platforma

Koso podizna sklopiva platforma koristi se kao uvjet pristupačnosti za potrebe savladavanja visinske razlike veće od 120 cm u unutrašnjem ili vanjskom prostoru, kada se isto ne može riješiti liftom ili drugim uvjetom pristupačnosti propisanim ovom Uredbom.

Koso podizna sklopiva platforma postavlja se na središnje stepenišne zidove ili središnju stepenišnu ogradu (zidove ili ogradu ka oknu stepeništa), koja se vodi dužinom cijelog stepeništa, a mora imati:

- 1) nagaznu plohu platforme veličine najmanje 90 x 100 cm,
- 2) bočnu podnu preklopnu zaštitu visine 20 cm i preklopni zaštitni rukohvat,
- 3) pozivnu i upravljačku ploču postavljenu u rasponu visine od 90 do 120 cm,
- 4) oznaku pristupačnosti prema slici 1.12. Priloga ove Uredbe.

Primjer koso podizne sklopive platforme i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 13. Priloga ove Uredbe.

B. UVJETI PRISTUPAČNOSTI SAMOSTALNOG ŽIVOTA

Član 15.

Osobama umanjjenih tjelesnih mogućnosti u svrhu omogućavanja samostalnog života obezbjeđuju se sljedećim uvjetima pristupačnosti: ulazni prostor; komunikacije, WC, kupatilo, kuhinja, soba, učionica, radni prostor, stan, kabina za presvlačenje, tuš kabina, ulaz u vodu na plaži i na baznu, mjesto u gledalištu, telefon, tekstofon, faks, bankomatelektro instalacije (portafon, prekidač za svjetlo i zvonice, utičnica u kuhinji, ostale utičnice, izvodna ploča za električnu instalaciju), kaveke na vratima i prozorima, šal ter, pult, induktivna petlja ili transmisijski obruč, oglasni pano, orijentacijski plan za kretanje u građevinama i sl.

Član 16.

Ulazni prostor

Ulazni prostor u građevinu je ulaz do kojeg se dolazi izravno s javne pješačke površine ili uz pomoć uvjeta pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika.

Ulazni prostor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) jednokrilna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 110/210 cm, ili dvokrilna vrata širine svijetlog otvora od najmanje 2 x 90/210 cm,
- 2) vrata koja se otvaraju prema vani,

- 3) pristupačnu kvaku prema odredbama člana 30. ove Uredbe,
- 4) prag vrata koji nije viši od 2 cm,
- 5) strugač i otirač iz vedene od materijala koji nije ugipljiv, ugrađene u nivou poda,
- 6) u slučaju kada su glavna ulazna vrata kružna, uz njih obavezno standardna vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 7) u slučaju kada su glavna ulazna vrata klizna svijetli otvor od najmanje 90/210 cm, a ispred vrata osiguran upotrebnii prostor veličine najmanje 150 x 150 cm,
- 8) oznaku smjera otvaranja vrata,
- 9) u slučaju kada su ulazna vrata i pregradne stijene ulaznog prostora izrađeni od staklenih ploha površine veće od 1,5 m bez prečki, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
- 10) vjetrobran minimalne dužine od 240 cm,
- 11) kod usmjeravajućeg ulaza osiguran i prolaz sa zaokretnom ogradom svijetle širine najmanje 90 cm,
- 12) osvjetljenje nivoa osvjetljenja od 200 luxa,
- 13) odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 14) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.2., 1.3., 1.6. i 1.13. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaznog prostora i uvjeti iz stava 2. ovog člana prikazani su na slici 14. Priloga ove Uredbe.

Član 17.

Komunikacije

Komunikacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) širinu hodnika najmanje 150 cm,
- 2) sve hodne površine, u pravilu, u istom nivou,
- 3) hodne površine koje nisu u istom nivou, međusobno povezane elementima pristupačnosti za 4) savladavanje visinskih razlika u skladu sa odredbama ove Uredbe,
- 4) vrata na komunikacijama i zvedena bez praga, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm,
- 5) vrata s pristupačnom kvakom prema odredbama člana 30. ove Uredbe,
- 6) ulazna vrata koja s komunikacija vode u druge prostore i prostorije, stanove i sl. izvedena s pragom koji nije viši od 2 cm,
- 7) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene komunikacije izrađene od staklenih ploha površine veće od 1,5 m², bez prečki, uočljivu oznaku u rasponu visine od 90 do 160 cm,
- 8) područje za kretanje osvjetljeno nivoom osvjetljenja od 100 luxa;
- 9) na mjes tima gdje se og radama usmjerava kretanje, razmak između ograda od najmanje 90 cm, svu instalacijsku i drugu opremu širu od 10 cm ugrađenu i/ili postavljenu u niše u zidu (protupožarni aparati, vatrogasna crijeva i sl.),
- 10) odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 11) oznake pristupačnosti prema slici 1. i to: 1.1., 1.2., 1.3., 1.6. i 1.8. Priloga ove Uredbe,
- 12) sve ostale oznake na komunikacijama postavljaju se u rasponu visine od 120 do 160 cm.

Primjer komunikacije i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 15. Priloga ove Uredbe.

Član 18.

WC

WC mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) vrata širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 2) pristupačnu kvaku na vratima prema odredbi člana 30. ove Uredbe,

- 3) ugrađen mehanizam za otvaranje vrata i zvana u slučaju poziva u pomoć,
- 4) odgovarajuće električne instalacije u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 5) konzolnu WC školjku, zajedno s daskom za sjedenje visoku od 45 do 50 cm,
- 6) uz WC školjku dva sklopiva držača zaručke duljine 90 cm, postavljena na zid u rasponu visine od 80 do 90 cm iznad površine poda,
- 7) najmanje jedan držač za ruke koji mora biti preklopni i to obavezno onaj s pristupne strane WC školjke, a drugi može biti fiksno pričvršćen na zid,
- 8) pokretač uređaja za ispuštanje vode u WC školjku postavljen na visini od 70 cm iznad površine poda ili izvedeno senzorsko ispuštanje vode u WC školjku,
- 9) inkluzivno oblikovan konzolni umivaonik najmanje širine 60 cm na visini od 80 cm, sa sifonom snještenim u ili uz zid,
- 10) slavinu - jednoručnu miješalicu ili ugrađeno senzorsko otvaranje i zatvaranje vode,
- 11) širinu upotrebnog prostora ispred WC školjke najmanje 90 cm,
- 12) širinu upotrebnog prostora ispred umivaonika najmanje 90 cm,
- 13) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 14) nagibno zaokretno ogledalo, donjim rubom postavljeno na visinu od 100 cm,
- 15) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 16) alarmni uređaj s prekidanjem na pritisak ili vrpcom za povlačenje, na visini od 60 cm,
- 17) svu drugu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid,
- 18) obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,
- 19) u slučaju da je WC u javnoj upotrebi, oba vezna zasebna ulaz, izdvojen od muških i ženskih sanitarnih grupa,
- 20) ukoliko zbog skučenosti prostora pristupačnu WC-kabinu nije moguće zasebno izdvojiti, 20) dozvoljeno ju je priključiti ženskoj sanitarnoj grupi,
- 21) od ulaznih vrata građevine do vrata javnog WC-a postavljenu taktičnu crtu vođenja u širini od najmanje 40 cm, s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 22) oznaku pristupačnosti prema slici 1.14. Priloga ove Uredbe.

Primjeri WC-a i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 16. Priloga ove Uredbe.

WC u sklopu pristupačnog stana i u okviru soba i/ili apartmana u građevinama kao što su primjer: hotelski, dječji i studentski dom, dom za starije i nemoćne osobe i sl., mora ispunjavati uvjete iz stava 1. ovoga člana osim uvjeta propisanih al.1., 3., 19., 20. i 21. Ulazna vrata takvog WC-a mogu imati širinu svijetlog otvora od najmanje 80 cm.

Član 19. Kupatilo

Kupatilo mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) standardnu kadu visine gornjeg ruba najviše 50 cm i/ili inkluzivno dizajniranu kadu sa vratima na prednjoj ili bočnoj strani i/ili prostor za tuširanje izveden bez tuš-kabine, veličine najmanje 90 x 90 cm,
- 2) dizalo za kadu, osim u slučaju kada je riječ o inkluzivno dizajniranom kadi ili se uz kadu postavlja i prostor za tuširanje,
- 3) držač za ruke uz kadu postavljen u rasponu visine od 80 do 90 cm od površine poda, odnosno držač uz prostor za tuširanje postavljen na visinu od 75 cm,
- 4) u prostoru za tuširanje voodoporno preklopno sjedalo postavljeno u rasponu visine od 45 do 50 cm,

- 5) svu opremu dostupnu iz invalidskih kolica koja ne smeta kretanju, učvršćenu na zid, obojenu kontrastno u odnosu na pod i zidove,
- 6) opremu propisanu za pristupačni WC u skladu sa odredbom člana 18. ove Uredbe i to: umivaonik, ogledalo, slavinu, vješalicu, alarmni uređaj, WC školjku i uređaj za ispuštanje vode u WC školjku, ako je kupatilo predviđeno s WC-om u istom prostoru,
- 7) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 80 cm,
- 8) širinu vrata svijetlog otvora od najmanje 90 cm, ako se u kupatilu ulazi s javne komunikacije (npr. u bolnicama, lječilištima i sl.),
- 9) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 10) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 11) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.14 i 1.15.

Primjeri kupatila i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 17. Priloga ove Uredbe.

U građevini namjena zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene, te onima koje učestalo koriste osobe s invaliditetom, kada treba biti dostupna s tri strane.

Član 20. Kuhinja

Kuhinja mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodnu radnu plohu dužine najmanje 90 cm,
- 2) radnu, grijaću plohu i sudoper konzolno izvedene, s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, gornjom plohom na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm,
- 3) viseće elemente postavljene donjim rubom na visinu od 120 cm od površine poda,
- 4) donje elemente na izvlačenje,
- 5) slobodni upotrebnog prostora za korištenje kuhinjskih elemenata i okretanje invalidskih kolica na najmanje površine kruga promjera od 150 cm;
- 6) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 7) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 8) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 9) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 10) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe, u slučaju kada se pristupačna kuhinja nalazi izvan stana/apartmana, primjerice u kampusu i sl.

Primjeri kuhinje i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 18. Priloga ove Uredbe.

Član 21.

Soba, učionica, radni prostor

Soba, učionica, radni prostor moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) slobodni prostor za okretanje invalidskih kolica u prostoriji, najmanje površine kruga promjera od 150 cm,
- 2) prostor za kretanje oko namještaja širine najmanje 120 cm,
- 3) radni stol konzolno izveden tako da je gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) ulazna vrata učionice i radnog prostora širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, a sobe najmanje 80 cm,
- 5) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,

- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe, osim sobe u sklopu stana/apartmana.

Primjeri sobe, učionice, radnog prostora i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 19., 20. i 21. Priloga ove Uredbe.

Član 22.

Stan

Stan mora sadržavati uvjete samostalnog života namijenjene stanovanju iz čl. 18., 19., 20., 21., 29. i 30. ove Uredbe, te do njega mora biti osiguran pristup s javne pješačke površine, u pravilu, kroz glavni ulaz u građevinu primjenom najprikladnijih rješenja pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika u skladu sa čl. 10., 11., 12., 13. i 14. ove Uredbe.

Kad se u građevini u kojoj se nalazi stan planira garažni prostor, od garažnog prostora do tog stana moraju se osigurati komunikacije u skladu sa članom 17. ove Uredbe.

Jednostavno prilagodljiv stan se u pravilu gradi u prizemlju građevine, odnosno na etaži i s koje je najlakše osigurati izlaz u siguran prostor u slučaju opasnosti.

Osim uvjeta iz stava 1. ovoga člana, stan mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) ulazna vrata širine svijetlog otvora najmanje 110 cm,
- 2) preostala vrata širine svijetlog otvora najmanje 80 cm,
- 3) vrata i prozore s pristupačnim kvakama u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe,
- 4) pragove zaobljene i ne više od 2 cm,
- 5) hodnike širine najmanje 150 cm,
- 6) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe.

Primjeri stana, odnosno apartmana i uvjeti iz st. 1. i 4. ovoga člana prikazani su na slikama 22. i 23. Priloga ove Uredbe.

Pri projektiranju i građenju građevina iz člana 5. stava 3. obavezno se osigurava 10 % + 1 jednostavno prilagodljiv stan.

Jednostavno prilagodljivim stanom smatra se stan kod kojeg je moguće postići uvjete iz st. 1., 2., 3. i 4. ovoga člana, preinakama koje ne utiču na način ispunjavanja urbanističko tehničkih uvjeta u skladu s kojima je građevina izgrađena i/ili bitnih zahtjeva za gradevinu. Tehničko rješenje jednostavnog prilagođavanja mora biti prikazano u glavnom i izvedbenom projektu građevine.

Pri projektiranju i građenju turističkih i studentskih apartmanskih naselja obavezno se osigurava 2 % + 1 prilagođeni apartman. Pri projektiranju domova za starije osobe apartman -skog tipa obavezno se osigurava 5 % + 1 prilagođeni apartman.

Obavezni elementi pristupačnosti propisani za stanove primjenjuju se i na apartmane.

Član 23.

Kafane i restoran

Kafane i restoran moraju obavezno sadržavati uvjete pristupačnosti iz člana 16. za ulazni prostor, člana 17. za komunikacije i člana 18. za WC ove Uredbe.

Osim uvjeta iz stava 1. ovoga člana kafana i restoran moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) osiguran prolaz između stolova, stolica i drugih vertikalnih prepreka širine najmanje 100 cm za najmanje 20% upotrebne površine kafane ili restorana namijenjene korisnicima usluga,
- 2) šank i stolovi konzolno izvedeni tako da je gornja ploha na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm s dubinom pristupa od najmanje 50 cm, za najmanje 20% tog inventara,
- 3) završnu obradu zidova, podova i vrata izvedenu kontrastno,

- 4) podnu oblogu od čvrstog materijala koja ne otežava kretanje invalidskih kolica,
- 5) u slučaju kada su vrata i pregradne stijene kafane i/ili restorana izrađeni od staklenih ploha površina većih od 1,5 m² bez prečki, uočljivu oznaku na visini od 90 do 160 cm,
- 6) vrata s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe koja je bojom u kontrastu s podlogom vrata,
- 7) oznaku pristupačnosti prema slici 1. i to 1.13. i 1.16. Priloga ove Uredbe.

Primjer kafane i restorana i uvjeti iz st. 1. i 2. ovoga člana prikazani su na slici 24. Priloga ove Uredbe.

Član 24.

Kabina za presvlačenje

Kabina za presvlačenje mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 160 x 210 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema van,
- 3) vješalicu za odjeću na visini od 120 cm,
- 4) klupu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.1. Priloga ove Uredbe.

Primjer kabine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 25. Priloga ove Uredbe.

U građevini koja prema članu 44. ove Uredbe mora sadržavati kabinu za presvlačenje, obavezno je izvesti 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Član 25.

Tuš kabina

Tuš kabina mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) tlocrtnu dimenziju najmanje 230 x 230 cm,
- 2) vrata, s pristupačnom kvakom u skladu sa odredbom člana 30. ove Uredbe, širine svijetlog otvora najmanje 90 cm, koja se otvaraju prema vani,
- 3) odgovarajuće električne instalacije i izvodi vode (slavine u laboratorijima, npr.) u skladu sa odredbom člana 29. ove Uredbe,
- 4) površinu prostor a ispod tuša najmanje 90 x 90 cm, izvedenu bez pragova s nagibom za odvod vode,
- 5) jednoručnu ili slavinu s ugrađenim senzorom, dostupnu iz pomagala,
- 6) alarmni uređaj s prekidačem na pritisak ili vrpcom za povlačenje na visini od 60 cm, od poda, dostupnu iz pomagala,
- 7) vješalicu za odjeću postavljenu na visini od 120 cm,
- 8) držač za sapun postavljen na visini od 90 cm,
- 9) oznaku pristupačnosti prema slici 1.15. Priloga ove Uredbe.

Primjer tuš kabine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 26. Priloga ove Uredbe.

U građevini koja prema članu 44. ove Uredbe mora sadržavati tuš kabinu, obavezno je izvesti najmanje 10 % + 1 pristupačnu kabinu.

Član 26.

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu

Ulaz u vodu na plaži i na bazenu mora imati pristupačnu kosinu, koja doseže dno na dubini od 60 do najviše 80 cm u odnosu na srednji nivo površine vode (mora, rijeke, jezera, bazena).

Iznimno, na lječilišnim plažama i bazenima, kad a nije moguće postići pristupačnost na način opisan u stavu 1. ovog člana, pristupačni ulaz se može osigurati pokretnom stolicom, sa mogućnošću podizanja u spuštanja u vodu naznačene dubine,

liftom i/ili elementima pristupačnosti za svladavanje visinske razlike.

Pristupačni ulaz u vodu na plaži i bazenu označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1.17. Priloga ove Uredbe.

Primjer ulaza u vodu na plaži i na bazenu i uvjeti iz čl. 1. i 3. prikazani su na slici 27. Priloga ove Uredbe.

Član 27.

Mjesto u gledalištu

Mjesto u gledalištu mora imati tlocrtne dimenzije od najmanje 90 x 140 cm i biti pristupačno označeno oznakom pristupačnosti prema slici 1.20. Priloga ove Uredbe.

Primjer mjesta u gledalištu i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 28. Priloga ove Uredbe.

Obavezni broj pristupačnih mjesta u gledalištu mora iznositi 1% + 1 u odnosu na njihov ukupan broj.

Član 28.

Telefon, tekstofon, faks, bankomat

Telefon, tekstofon, faks, bankomat moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) telefon je s gornjim rubom brojačnika postavljen na visini od 120 cm od površine poda, a slušalicom na visini dohvata ruke od 100 cm,
- 2) tekstofon, faks, bankomat postavljene donjim rubom na visinu od 70 cm od površine poda,
- 3) uređaje postavljene na način da osiguravaju pristup svim funkcijama iz invalidskih kolica,
- 4) klupu-stolicu na preklapanje postavljenu u rasponu visine od 45 do 50 cm,
- 5) oznake pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3. i 1.4., za pristupačni telefon i prema slici 1.18., a za pristupačni tekstofon, faks i bankomat i prema slici 1.19.

Primjer telefona, tekstofona, faksa, bankomata i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 29. Priloga ove Uredbe.

Iznimno od stava 1. ovog člana, pristupačnim telefonom, tekstofonom, faksom i bankomatom za slijepe, slabovidne, gluhe i nagluhe osobe podrazumijevaju se ti uređaji postavljeni na uobičajenu visinu.

Kada se uređaji iz stava 1. ovog člana nalaze unutar građevine, pristupačnima za slijepe i slabovidne osobe smatraju se ako je od ulaznih vrata građevine do uređaja postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja.

Član 29.

Elektro instalacije

Elektro instalacije moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) parafon (interfon) postavljen na visinu od 120 cm, a svjetlosnom oznakom,
- 2) prekidače za svjetlo i zvonce postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 3) utičnicu u pristupačnoj kuhinji neposredno iznad radne plohe,
- 4) ostale utičnice postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 5) razvodnu ploču za električnu instalaciju postavljenu gornjim rubom u rasponu visina od 90 do 120 cm,
- 6) svu opremu elektro instalacija izvedenu u kontrastnoj boji u odnosu na podlogu zida.

Član 30.

Kvake na vratima i prozorima

Kvake na vratima i prozorima moraju biti oblikovane po principima inkluzivnog dizajna, postavljene na visinu od 90 cm za vrata, a za prozor kvaka ili ručica mehanizama za otvaranje postavljene u rasponu visina od 90 do 120 cm.

Rukovanje kvakom za pokretanje mehanizma za otvaranje i zatvaranje vrata/prozora iz stava 1. ovog člana mora biti lagano.

Primjer oblikovanja kvaka i uvjeti iz stava 1. ovog člana prikazani su na slici 30. Priloga ove Uredbe.

Član 31.

Šalter

Šalter za osobe u invalidskim kolicima mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) gornju plohu izvedenu na visini od najviše 85 cm, a podgled na visini od najmanje 70 cm, konzolno oblikovan, dubine pristupa od najmanje 50 cm;
- 2) oznaku pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim šalterom za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe podrazumijeva se šalter uobičajene visine, koji mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do šaltera postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Primjer šaltera i uvjeti iz stava 1. i 2. ovog člana prikazani su na slici 31. Priloga ove Uredbe.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više šaltera istog tipa poslovanja jedan od tri šaltera mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.

Kada su posebnim propisima koji uređuju zaštitu u poslovanju gotovim novcem i vrijednostima određeni uvjeti za šaltere, pristupačni šalteri obavezno osiguravaju i ispunjavanje uvjeta tog propisa.

Član 32.

Pult

Pult za osobe u invalidskim kolicima mora biti, odnosno imati:

- 1) izveden najbliže ulazu u prostor i/ili prostoriju u kojoj se usluga pruža,
- 2) postavljen je gornjim rubom na visinu od 80 cm, podgledom na visinu od najmanje 70 cm,
- 3) konzolno je oblikovan s dubinom pristupa od najmanje 50 cm,
- 4) osiguran pristupni prostor od najmanje 120 cm,
- 5) označen oznakom pristupačnosti prema slici 1.23. Priloga ove Uredbe.

Pristupačnim pultom za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe podrazumijeva se pult uobičajene visine, koji omogućava ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno ima:

- 1) komunikacijsko pomagalo,
- 2) od ulaznih vrata građevine do pulta postavljena taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima u smjeru vođenja,
- 3) oznaku pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2., 1.3., 1.4., 1.6 i 1.21.

Kada se u dvorani nalaze tri ili više pultova istog tipa poslovanja jedan od tri pulta mora ispunjavati uvjete pristupačnosti za osobu u invalidskim kolicima, a jedan za gluhe, nagluhe, slijepe i slabovidne osobe.

Član 33.

Induktivna petlja ili transmisijski obruč

Induktivna petlja ili transmisijski obruč ugrađuje se u prostoriju površine veće od 500 m², odnosno u prostoriju koju istovremeno može koristiti više od 100 osoba i u kojoj se govor reproducira putem zvučnika.

Prostorija u kojoj je postavljena induktivna petlja ili transmisijski obruč označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.22. Priloga ove Uredbe.

Član 34.

Oglasni pano

Oglasni pano mora biti postavljen svojim donjim rubom na visinu u rasponu od 120 do 160 cm.

Oglasni pano označava se oznakom pristupačnosti prema slici 1.24. Priloga ove Uredbe.

Član 35.

Orijentacioni plan za kretanje u građevini

Orijentacioni plan za kretanje u građevini mora biti reljefno izrađen te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- 1) postavljen je horizontalno ili približno horizontalno na visinu od najviše 90 cm odnosno vertikalno ili približno vertikalno na visinu gornjeg ruba do najviše 180 cm,
- 2) postavljen je uz ulaz u građevinu,
- 3) sadrži informacije na Braille-ovom pismu, postavljene na visini 80 do 90 cm od poda,
- 4) od ulaznih vrata građevine do plana postavljena je taktilna crta vođenja širine najmanje 40 cm, s užljubljenim jama u smjeru vođenja,
- 5) označen je oznakom pristupačnosti prema slici 1. Priloga ove Uredbe i to: 1.2 i 1.3.

C. UVJETI PRISTUPAČNOSTI JAVNOG PROMETA

Član 36.

Za osiguranje uvjeta samostalnog kretanja osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti u javnom prometu služe sljedeći uvjeti pristupačnosti: stanica i peron; parking mjesto; javna pješačka površina; semafor; pješački prijelaz, pješačko ostrvo i raskršnica.

Član 37.

Stanica i peron

Stanica i peron moraju omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) dužinu stanice, odnosno perona najmanje jednaku dužini prometnog sredstva (autobus, tramvaj, trolejbus i voz) koje se zaustavlja na toj stanici, odnosno peronu, a širinu najmanje 200 cm,
- 2) visinu pločnika u nivou ulazne stepenice niskopodnog prometnog sredstva, a iznimno kada su u upotrebi prometna sredstva s visokom prvom stepenicom, pločnik može biti i niži od prve stepenice, ali ne niži od 18 cm ispod nivoa stepenice prometnog sredstva, ako posebnim propisom kojim se uređuju uvjeti za građevine željezničke infrastrukture nije drukčije propisano,
- 3) na stanici (autobusa, trolejbusa i/ili tramvaja) u naselju gdje se izvodi pločnik, na mjesto prvog ulaza u prometno sredstvo izvedenu taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm i dužine 150 cm s užljubljenim jamama okomitim na pravac pruge,
- 4) na stanicama kojima se nalaze u neposrednoj blizini građevine u kojoj često borave osobe s invaliditetom taktilnu crtu vođenja postavljenu cijelom širinom pločnika,
- 5) na peronu voza, na udaljenosti 80 cm od ruba perona, čitavom dužinom perona postavljenu taktilnu crtu upozorenja širine 20 cm sa užljubljenim jamama okomitim na smjer ulaska u voz.

Primjer stanica i perona i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 32. Priloga ove Uredbe.

Član 38.

Parking mjesto

Parking mjesto mora biti smješteno najbliže pristupačnom ulazu u građevinu, te mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) parking mjesto za parkiranje jednog putničkog vozila osobe koja koristi invalidska kolica, kada se ono nalazi u nizu parking mjesta, postavljenim okomito, koso ili uzdužno u odnosu na pločnik, veličine 375 x 500 cm, a prikazano je primjerom na slici 33. Priloga ove Uredbe,

- 2) parking mjesto za parkiranje dva vozila koje koristi invalidna osoba koje se nalazi u nizu parking mjesta okomitom veličine 625 x 500 cm s međuprostorom širine 125 cm, a prikazano je primjerom na slici 34. Priloga ove Uredbe,
- 3) izlaz s parking mjesta na pločnik ukošenim ivičnjakom nagiba najviše 10%, širine najmanje 120 cm,
- 4) površinu parking mjesta izrađenu od materijala koji ne otežava kretanje invalidskih kolica (šljunak, pijesak, zatravljena površina i sl.),
- 5) oznaku pristupačnosti prema slici 1.25. Priloga ove Uredbe.

Član 39.

Javna pješačka površina

Javna pješačka površina mora biti:

- 1) uzdignuta u odnosu na rub ceste visine najmanje 3 cm, ili razdvojena tipskim elementom, a kada je u nivou ceste razdvojena je ogradom,
- 2) široka najmanje 150 cm,
- 3) sa ostalim pješačkim površinama povezana bez prepreka,
- 4) od prometnice zaštićena ogradom visine 90 cm kada se nalazi u području pojačanog pješaka kog prometa (navala ljudi).

Različiti nivoi javne pješačke površine međusobno se povezuju odgovarajućim elementima pristupačnosti za savladavanje visinske razlike u skladu sa odredbama ove Uredbe.

Kada su različiti nivoi javne pješačke površine iz stava 2. ovoga člana povezane pristupačnim liftom ili pristupačnom vertikalno podiznom platformom, obavezno se dodatno povezuju pristupačnim stepeništem.

Sva komunalna oprema (klupe, stolovi, znakovi, rasvjetni stubovi, korpe, držači za bicikl, reklamni pano i sl.) se postavlja uz rub javne pješačke površine, tako da ne predstavlja prepreku za slijepe i slabovidne.

Kada se uz javnu pješačku površinu predviđa biciklistička staza ili parkiralište, potrebno je izvesti razgraničenje od javne pješačke površine denivelacijom od najmanje 3 cm, zelenom površinom, tipskim elementom ili sl.

Primjer javne pješačke površine i uvjeti iz stava 1. ovoga člana prikazani su na slici 35. Priloga ove Uredbe.

Član 40.

Semafor

Semafor mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) semafor koji se nalazi na prijelazu prometnice s više od dvije prometne trake u istom smjeru ima taktilni pločnik prijelaza,
- 2) semafor koji se nalazi u području gdje se nalaze građevina u kojoj često borave slijepe i slabovidne osobe, ima zvučnu signalizaciju,
- 3) kod semafora na raskršnici, zvučnu signalizaciju postavljenu na semafore jednog prometnog pravca koja se ne preklapa sa zvučnom signalizacijom postavljenom na semafore drugog prometnog pravca,
- 4) zvučnu signalizaciju postavljenu na semaforu koja upozorava samo na promjenu svjetla na semaforu, a ne na intenzitet prometa na prometnici,
- 5) točkastu disperziju zvuka zvučne signalizacije postavljene na semaforu, usmjerenju tako da doziva slijepu ili slabovidnu osobu koja prelazi prometnicu.

Član 41.

Pješački prijelaz

Pješački prijelaz mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta, odnosno imati:

- 1) prijelaz s trotoara na nivo ceste osiguran ukošenjem ruba uz najveći dopušteni nagib od 10%, širine najmanje 120 cm,

- 2) na ukošenom rubu izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture koje završava na crti usporednoj s rubom ceste koja je od njega udaljena za širinu rubnog kamena, ali ne manje od 15 cm, prema primjeru na slici 36. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju minimalne visine trotoara od 3 cm, izvedeno taktilno polje upozorenja čepaste strukture širine najmanje 40 cm, prema primjeru na slici 37. Priloga ove Uredbe,
- 4) u slučaju kada je u funkciji prijelaza prometnice izvan raskrsnice, taktilnu crtu vođenja širine najmanje 40 cm s užljebljenjima okomito na prometnicu, izvede nu do ukošenja ruba na prijelazu, a u dužini od najmanje 110 cm prema primjeru na slici 38. Priloga ove Uredbe.

Elementi pristupačnosti iz stava 1. ovoga člana primjenjuju se na odgovarajući način na pješaci kim prijelazima cestovnog, željezničkog, trolejbuskog i tramvajskog prometa, te biciklističkih staza.

Član 42.

Pješačko ostrvo

Pješačko ostrvo mora omogućavati ispunjavanje sljedećih uvjeta:

- 1) izveden u skladu sa članom 41. stav 1. a 1. 1., 2. i 3. ove Uredbe,
- 2) u slučaju kada se pješačko ostrvo nalazi u nivou ceste ili se njegov nivo na mjestu prijelaza spušta na nivo ceste, tada se on 15 cm od početka i 15 cm od kraja ostrva označava taktilnim crtama upozorenja s užljebljenjima okomitim na smjer kretanja, širine najmanje 40 cm, međusobno povezanim taktilnom crtom vođenja s užljebljenjima u smjeru kretanja širine najmanje 40 cm, prema primjeru prikazanom na slici 39. Priloga ove Uredbe,
- 3) u slučaju kada je pješačko ostrvo povišeno u odnosu na nivo ceste, prijelaz s ceste na pješačko ostrvo izvodi se ukošenjem, prema primjeru prikazanom na slici 40. Priloga ove Uredbe,
- 4) u slučaju kada je ostrvo na mjestu prijelaza spušten na nivo ceste, a na povišenom dijelu se nalazi stanica autobusa, trolejbusa ili tramvaja, obavezno se iz vodi ukošenje za pristup stanicu, u skladu sa odredbom člana 41. alineja 1. i 2.

Član 43.

Raskrsnica

Raskrsnica obavezno sadrži uvjete pristupačnog pješackog prijelaza iz člana 41. i pristupačnog otoka iz člaka 42. ove Uredbe.

Na raskrsnici koje se nalazi u području naselja gdje je smještena građevina u kojoj često borave slijepi i slabovidne osobe, pješaci koji prijelaz mora imati pristupačni semafor sa zvučnom signalizacijom i taktilne crte vođenja širine najmanje 40 cm, s užljebljenjima okomitim na prometnicu. Taktilna crta upozorenja je izvedena do ukošenja ruba na prijelazu, u dužini od najmanje 110 cm, prema primjeru na slici 41. Priloga ove Uredbe.

Kada raskrsnicu nije moguće svladati u istom nivou, izvode se pothodnici ili nathodnici primjenom odgovarajućih elemenata pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika prema odredbama ove Uredbe.

III. OBAVEZNA PRIMJENA UVJETA PRISTUPAČNOSTI

Član 44.

Građevine javne i poslovne namjene moraju se projektovati i biti izvedene tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članova ove Uredbe:

1. građevine trgovačke, ugostiteljske i/ili turističke namjene:
 - 1) robna kuća iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
 - 2) trgovački i uslužni centar iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;

- 3) samoposluživanje uslužne površine od 400 m² i više iz čl. 16., 17., 18. i 32.;
- 4) tržnica iz čl. 16. i 17.;
- 5) caffe bar, kafana i restoran s 80 i više mjesta iz čl. 16., 17., 18. i 23.;
- 6) disko klub i noćni klub, površine od 400 m² i više iz čl. 16., 17. i 18.;
- 7) turistički informativni centar iz čl. 16. i 17.;
- 8) ured turističke zajednice površine od 200 m² i više iz čl. 16. i 17.;
- 9) putnička agencija površine od 200 m², više iz čl. 16. i 17.;
- 10) zasebno stojeća recepcija iz čl. 16. i 34.;
- 11) hotel s 50 i više soba (soba/TWC) iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 21., i 34.;
- 12) hostel s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 21., 19. (ili 25.), i 34.;
- 13) turističko naselje s 50 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22. i 34.;
- 14) kamp za 500 i više gostiju iz čl. 16., 17.19. (ili 25.), 20. i 34.;
- 15) restoran uz javne ceste iz čl. 16., 17. i 18.;
- 16) hotel s posebnom oznakom - motel uz javne ceste iz čl. 16., 17. i 18.;
- 17) trgovačko-ugostiteljski sadržaj uz benzinske pumpe iz čl. 16., 17., i 18.;
2. građevine poštanske i/ili telekomunikacijske namjene:
 - 1) poštanska dvorana za rad sa strankama s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i 17.;
 - 2) poštanska dvorana za rad sa strankama s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
 - 3) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16. i 17.;
 - 4) telekomunikacijski centar za pružanje usluga korisnicima s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
 - 5) građevina u kojoj se nude telekomunikacijske usluge telefoniranja, faksiranja i sl. s tri ili više uređaja iz čl. 16., 17. i 28.;
3. građevina za pružanje usluga prometa novcem i druge financijske usluge:
 - 1) poslovnica banke s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;
 - 2) poslovnica banke s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
 - 3) poslovnica financijskih agencija s manje od tri šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 28.;
 - 4) poslovnica financijskih agencija s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17. i 31.;
4. građevine upravne i slične namjene
 - 1) građevina u kojoj djeluju tijela uprave federacije, kantona i lokalne samouprave, sudske vlasti i pravnih osoba s javnim ovlaštenjima iz čl. 16., 17., 18., 34. i 35.;
5. građevine zdravstveno-socijalne i rehabilitacijske namjene
 - 1) ured službe socijalno-zdravstvene zaštite iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;
 - 2) apoteka i prodavnica ortopedskih pomagala iz čl. 16.;
 - 3) apoteka i prodavnica ortopedskih pomagala s tri i više šaltera ili pulta istog tipa poslovanja iz čl. 16., 17., 31. (ili 32.);
 - 4) ambulanta iz čl. 16., 17., 18., 33. i 34.;
 - 5) dom zdravlja iz čl. 16., 17., 18., 31., 33., 34. i 35.;
 - 6) bolnica iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;

- 7) banje iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., 24., 25., 31., 34. i 35.;
- 8) zatvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31. i 34.;
- 9) otvoreni bazen u banjama iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;
- 10) banjaska plaža iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26. i 34.;
- 11) zatvoreno banjasko kupalište/toplice iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 26., 31., 34. i 35.;
- 12) javno kupalište iz čl. 16., 17., 18., 24., 25.;
- 13) dom za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 21., 31. i 34.;
- 14) dom za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 20., 21., 31. i 34.;
- 15) dom za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22., 31. i 34.;
- 16) pučka kuhinja iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
6. građevine koju učestalo koriste osobe s invaliditetom
- 1) građevina u kojoj se nalaze poslovne prostorije saveza, društva i/ili udruženja osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 20., 21., 28., 29., 30., 33., 34. i 35.;
 - 2) ustanova za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 21., 24., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. i 35.;
 - 3) ustanova za rehabilitaciju iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;
 - 4) ustanova za smještaj osoba s invaliditetom iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 25., 28., 29., 30., 31., 32., 34. i 35.;
7. građevine odgojne i obrazovne namjene
- 1) dječiji vrtić iz članaka 16. i 17.;
 - 2) škola, ustanova za obrazovanje odraslih osoba, visoko obrazovanje iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
 - 3) učenički i studentski dom s 50 i više soba sa zajedničkim sanitarnim jedinicama iz čl. 16., 17., 18., 19. (ili 25.), 20., 21. i 34.;
 - 4) učenički i studentski dom hotelskog tipa (soba/TWC) s 50 i više soba iz čl. 16., 17., 19. (ili 25.+18.), 21. i 34.;
 - 5) studentska apartmanska naselja s 50 i više apartmana iz čl. 16., 17., 22. i 34.;
8. građevine kulturne namjene
- 1) univerzitetska biblioteka iz čl. 16., 17., 18., 32., 34. i 35.;
 - 2) kulturni centar iz čl. 16., 17., 18., 34. i 35.;
 - 3) kongresni centar iz čl. 16., 17., 18., 27., 33., 34. i 35.;
 - 4) muzej, galerija, izložbeni prostor površine 300 m² i više iz čl. 16., 17., 18., 32. i 34.;
 - 5) kino, pozorišta i koncertna dvorana, sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 27., 33. i 34.;
9. građevine prometne namjene
- 1) zračna luka iz čl. 16., 17., 18., 31. (ili 32.), 33. i 34.;
 - 2) autobusna i željeznička stanica iz čl. 16., 17., 18., 31. ili 32., 33., 34., 37. i 39.;
 - 3) autobuska i tramvajska stanica, željeznički peron iz čl. 34., 37. i 39.;
 - 4) odmorište uz javnu cestu iz čl. 18., 28., 38. i 39.;
 - 5) javno parkiralište iz čl. 38.;
 - 6) javna garaža kapaciteta 300 i više vozila iz čl. 16., 17., 18. i 38.;
 - 7) pumpa za gorivo iz čl. 16.;
10. građevine sportske i rekreacijske namjene
- 1) sportski teren iz čl. 16., 17., 18. i 24.;
 - 2) sportska dvorana sa 100 i više mjesta u gledalištu iz čl. 16., 17., 18., 24., 25., 27. i 34.;
11. građevine zabavne namjene
- 1) zabavni park iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
 - 2) zoološki i botanički vrt iz čl. 16., 17., 18., 34. i 39.;
12. građevine vjerske i sakralne namjene
- 1) obredna dvorana iz čl. 16., 17., 33. i 34.;
 - 2) vjerski i dobrotvorni centar iz čl. 16., 17., 18., 21. i 34.;
13. građevine za izvršavanje kazne zatvorom
- 1) zatvor iz čl. 16., 17., 18., 19., 21., i 31.;
 - 2) odgojni zavod iz čl. 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 31.;
14. prostori i površine javne namjene
- 1) pješački trg, ulica, staza u parku, dječjem igralištu i na šetalištu iz člana 39.;
 - 2) pothodnik, nathodnik i pješački most iz člana 39.;
 - 3) ulični prijelaz iz čl. 40., 41., 42. i 43.;
15. građevine druge namjene
- 1) sajamski i izložbeni centar iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
 - 2) tehnološki park iz čl. 16., 17., 18. i 34.;
 - 3) javni WC iz čl. 16., 17. i 18.;
 - 4) građevina u kojoj je obavezno izvođenje 4 ili više WC jedinica za javnu upotrebu iz čl. 16., 17. i 18.;
 - 5) mrtvačnica i krematorij iz čl. 16., 17. i 34.;
 - 6) javno sklonište iz čl. 16., 17. i 18.;
16. sve ostale građevine.
- Građevine stambene i stambeno-poslovne namjene moraju se projektovati i biti izvedeni tako da, ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti iz sljedećih članova ove Uredbe:
1. stambena građevina iz čl. 16., 17. i 22.;
 2. stambeno-poslovna građevina iz čl. 16., 17. i 22. Osim tih uvjeta pristupačnosti u dijelu građevine poslovne namjene mora sadržavati i uvjete pristupačnosti ovisno o namjeni toga poslovnog dijela i to najmanje prema odredbi stava 1. ovoga člana.
- Član 45.
- U sklopu ulazne recepcije kod sljedećih građevina: doma zdravljiva, bolnice, banje, zatvorenog bazena u banji, zatvorenog javno-banjskog kupališta/toplica, doma za starije i nemoćne osobe s 20 i više soba sa zajedničkom sanitarnom jedinicom, doma za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) s 20 i više soba, doma za starije osobe apartmanskog tipa s 20 i više apartmana, ureda službe socijalno-zdravstvene zaštite za rad sa strankama, institucija za odgoj i obrazovanje osoba s invaliditetom, institucija za rehabilitaciju, institucija za smještaj osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti obavezno se izvodi pristupačni šalter.
- Član 46.
- Sve sobe u bolnici, banjama, te instituciji za rehabilitaciju i smještaj osoba umanjениh tjelesnih mogućnosti moraju se izvesti kao pristupačne.
- Obavezni broj pristupačnih soba u domu za starije i nemoćne osobe hotelskog tipa (soba/TWC) i u domu za starije i nemoćne osobe u kojem se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, mora minimalno iznositi 10 % + 1 od ukupnog broja soba.
- Obavezni broj pristupačnih soba, u dačkom i studentskom domu hotelskog tipa (soba/TWC), te dačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, minimalno iznositi 5 % + 1 od ukupnog broja soba.
- Obavezni broj pristupačnih smještajnih jedinica za osobe u građevinama za izvršenje kazne zatvorom je 5 % + 1.
- Član 47.
- Obavezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u domu za starije i nemoćne osobe sa zajedničkim sanitarnim jedinicama, određuje se na nivou 10 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.
- Obavezni broj pristupačnih WC-a i kupaonica u hotelu, dačkom i studentskom domu u kojima se nalaze zajedničke sanitarne jedinice, određuje se na nivou 2 % + 1 u odnosu na ukupni broj soba.
- Član 48.
- Kada je u građevini predviđeno zapošljavanje osoba s invaliditetom mora se osigurati pristupačna radna prostorija i pristupačan WC.

Član 49.

Pored građevina iz člana 5. stav 1. tačke 1. ove Uredbe i caffè-bar, kafana i restoran s manje od 80 sjedećih mjesta; disko klub i noćni klub površine manje od 400 m²; muzej, galerija, izložbeni prostor površine manje od 300 m²; te kino, kazalište i koncertna dvorana s manje od 100 mjesta u gledalištu, moraju osigurati pristupačnost za svladavanje visinske razlike prema odredbama ove Uredbe i moraju imati pristupačan WC.

Kada je posebnim propisima kojima su propisani uvjeti za obavljanje djelatnosti u građevinama iz stava 1. ovoga člana, dopušteno odstupanje od tih uvjeta u smislu da nije potrebno izvođenje WC-a, tada ne postoji obaveza izvođenja niti pristupačnog WC-a.

Ako je po posebnim propisima iz stava 2. ovoga člana obavezna izvedba samo jednog WC- za žene i muškarce, tada se on izvodi kao pristupačan WC.

U slučaju rekonstrukcije građevine iz stava 1. ovoga člana, urbanističkom saglasnošću može se utvrditi odstupanje od uvjeta pristupačnosti iz toga stava zbog zatečenih uvjeta u građevini ili uvjeta nepristupačnosti javne površine s koje se pristupa u građevinu.

Član 50.

Na javnom parkiralištu i u javnoj garaži izvodi se 5 % +1 pristupačno parking mjesto u odnosu na ukupni broj parking mjesta.

Uz građevinu, odnosno u građevini iz člana 5. ove Uredbe izvodi se 5 % +1 pristupačno parking mjesto u odnosu na ukupni broj parking mjesta.

Član 51.

Unapređenje pristupačnosti građevina

Dijelovi građevina javne i poslovne namjene iz člana 44. stava 1. ove Uredbe koji se rekonstruiraju ili nastaju rekonstrukcijom moraju se projektovati i izvesti tako, da ovisno o svojoj namjeni, sadrže uvjete pristupačnosti propisane tim članom.

Ulazni prostor i komunikacije do dijelova građevina iz stava 1. ovoga člana moraju se prilikom rekonstrukcije projektovati i izvesti tako da sadrže uvjete pristupačnosti iz člana 16. i 17. ove Uredbe.

St.1. i 2. ovoga člana odnosi se i na građevine koje će nakon namjeravane rekonstrukcije postati građevine iz člana 44. stava 1. ove Uredbe, te na poslovne dijelove stambeno-poslovnih građevina koji imaju veličinu, odnosno kapacitet zgrade poslovne namjene iz člana 44. stava 1. ove Uredbe ili će tu veličinu, odnosno kapacitet imati nakon namjeravane rekonstrukcije.

Čl. 45., 46., 47., 48., 49. i 50. ove Uredbe primjenjuje se i na rekonstrukciju građevina iz tih članova.

Odredbe ovoga člana primjenjuju se i u slučaju izmjene i/ili dopune odobrenja za građenje za navedene građevine.

Član 52.

Iznimno odstupanje od propisanih uvjeta pristupačnosti

Ako se pri rekonstrukciji građevine kulturno-historijskog naslijeđa ne mogu osigurati propisani uvjeti pristupačnosti a da se ne naruši autentično spomeničko svojstvo kulturnog dobra, dopušteno je iznimno odstupiti od propisanih uvjeta pristupačnosti, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležne institucije za zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa.

Član 53.

U dijelovima na selja i pojedinim građevinama za koje je utvrđena zaštita u skladu sa posebnim propisima iz područja zaštite prirode neće se primijeniti odredbe ove Uredbe, ako bi se njihovom primjenom ugrozili ciljevi propisane zaštite.

U slučajevima iz stava 1. ovoga članka kao zamjena za uvjete pristupačnosti za svladavanje visinske razlike, obavezno se koriste montažno-demontažni i drugi uređaji koji ne ugrožavaju ciljeve propisane zaštite.

IV. OBAVEZAN SADRŽAJ PROJEKATA

Član 54.

Projekti građevina iz člana 5. ove Uredbe, moraju sadržavati prikaz tehničkih rješenja kojima se uvjeti pristupačnosti primjenjuju za osiguranje pristupačnosti građevina, te prikaz tehničkih rješenja za jednostavno prilagodljive stanove (u daljnjem tekstu: tehnička rješenja).

Tehnička rješenja iz stava 1. ovoga člana prikazuju se, ovisno o nivou razrade projekta, na odgovarajući način u idejnom projektu, glavnom projektu i izvedbenom projektu građevine.

Član 55.

Sadržaj idejnog projekta

U idejnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se tehničkim opisom i nacrtima.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, osobito sadrži:

- 1) opis prostora građevine u kojoj se osigurava pristupačnost, te opis prostora i površine javnog prometa i njihovu povezanost,
- 2) tehničke i funkcionalne podatke o arhitektonskim i građevinskim rješenjima koja osiguravaju pristupačnost,
- 3) opis i funkciju građevinskih i drugih proizvoda, instalacija i opreme ugrađenih u svrhu osiguranja pristupačnosti, te načina ugradnje odnosno priključenja.

Tehnički opis stambene zgrade, osim sadržaja iz stava 2. ovoga člana, sadrži i opis jednostavne prilagodbe najmanje jednog stana.

Nacrti za građevine stambene i stambeno-poslovne namjene posebno sadrže:

- 1) situaciju s oznakom pristupačnog parkirališnog mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,
- 2) tlocrte karakterističnih etaža, presjeke i fasade, s detaljnim prikazom svakog tlocrta različitog prilagođenog stana i ucrtanim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti do tih stanova, shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Nacrti za građevine javne i poslovne namjene, ovisno o vrsti građevine, naročito sadrže:

- 1) situaciju s oznakom pristupačnog parking mjesta i drugih propisanih elemenata za osiguranje pristupačnosti prilaza građevini,
- 2) druge nacрте potrebne za određenu vrstu građevine, s ucrtanim ili označenim prostorijama, prostorima, komunikacijama i drugim dijelovima građevine namijenjenim kretanju, boravku ili radu osoba umanjnih tjelesnih mogućnosti, te drugim uvjetima bitnim za osiguranje pristupačnosti.

Član 56.

Sadržaj glavnog projekta

U glavnom projektu građevine tehnička rješenja prikazuju se u pojedinim dijelovima projekta:

- 1) arhitektonskom projektu,
- 2) građevinskom projektu,
- 3) elektro i mašinskom projektu instalacija vode i odvoda ako tehničko rješenje pristupačnosti uključuje ugradnju posebnih uređaja namijenjenih osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti.

Podaci o građevini, odnosno njezinom dijelu, tehnička rješenja kojima se osigurava ispunjavanje propisanih zahtjeva, ovisno o vrsti projekta, sadržani su u tehničkom opisu, odgovarajućim proračunima, te po potrebi u programu kontrole i osiguranja kvalitete, posebnim tehničkim uvjetima i dr.

Tehnički opis, ovisno o vrsti građevine, sadrži podatke o tehničkim rješenjima, radovima, ugrađenim građevinskim i drugim proizvodima, konstrukciji, instalacijama i opremi kojima se osigurava ispunjavanje propisanih uvjeta pristupačnosti,

podatke iz elaborata, studija i podloga koji su od utjecaja na ispunjavanje zahtjeva pristupačnosti.

Tehnički opis za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, naročito sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) opis prostornog i oblikovnog rješenja, kao i radova kojima se osigurava pristupačnost,
- 2) opis građevinskih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode (opis završne obrade površina, protukliznost i sl.),
- 3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću;

u građevinskom projektu:

- 1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode,
- 2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;

u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) opis zahvata i radova koje je potrebno provesti pri prilagođavanju stambenih i stambeno-poslovnih objekata,
- 2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis instalacija i njihove funkcije, te opis načina priključenja (lifta, platforme i dr.).

Tehnički opis za građevinu javne i poslovne namjene, naročito sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) opis prostornog i oblikovnog rješenja kojim se osigurava pristupačnost osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti u prostore građevine namijenjene njihovom kretanju, boravku ili radu,
- 2) opis građevinskih dijelova uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode (opis završne obrade površina; protukliznost i sl.),
- 3) opis završnih radova i način ugradnje građevinskih i drugih proizvoda u vezi s pristupačnošću,
- 4) opis funkcionalnog i oblikovnog rješenja svih elemenata uređenja vanjskih prostora za omogućavanje pristupačnosti;

u građevinskom projektu:

- 1) opis dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevne i druge proizvode;
- 2) ukoliko se smatra potrebnim, statički proračun dijelova konstrukcije uključenih u tehničko rješenje pristupačnosti obzirom na građevinske i druge proizvode;

u elektro i mašinskom projektu i projektu instalacija vode i odvoda,:

- 1) opis zahvata i radova koje je potrebno izvesti pri prilagođavanju objekata javne i poslovne namjene,
- 2) opis mehaničke i elektro opreme kojom se obezbjeđuje pristupačnost, opis opreme instalacija i njihove funkcije, opis načina priključenja (lifta, vertikalno podizne platforme, koso podizne sklopive platforme i dr.).

Proračuni, ovisno o vrsti građevine, obavezno sadrže dokaz o ispunjavanju propisanih uvjeta.

Proračun za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene, sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) proračun dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti;

u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun instalacija za elektro i mašinske dijelove opreme namijenjene osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti.

Proračun za građevinu javne i poslovne namjene, sadrži:

u arhitektonskom projektu:

- 1) proračun dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim nagibom - enterijerski,
- 2) proračun kapaciteta elemenata pristupačnosti (broj korisničkih mjesta za osobe umanjnih tjelesnih mogućnosti) vezanih za namjenu građevine,
- 3) proračun uzdužnih i poprečnih nagiba pješачkih staza i putova te dužine pristupnih kosina s iskazanim uzdužnim i poprečnim nagibom - eksterijerski;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova nosive konstrukcije uključenih u rješenja pristupačnosti;

u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun instalacija za elektro i mašinske dijelove opreme namijenjene osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti.

Nacrta, ovisno o vrsti građevine, u prikladnom mjerilu obavezno prikazuju tehnička rješenja pristupačnosti na situaciji, tlocrtima i presjecima, te visinskim položajima propisanih elemenata pristupačnosti iz ove Uredbe, sa uključenim shemama instalacija i ugradnje opreme.

Nacrta za građevinu stambene i stambeno-poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parking mjesta, te s tlocrtom pristupačne komunikacije od javne pješачke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i fasade karakterističnih etaža stambenih i stambeno-poslovnih građevina, s ucrtanim ili označenim pristupačnim komunikacijama kojima se osigurava pristup osobama umanjnih tjelesnih mogućnosti do prilagođenih stanova, a u skladu sa odredbom stava 2. člana 44. ove Uredbe,

- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost;

Nacrta za građevinu javne namjene i poslovne namjene sadrže:

- 1) situaciju u odgovarajućem mjerilu, s naznačenim tlocrtom propisanog broja pristupačnih parking mjesta, te s tlocrtom pristupačnih komunikacija od javne pješачke površine do pristupačnog ulaza u građevinu,
- 2) tlocrte, presjeke i visinske položaje svih propisanih elemenata pristupačnosti za svaku vrstu građevine u skladu sa odredbom stava 1. člana 44. ove Uredbe,
- 3) shemu instalacija i ugradnje opreme vezane za pristupačnost.

Član 57.

Sadržaj izvedbenog projekta

Razrada tehničkih rješenja za ispunjavanje propisanih uvjeta iz ove Uredbe sadržana je u pojedinim dijelovima projekata, koji posebno sadrže:

u arhitektonskom projektu:

- 1) tlocrte svih prostora namijenjenih kretanju, boravku i radu osoba umanjnih tjelesnih mogućnosti, s relevantnim kotama koje dokazuju osiguranje pristupačnosti,
- 2) detalje svih elemenata pristupačnosti propisanih ovom Uredbom;

u građevinskom projektu:

- 1) proračun dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;
- 2) plan opterećenja dijelova konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti,
- 3) nacrt ar mature, s naznakom količina za dijelove konstrukcije uključenih u rješavanje pristupačnosti;

u elektro, mašinskom projektu, projektu instalacija vode i odvoda:

- 1) proračun elektro i mašinske instalacije namijenjene za potrebe osiguranja pristupačnosti;

- 2) detalje i instalacija i opreme ugrađene za potrebe osiguranja pristupačnosti.

Član 58.

Kontrolu/reviziju projekata iz čl. 55. do 58. ove Uredbe vrši pravna osoba koja posjeduje ovlaštenje za projektovanje, odnosno pravna osoba koja je registrovana za poslove projektovanja u skladu sa važećim zakonskim propisima, a koja nije učestvovala u izradi projekata.

Kontrolor/revident ovjerava svaki propisano uvezani dio projekta sa unutrašnje strane projekta štambiljem za ovjeru kontroliranog projekta (u daljnjem tekstu: štambilj) u koje m je utisnut pečat kontrolora i potpis, ako je projekat izrađen u skladu sa odredbama ove Uredbe.

Štambilj veličine 130x75 mm za ovjeru kontroliranog projekta prema obrascu u prilogu sadrži:

- 1) izjavu da je projekat izrađen u skladu sa ovom Uredbom,
- 2) naziv pravnog lica - kontrolora/revidenta,
- 3) broj, mjesto i datum i
- 4) pečat i potpis pravnog lica-kontrolora/revidenta.

OVAJ PROJEKAT JE IZRAĐEN U SKLADU SA UREDBOM O PROSTORNIM STANDARDIMA, URBANISTIČKO-TEHNIČKIM UVJETIMA I NORMATIVIMA ZA SPRJEČAVANJE STVARANJA ARHITEKTONSKO-URBANISTIČKIH PREPREKA ZA OSOBE SA UMANJENIM TJELESNIM MOGUĆNOSTIMA

Naziv pravnog lica - kontrolora/revidenta

Broj: _____

Mjesto i datum _____

Pečat pravnog lica - kontrolora/revidenta i potpis

V. NADZOR NAD PROVEDBOM OVE UREDBE

Član 59.

Nadzor nad provođenjem odredaba ove Uredbe vrši nadležna federalna i kantonalna uprava za inspeksijske poslove.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 60.

Novčanom kaznom u iznosu od 7.000,00 KM kaznit će se pravna osoba koja u roku iz članom 65. st. 1. i 2. ne izvrši prilagodavanje svih javnih i drugih izgrađenih površina za potrebe osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM.

Fizička osoba - vlasnik građevine kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM za prekršaj iz stava 1. ovoga člana.

Član 61.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba registrirana za poslove projektovanja ako se: u toku građenja utvrdi da zbog nedostataka u projektu ili zbog neusklađenosti pojedinih projekata nije u propisanoj mjeri omogućen nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad osobama sa umanjnim tjelesnim mogućnostima u građevinama javne i poslovne namjene, te poslovnim dijelovima građevina stambeno-poslovnene namjene.

Član 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba u svojstvu izvođača ako:

- radove ne izvodi u skladu sa projektom tako da osobama sa umanjnim tjelesnim mogućnostima ne osigurava nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad u građevinama javne i poslovne namjene.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. ovoga člana voditelj radova.

Član 63.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM kaznit će se pravna osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi vlasniku ili korisniku građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM kaznit će se fizička osoba kao vlasnik građevine ako u građevini ne održava propisane uvjete pristupačnosti i smanjuje uvjete za upotrebu pomagala osoba sa umanjnim tjelesnim mogućnostima.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.

Na osnovu glavnog projekta u kojemu je tehničko rješenje pristupačnosti građevine dato prema odredbama Uredbe o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih prepreka za osobe sa umanjnim tjelesnim mogućnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04) izdaće se odobrenje za građenje, ako je zahtjev za izdavanje tog odobrenja zajedno s glavnim projektom podnesen do dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Član 65.

Građevine javne i poslovne namjene moraju ispuniti uvjete pristupačnosti propisane ovom Uredbom u roku od dvije godine od dana njenog stupanja na snagu.

Osim građevina iz stava 1. ovoga člana stubišta u vanjskom prostoru namijenjena javnoj upotrebi moraju ispuniti uvjete pristupačnosti propisane članom 11. stavom 1., al. 5. i 12. ove Uredbe u roku od jedne godine od dana njenog stupanja na snagu.

Član 66.

Sredstva za realizaciju odredaba ove Uredbe za porostore i građevine osiguravaju njihovi vlasnici koji mogu biti pravne i fizičke osobe.

Član 67.

Stupanjem na snagu ove Uredbe prestaje da važi Uredba o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje stvaranja svih barijera za osobe sa umanjnim tjelesnim sposobnostima ("Službene novine Federacije BiH", broj 10/04).

Član 68.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 502/09
16. jula 2009. godine
Sarajevo

Premijer
Mustafa Mujezinović, s. r.

PRILOG
PRIKAZ OZNAKA PRISTUPAČNOSTI, UVJETA UPOTREBE POMAGALA I OBAVEZNIH
ELEMENATA PRISTUPAČNOSTI

Sve dimenzije na slikama u ovom Prilogu Uredbe izražene su u centimetrima.

Slika 1.:

Prikaz oznaka pristupačnosti iz člana 3. stava 1. Uredbe.

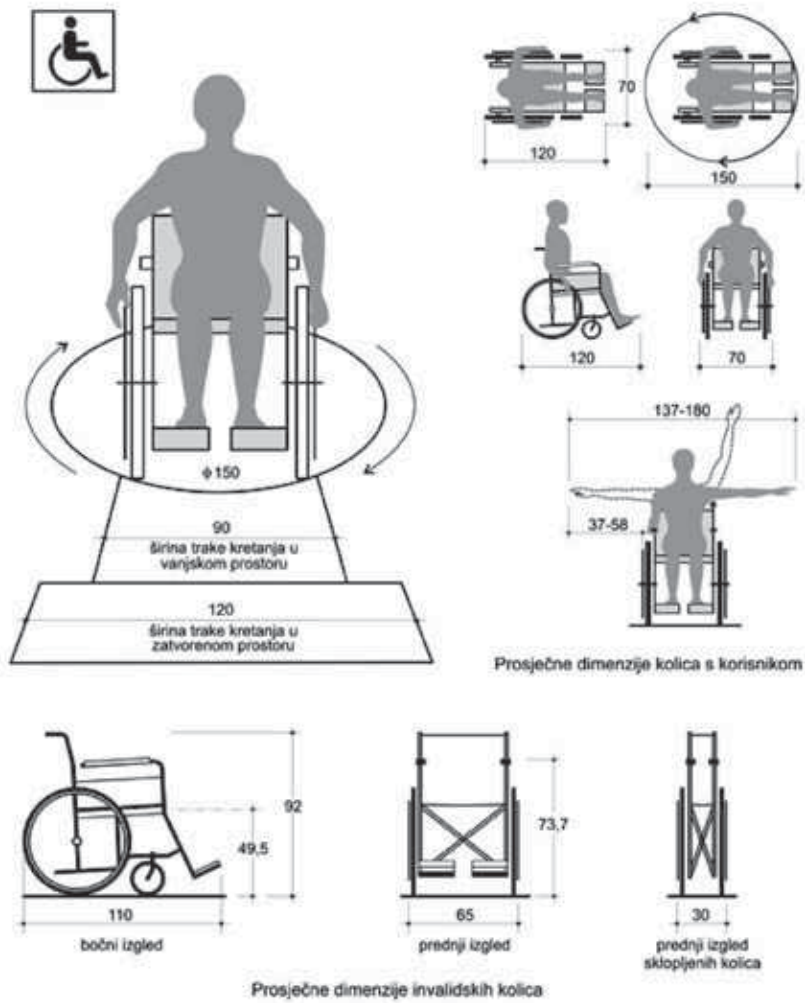
Dimenzije i boja svake oznake pristupačnosti te vrsta materijala iz kojeg je izrađena određuju se u odnosu na:

- podlogu na koju se oznaka postavlja,
- oblikovanje unutarašnjeg i/ili vanjskog prostora i
- udaljenost s koje osoba smanjene pokretljivosti mora moći oznaku uočiti.

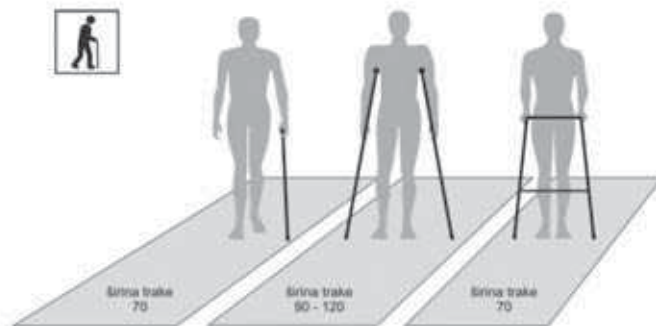
Pri smanjenju i/ili povećanju pojedine oznake pristupačnosti ne mijenja se omjer (proporcija) grafičkih elemenata oznake, već se oznaka izvodi u skladu sa primjerima iz ove slike.

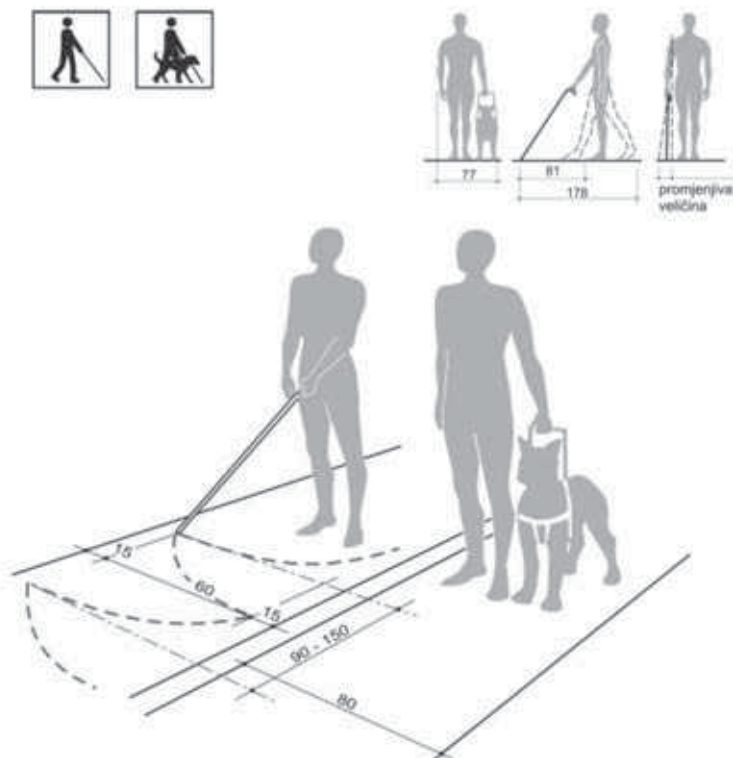
Slika 2. – Uvjeti upotrebe pomagala – prostor potreban za kretanje osoba u invalidskim kolicima – iz člana 6. stava 1. tačke 1. ove Uredbe

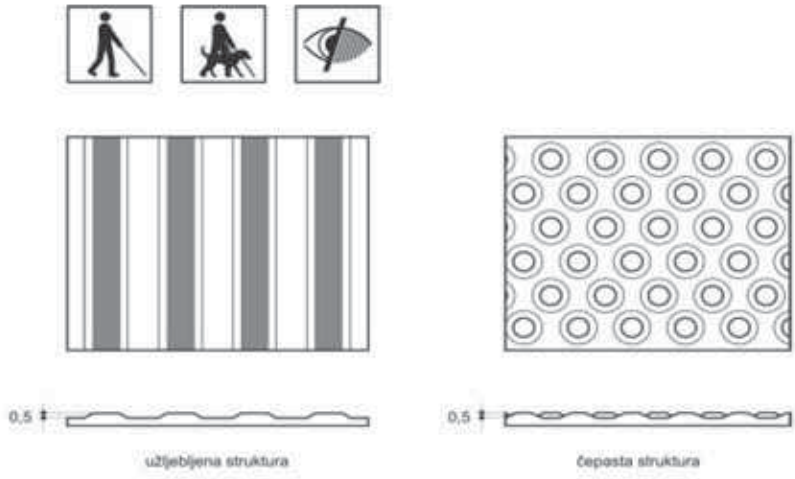
Slika 3. – Uvjeti upotrebe pomagala – prostor potreban za uporabu štapa, štake i hodalice – iz člana 6. stava 1. tačke 2. ove Uredbe

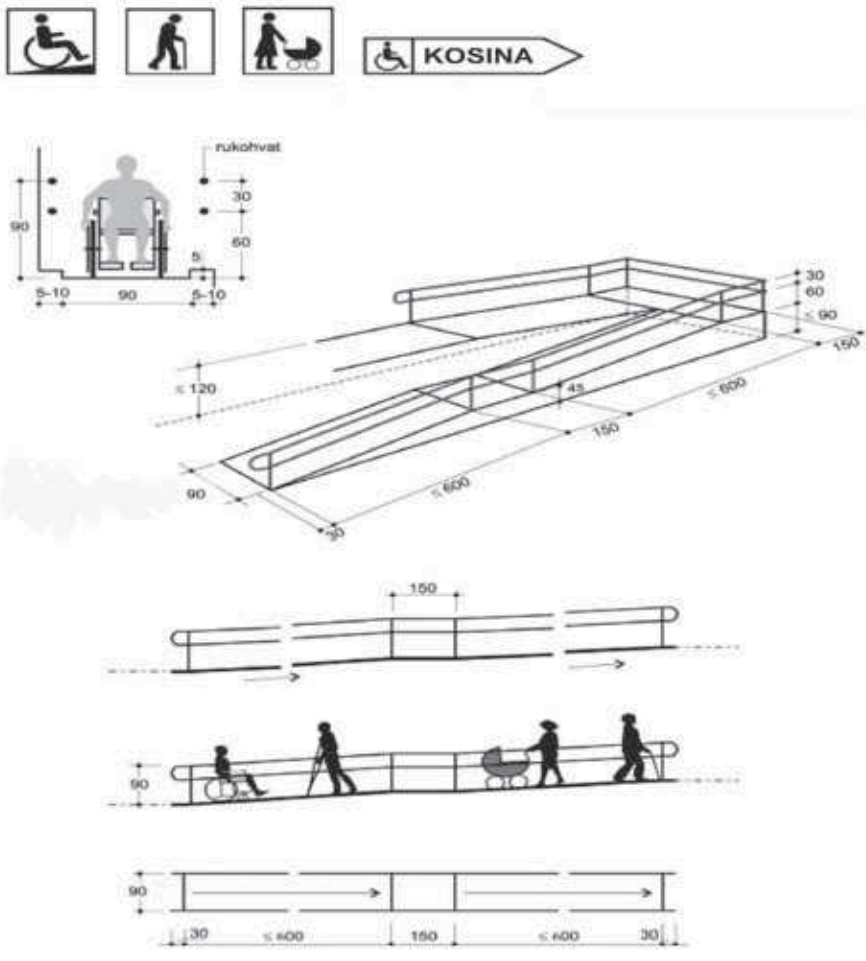
Slika 4. – Uvjeti upotrebe pomagala - prostor potreban za upotrebu bijelog štapa i psa vodiča – iz člana 6. stava 1. tačke 3. ove Uredbe

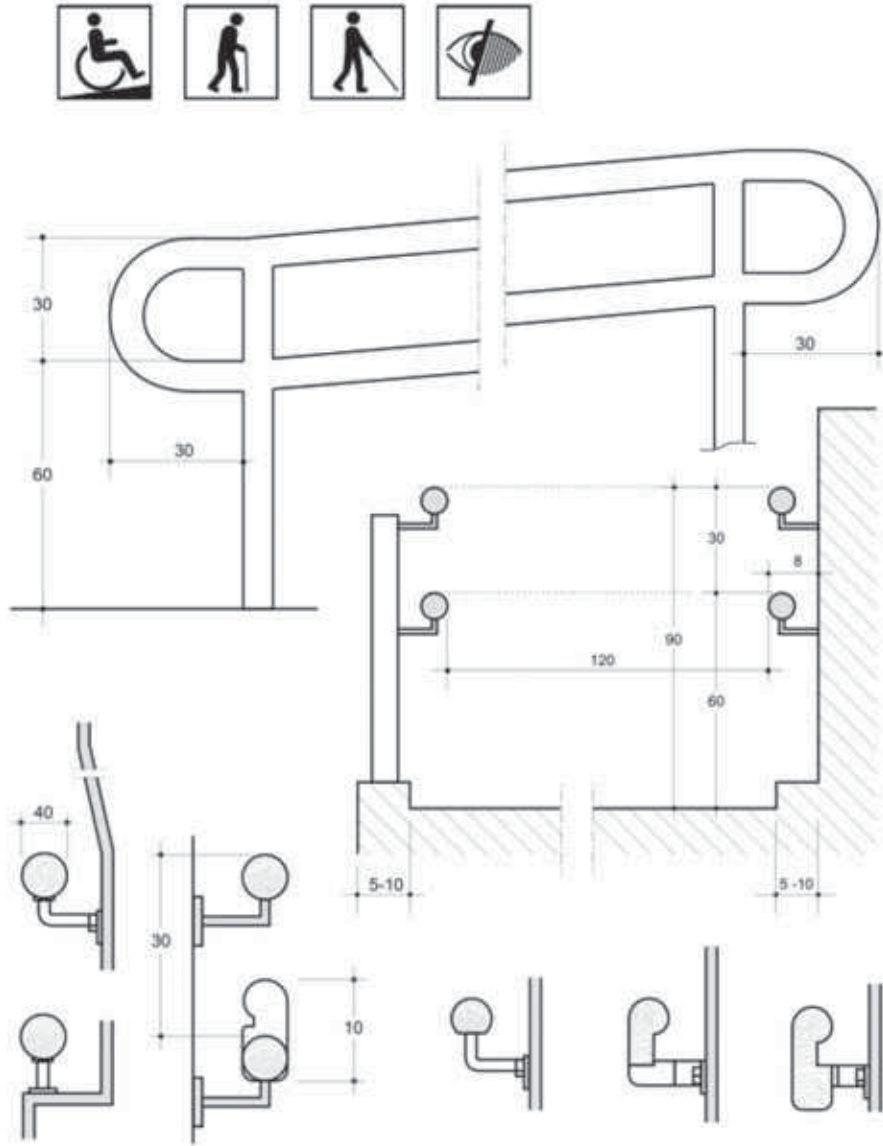
Slika 5. – Taktilna površina – iz člana 8. ove Uredbe

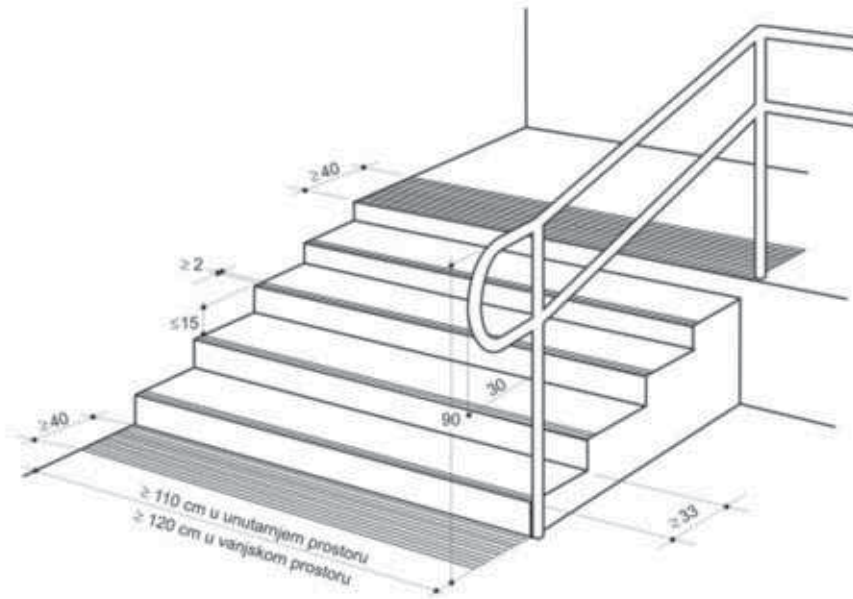
Slika 6. – Kosina – iz člana 10. ove Uredbe

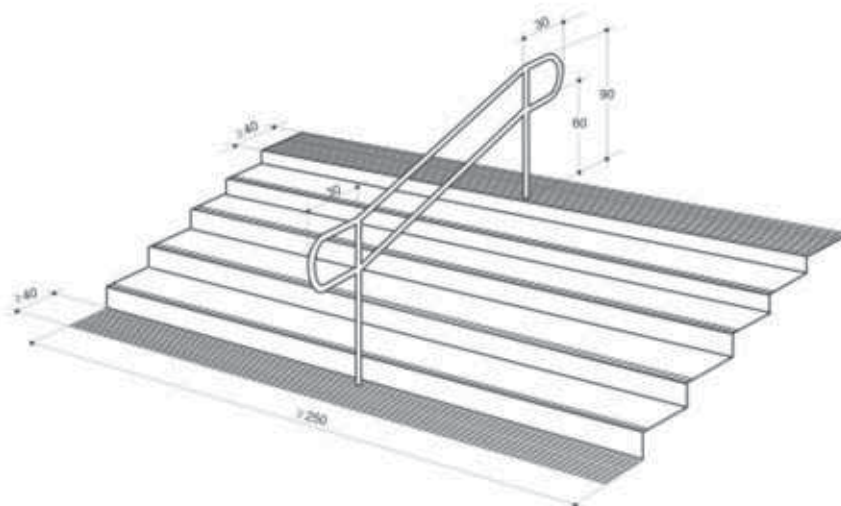
Slika 7. – Rukohvati – iz člana 10. stava 2. tačka 8. ove Uredbe

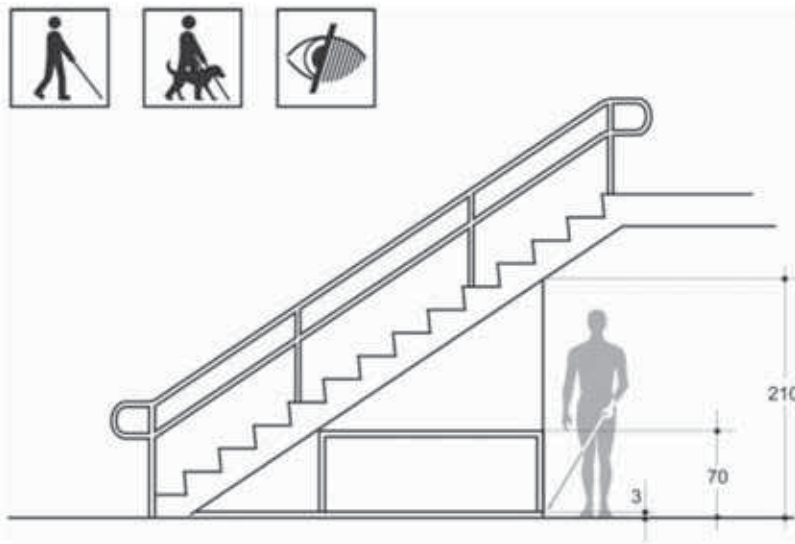
Slika 8. – Stubište – iz člana 11. ove Uredbe

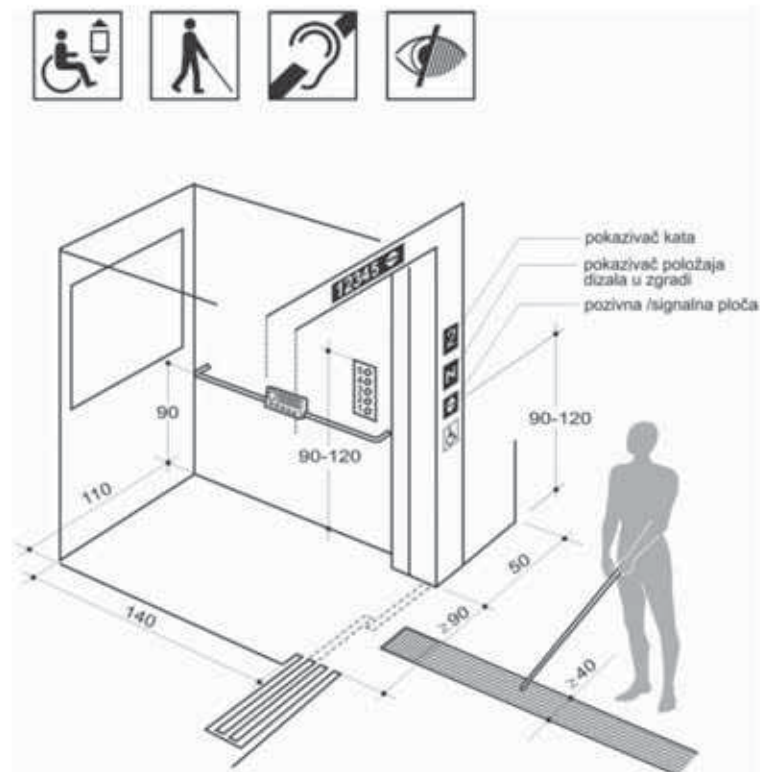
Slika 9. – Stubište širine stubišnog stepeništa/kraka od 250 i više – iz člana 11. stava 1. tačke 9. ove Uredbe

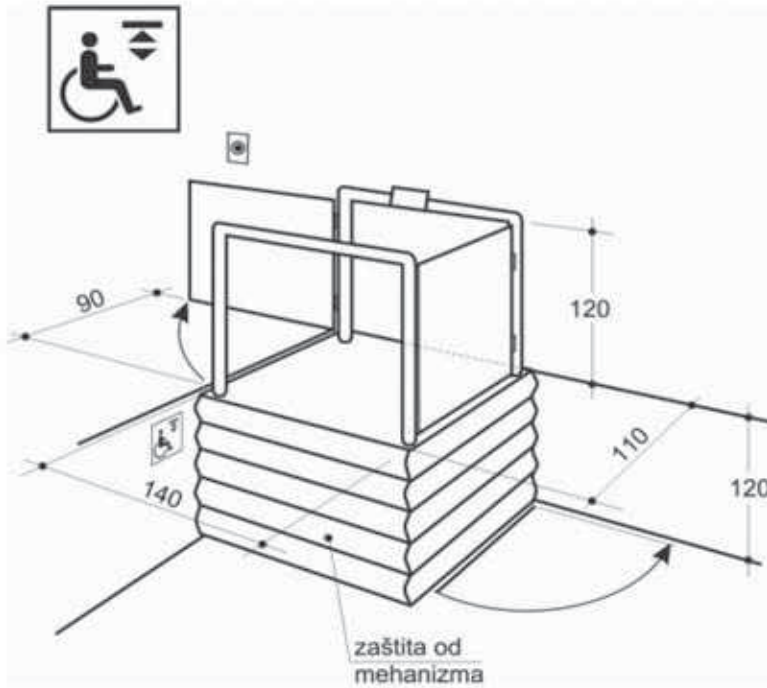
Slika 10. – Prostor ispod početne stubišne stepenice/ kraka – iz člana 11. stava 1. tačke 10. ove Uredbe

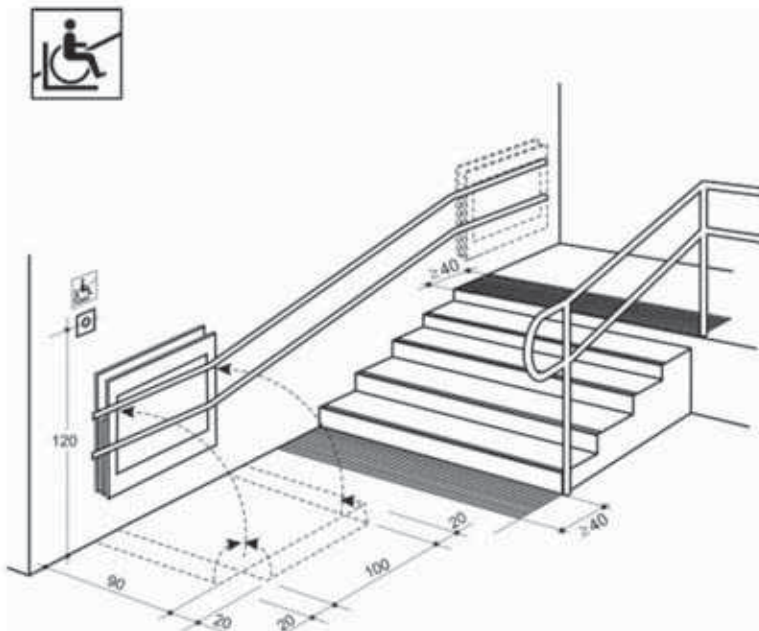
Slika 11. – Lift – iz člana 12. ove Uredbe

Slika 12. – Vertikalno podizna platforma – iz člana 13. ove Uredbe

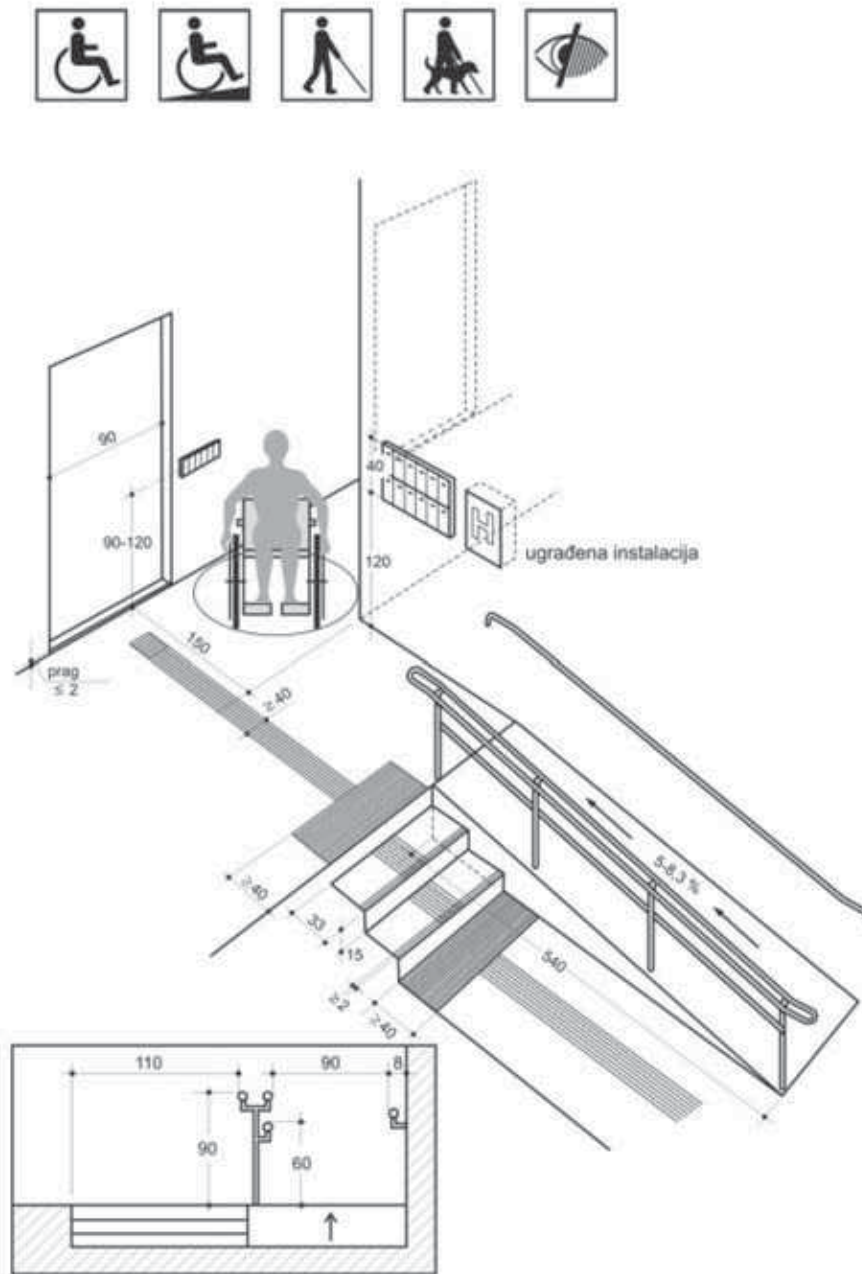
Slika 13. – Koso podizna sklopiva platforma – iz člana 14. ove Uredbe

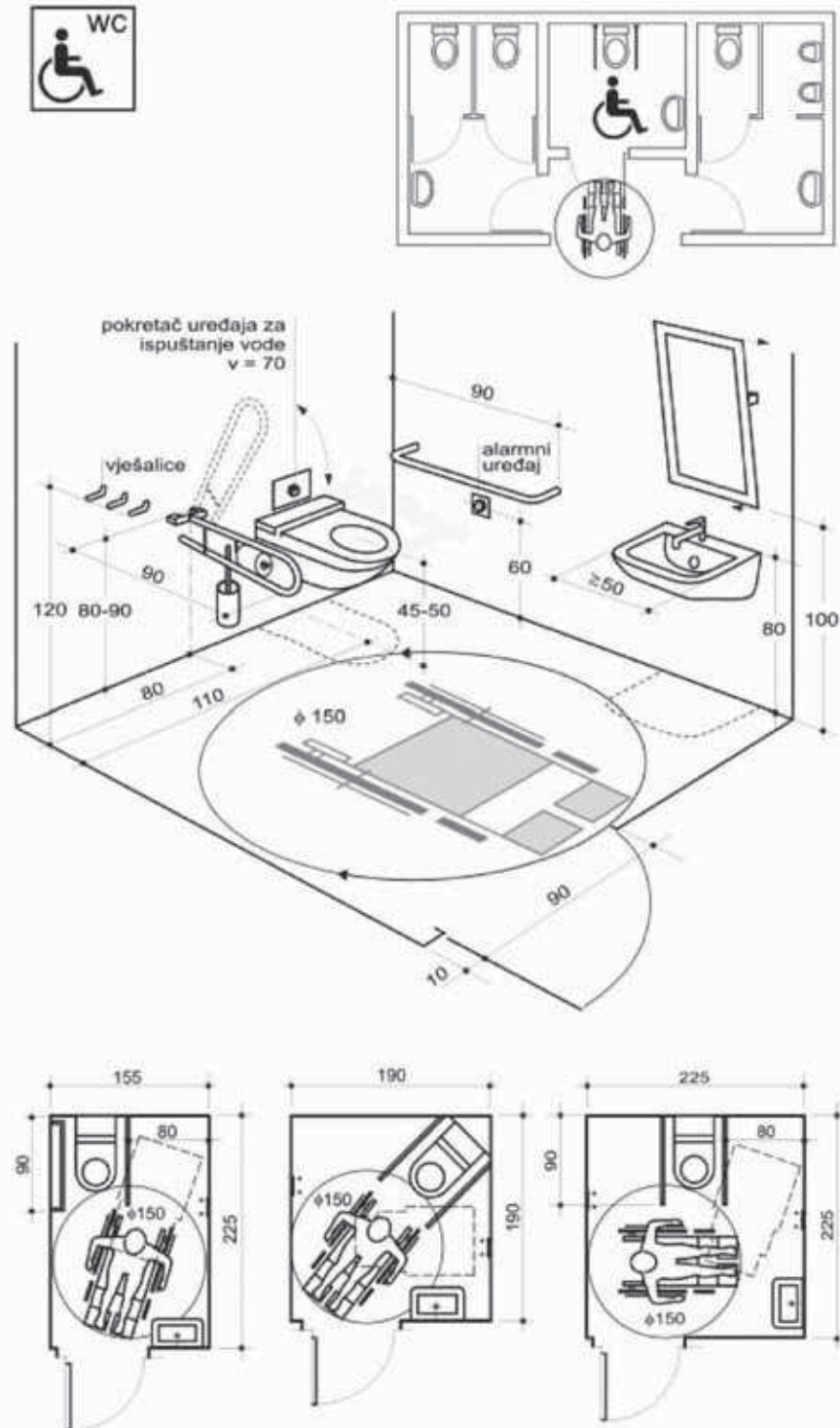
Slika 14. – Ulazni prostor – iz člana 16. ove Uredbe

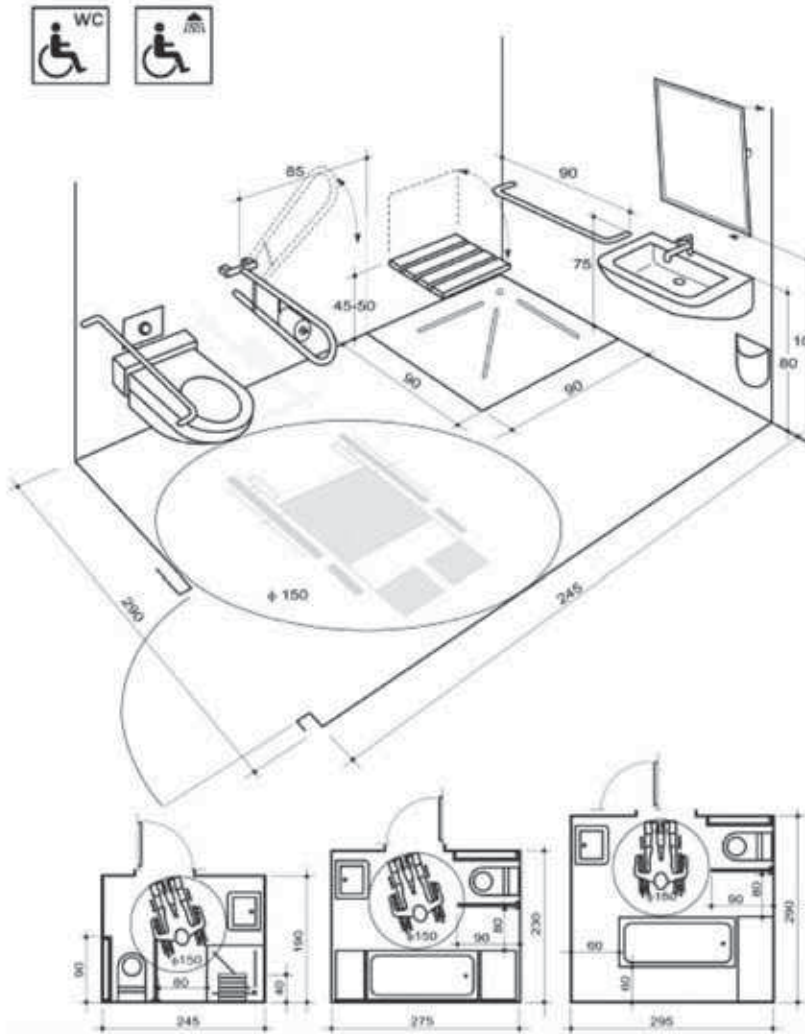
Slika 15. – Komunikacije – iz člana 17. ove Uredbe

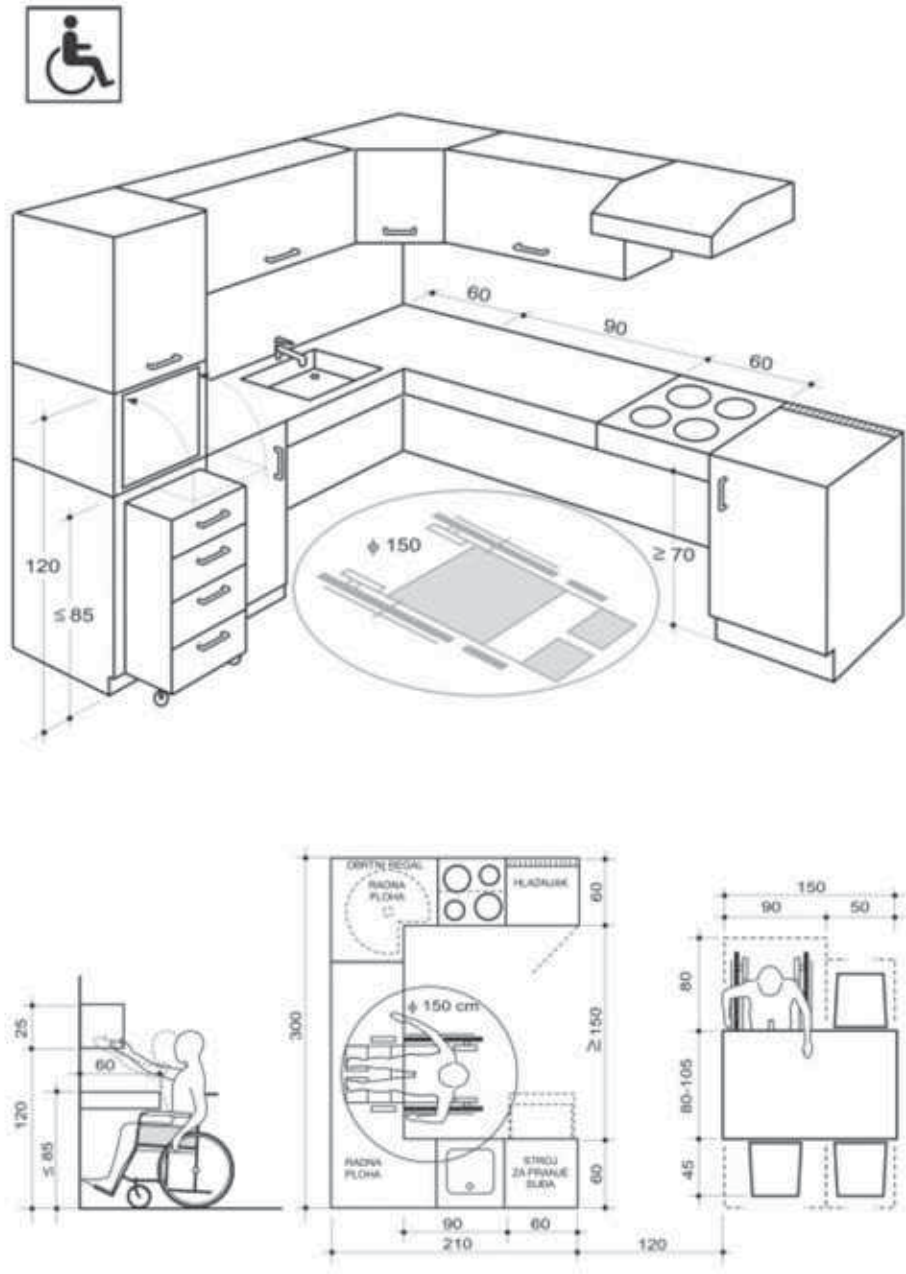
Slika 16. – WC – iz člana 18. ove Uredbe

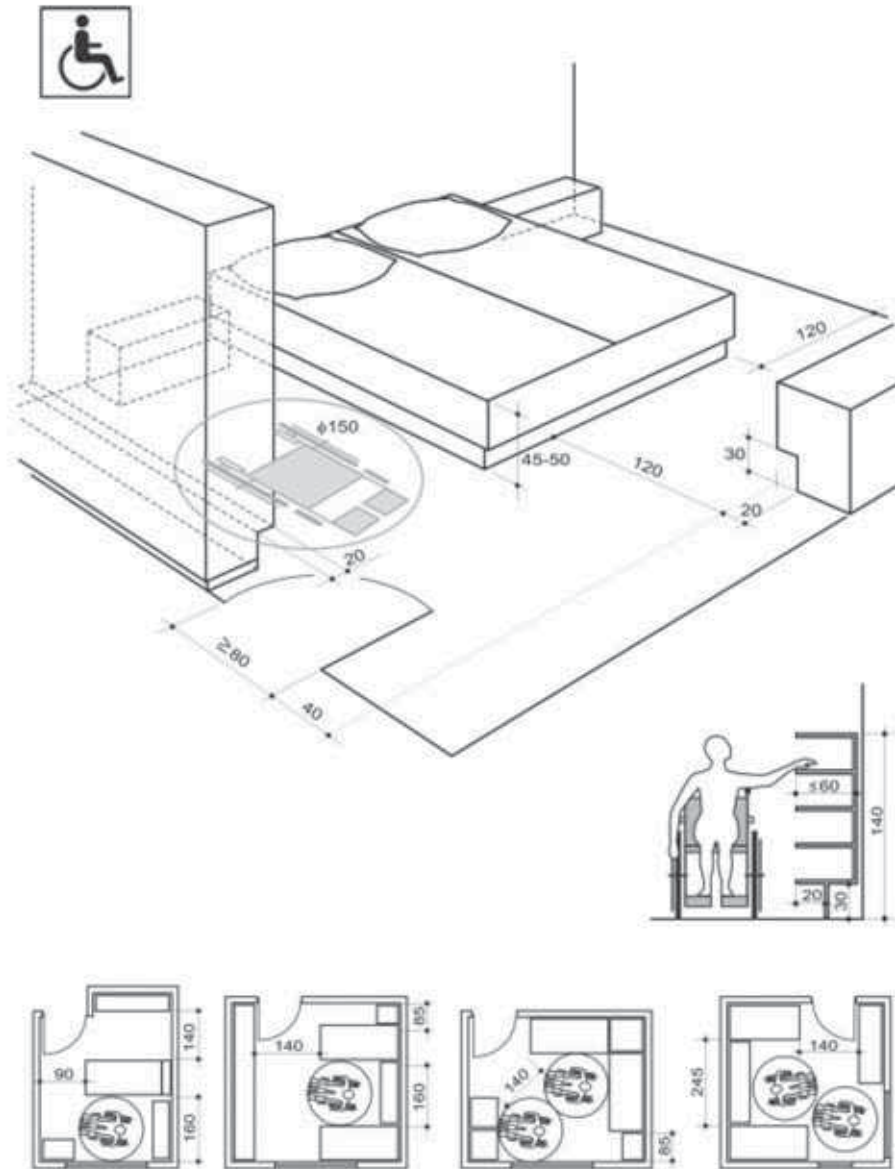
Slika 17. – Kupatilo – iz člana 19. ove Uredbe

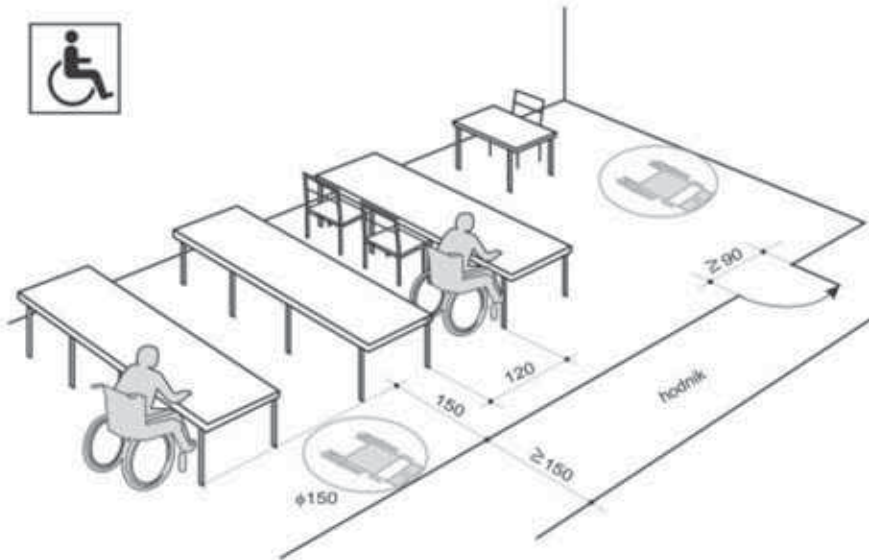
Slika 18. – Kuhinja – iz člana 20. ove Uredbe

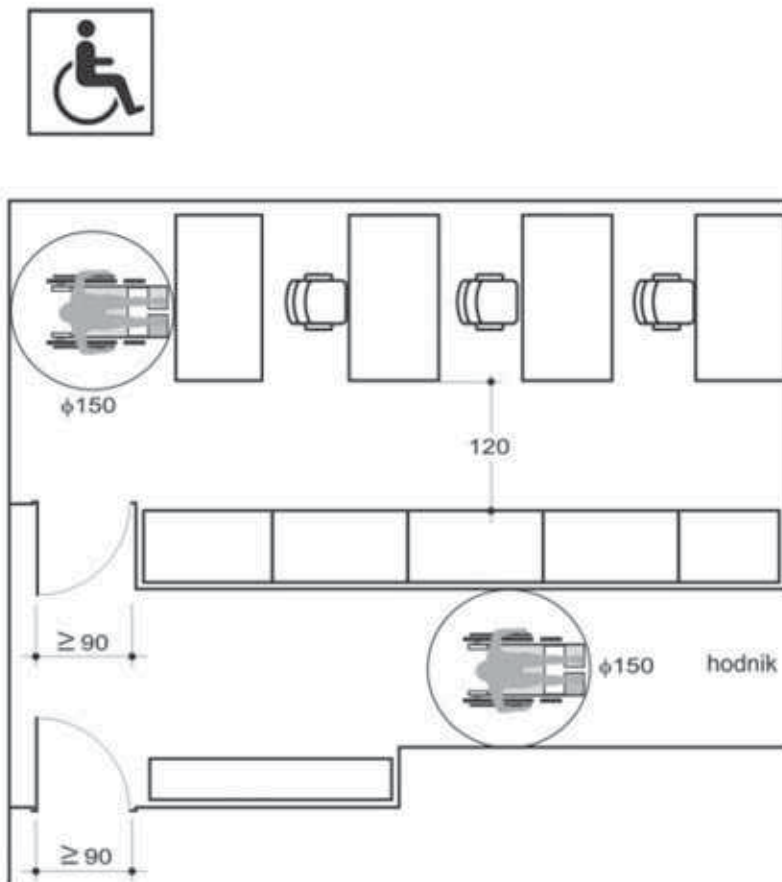
Slika 19. – Soba – iz člana 21. ove Uredbe

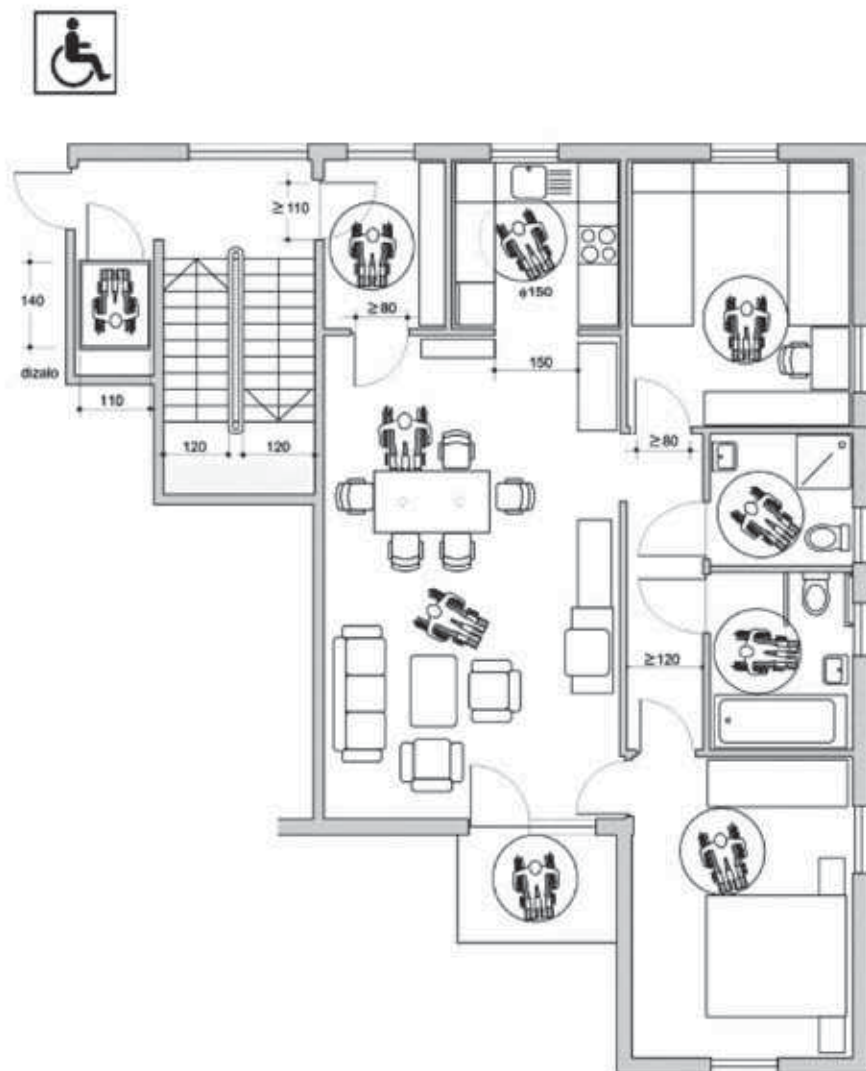
Slika 20. – Učionica – iz člana 21. ove Uredbe

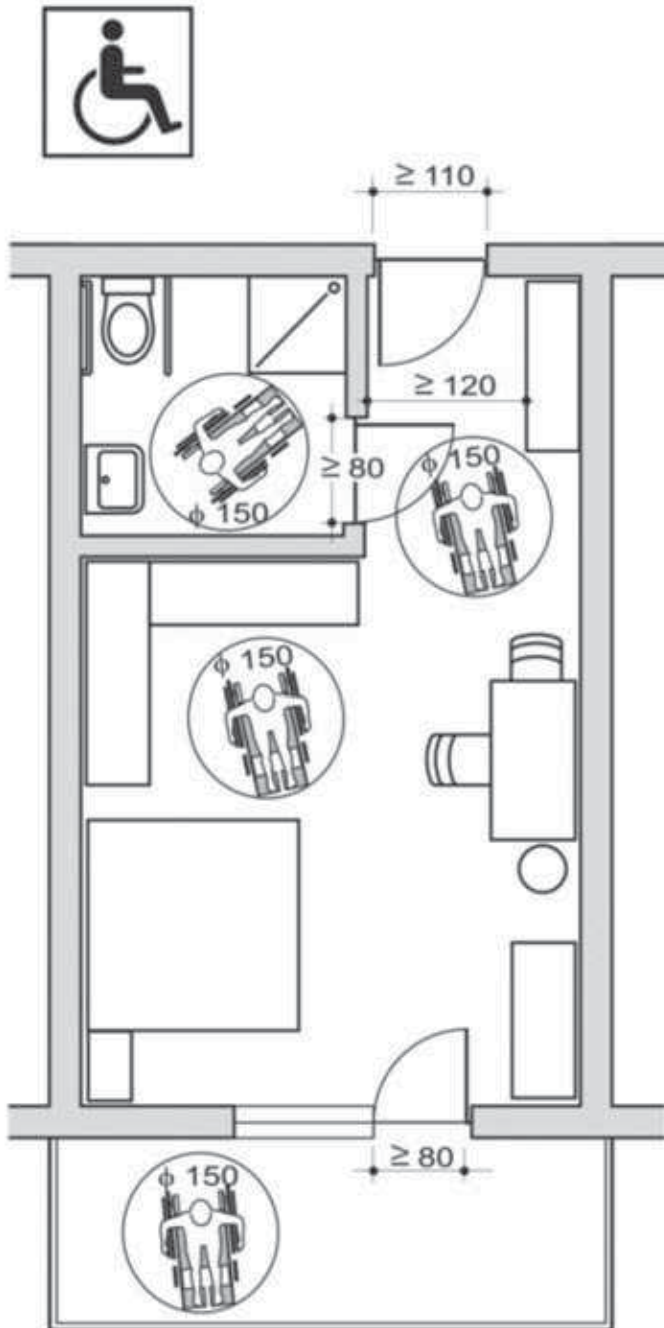
Slika 21. – Radni prostor – iz člana 21. ove Uredbe

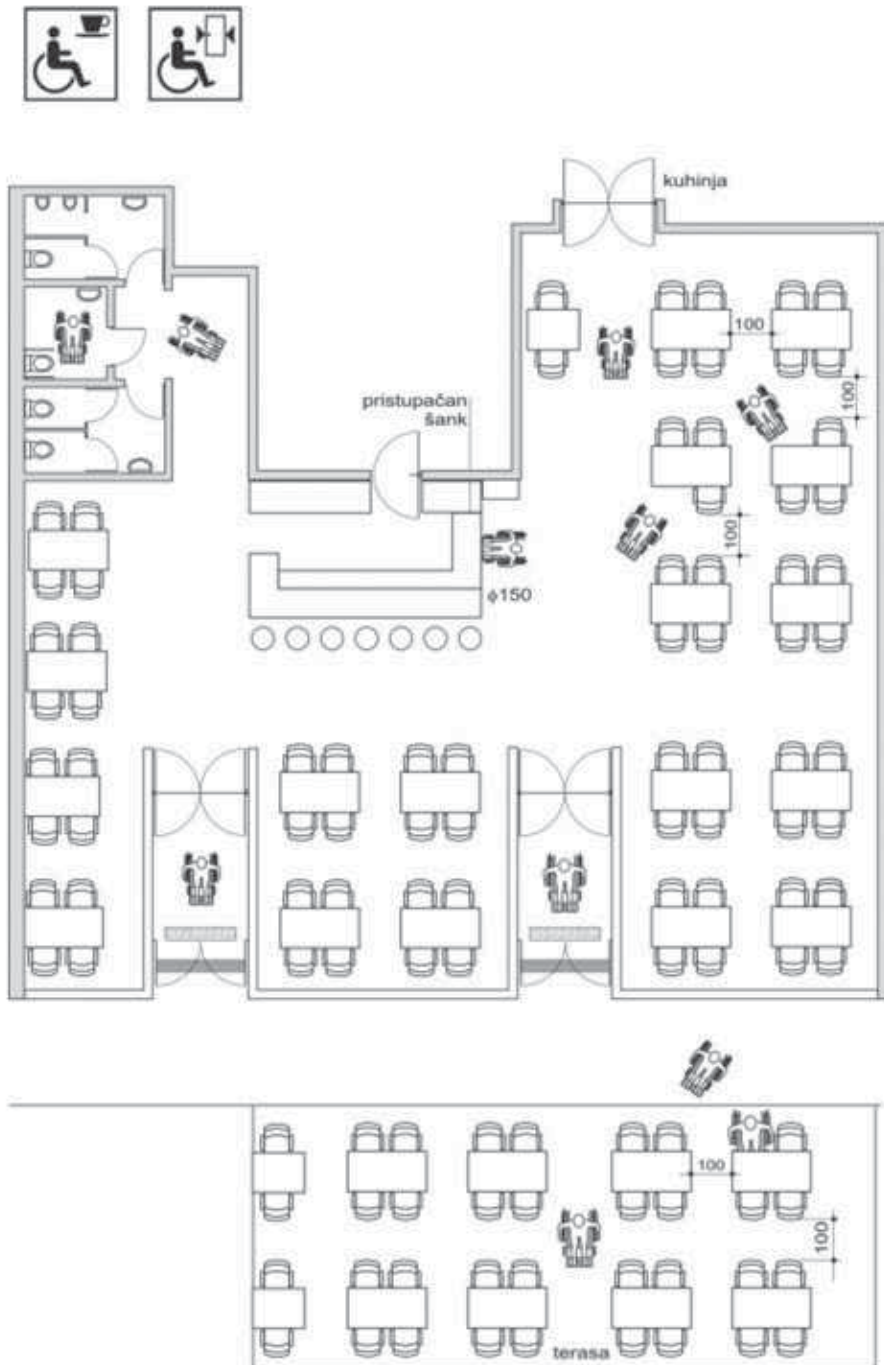
Slika 22. – Stan – iz člana 22. ove Uredbe

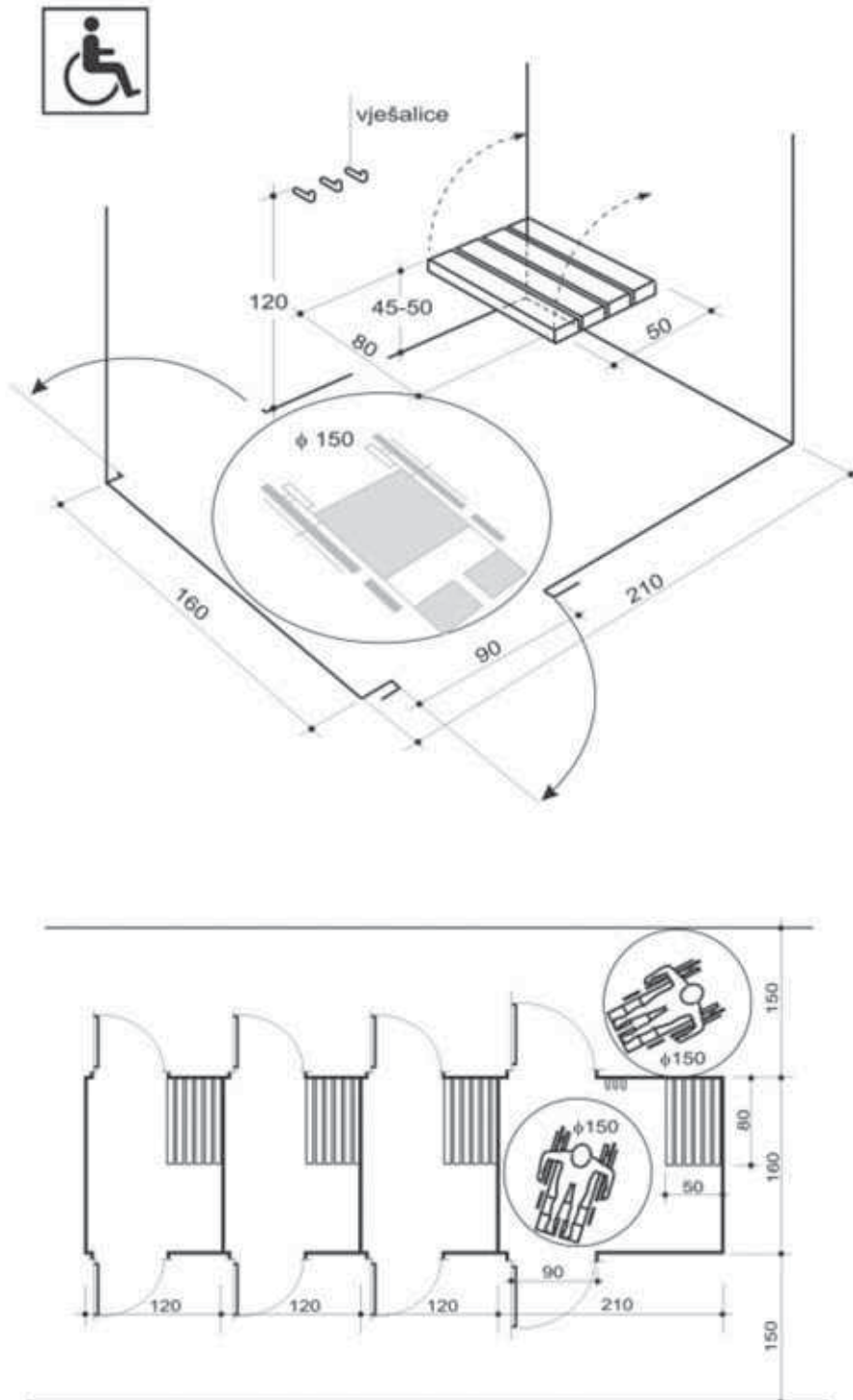
Slika 23. – Stan/apartman – iz člana 22. ove Uredbe

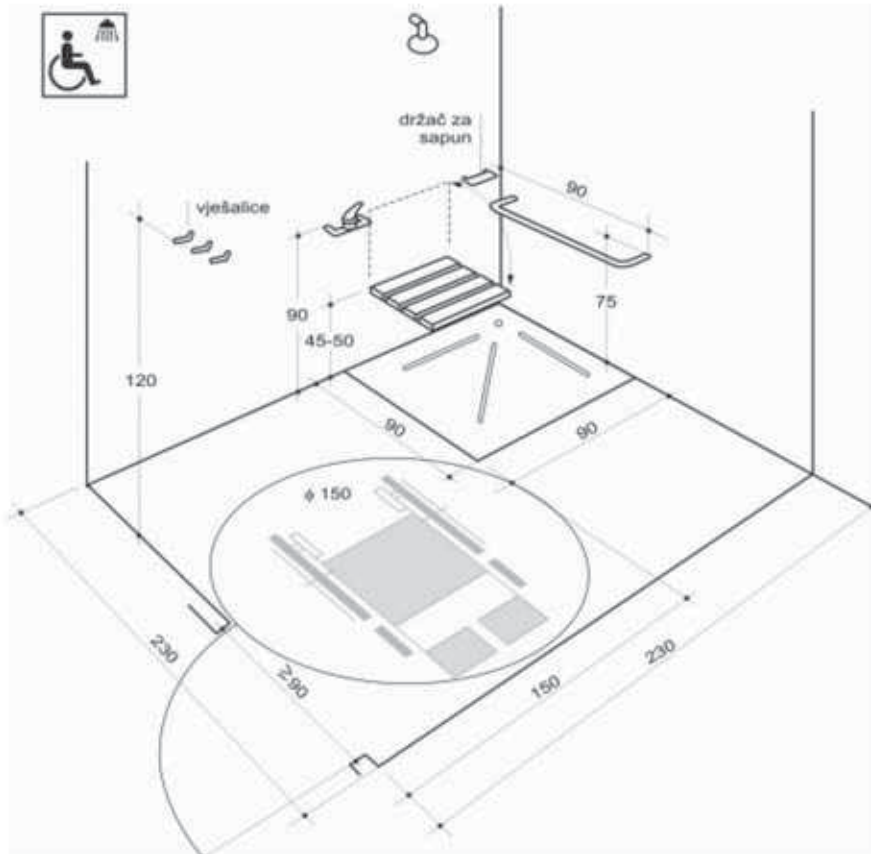
Slika 24. – Kafana i restoran – iz člana 23. ove Uredbe

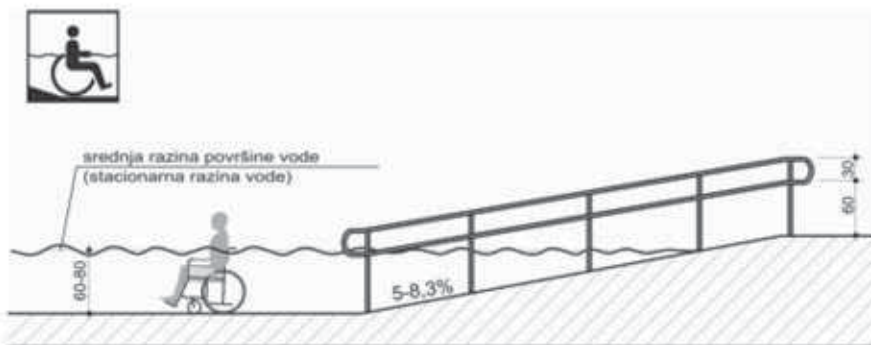
Slika 25. – Kabina za presvlačenje – iz člana 24. ove Uredbe

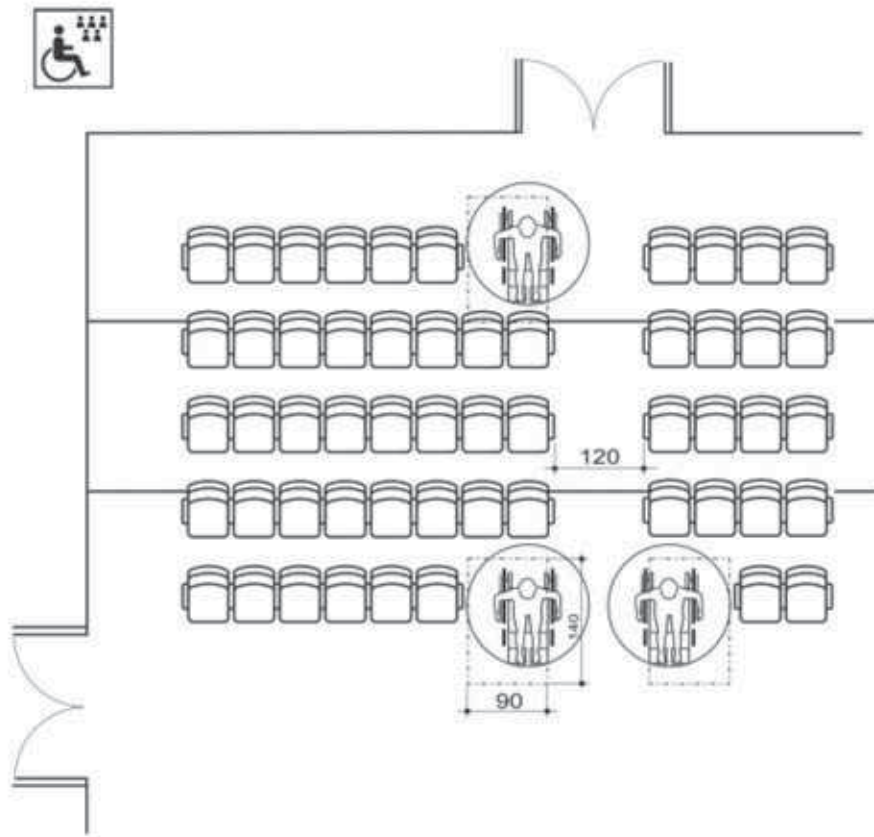
Slika 26. – Tuš kabina – iz člana 25. ove Uredbe

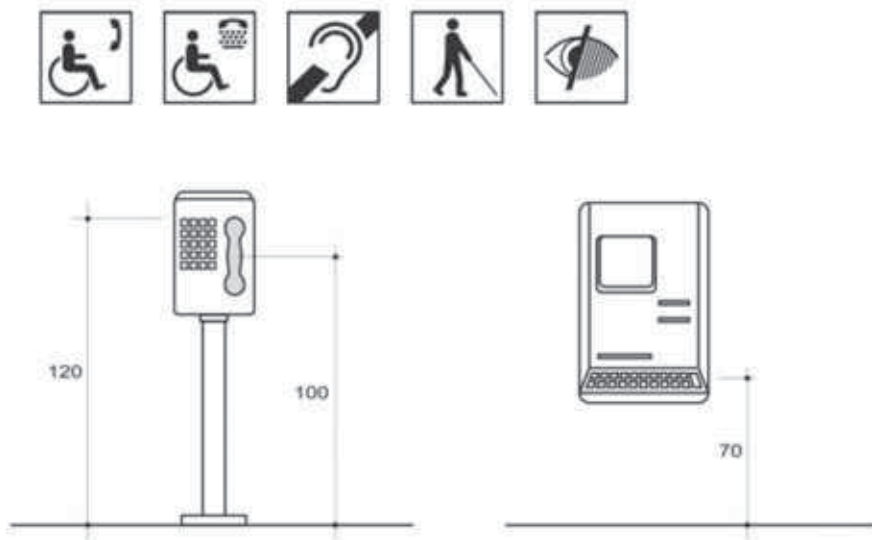
Slika 27. – Ulaz u vodu – iz člana 26. ove Uredbe

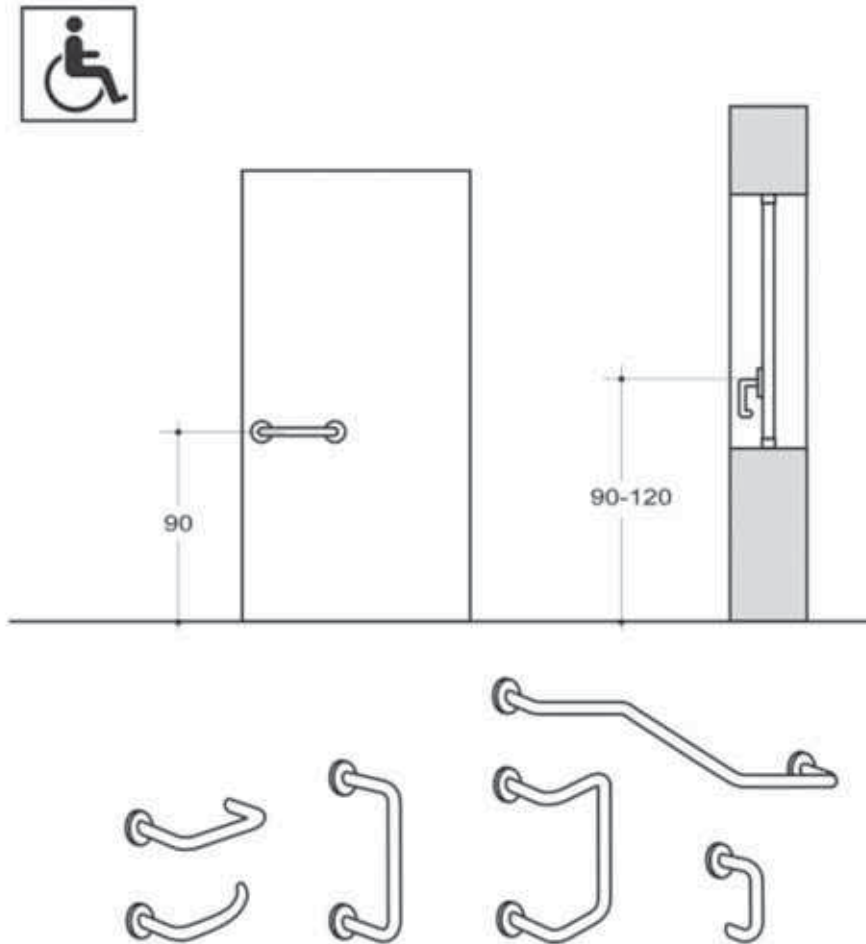
Slika 28. – Mjesto u gledalištu – iz člana 27. ove Uredbe

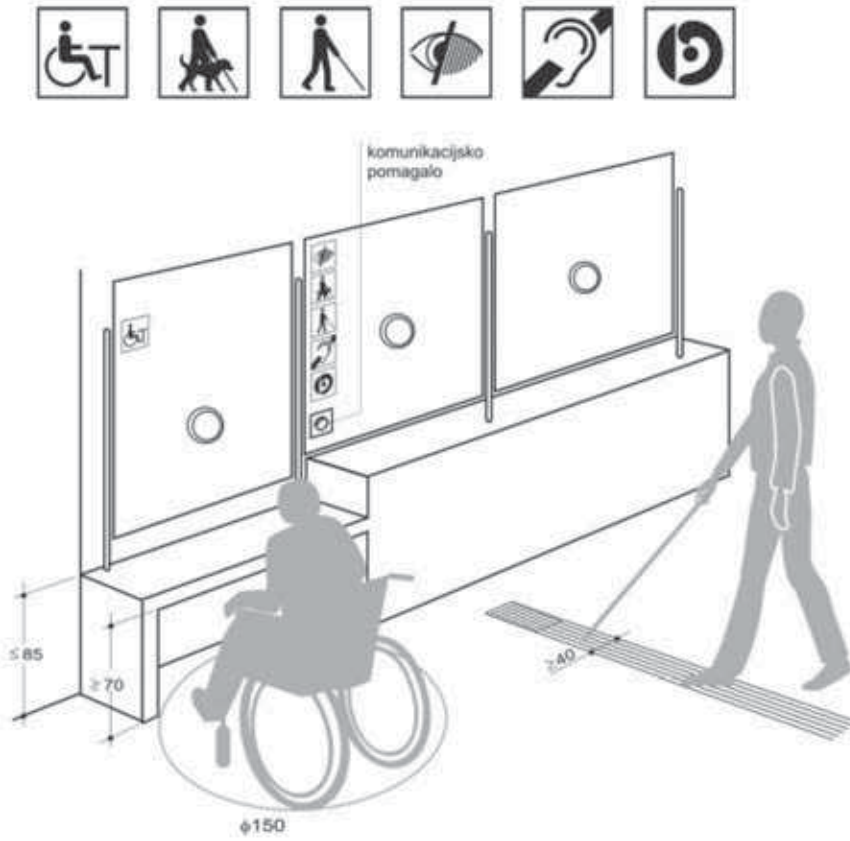
Slika 29. – Telefon, tekstofon, faks, bankomat – iz člana 28. ove Uredbe

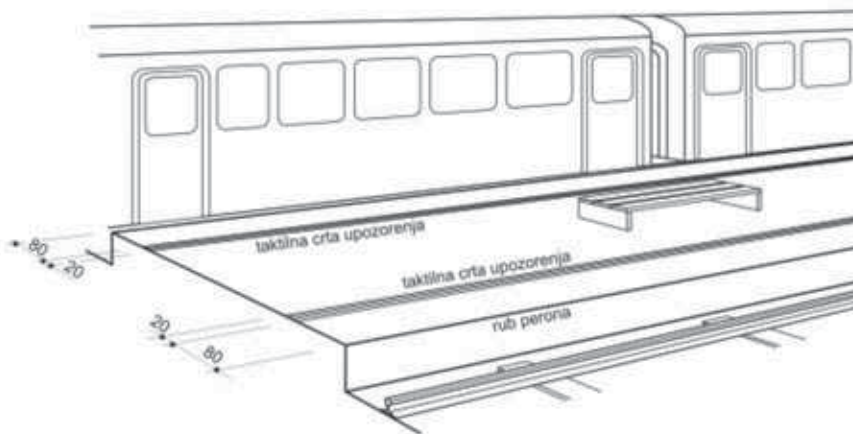
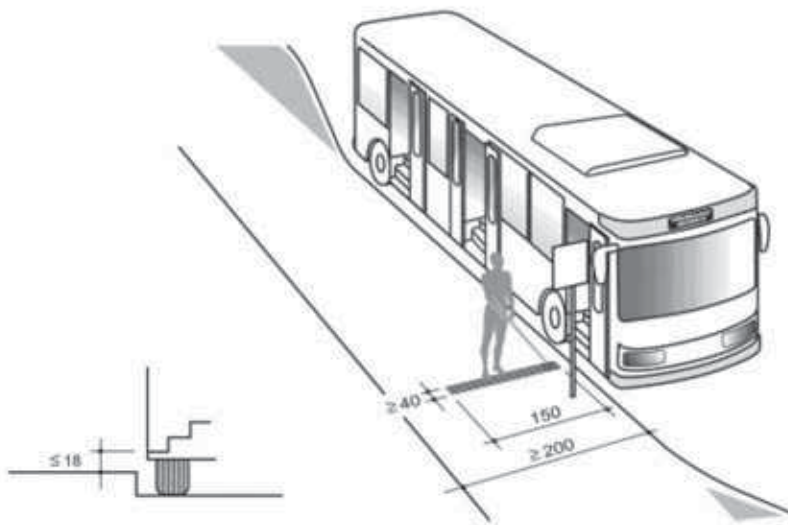
Slika 30. – Kvake na vratima i prozorima – iz člana 30. ove Uredbe

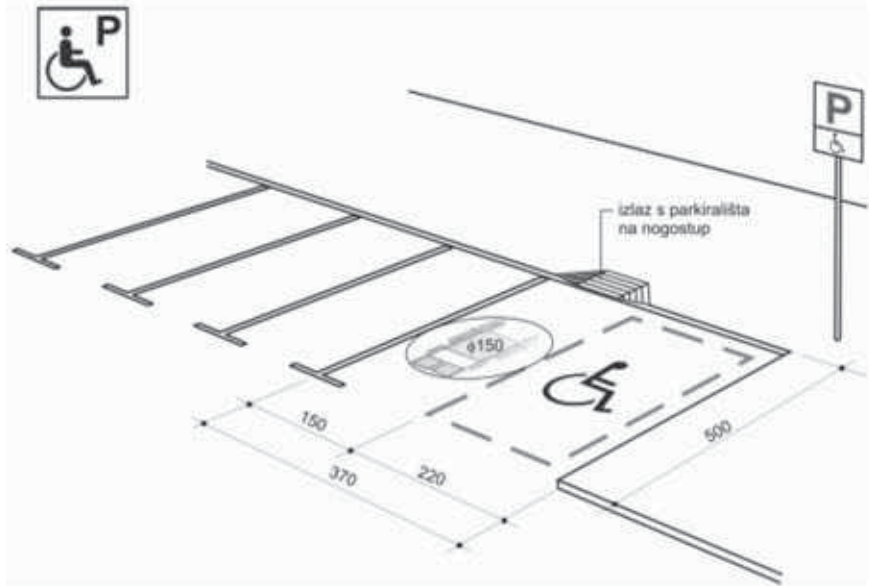
Slika 31. – Šalter – iz člana 31. . ove Uredbe

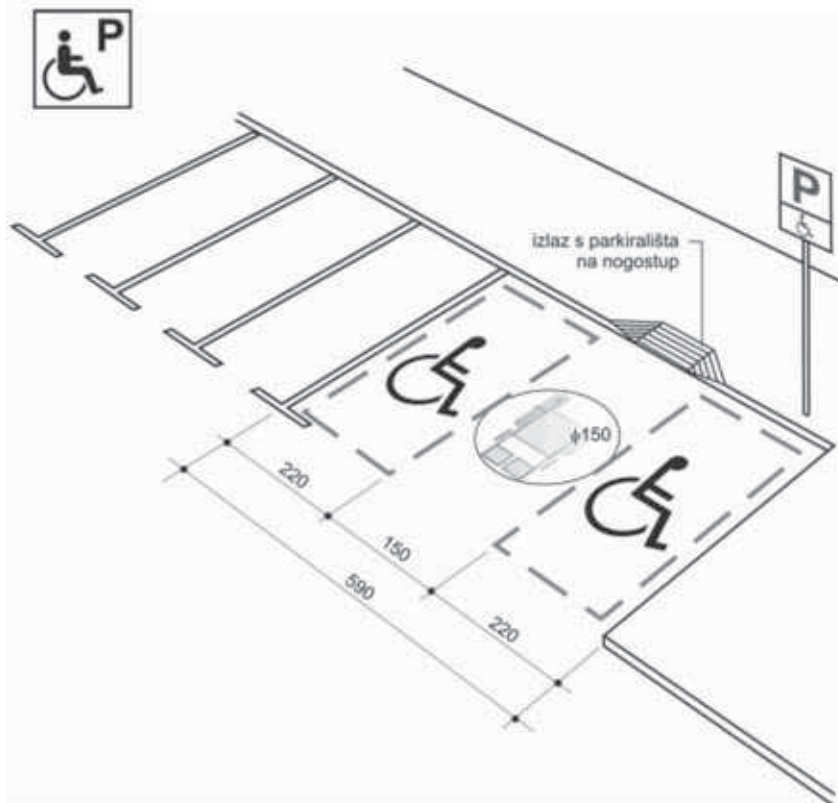
Slika 32. – Stanica i peron – iz člana 37. ove Uredbe

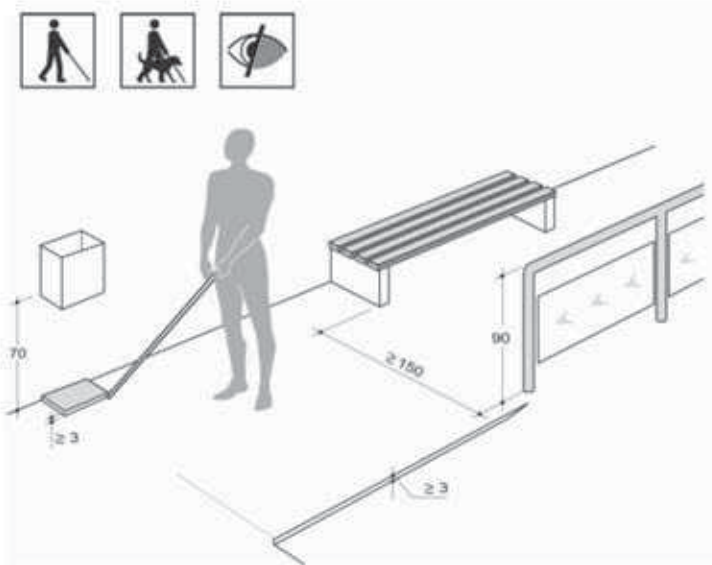
Slika 33. – Parking mjesto u nizu – iz člana 38. stava 1. tačke 1. ove Uredbe

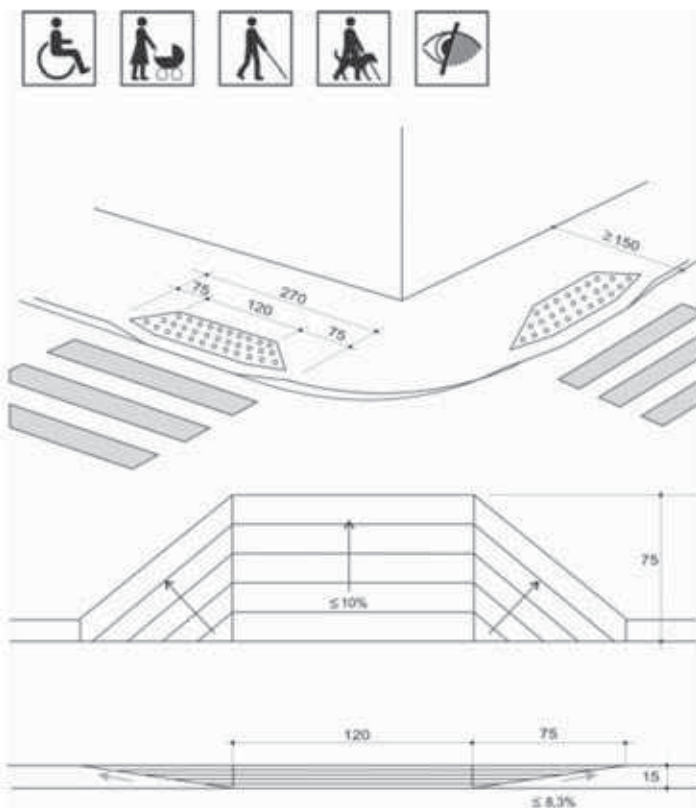
Slika 34. – Parking mjesto s međuprostorom – iz člana 38. stava 1. tačke 2. ove Uredbe

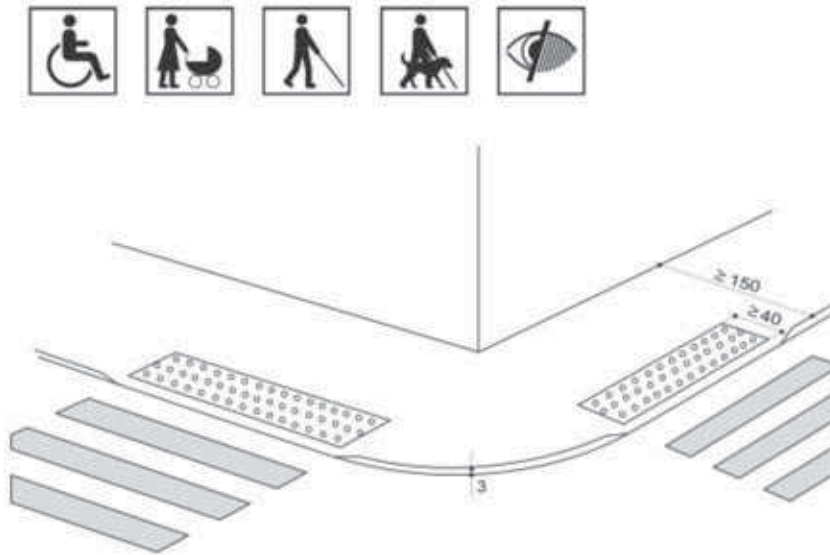
Slika 35. – Javna pješačka površina – iz člana 39. ove Uredbe

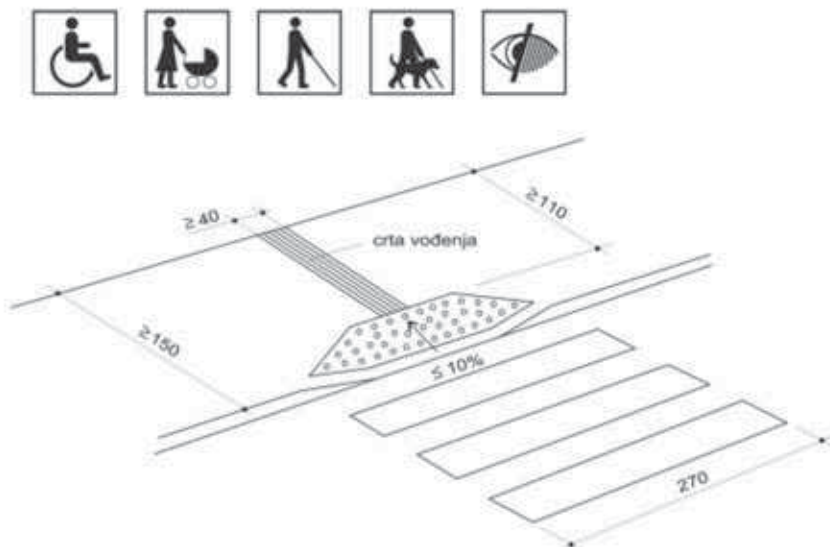
Slika 36. – Pješački prijelaz – iz člana 41. stava 1. tačke 2. ove Uredbe

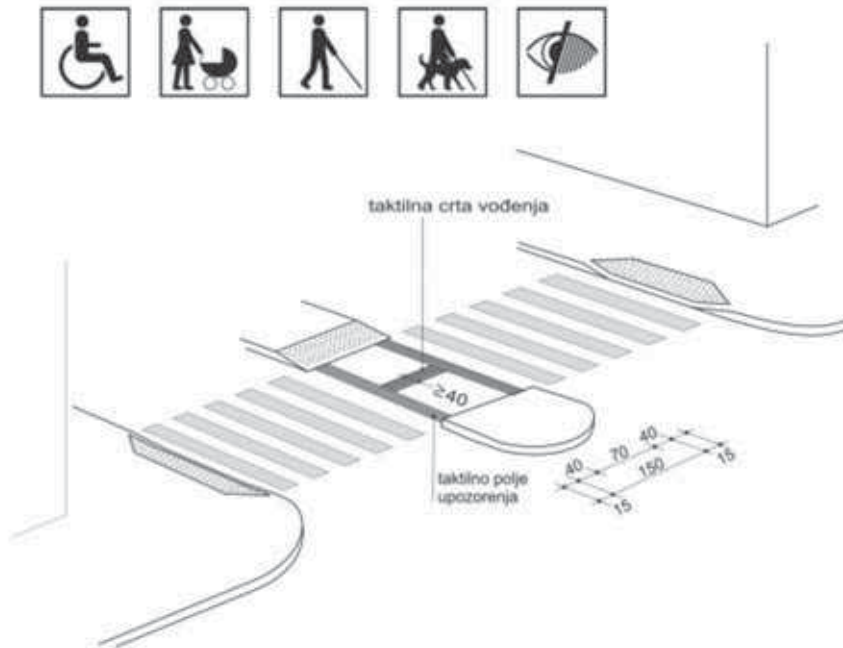
Slika 37. – Pješački prijelaz na mjestu najmanje visine trotoara – iz člana 41. stava 1. tačke 3. ove Uredbe

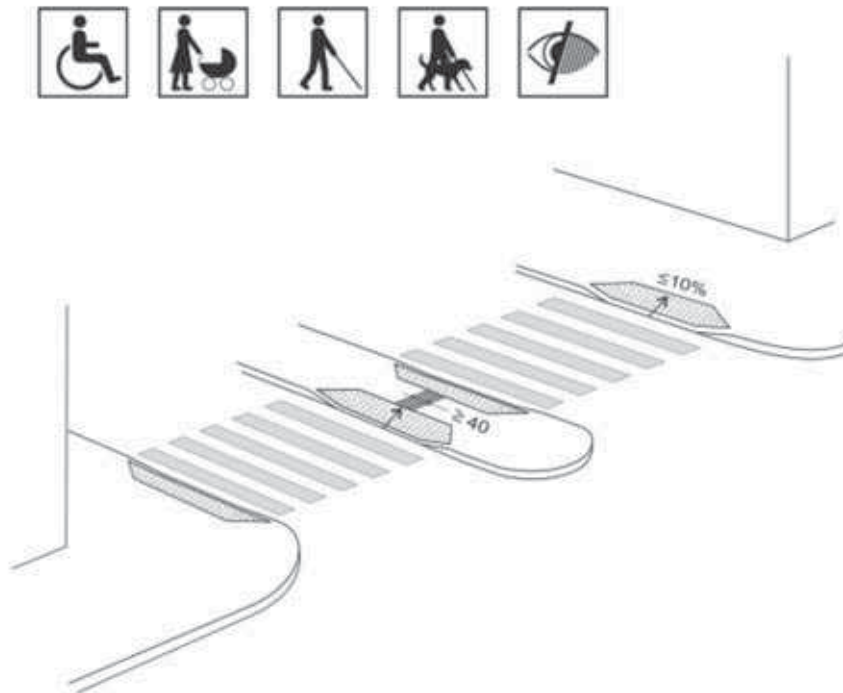
Slika 38. – Pješački prijelaz izvan raskrsnice – iz člana 41. stava 1. tačke 4. ove Uredbe

Slika 39. – Pješački otok u razini ceste – iz člana 42. stava 1. tačke 2. ove Uredbe

Slika 40. – Pješački otok – iz člana 42. stava 1. tačke 3. ove Uredbe

Slika 41. – Raskrsnica – iz člana 43. ove Uredbe

